

en sa casa ho en altre qualsevol lloc sera trobada esser del tal contrafaent dividora en la forma demunt dita.

Volent empero los dits honorables Consellers y Promens que per las presents ordinations no sien ni Resten en res derogades ni perjudicades qualsevol altres ordinations per dits honorables Consellers y Promens acerca de las cosas demunt ditas fossen estades y publicades sino en quant per las presents ordinations los seran derrogat ans be aquellas en la plena y valor remanents.

Retenense empero los dits Magnifichs consellers y Promens poder de interpretar Corregir y smenar y de nou ordenar a llur bona conexensa.

Fonc feta y publicada la present crida publica per los lochs acostumats de la present ciutat de Barcelona y per pere serra corredor y trompeta de la ciutat ab so de trompetas Vuy a XIII de Novembre. MDLXXII. Francesch Ferre Mostassaf de Barcelona.

24

[Ordinacions referides a la mesura i la forma de les rajoles, bigues i altre material per edificar]

24 a

[1380, octubre, 15. Barcelona]

(fol. XXV[b]v.) en blanc. (fol. XXV[c] r.) Mesura, e, Mida. Ordinations de la mida e de la forma de les Regoles.

Ara hoiats totom generalment per manament del Mostaçaf de la ciutat de barçelona Ordenaren los honorables Consellers e Promens de la dita ciutat. que tota persona que faça Raioles hage a fer aquelles de la forma acostumada axi de amplaria com de llargaria que una sia tant llarga com dues raioles tenen esemps justades sots ban de X sous. Dels quals bans etc. Retenense empero etc. Fonc publicada a XV. de Octubre M.CCC.LXXX.

24 b

[1456, novembre, 29. Barcelona]

Ordinations fetes de les mides que han de tenir la fusta ques ven per hedificar Cases.

Dela amplaria, e, llargaria, e, grossaria que han de aver los taulams, Cabirons, e, llates e migts cairats.

Ara hoiats totom generalment per manament del honorable etc. Ordenaren los honorables Consellers e promens de la dita Ciutat de barçelona que per tant que algu no puixe esser fraudat en les compres que continuament se fan de taulam, Cabirons, Lates e, migts cairats, e, cascu sapia daqui avant que compra ço es de quina amplaria, grossaria, e largaria, deuen esser les dites coses que passat lo mes de Janer primer vinent dalli avant tot fuster, o, altra qualsevol persona qui fara o fer fara, o obrara en la dita Ciutat per vendre de la dita fusta aquella hage e sia tingut fer o fer fer de aquella amplaria, grossaria, e, llargaria segons les mides contengudes en los patrons per la dita raho fets, e, ordenats per la dita ciutat los quals son en poder del affinador de aquella sots ban a cascu, e per cascuna vegada que sera contrafet de XX sous e de perdra la fusta en la qual sia trobat lo dit ban. Dels quals bans etc. Retenense empero etc. (fol. XXV[c] v.) Mides e Patrons. Ordinations de la mida e Patro de les sarries de aportar Argila e Arena.

Item que la Argila o Arena se hage a portar ab sarria semblant al patro fet per lo Mostaçaf.

Ara hoiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barcelona. Per gran utilitat de la cosa publica y per cessar lo abus ques poria seguir per les coses devall scrites si no y hera provehit. Ordenaren los honorables Consellers e Promens de

la dita Ciutat que per lo honorable Mostaçaf de la dita Ciutat es estat fet un patro de Sarria e que de aqui avant qualsevol traginer o, venedor de argila hage aportar o fer aportar ab semblant sarria que sera lo dit patro, e no ab altre de la dita argila e arena si sera fet lo contrari encorrega per cascu e per cascuna vegada en ban de V. sous. Dels quals bans hage lo Mostaçaf la tercera part e lo acusador l'altra tercera part e la restant tercera part per les obres dels murs e, vals de la dita Ciutat.

Retenense empero etc. Fonc publicada a XXVIII de Noembre M.CCCC.LVI.

25

[Ordinacions sobre l'amplària dels teixits de lli]

[1396, desembre, 12. Barcelona]

Ordinacions de la Mida e mesura que han de esser teixits los draps de Li.

Que les Mides o mesures sien tals com bax estan especificades. ab los draps que texiran de Li.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barcelona. Ordenaren los honorables Consellers e promens de la dita Ciutat per utilitat de la cosa publica de aquella e per bon regiment de lo Offici dels texidors de drap de la dita Ciutat e de sos termens, que daqui avant tots los texidos de drap de lli de la dita ciutat e de sos termens tambe homens com dones tinguen agen a tenir sertes mides en fer los draps de lli les quals mides sien tals com (fol. XXVI r.) Mesura, e, Mida. se seguexen.

E, primerament que tot drap comu en lo comensament hage III. Palms e III. quarts de pua.

E, tot drap de IIII Palms hage IIII Palms e I quart de Pua.

E, tot drap de V Palms hage V. Palms e I quart de Pua.

E, tot drap de VI Palms hage VI Palms e I quart de Pua.

E, tot drap de VII Palms hage VII Palms e I quart de Pua.

E de tot altre drap qui sera de mes Palms tingue cascu quel obrara qualsevol altra mesura, o, mida e qui contrafara pac per ban V. sous a cascu e per cascuna vegada. Del qual bans etc. Retenense empero.etc.

Fou publicada a XII de Desembre de M.CCC.LXXXXVI.

26

[Ordinacions referides a les mides dels àrguens]

[1460, novembre, 29. Barcelona]

Ordinatio de la mida que han de tenir los Arguens.

Que tot traginer o Ortala qui traginara hage ha tenir los Arguens de la mida devall escrita y no altrament.

Ara Oiats totom etc. Ordenaren los honorables Consellers e promens que algun traginer o altra qualsevol persona qui traginara herba, Ortalisa o altres coses que carregaran o aportaran ab arguens dins la dita Ciutat hagen e sien tenguts daqui avant reduir fer, o, fer los dits arguens de sis palms. de cana de Barcelona de amplaria y qui contrafara incorrega en ban per cascuna vegada de V. sous e de perdre las arguens.

Fou publicada a XXVIII. de Noembre. M.CCCC.LX.

27

[Ordinacions referides al nombre de canyes que formen un feix]

[1460, novembre, 29. Barcelona]

Ordinatio Del nombre que han de tenir los fexos de las Canyas.

Que en cada fex de Canyes y, sien XVI parells.

Ara hoiats etc. Ordenaren los honorables Consellers e Promens que (fol. XXVI v.) De balanses foradades. daçi avant quiscu que vendra o fara vendra Canyas dins la dita Ciutat termens e territoris de aquella hage e, sia tengut metre, o, fer metre en quiscun fex XVI. parells de Canyes, e, en mitg fex VIII. parells segons antigament axi era acostumat sots ban per cascuna vegada que sera contrafet de III. sous, e de perdre les canyes. Fonc publicada a XXVIII. de Noembre. M.CCCCLX.

Retenense empero los honorables Consellers, e, promens, etc.
Dels quals bans sien fetes tres parts etc.

28

[Ordinacions referides a balances per vendre productes d'alimentació remullats anomenades "balances foradades"]

28 a

[1395, març, 4. Barcelona]
Ordinacions de les balansas foradadas.

Que ab balansas foradadas sia venut tot peix salat ramullat. Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que daqui avant tot venedor e venedora, revenedor e, revenedora de tonyina o altra peix salat ramullat ques vena a pes dins la dita Ciutat, termens, o, territori de aquella hagen apesar lo dit peix salat ramullat ab balanses de llauto o, de ferro pregones e, foradadas en lo mitg de un forat o, molts tant amples com un croat en tal manera que aygua no si puga aturar e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada que sera contrafet V sous. Fonc publicada a IIII. de Març MCCC.LXXXXV.

28 b

[1430, setembre, 11. Barcelona]

Que los llegums remullats se hagen a vendre a pes y ab balanses foradades. e, pregones.

Item Ordenaren que tot revenedor e revenedora o, altra persona que vena dins la dita ciutat y en los termens e territori de aquella Legums ramullats a pes hage aquels vendre ab balansas de llauto, o, de fferro pregones foradadas al sol en tal manera que aygue no si pugue aturar sots ban de V. sous. per cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet. Fou publicada a XI de Setembre M.CCCC.XXX.

Dels quals bans sien fetes tres eguals parts etc.
Retenense empero etc.

29

[Ordinacions sobre l'obligació d'afinar els barrals per portar vi, i de les mesures que havien de tenir les bótes i les portadores]

29 a

[1433, setembre, 12. Barcelona]

(fol. XXVII r.) Mida, e, Mesura. Ordinacio que hagen de esser affinats los barrals. ab que se aporta lo vi. a Carregues.

Que los barrals de aportar vi hagen esser affinats per lo Affinador segons lo patro E no hage sino IIII. diners per cascu barral.

Ara hoiats etc. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que lo Affinador per la Ciutat ordenat hage, e sie tengut afinar cascu dels dits barrals segons lo Patro del dit afinador. Pero per esquivar tota dificultat de afinar los dits barrals de ffi en ffi puixe fer

Gras lo afinador al mes un diner. per cascun barral e que lo dit Afinador no gos pendre ne aver per los treballs del dit afinar mes avant de IIII. diners per cascun barral e les dites coses hage de servir e tenir lo dit afinador sots pena de perdre lo offici de Afinador.

Fou publicada a XII de Setembre M.CCCC.XXXIII.

Dels quals bans etc.

Retenense empero. etc.

29 b

[1393, maig, 2. Barcelona]

Ordinacions de la Mesura o, Cantitat de vi que ha de tenir cascuna bota de Mena. e les portadores.

Que les botes de vi, que son portades de altres Regnes, o terres hagen a tenir IIII Somades acostumades, e un Cafis.

Ara hoiats etc. Ordenaren los honorables Consellers e promens que com de algun temps ensa algunes males persones enganadors de la Cosa publica hagen minuades o fetes minuar contra Deu e justicia les botes de Mena les quals venen de les parts de Napols e de Levant e daltres parts ab vi blanch e vermell en barçelona les quals botes de Mena avien acostumat de tenir IIII Somades e un cafis de vi mesura de barçelona. Que algun Mercader estrany o pri (fol. XXVII v.) Mesura, e, Mida. vat o, altre hom de qualque stament o, conditio sie no gos portar de les dites botes minuades daqui avant en la dita ciutat ans les haia portar aytals com solian esser les dites botes e lo vi que en aquelles sera.

Que botes o mitges botes o Carretells ab les quals vaxelles se vendra vi aquellas hagen de esser de Mena ço es LXXXXVI. Cortes grossos.

Item per squivar frauds qui son trobats his troben tots Jorns en les botes, e, mitges botes de Mena, e, en los Carretells les quals botes e Carretells son estades mudades de algun temps ensa en frau, e dany de la cosa publica. Ordenaren los dits honorables Consellers, e promens que tot hom qui daqui avant vendra vi en botes Vena aquell a raho de bota de Mena complida la qual deu esser de LXXXXVI. Cortes grossos E que les dites botes e mitges botes de mena he Carretells sien vergades e regonegudes per los verguers en aço destinats per la dita Ciutat, E si seran trobades minues que tot so quels dits vergers diran e, conexeran que fallesca daço que les dites botes e, Carretells iustament deuen tenir Lo venedor tot ço quen fallesca tro hage compliment de son dret e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada C. sous. Dels quals bans haura lo Mostaçaf les dues parts e la tercera lo acusador. Retenense empero los dits honorables Consellers etc. Foren publicats los dos capitols a XII de Maig M.CCC.LXXXXIII.

29 c

[1545. Barcelona]

Que les portadores ab ques aportada la Venema dins Ciutat no sien maiors dels patrons que ordenats y son. e que sien marchades.

Item statuiren e Ordenaren los honorables Consellers e promens que totes les portadores en ques portara Venema per posar dins barçelona axi ab carreta com per mar ab barcha hagen de esser marchades e, altrament no puixen entrar, posar, ne metre dita venema dins la dita ciutat. E que los boters no puixen fer les Portadores maiors dels patrons que han de tenir de fer dos Portadores per una carrega sots pena de esser cremades dites Portadores. Fou feta la present Ordinatio en lo Redres fet lany M.D.XXXXXV. (fol. XXVIII r.) en blanc.

30

[Ordinacions referides a les mesures de l'alum]

[1422, març, 11. Barcelona]

(fol. XXVIII v.) Del Alum. Ordinatio de la mesura del Alum. Ara hoiats tot hom generalment per manament del honorable Mostaçaf de barcelona. Ordenaren los honorables Consellers e, promens de la dita Ciutat. Que tot blanquer o Macip de aquella, o tota altra persona qui vene Alum que hage a tenir una Mesura bona, e, leyal semblant de aquella del Offici de blanquer e, que aquel qui lo Alum haura venut que si ell lo li aporta a la adobaria que no ley gos aportar meins de la mesura ensenps si donchs nos mesurava davant aquell qui comprara lo dit Alum, e, qui contrafara pagara per cascuna vegada V sous. Fonc publicada a XI de Març MCCCC.XXII. Dels quals bans se haien a fer tres eguals parts etc.

Retenense empero los honorables Consellers, e, promens. etc.

31

[Ordinacions destinades a prevenir el falsejament de les espècies: pebre, gingebre, safrà, laca i indi, i altres productes que importaven els mercaders]

31 a

[1420, novembre, 27. Barcelona]

(fol. XXVIII r.) Dels Encameraments. Ordinations de Mercaderies encamerades o falsificades.

Que persona alguna no gos falsificar ne encamerar pebre, Gingebre, Çafra, Laca, Indi, ni alguna Obra de Cera ne altra Mercaderia.

Ara oiats per manament del honorable Mostaçaf, Ordenaren los honorables Consellers, e, Promens de la dita Ciutat corregins habilitans e moderans en part los bans, e, penas daltres Ordinations antigues fetes per los Consellers e promens de la dita Ciutat sobre les coses deius scrites Que alguna persona de qualsevol ley o conditio o stament sia no gos falsar ne encamerar Pebre, Gingebre, Cafra, Lacha, Indi, ne alguna obra de Cera, e qui contrafara que pac de ban per cascuna vegada que sera contrafet C. sous barçelonesos e ultra lo dit ban que sia cremada publicament la cosa que sera trobada falsada, e, encamerada.

Que algu no gos tenir en sa casa o de altri ninguna de las ditas coses o altres falsificades o, encamerades ne vendre de aquellas.

Item que alguna persona de qualsevol ley, o, stament sia no gos tenir en casa sua o daltri qualsevol persona alguna de les dites Coses o altra mercaderia falsificada o encamerada ne vendre a alguna persona. E qui contrafara que pac de ban per cascuna vegada que sera contrafet LX. sous, E ultra lo dit ban que sia cremada publicament la cosa que sera trobada falsificada e encamerada.

Que qui falsificara Çafra o alguna mercaderia que smen la mercaderia que sera cremada.

Item Ordenaren los dits Consellers e, Promens que alguna persona de qualsevol ley o, conditio o, stament sia la qual falsificara çafra o alguna mercaderia que smen la mercaderia que cremada sera per executio a aquell en poder de qui sera trobada la dita mercaderia.

Que lo mercader lo qual daltres parts haura portat la mercaderia fasifida (sic) pus o sapia que encontinent la hage a traure de la ciutat e non gos vendre en la dita Ciutat.

Entenen empero los dits Consellers e, Promens que si algun mercader aportara de ultramar e daltros llochs en barçelona alguna mercaderia (fol. XXVIII v.) Dels encamaraments. que fos falsificada o encamarada e, aquell en lo comprar nou sabes en aquest cas lo dit mercader no gos vendre dins la dita Ciutat abans de continent la hage tret de la dita Ciutat, e, qui contrafara que tal mercaderia abans sia de continent cremada publicament, e lo dit mercader pac per ban cascuna vegada que sera contrafet LX sous barçelonesos e no res menys si haura venuda la dita mercaderia que torn lo preu a aquell qui la haura venuda.

Dels quals bans hage lo Mostaçaf les dues parts, e lo acusador la tercera restant part. Retenense empero los dits honorables consellers etc.

Foren publicats los demunt dits quatre capitols a XXVII del mes de Noembre M.CCCC. e, XX.

31 b

[1551, febrer, 11. Barcelona]

Foren tornades a publicar les demunt dites ordinations a XI de Febrer M.D.LI. per quant fou executada en molta Cera faent la traure de la ciutat e de tota la terra per fer Cera de Flandres iudicada per falsa e, digueren les que la iudicaven que axi era ver y, que tota la qui ve de Flandres es falsa y perque hi advertesquen los mostaçafs venidors sen fa memoria.

31 c

[1555, juny, 1. Barcelona]

Ordinations en reformatio sobre lo mateis fetes en lany M.D.L.V.

Ara hoiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf de la ciutat de barçelona. Que los honorables Consellers e promens de aquella ab desliberatio del Consell ordinari Celebrat lo darrer dia del mes de Maig propassat per lo evident benefici de la cosa publica de dita Ciutat e poblats en aquella y per provehir als abusos, frauds, e, perills, davall scrits, e, preservar de aquells los poblats en dita Ciutat feren, e statuiren les Ordinations següents.

Com contraforma de les Ordinations per los honorables Consellers e promens de la present ciutat fetes, e, publicades a XXVII de Decembre M.CCCC.XX. E a XI de Febrer M.D.L.I. ab les quals es statuit e Ordenat Que persona alguna no gos falsificar ne encaremar, Pebre, Gíngebre, Çafra, Lacca, Indi, ne alguna obra de Cera ne altra Mercaderia, ne tenir ne en la casa o de altri ni vendre de aquells sots ban de C. sous e, cremada dita cosa que sera trobada falsa o encamarada com en dites Ordinations se conte. Molts Drogues, e, altres persones de dita Ciutat en molt notori, e, evident (fol. XXX r.) Dels Encamaraments. dany de la cosa publica de dita ciutat y poblats en aquella contrafaent a dites ordinations no haien dubtat ne dubten de tenir y vendre publicament y palesa en ses Cases moltes de les dites Drogues, Cera, e, Mercaderies demunt dites falsificades encamerades y sots color ficte de voler conservar lo Gíngebre e, terrar, o enmanganar aquell mesclanty altres raelis que no son Gíngebre blanc fraudants publicament los compradors ab lo engany de dit enterrament, e, enmanganament. axi en vendrels huna cosa per altra com encara en lo pes y preu de aquella. E lo que pijor es que per enterrar y enmanganar dit Gíngebre y perque millor puga pendre y afferrar dita terra li donen bany de coses minerals molt danyoses y contraries a la salut dels cossos humans. Per tant per mes benefici de la cosa publica de dita ciutat e obviar als demunt frauds, dans, e perills e preservar los poblats de dita Ciutat de aquells, ordenaren, e, statuiren los honorables Consellers e, promens de dita Ciutat, Primerament que totes les dites Ordinations sobre dites Coses en lo passat fetes sien daci avant virilment observades segons la forma serie, e tenor de aquelles e sots los bans y penes en aquelles contengudes, e, axi com en aquelles se conte.

Item statuiren, e, Ordenaren per major observansa de aquelles e, per les causes y rahons propdites y extirpar del tot dits frauds danys, e, perills, Que daci avant en la dita Ciutat persona alguna de qualsevol condicio, ley, o stament sia no gos tenir ne vendre en casa sua o de altri alguna specia de Gíngebre enterrar ni enmanganat sots los mateixos bans e penes en les prop dites Ordinations contengudes.

Item statuiren e, ordenaren, que totes les persones que de dit Gíngebre enterrat, o, enmaganat de present tendran en dita Ciutat, hagen e sien tenguts en fer desexida de tot lo dit

Gingebre enterrat o enmanganat fora de dita ciutat termens y territori de aquella dins quatre mesos comptadors del dia de la publicatio de la present ordinatio en avant sots pena de perdre aquell y de. C. sous.

Fou publicada lo primer de Juny. M.D.L.V.

Dels quals bans sien fetes tres eguals parts, les dues seran del Mostaçaf, e, la restant terça part dels Murs, e, valls de la dita Ciutat.

Retenense empero los dits honorables Consellers, e, promens. etc.

32

[Ordinacions dirigides a fer respectar les places com a zona de comerç, i l'activitat mercantil que allí es desenvolupava. Places mencionades: plaça del Born, plaça Nova, plaça de la Pescateria, plaça del Blat, plaça de les cols, plaça de la Boqueria, plaça de la Venema, plaça del Oli, plaça de les Fonts, plaça de la Palla]

32 a

[1372, desembre, 22. Barcelona]

(fol. XXX v.) en blanc (fol. XXXI r.) De la Plaça del Born.

Ordinacions de les Plaços de la Ciutat, e, primerament del Born.

Que se hagen a tenir nets los llochs publichs de la Ciutat.

Ara hoiats totom generalment de part del honorable Mostaçaf Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita ciutat que dinguna persona de qualque conditio sie no gos llansar ne fer llansar aigues lletges ne pudentes ne altres sutures ne fer aquelles de dia ne de nit en les plaços publiques de la ciutat ne en alguna de aquelles e qui contrafara pagara per ban de dies V sous e, de nits X. sous. En aquest ban empero no son enteses aigues de celler.

Que nos pugen passar les fites de les Plaços.

Item Ordenaren los dits honorables Consellers e promens que ningun revenedor o revenedora ne altra persona de qualsevol ley o conditio sie qui vene fruyta o altres coses en alguna de les Plaços de la present Ciutat no gos passar las fitas o, llochs de les dites plaços que posades hi ordenades y son per los obres de la ciutat sots ban de X. sous. Foren publicats los presents dos capitols a XXII. de Desembre. M.CCCLXXII. Dels quals bans etc. Retenense empero los dits etc.

32 b

[1396, desembre, 19. Barcelona]

Que nos gos rifar ningunes coses en les plaços.

Ara hoiats per manament del Mostaçaf. Ordenaren los Consellers e promens de la dita Ciutat que algun hom de qualque Conditio o, stament sia no gos riffar algunes coses en algunes de les Plaços de la dita Ciutat e, aço per tal com se segueixen tot dia en les dites plaços grans desordinacions, mals, e scandols sots ban de V sous a cascu, e, per cascuna vegada. Dels quals bans etc. Retenen se empero los dits honorables etc.

Fonc publicada a XIII de Desembre M.CCC.LXXXXVI.

32 c

[1374, gener, 4. Barcelona]

Que en la Plaça del Born no estiga dinguna fusta Perxes ne Canyes sino tres dies.

Item que ningun fuster ne altra persona gos tenir dins la plaça del born en terra per llonc ne per traves alguna fusta perxes ne canyes de tres dies en avant que les dites coses o alguna de aquelles y auran posades sots ban de X sous. Dels quals bans etc. Fou publicada a

III de Janer. M.C.CCLXXIII.

32 d

[1375, març, 21. Barcelona]

Que en la Plaça del born no gos serrar ab serra arborera.

Item Que dingü no gos serrar en la plaça del born ab serra arbo (fol. XXXI v.) De la Plassa del born. rera de dia ne de nit alguna fusta sots ban de X sous. Fou publicada a XXI de Març M.CCC.LXXV.

32 e

[1460, novembre, 29. Barcelona]

Que en la dita plassa del Born los revenedos no stiguen de la part on los pagesos stan.

Item Ordenaren los dits honorables Consellers e, promens que en la dita plassa del born alguns revenedors no stigan ni seguen de la part hon los pagesos stan ni estiguen entre los dits pagesos ni manar ni ordenar entre ells sino estar en son lloch sots ban de X sous.

A XXVIII. de Noembre M.CCCC.LX. Ordenaren los honorables Consellers e, promens que tot venedors e venedoras revenedors e revenedores, qui venen, o, per avant vendran fruita verda o secha en la Plaça del Born de la dita Ciutat no gos en nels sie licit ne permes seure o star pera vendre o revendre de les dites fruites de la part haon los pagesos o pagesas staran o vendran de aquellas. Ans hagen estar separats en l'altra part de la dita Plaça. E que los dits pagesos, e, pagesas axi mateix no gos en estar entre los dits venedors o venedores. revenedors o revenedores. E axi la dita Plaça estara en degut Orde, e, cascu sabra si comprara de pagesos o de revenedors. sots ban a cascu que contrafara de V. sous per cascuna vegada, e, de perdre les fruites.

Fou publicada lo demunt prop passat dia, e, Any.

Dels quals bans sien fetes tres parts la una del Mostacaf, e l'altra del acusador, e, la restant terça part dels Murs, e, Valls de la Ciutat.

Retenense empero los honorables Consellers e, promens etc.

32 f

[1375, març, 21. Barcelona]

(fol. XXXII r.) De la Plaça Nova. Ordinations de la Plaça Nova.

Que la dita plaça, e, Carrers que affrontan en aquella stiguen desambarassats.

Ara hoiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf de barçelona Ordenaren los honorables Consellers e, promens de la dita Ciutat, Que ningun Corredor ne altra persona no gos tenir dins la plaça nova ne en los Carrers qui affronten en aquella ningunes caxes, llits, Archibancs, ne altres robes per vendre sots ban de X. sous, En aço empero no y son enteses persones que fassen encant de algunes robes continuant aquell encant tro que sia fet. Fonc publicada a XXI. de Març. M.CCC.LXXV.

Que la dita plaça stiga neta de totes bruteses.

Item ordenaren los honorables Consellers e promens que nigu no gos llansar ni fer llansar escombreries ne altres sutzures ni lletzeses, en dita plaça sots ban de V. sous.

De no jugar en dita plaça.

Item ordenaren los dits honorables Consellers e, Promens de la dita Ciutat que nengu no gos jugar en la dita plassa a nengu joch sots ban de X sous.

Que no se hague aturar bestia nenguna Carregada ans hagen a tirar de llarc.

Item Ordenaren los dits Consellers e promens que ningu gos aturar en dita plassa ab bestia carregada, de llenya, de carbo, ni altres carrechs ni mercer, bossar, tirater, covens, Arbres de vidre ans haien atirar de llarch sots ban de V. sous.

Que venedor de ferro vell ne de obra de terra gos aturar en dita plaça
Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que en dita plassa ne plasseta
gos aturar venedor de ferro vell ne de obra de terra ne de altres semblants coses. sots ban de
V. sous.

Que lo pa de sanct boy e, altres llocs hage star en la plasseta. davant la carniceria.

Item Ordenaren los honorables Conselles e promens que lo pa de sanct boy e, altres
llocs que y vendran en dita plassa hage estar a la plas (fol. XXXII v.) De la plassa Nova. seta
davant la carniceria sots ban de X. sous.

Que las gabies de las gallines estiguen arrimades a la porta dels revenedors. en la dita
plassa.

Item Ordenaren los honorables Consellers e, promens que los revenedos ne les
revenedores gosen tenir en la dita plassa mes de una gabia de gallines e, altra de polls, e
arrimades a la sua porta e, las otras gabies hagen star com lo Mostaçaf ordenara sots ban de
X. sous.

Que nos gos passar los padrissos de la plassa.

Item Ordenaren los honorables Consellers e promens que venedor, o, revenedor no
gos passar los padrissos de la plassa venent fruita ne altres Coses sots ban de X. sous.

De no passar a la part del Bisbe.

Item Ordenaren los dits Consellers e promens que revenedor o revenadora no gos
passar a la part del Bisbe que es consignat als pagesos sots ban de X. sous.

De no passar a la part de la plaça.

Item Ordenaren los dits Consellers e promens que pages ne altra persona no gos
passar a la part de la plaça sino porçells com sia consignat als revenedors sots ban de V. sous.

Que la Ortalisa ço es Cols, Latugues, Spinachs y altre Ortalisa hage star als
padrissos.

Item Ordenaren los honorables Consellers e promens. que venedora de Cols y altra
Ortalisa ço es, ensiam, Spinachs, e, altres herbes agen estar en los padrissos de dita plassa en
aço destinats, e, no en altra part y aquells hagen a tenir nets sots ban de V. sous.

Que les taules del pa stiguen al sol davall de la plassa.

Item Ordenarem los honorables Consellers e promens que les taules del pa que
acostumen de star en dita plassa hagen star al sol davall de la dita plaça sots ban de X. sous.

Que besties descarregades no stiguen en dita plaça ni llansen pedres de las que se
acostumen posar per contrapesos de les Carregues.

Item Ordenaren los honorables Consellers e promens que nengu que hage descarregar
en dita plaça que en continent hage a traure les besties de dita plassa, e, que no y gos
descarregar ne llansar nenguna pedra de les que acostumen posarse en contrapes de les
Carregues sots ban de V. sous. (fol. XXXIII r.) Foren publicades les demunt dites ordinations
en lo mes de Setembre. M.CCCC.XXXXI. Retenense empero los honorables Consellers, e,
promens. etc. Dels quals bans la terçera part sie del Mostaçaf, e, la altra del acusador, e, la
restant altra part dels Murs, e, vals de la dita Ciutat.

32 g

[1393, abril, 29. Barcelona]

(fol. XXXIII v.) De la Plaça de la pescateria.

Ordinations de la plassa de la pescateria.

Que en la Plassa que es davant la pescateria no si vena sino ortalissa tant solament e,
que los Covens de la ortalissa no puguen estar fora las fitas.

Ara hoiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf Ordenaren los
honorables Consellers, e, promens de la Ciutat de Barçelona que nengun ortola, ne ortolana

venedora o, revenedora o altra qualsevol persona que vena ortalissa ne fruita verda, o seca llegums ne altres coses en la plassa que es davant de la pescateria o, lloch assignat a vendre lo pex fresch no gos posar ninguna de las sobreditas coses sino es ortalissa tant solament. Ne deguen seure ne tenir paneres, ne, covens de la dita ortalissa fora las fitas que posades y son per los Obres de la Ciutat sots ban de X sous e de perdre lo que posat hauran fora les dites fites que sera donat als presos de la cort del veguer. Fonc publicada a XXVIII. del mes de Abril. M.CCCLXXXIII.

32 h

[1374, gener, 4. Barcelona]

Que en la dita plassa no gos posar ne llansar scombradies, terra, ne altres bruteses.

Item que ninguna persona de qualque lley stament o conditio sie no gos llansar ne posar terra, scombraries, serradures de fusta ne altres coses lletges ne fer aquelles en la dita plassa de la ortalissa. sots ban de X. sous de dies e, XX. de nits fonc publicada III. de Janer. M.CCCLXXIII.

32 i

[1405, febrer, 25. Barcelona]

Que en los padrissos de la pescateria nos puixa vendre Ortalissa ne altre revendaria ne seure en en aquells.

Item que algun Ortola, o, Ortolana o, altra qualsevol persona no gos seure ab covens de ortalissa plens o, buits ne ab altre revendaria en los graons ni en los pedrissos que hixen en la plassa de dita pescateria sots ban de. V. sous a cascu e per cascuna vegada. fonc publicada a XXV de Febrer. M.CCCCV.

32 j

[1399, setembre, 17. Barcelona]

Que nos gos jugar dins lo Cubert de la pescateria.

Item que algun taulager no gos tenir taulatge en los Cuberts ne plasses de la pescateria sots ban de X sous.

Item que algu no gos jugar dins lo dit Cubert de la pescateria sots ban de. V. sous.

De tenir neta e, escombrada la pescateria.

(fol. XXXIII r.) De la Plaça de la Pescateria.

Item que totes aquelles persones que venen pex en la plassa de la pescateria hagen scombrar, o, fer scombrar la dita pescateria tots dissaptes a vespre perque la dita pescateria sie, e romangue neta sots ban de III. a cascuna de les dites persones.

Que algu no gos llansar dins la dita pescateria sutzures algunes.

Item que algun pescater o, pescatera o, revenedora, o, altra qualsevol persona no gos llansar dins la pescateria salmorra, escombraries, besties mortes, aygues pudentes, o, brutes ni ferhi bruteses en dita pescateria, plasses y Portcho, que aqui son e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada. LX. sous.

Que en la Carrera publica o, lloch que empaig als passants no sie tengut peix de ningua sort.

Item que nenguna pescatera o revenadora ne altra qualsevol persona no gos tenir a vendre ninguna sort de peix. ne altres coses en la carrera publica o lloch que empaig puga donar als passants per la Carrera sots ban de V. sous.

Que dins la pescateria nos puga vendre peix salat.

Item que algun pescater o pescatera o altra persona no tinga peix salat en la pescateria per ser lloch ordenat per vendre lo peix fresch sots ban de V. sous.

De no tenir en la pescateria covens buits ne banchs.

Item que algun revenedor o revenedora o, altra qualsevol persona no gos tenir covens, o, paners que sien buits ne banchs dins la dita pescateria sots ban de. V. sous.

Que sino dones no puguen vendre peix menut en la pescateria.

Item que algun hom de qualsevol conditio sie no gos vendre ne revendre pex a menut sino fembras sots ban de. V. sous.

De no haver lloch propi en la pescateria.

Item que alguna pescatera o altra persona que vena peix en la pescateria no puixe haver ne apropiarse lloc cert en la pescateria sots ban de. V. sous.

Que en la dita pescateria cascun iorn hagen a mudar lloch les pescateres per llur seurer.

Item que alguna venedora o revenedora que vene peix en la dita pesca (fol. XXXIII v.) De la plasa. teria no gos seure lo endema en lo lloch que segut haura lo dia passat e aço per tal com sen segueca entre ellas grans baralles e, noves per ço com les pus apodarades ocupen los llochs de dies e de, nits tinents Covens ab peix e les pobres nou poden fer. sots ban de V. sous.

Sobre lo matex seure de les pescateres en le pescateria.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat. Que com gran desordinatio de cosa tan anuiosa a les gents, e, saguesca en la pescateria per lo seure que les pescateres fan en lo mig de la plassa ab los covens que hi tenen del peix e, elles per lo ban que hi es no sen vullen estar. Que daci avant nenguna pescatera, o, altra qualsevol persona no gos seure per vendre peix ne en altra manera en lo dit lloch sino les exavagueras les quals hagen a vendre en gros, e, no a menut sots ban cascuna vegada de V. sous e perdre lo peix que hi tendran, Contra la dita ordinatio lo qual peix lo dit Mostaçaf e, sos pesadors sen porten de continent e, non puixen fer gratia en alguna manera, e, si alguns pesadors, o, pesador ni leixen seurer e, no exequeteran lo dit ban que aquell pesador o pesadors sie privat del dit offici a mig any. E lo dit Mostaçaf ab los dits Consellers sie tengut, e, ni age a posar e, metre altres, o, altres en lloch de aquell, o, de aquells.

Que dintre la pescateria les dones no filen ni fassen altra faena.

Item Ordenaren los dits honorables Consellers e, promens que nenguna pescatera ne altra persona no gos filar ne fer ningunes faenes manuals en la pescateria e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada V. sous.

Que no puixen esmolar, en los padrissos ni pilars de la Pescateria.

Item que algun pescater, o pescatera ne altre qualsevol persona no gos esmolar coltells, ganivets, ne, ningunes altres farramentes en los pilars e padrissos de la pescateria, o, portcho de la Ciutat e qui contrafara pagara per ban cascuna vegada. V. sous.

De no desonrar a alguna persona en la pescateria.

Item que algun pescater o, axavaguer, o, altra qualsevol persona de qualsevol stament, o, conditio sie qui vendra peix dins la dita pescateria no gos desonrar ne dir paraules vilanes o, desonestas a ningun hom ne a ninguna fembra per qualsevol raho sots ban de X sous.

Que en la dita pescateria nos puixa tenir peix fora de les fites.

(fol. XXXV r.) De la Pescateria.

Item que algun pescater, o, pescatera o, qualsevol altra persona, no gos tenir peix frech ne salat fora las fitas que son ordenades en la pescateria de la dita Ciutat sots ban de. V. sous.

De la manera que en la pescateria an de fer les postetes ab les quals se acostuma a vendre lo peix menut.

Ara hoiats per manament del Mostaçaf, Ordenaren los Consellers, e, promens per

utilitat de la cosa publica que tot pescater o pescatera que acostum de vendre peix a menut hagen a tenir les postetes ab que venen lo dit peix totes planes per guisa, e, manera que no sien esquinudes ans sien totes planes sots ban de V. sous per cascu e per cascuna vegada que sera fet lo contrari, e, de perdre lo peix que tindran en les dites postetes.

De no esser pres per dinguna persona peix forcivolment en la plaça de la pescateria.

Item que ninguna persona de qualsevol stament ley o, conditio sie no gos tolre ne pendre forcivolment nengun peix de ninguna manera, a ningun pescater ni pescatera ne a ninguna altra persona ne encara a nengu que comprat lo agues ni lo gos traure del paner o cove tro aquell quil vendra lo hage pesat, e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada X. sous. e si pagar nols pora estara pres X dies al castell de la cort del veguer.

La publicatio dels sobredits Deset Capitols vide fo. 81. el 83 avant en les ordinations, e, Capitols del peix fresch, e, de tall, e, dels talladors, e, del Afforament, de aquell. pero son fets de aquelles jornades. Dels quals bans etc. Retenense empero los dits honorables Consellers, e, promens poder corregir esmenar, interpretar a llur coneguda les sobredites ordinations totes coses obscures, e dubtoses quantes vegades ben vist lo sera.

32 l

[1377, agost, 14. Barcelona]

(fol. XXXV v.) en blanc. (fol. XXXVI r.) De la Plassa del Blat.

Ordinations de la Plaça del Blat.

Que no gos vendre nenguna cosa de les devall scrites en dita Plaça sino dins les fites posades per los Obrers de la Ciutat.

Ara hoiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf Ordenaren los honorables Consellers, e promens que ningun venedor ne venedora, revenedor o revenedora ne ninguna altra persona que vena o fassa vendre per son misatge, llegums Formatgeria Vianda de pasta ne altres coses no gos seure ne vendre de les dites coses en la Plaça del blat de la dita Ciutat sino dins de les fites que per los Obrers de la dita Ciutat son estades posades davant la font de dita Plaça e qui contrafara pagara per ban cascuna vegada X. sous, e perdra los Legums e, formatges o, altres coses que tindra per vendre.

Dels quals bans la tercera part sia del acusador e laltra tercera part per los Murs, e Valls de la Ciutat, e, laltre terça part per lo Mostaçaf. Retenense empero etc. Fou publicada a XIII. de Agost. M.CCC.LXXVII.

32 m

[1376, febrer, 8. Barcelona]

(fol. XXXVI v.) De la Plaça de les Cols.

Ordinations de la Plaça de les Cols.

Ara que les Ordinations de aquesta Plaça vuy en dia no fan al cas Com axi sie que les venedores o revenedores de las ditas Cols, Naps e, Xerevies se sien transportades en altres Plaços i assenyaladament davant de les Carniceries.

Empero ni per ço se dexaran de posarlas açi tambe Perque ab lo matex compte hi Exemplar se tingue bon Orde en les places o llochs haon dites coses se venen vuy dia. A fi que la dita Ciutat persever hi estigue ab son regiment i acostumada policia com ha acostumat de fer en lo pasat.

Que ninguna revenedora de cols ne altra ortalissa no pas les fites posades per los Obres de la Ciutat.

Ara hoiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf Ordenaren los honorables Consellers, e promens de la dita Ciutat que ninguna venedora o, revenadora ne altra persona que tinga Cols Naps, xarovies, y altre Ortallissa, o, altres revendarias en la plaça

de les Cols aprop la Cort. No gos passar les fitas que posadas y ordenades hi son sots ban de V. sous e de perdre dita ortalissa la qual sera donada als pobres presos de la cort del Vaguer.

Que venadora alguna no gos apropiari lloch en la plaça.

Item que nenguna venedora, ne, revenadora ne altra persona no gos haver ne fer lloch propi en la dita plaça ans tot iorn hage a mudar lloch axi que en aquell Loch, en lo primer dia hage estat que lendema no y gos estar ne tenir sa ravandaria sots ban de V. sous.

Que la placa ha on se venen dites Cols e, ortalisses la hagen a tenir neta les venedores.

Item que les dites venedores o revenadores tots disabtes hagen a fer escombrar [...] la dita plassa, o, lloch de la ronya que sera sots lo dit ban de V. sous.

De les scaravias.

Item que tot venedor o revenadora de scaravies hage a vendre aquelles esbrancades, o, departides de las raelis sots ban de V. sous. dels quals bans hage lo acusador la terçera part el Mostacaf, e, pesadors las restants dues parts. Retenense empero los dits Consellers (fol. XXXVII r.) De la plassa de les Cols. e, promens poder corregir esmenar y emendar etc. Foren publicades a VIII. de Febrer. M.CCC.LXXVI.

32 n

[1443, març, 21. Barcelona]

(fol. XXXVII v.) Del Portal de la Bocharia.

Ordinations de la plassa qui es davant lo portal de sancta Eulalia vuy apellat de la Bocharia.

Que davant lo dit portal en lo pont no gos tenir fruites, Ortalissa, ne altres Coses.

Ara hoiats permanent del honorable Mostaçaf Ordenaren los honorables Consellers e, promens de la dita Ciutat que nengun ortola, ne ortolana ne altra persona que vena ortalissa ne fruita verda ni secha ne ningunes altres Coses fora lo portal de sancta Eulalia o de la Bocharia no gos tenir de la dita ortalissa o altres coses en lo pont davant lo dit portal ans aquelles coses hagen a tenir en la riera que es fora lo dit portal sots ban de V. sous, e, de perdre lo que tindra en lo dit pont la qual cosa sera dels presoners de la cort del veguer. fons publicada a VIII. de Febrer M.CCC.LXXVI.

Que nos puga vendre peix davant lo portal de sancta Eulalia.

Item que algun pescater, o, pescatera, o, altra persona no gos tenir o vendre peix fresch, o, salat en lo pont o plaçeta que es davant lo portal de madona sancta Eulalia sino als costat dels dits ponts e, plaçeta axi empero que la hu no stiga davant laltro sots ban de V. sous. dels quals bans, etc. Retenense empero los dits honorables Consellers etc. (fol. XXXVIII r.) De la plassa de la venema.

Ordinations de la Plassa de la Venema. vulgarment dita la Porta Farrissa.

Que la Venema en dita Plaça haia de star separada la huna de la altra segons los llochs da on sera cullida.

Ara hoiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barcelona Ordenaren los honorables Consellers e, promens per be, e, utilitat de la cosa publica de la dita Ciutat y dels singulars de aquella. Que daqui avant tota venema la qual es portada de les parts de defora e, mesa dintre de la dita Ciutat E descaregada venuda, e, comprada en la Plassa hage esser venuda e, descaregada en la Rambla de la dita ciutat en los trasts davall designats sots ban de V. sous a cascu e per cascuna vegada que sera fet lo contrari, e, de perdra la venema que y sera mesa.

De la venema que en dita Plassa ve de les parts de llavant ço es Basos, e, Maresma.

Item ordenaren los dits honorables Consellers promens de la dita ciutat per ço que totom qui vulla comprar venema en la dita plaça sapia de quin territori la comprara e no sia dasabut en comprar huna venema per altra en la dita Plaça. Que daci avant tota venema la

qual hic entrara per vendre que sia de Sancta coloma de gramamet, de sanct Adria, de Badalona, de Premia, de Tiana, de Alella, de Taya, de Vilaçar, de Cabrera, e de tot lo terme de Mataro, e, de tot lo territori de Orta, e, de tot lo pla de Fornells A esser descarregada en dita Plaça comensant del portal de la Porta ffarissa en avall vers lo portal de la Bocaria sots lo sobredit ban.

De la venema que en dita Plaça ve de les parts de Ponent ço es del Cami Reial avall fins a Castell de Fels.

Item Ordenaren que de Mont Juhic fins a sanct Boi e, fins ha Castell de fels del Cami reial avall haie esser descarregada, venuda e, comprada en la dita Plaça comensant del dit portal en amunt vers lo Pes de la palla qui vuy es o, del carrer apellat den Ginioler, e per lo semblant la venema del Prat de la part de Basos sots lo dit ban.

Que de les parts del pla de Barçelona e del camí Reial qui va a sanct Boi fins a sanct Clement. e tot Lobregat en amunt, e, termens de Tarrassa e, Valles hage de ser descarregada en lo lloc assignat en dita Plaça.

(fol. XXXVIII v.) Del lloch de la venema.

Item Ordenaren los honorables Consellers e promens que tota la venema del Pla de barçelona, e del Cami Real qui va a sanct Boy en amunt prenent fins a sanct Climent, e, tot llobregat e tots los termes de Tarrassa e tot valles hage e dega⁸⁴³ esser descarregada venuda, e comprada en la dita Plaça del pes de la Palla qui vuy es, o, del dit carrer den Ginioler en amunt fins al portal de Sancta Anna. E que tota hage esser segons la mostra e no metre aygua sots ban de V.sous e de perdre la venema.

Dels quals bans les dues parts sien del Mostaçaf sin fara la executio, e, la terça del acusador. Foren publicats los demunt dits quatre capitols per part del Vaguer, e, batle, e, Mostaçaf. a. XXI. de Març. M.CCCC.XXXXIII.

Retenense empero los honorables Consellers, e promens. etc.

(fol. XXXVIII r.) Del lloch de les Carniceries.

32 o

[1425, setembre, 13. Barcelona]

Dells Lochs ha on son les Carniceries.

Que sutzures de nenguna manera sien llensades en les Carniceries.

Ara hoiats per manament etc. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que tot Carnicer, o son missatge no gos llansar, o, fer llansar Banyes ne Caps, ne peus, ne nenguna altre Sutzure dins les Carniceries ne fora aquelles.

Ans aquelles Carniceries hagen a tenirles netes de totes sutzures, sots ban de X. sous.

Dels quals bans sien fetes tres parts eguals, etc.

Retenense los honorables Consellers, e promens, etc.

Fonch publicada a XIII de Setembre. MCCCC.XXV. (fol. XXXVIII v.) en blanc.

32 p

[1397, juliol, 2. Barcelona]

(fol. XXXX r.) De la plassa del Oli.

Ordinacions de la Plaça de Oli.

Que tot hom qui aportara Oli en la Ciutat per vendre hage aquell a descarragar en la dita Plaça del Oli.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barçelona Ordenaren los honorables Consellers e promens per profit e utilitat de la cosa publica. Que tota persona de qualsevol stament o, condicio sie qui aport Oli en la dita Ciutat per vendre hage aquell, a

⁸⁴³ " dega", corregit en el ms. sobre una raspadura.

descarregar e vendre en la dita Plaça del Oli sots Porxo qui aqui es e no en altre lloch segons que solia fer en temps passat per Ordinatio dels Consellers e promens llavors de la dita ciutat sots ban per cascu e per cascuna vegada que sera contrafet de X. sous.

Que algu no gos embargar lo dit lloch de la dita Plaça.

Item que alguna persona de qualsevol stament o condicio sie no gos embargar ne ocupar la dita Plaça ne porxo ne posar algunes coses que empatxar lo poguessen ço es aitant com es lo Cobertis del dit porxo qui es stat fet en temps passat per vendre lo dit Oli sots ban de V sous per cascuna vegada que sera contrafet.

Que en la dita Plaça i Porxo se puga tenir una Gerra de oli vingut per mar.

Item que si algun Mercader o, botiguer volra tenir Oli que sia portat per Mar per vendre en lo dit porxo que ni puga tenir huna Gerra e, vendrel segons dit es. Empero si lo dit porxo era empatxat del oli que vindra per terra que no ho puga tro que y hagues lloch.

Que hu dels Mesurers de Oli haze estat en la dita Plaça del Oli.

Item que hu dels Mesurers del dit Oli haze estar continuament en lo dit Porxo per mesurar lo dit oli sots ban de X. sous.

Que en la dita Plaça o Porxo los Mesurer hagen a tenir huna Pastera.

Item que los dits Mesurers hagen a tenir en lo dit Porxo una pastera en que tinguen les mesures del dit Oli sots ban de V. sous. Foren publicats los sobredits sinch Capitols a II de Juliol. M.CCC.LXXXXVII.

32 q

[1411, maig, 28. Barcelona]

[1455, octubre, 29. Barcelona]

Que lo Mesurer del Oli estigue en lo dit Porxo cascun dia tant (fol. XXXX v.) Dels Mesurers del Oli. com se tindra quorterera, en la Plaça del Blat.

Diious a XXVIII. del mes de Maig M.CCCC.XI. Los honorables Consellers e promens Stans dins la casa del Consell de Trenta, Interpretans e corregints lo quart Capitol que diu que hu dels Mesurers del dit Oli haze estar continuament en lo dit Porxo per mesurar Oli. Ordenaren que de aqui avant los mesurers del dit Oli, o, la hu dells hagen o, haze estar almeins en lo dit Porxo cascun dia ques tendra quorterera en la plaça del blat dues vegades lo jorn ço es de mati e, de vespre tant com la dita quorterera se tendra en la dita plaça sots lo dit ban de X. sous. en lo dit Capitol contengut e, per cascuna vegada dels dits Mesures que contrafaran.

Con semblants Ordinacions foren apres publicades del dit Oli A. XXVIII. de Octubre M.CCCC.L.V.

Dels quals bans sien fetes tres eguals parts. etc.

Retenen se empero los dits honorables Consellers, e promens. etc.

32 r

[1399, gener, 20. Barcelona]

(fol. XXXXI r.) De les Fonts.

Ordinacions de les Plasses de les fonts.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf. Ordenaren los honorables Consellers e, promens de la Ciutat de Barcelona. Que alguna persona de qualque condicio o stament sie no gos de dia ne de nit llansar o, fer lansar en les Plasses de les Fonts de la dita Ciutat ne en los Carrers davant, e, prop aquelles algunes besties mortes ne escombradies sutzures ne altres qualsevol letgeses ne encara levar en les dites fonts alguna Ortalissa, o, qualsevol roba ne manegues de crestiris ne altres coses ne encare en lo abeurador de sancta Anna i altres de la dita Ciutat e, no resmeins que algu no gos posar ne metre dins los

Cantarers de les dites Fonts ne en alguna de aquelles algunas Portadores ne barrils ne posar en los Canons de les dites fonts poals ne altres coses que puguessen dampnificar los dits canons ne encare que algun Boter, o, missatger seu o altra qualsevol persona no gos posar en la font de la Mar alguns Sercols ne vimens per remullar aquells, o, que empatxen la dita font sots ban de X sous per cascuna vegada que contra las ditas cosas a trobades y seran.

Item que alguna persona de qualque Conditio sie no gos llexar uberts los Canons de les dites fonts ne aquells ubrir per manera que la Agua se posques perdre e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada X. sous.

Dels quals bans hage lo Mostaçaf les dues parts e la tercera lo acusador. Retenense empero los dits honorables Consellers etc. Fou publicada a XX de Jener M.CCC.LXXXXVIII.

32 s

[1458, febrer, 4. Barcelona]

(fol. XXXXI v.) en blanc. (fol. XXXXII r.) De la plaça de la Palla.

Ordinacions de la Plaça appellada del Pes de la Palla.

Que la Palla que entrara en Ciutat pera vendre hage esser descarregada en la Plaça appellada del Pes de la palla.

Ara hoiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barcelona Ordenaren los honorables Consellers e, promenns de la dita Ciutat que daqui avant qualsevol persona de qualsevol stament o, condicio sie no gos ne li sie licit ne permes portar en la dita Ciuta ne en alguna part, o, lloch de aquella palla per vendre sino solament en la Plaça del pes de la Palla e daqui no sia llevada per metre en casa, o, botiga ne en altra lloch ans hage estar en la dita Plaça fins a tant aquella sia venuda. Exceptat palla de llit sots ban a cascu e per cascuna vegada que sera fet lo contrari de L. sous, e, de perdre la palla. Fou publicada a VIII. de Febrer. M.CCCCL.VIII.

32 t

[1398, maig, 30. Barcelona]

De no llansar sutzures en dita Plaça de la Palla.

Item que algun hom, o, alguna persona de qualsevol condicio, o stament sie no gos llansar ne fer algunes sutzures en la plaça hon la dita Palla se ven ne encara tenir Oques, Gallines, Capons, Anades, e altre affaram, o volateria que vage per la Plaça ne en aquella pus que fer alguna sutzura ne llansar Ploma sots ban de perdre las ditas Oques, Gallines, Capons, Anades, e, altre, voloteria, e de pagar per ban cascuna vegada V. sous.

Que lo pesador del pes de la Palla cascuna senmana hage scombrar almeins dos dies la dita Plaça.

Item Ordenaren los dits honorables Consellers, e, promens per ço que la dita Plaça sie neta de tota sutzura Que lo pesador de la dita palla, o aquell que per ell y sera ordenat hage e sia tengut de netiar e scombrar cascuna senmana almeins dos dies sots ban de perdre lo salari de tota la senmana lo qual salari li sera abatut en lo albara de cascuna terça. Foren publicats los demunt dits dos Capitols a XXX de Maig. M.CCC.LXXXXVIII.

Dels quals bans la terça part sia del Mostaçaf e la una altra del Acusador e la tercera dels Murs e Valls de la dita Ciutat.

Retenense empero los dits honorables Consellers e promens. etc.

33

[Ordinacions adreçades al mostassà i als pesadors per fixar alguns límits en l'exercici de les seves facultats]

33 a

[1433, març, 5. Barcelona]

(fol. XXXXII v.) Limitatio del Mostaçaf, e.⁸⁴⁴ (fol. XXXXIII r.) dels Pesadors.

Ordinacions les quals Limiten e Regulen en algunes Coses la potestat del Mostaçaf e, de sos Pesadors.

Que lo Mostaçaf per lo Jurament acostumat de prestar cascun any en poder dels Consellers no puga ni degue atorgar llicencia de traure peix salat ni perço pendre algun do.

Los honorables Consellers, e, promens de la Ciutat de barcelona per utilitat de la cosa publica, e per sessar algunes vexacions ques fan, en lo offici de la Mostaçaffia. Ordenaren que daqui avant algun Mostaçaf de la dita Ciutat no gos pendre ne fer pendre directament o, indirecta en alguna manera dines, o, algunes altres coses, o serveis, de alguna persona a qui do, o, atorch llicencia de Traure de la dita Ciutat Peix salat Congres sech Merlusses o, Tonyina salada, e aço lo dit Mostaçaf sie tengut Jurar en poder dels honorables Consellers quan jurara les altres ordinations en lo comensament de son Offici.

Que los pesadors no pugan rebre ne demanar res a persona alguna que vulla traure peix salat de la dita Ciutat per lo sacrament acostumat, de prestar en poder del honorable Mostaçaf.

A mes Ordenaren los honorables Consellers e promens per semblant manera que algun Pesador del dit Mostaçaf no gos pendre ni demanar diner ne malla ne altres coses, o, serveis de alguna persona que traga o, vulla traure de la dita Ciutat del dit peix salat Congres sechs, Merlusses, ne Tonyina salada, O que hages obtinguda de traure de aquells, E de aso hagen a prestar sacrament e homenatge en poder del Mostaçaf, en la entrada de son offici ans que usen de aquell e semblant seguretat hage a pendre lo dit Mostaçaf dels Portalers dels Murs de la dita Ciutat. Foren publicades les demunt dites ordinations a V. de Març M.CCCC.XXXIII.

33 b

[1468, agost, 4. Barcelona]

Desliberacio del Consell sobre lo mateix.

A IIII. del mes de Agost M.CCCC.LXVIII. Per millor observatio de les presents ordinations los honorables Consellers e, Consell deslibera e conclos que per fer lo contrari del contingut en les ordinations lo Mostaçaf qui ara es e per temps sera directament o indirecta no puixen dar licencia als continguts en les dites ordinati (fol. XXXXIII v.) Limitatio del Mostaçaf. ons ne per concessio de aquelles pendre quantitat alguna. Doyo servei, per poch que sia encara que fos de meniar o beure que dins breus dies se pogues consumir. E si lo contrari sera fet lo dit Mostaçaf incorregues en la Infractio del sacrament e, homenatge per ell prestats e encare en ban de deu. lliures.

Per lo semblant lo dit, e present Consell tolque tota potestat e facultat als pesadors e misatge de dit Mostaçaf de poder donar la dita licencia ne de poder vendre quantitat, alguna doyo servei segons desus es dit dels continguts en les dites ordinations. E encare de qualsevol Carnicers, Pescadors, Talladors de peix, Flaquers. Revenedors, ne de altres qualsevol persones en les quals coses es fama publica los dits Pesadors E encare lo dit Missatger molt sovint contrafan en gran dany e, destructio e, robatori de la cosa publica e, que no puixen anar exercitant lo Offici de Pesador a soles sino de dos en dos, Ans aquells sien tenguts, e, obligats notificar, e manifestar al dit Mostaçaf los contrafaents a les dites, e, altres ordinations. E si per ells o, algu dells sera contrafet. sien privat o privats perpetualment del Offici de Pesadors. E encara sia fet Inabil de tenir, o, regir algun offici o benefici de la dita Ciutat sens alguna

⁸⁴⁴ Aquesta plana només té el títol. La resta està en blanc.

gratia, o, Merce.

33 c

[1493, febrer, 9. Barcelona]

Altra deslberatio que lo Mostaçaf. Pesadors. Portales que no puguen dar licencia de traure peix salat sense sabuda e albara dels dits Consallers.

A XVIII de Febrer del any M.CCCC.LXXXIII. Ordenaren los dits honorables Consellers, e, promens Confirmans e ratificans altras ordinacions per asso en lo passat fetes e perque per avant per les Mostaçafs e Pesadors, e Portalers sien tengudes e, servades. Que daqui avant cascu Any elegits dits Mostaçafs e, Pesados ans que de llurs Officis exercesquen hagen ha Jurar Ço es lo dit Mostaçaf la hora que prestara lo Jurament acostumat en poder dels Consellers de la dita Ciutat, Que tendra e servara la dita e, present ordinatio aiustant en aquella que tota vegada que llicencies se hauran a donar de qualsevol treta o, tretes del dit peix salat Congres, Merlusses, Tonyina salada, e, Arengades, aquelles hagen esser fetes ab sabuda e, llicencia donadora e otorgadora a conegu (fol. XXXXIII r.) E dels Pesadors. da dels honorables Consellers de la dita Ciutat, e, ab albara sota scrit de llur ma. o de la maior part de aquells. Affi que per culpa o inadvertentia dels dits Mostaçafs Pesadors, e Portalers. vel alia la dita Ciutat no romangue maiorment en lo temps de la Coresma mal provehida, e freturosa del dit peix. E si per los dits Mostaçafs e, Pesadors sera fet lo contrari ultra la infractio del sagrament que prestat com dites hauran no puixen exercir llurs Officis en coses algunes per la Ciutat ordenades havent aquelles. E los bans en aquelles mencionant are per llavors sospesos. E que ab veu de publica crida sien manifestades. E los portalers sien privats de llurs Officis.

33 d

[1375, febrer, 5. Barcelona]

Que contra las Ordinacions de la Plassa nova e altres Plasses los Pesadors no pugan dar Licencia.

Item ordenaren los honorables Consellers e promens que los Pesadors del Mostaçaf no puguen donar Licencia en les coses dites de la Plaça nova, e, altres Plaços sots pena de la privatio del Offici.

De no dir paraules desonestas als Pesadors.

Item que nengun Carnicer ne nengun Pescater, o, Pescatera, o Revenedora de peix o, de valoteria ne ningun Flanquer ne Flanquera. ne llur missatge ne ninguna altra persona que sia de for e, de jurisdicció del dit Mostaçaf no gos ne dega dir paraules iniurioses ne de meinspreu contra los pesadors o Saig del dit Mostaçaf usant de llur Offici sots ban de XX. sous. E qui pagar nols pora. stara pres XX dies. en preso.

Dels quals bans. etc. Retenen se empero los dits honorables. etc.

Fou publicada a V de Febrer M.CCC.LXXV.

Que los pesadors no donen licencia contra les Ordinacions de la volateria e cassa.

Item Ordenaren los dits honorables Consellers e, promens que contra las Ordinacions de Cassa, Volateria Ous, Formatges, e, altres vitualles los Pesadors no degan ne puguen donar ninguna licencia sots pena de privatio de Offici.

Retenense empero los honorables Consellers e promens poder. etc.

34

[Enumeració dels oficis els cònsols dels quals han de prestar jurament al mostassà després de ser elegits]

[1377, desembre, 15. Barcelona]

(fol. XXXXIII v.) en blanc. (fol. XXXXV r.) Nominatio dels Officis dels quals los Consols apres que son elegits an de prestar sacrament e homenatge en poder del honorable Mostaçaf de haverse, e, portarse be e llealment en dit Offici lo temps quel regiran. E que lo mateix sacrament hagen de prestar al dit Mostaçaf los Portalers, Imposicioners, e, Guardes de la Ciutat, Los quals Oficis son los següents.

Los Promens dels Carniçers. vide fol. LXIII.

Los Consols dels Candeles de Cera. fol. C.LVI.

Los Consols dels Assahonadors. fol. C.LXVIII.

Los Consols, e, promens dels Boters. fol. CLXXXVIII.

Los Consols dels Cuyraçers. fol. CC.II.

Los Consols dels Broquerers, Cervellerers. fol. CCV.

Los Consols dels Carders. fol. CC.V.

Los Vehedors dels Corregers. fol. CLXXXI.

Los promens de Texidors de Li. Los Consols de Perayres. Los Consols de Tintorers. Los Consols dels Flassaders. fol. XXXXVI.

Los Hostalers e, Guardes, e Imposicioners de la Ciutat. fol. LI. LVIII.LXXII.⁸⁴⁵

35

[Els consellers ordenen que els cònsols abans esmentats prestin jurament al mostassà]

35 a

[1377, desembre, 15. Barcelona]

(fol. XXXXV v.) Jurament fahedor.⁸⁴⁶

(fol. XXXXVI r.) per los Consols dels Officis.

Ordinatio en que manen que los Consols dels sobredits Officis vinguen a jurar en poder del Mostaçaf.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barçelona, Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat. Que tots los consols dels Officis dels Texidors Perayres, Tintorers, Flassaders, Civellers, Blanquers, Assahonadors, Bayners, e, de la Obra de Cera, e, encara tots altres que han acostumat de jurar en poder del Mostaçaf vinguen jurar en son poder dins X dies primers vinents aquells empero qui aquest any jurat no haien en son poder sots ban de XX sous. E que aquells Officis los Consols dels quals son tenguts, e han acostumat jurar en son poder aixi per lus⁸⁴⁷ antic del dit Mostaçaf com per la novella Concessio, o creximent fet al dit Ofici segons lus⁸⁴⁸ del Mostaçaf de Valentia hagen a fer dins VI. dies primers consols si non han. los quals haien a jurar en poder del dit Mostaçaf dins los dits prop dies sots lo dit ban. E que cascu dels dits Consols dins lo dit temps deguen aportar davant los dits Consellers e, promens les ordinations que han en llur Offici per ço que aquelles regoneguen si staran be a profit de la cosa publica sots lo ban demunt dit. Fou fet, e, publicat lo demunt dit capitol a XV de Desembre M.CCC.LXXVII. Dels quals bans les dues parts sien del Mostaçaf, e, l'altra dels Murs e Valls de la dita Ciutat. Retenense empero los honorables Consellers, e, promens etc.

35 b

[1479, maig, 6. Barcelona]

Que los portalers, e, les Guardes dels imposicions, presten sacrament, e, homanatge

⁸⁴⁵ Les xifres "LVIII.LXXII", s'han corregit en el ms. amb tinta negra.

⁸⁴⁶ La resta de la plana és en blanc.

⁸⁴⁷ La "l" esta sobreposada en el ms. sobre una "d".

⁸⁴⁸ La lectura que a la nota anterior resultava imprescissa, aqui es veu clarament com posa "lus".

en poder del Mostaçaf que denunciaran a ell les carns mortes per si mateix despenyades, e per Lops o per altres animals ques metien dintre Ciutat vide en les Ordinacions de les Carns de Molto folio.

Que los Promens dels Carnicers presten sagrament, e, homanatge al Mostaçaf de denunciar qualsevol fraus conforme en la Ordinatio de les carns de molto vide folio. 65.⁸⁴⁹

36

[Ordinacions referides a la producció i a la comercialització del pa]

36 a

[1392, maig, 8. Barcelona]

(fol. XXXXVI v.) en blanc. (fol. XXXXVII r.) Dels Flaquers, e, Forners.

Ordinacions fetes sobre lo Pa. Flaquers hi Forners.

Ara oiats per manament del Mostaçaf Notificant ha totom generalment que com moltes Ordinacions e bans sien estades fetes per los Conselles e, Promens de la Ciutat de Barcelona en temps passat e publicades sobre lo Offici de mostaçaf de la dita Ciutat e, lo regiment de aquell. Les quals con fossen en diversos temps e, regiments de Mostaçafs ordenades no podien esser be compreses en memoria de les gents. E per conseguint molts erraven en la observatio de aquelles e algunes de aquelles aguessen menester Adob, e, altres mudament. Per ço los Consellers e Promens de la Ciutat han posades les dites ordinations, e, bans en orde e Sament degut de alguns tolens en altres anyedins e altres de nou fahents e fabricants e les altres axi com ha inutills, e superflues removents. E volguerem los dits Consellers e Promens les presents Ordinacions ab veu de Crida esser per be e utilitat de la cosa publica e per tolre ignorantia publicades e, com laltre iorn fosent comensades de publicar ab veu de crida algunes ordinations per manament del Mostaçaf e, totes no fossen acabades de publicar perque lo dit Mostaçaf mana per ordinatio dels Conselles e Promens aquelles no publicades publicar.

Que tot Flaquer haie de pastar bon Pa.

Primerament. que tot Flaquer e, flaquera, o, altra persona qui haie acostumat de pastar Pa per vendre sie tengut de pastar bon pa e, bell coplidament e, bastada al pes qui ordenat i es o sera per lo dit Mostaçaf e quen vene a tots aquels qui comprar ne voldran sots ban de XX. sous quiscuna vegada.

Los bans Ordenats als mancaments dels Pesos ordenats.

Item que tot Flaquer o Flaquera e, Altra persona qui pasta per vendre en barçelona sie tingut remetre en lo pa que pastara per vendre be e lealment lo pes que hi sera Ordenat per lo Mostaçaf e si aquell o aquella qui pastara lo dit pa per vendre sera trobat lo pa menis del pes que Ordena hi sera. Que (fol. XXXXVII v.) Dels Flaquers, si lo pa qui sera trobat de menis pes seran XII diners de pa o, de XII diners de pa en ius pagara per quiscuna vegada III. sous E no res menis perdra lo pa que sera trobat de menis pes, e, si lo pa qui sera trobat de menis pes sera de XII. pans o fogasses dinals ha amunt que aquell o, aquella a qui sera trobat perde lo pa que li sera trobat de menis pes e, pagara per ban cascuna vegada XX sous.

Que aquest pa no sia semblant al fent del pa de Sanct boy.

Item Que algun flaquer o, flaquera o altra persona qui past pa en Barçelona per revendre no gos semblar lo fent del pa quis refeni es pasta en la vila de Sanct boy de Llobregat ne en altres viles e,llochs de fora ans agen a fer lo fent que pastaran segons que en la Ciutat es acostumat e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada X. sous.

Que pus lo pa sie cuit no haie a restar en poder del Forner.

Item Que algun flaquer o, flaquera pus que al pa sie exit del forn nol gos seguir en

⁸⁴⁹ "65", s'afegeix posteriorment en el ms.

poder del forner ne ningun forner nol gos emparar de ningun flaquer, o, flaquera e, si o fahia quel dit Mostaçaf o sos pesadors puixen entrar en la casa on es lo forn per fer regonexer lo dit pa, e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada X sous.

Que nos pugue pastar pa en lo qual hage mescla daltre blat sino de forment.

Item Que algun flaquer o flaquera, o altre qualsevol persona no gos pastar o, fer pastar per vendre en la Ciutat pa en lo qual haie o sia en la mescla de mill, de Ciurons, de Faves, ne de altres Legums ne de nengunes altres coses axi que tant solament haien a pastar per vendre pa de forment soliu e qui contrafara pagara per ban cascuna vegada C. sous e sie privat ipso facto del officii.

Que lo pa pastat fora Ciutat ha esser una onça maior en lo dinal e dues en lo dobler.

Item que tot hom e, tota fembra qui vendra pa de defora e, metra pa cuit de defora vila en la ciutat de Barcelona sien tenguts metre en cascuna fogaça o pa dinal. una onça. mes e, en lo dobler dues onces. mes que lo dit mostaçaf no dona als flaquers (fol. XXXXVIII r.) E, flaquers. o, flaqueres de asi. E axi matex sien tenguts de metre una onça. mes en lo dinal e, dues onces mes en la doblera en aquell que vendran dins los termens de la Ciutat e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada V. sous Declaren empero los dits Consellers e promens que lo dit Mostasaf tota vegada que mut pes als flaquers de la ciutat sie tengut de notificar ho per algun hom de son officii la mutatio en los Locs de fora vila.

Que lo pa per vendre o, la maior part sie tengut publicament.

Item que tot flaquer e, flaquera e altra persona qui vena pa haie lo pa que vendra o, la maior partida de aquell publicament tenir en la taula apres son albere e que amigablement ne dins son alberc non gos vendre sots ban de perdre lo pa e, de XX. sous cascuna vegada.

Que pa que entre en Ciutat nos puga comprar per revendre.

Item Que lo pa cuit qui hic entra de fora vila algun flaquer ne flaquera ne altra persona de la Ciutat nol gos comprar ne tenir per revendre sots ban de L. sous. per cascuna vegada que contrafara, E, la persona hic aportara lo dit pa puixe e hage aquell a vendre en les Plaçes o per les carrers de la dita ciutat publicament sots ban de perdre, lo pa.

Que haien a pastar la terça part del pa que pastaran en dinals.

Item Que tot flaquer e, flaquera, e forner o, altra persona qui hague acostumat de pastar pa per vendre hague ha fer dinals del ters del pa que pastara cascun dia aixi de blanc com de çedas al pes ordenat per lo dit Mostaçaf e, de aquell vendre a tots aquells quin voldran comprar sots ban de X. sous.

Que hagen a pastar entre dinals e doblers tant com solen e com los sera manat per lo Mostaçaf.

Item Que tot flaquer e, flaquera o, altra persona qui a costum de pastar pa per vendre hague a pastar de continent dinals e, doblers, e, aytan com solen pastar o com los sera manat per lo dit Mostaçaf cascun dia sots ban de L. sous. (fol. XXXXVIII v.) Dels Forners.

Que en la Xexa durgell nos face mescla.

Item que tot Flaquer o forner e, Flaquera o altra qualsevol persona qui past sexa en la dita Ciutat per vendre no gos fer mescla en la sexa durgell ne de Arago daltre gra sino de sexa dempurda o de França o de Proensa, e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada. C.sous e, perdra lo pa e farina que haura mesclada.

Que lo Forner e, Flaquer Hagen coure be lo pa que es ven.

Item ordenaren los dits Consellers he Promens que tots Flaquers e, forners hagen be a coure he asahonar lo pa que couran per vendre co es los forners aquell pa que pastaran de la pasta de la puia que prenen de les gents del pa quels cohen lo qual pa de puia han de pastar e vendre al pes e fer dels dits flaquers per ordinatio novellament feta sobre aço e, los dits Flaquers aquell pa que han acostumat de vendre e, pastar per ordinatio del dit Mostaçaf en axi quel dit pa sie be cuit e, asahonat com los dits flaquers en temps passat ne vuy no cohen ne

assahonen be lo pa axi com maester es e, fer deven per ço com redunde a ells e redundaria semblantment als dits forners en evident profit per tant com no hi metien tanta pasta com farien sil fahien be coure e assahonar segons dites de ques segueix gran e evident danpnatge a tots aquels quin compren e, per consaguen a la cosa publica sots ban cascuna vegada que contrafara de L. sous.

Dels quals bans Hage lo acusador la terça part l'altra terça part e, la restant terça part a les obres dels murs e vals de la dita Ciutat.

Retenense empero los dits Consellers e, Promens. etc.

Fou publicada ha VIII. de Maig M.CCC.LXXXXII.

36 b

[1397, juny, 1. Barcelona]

Que lo pa sie net de pedres e de terre.

Ara hoiats per manament del Mostaçaf Ordenaren los dits Consellers he Promens de la dita Ciutat Ratificant e confirmant totes altres Ordinations ya fetes sobre los Flaquers. Que tot flaquer, forner o, qualsevol altra persona que past pa per vendre en la dita Ciutat aie a que a pastar net de pedres e de terra que no crusca mastagantlo com se sie trobat que lo pa que an passat e venut a les gents aquestos dies passats ha (fol. XXXIX r.) E Flaquers. cruixit tant fort que nol podien meniar be la qual cosa es en gran dan de aquells quil menien sots ban per quiscuna vegada de V. sous e de perdre lo Pa Dels quals bans la terçera part haie lo Mostaçaf e l'altra terça part lo acusador e, la restant terça part a les Obres dels Murs e, vals de la dita Ciutat.

Retenense empero etc. Fou publicada lo primer de Juny. M.CCC.LXXXXVII.

36 c

[1399, gener, 7. Barcelona]

[1406, gener, 15. Barcelona]

De no apropiari se algun lloc sert en les Plaçes.

Ara oiats per manament del Mostaçaf Ordenaren los Consellers e Promens de la Ciutat de Barcelona que algun flaquer forner ne son missatge o altra qualsevol persona qui tinguen pa per vendre en qualsevol plaçes de la dita Ciutat no gos ne puga ne gos haver ne apropiari se algun lloc sert en alguna de les Plaçes ne posar hi ne fer hi posar algun banc e, stora o altra qualsevol senyal per tenir lloc sert ans axi com portara lo dit pa per vendre haie apendre a posar lo dit pa en aquell lloc que trobara buit e qui contrafara pagara per ban cascuna vegada V. sous.

Que lo Pa ques ven davant la pescateria se haie de vendre davant lo Porxo nou. qui a qui es.

Item que tots Forners e Flaquers e altra qualsevol persona que vena o faça vendre pa davant lo porxo vell de la dita Ciutat que de dema que sera Dissapte a avant haie ha vendre o fer vendre dit Pa davant lo porxo nou so es del portal del dit porxo amunt vers la Pescateria sots ban per quiscuna vegada de, V. sous.

Que hagen a fer dinals.

Item que tot flaquer o flaquera o Forner e tota altra persona que past. o haia acostumat de pastar pa per vendre aie ha fer dinals del quart del pa que pastara cascun dia axi de blanc com de çedaç al pes ordenat per lo dit Mostaçaf e de aquell vendre a tots aquels quin demanaran nen voldran comprar sots ban X. sous. a cascu e per cascuna vegada. Car los dits Consellers promens ab la present revoquen tota altra Ordinatio sobre aço en contrari feta. Dels quals bans hage lo Mostaçaf la terça part e, l'altra terça part lo acusador e la restant part sie de les [...] dels murs e valls de la Ciutat. Retenense empero los Consellers (fol. XXXIX

v.) Dels Flaquers, Foren publicades a VII. de Janer. M.CCC.LXXXXVIII. a XXXI de Janer de dit any e, a XV. de Janer M.CCCC.VI.

36 d

[1419, desembre, 9. Barcelona]

Que tot Flaquer o forner haien a pastat tants dinals com demanats seran per sepulturas.

Ara oiats tot hom generalment per manament del honorable en Franseshc de Sitges Mostaçaf de la Ciutat de Barçelona. ordenaren los consellers e, Promens de la dita Ciutat per bon stament de la cosa publica de aquella. Que tot Flaquer e, Flaquera e, forner e, altra qualsevol persona de la dita Ciutat qui acostumen pastar pa a vendrel a les gents hagen e sien tenguts tantes vegades com request ne seran per algu o, alguns pastat e vendrels tants tants dinals de pa com voldran aquells quilts compraran per sepultures Cos present. Misses, o cap dany dalgu o dalguns que sien morts e, que los dits flaquers e, flaquera o, forner e altra persona que acostum de pastar e, vendrel a les gents no gosen demanar ne pendre algun guany o avantatge per los dits dinals quels faran pastar segons que de algun temps ensa ses abusat en la dita Ciutat encare que lo dit guany o avantatge los fos donat sens demanar lo gratiosament. E aço sots ban de perdre lo pa que pastat haurien o lo preu que haurien hagut o valdria lo dit pa de que haurien pres lo dit guany o aventatge a cascu que fara lo contrari e per cascuna vegada que ha fet lo contrari.

Que tot forner hage a coure. e, be assahonar lo pa e donar ne bon compte, e, sis perd quel age de pagar.

Ara oiats tot hom generalment per manament del honorable Fransesch despla Mostaçaf de la ciutat de Barçelona. Ordenaren los Consellers e Promens de aquella Que daqui avant tot forner o misatge seu hage o sie tengut Coure be lo pa ques coura en son forn en guisa que no sia mal cuit, cremat, ne destronit, e donat bo e leial e vertader Compte a cascuna persona qui coura en lo dit forn de tot lo pa que portara per coure en aquell en axi que si algun pa faltara a nengu quel dit forner hage a pagar e satisffer del seu propi a aquell a qui falta e qui contrafara pagara per ban cascuna vegada. V. sous. Entes empero que lo dit Mostaçaf puga judiar lo dit pa vuller sia de flaquer o, forner vuller sia de ca (fol. L r.) E, Forners. sola en cas que sia mal cuit, cremat o, destronit, ensemps ab quatre Promens per ell sobre aço elegidors.

Que no puga pendre mes de hun pa de deu parells e, dines segons es acostumat.

Item Que algun forner o fornera o missatge seu no gos pendre del pa que coura en son forn de puge mes avant de un pa per deu parells o de diners si cohen a diners segons es acostumat e, si sera de mes o, de menis segons proratre daquells. E qui contrafara pagara per ban cascuna vegada V. sous Dels quals bans haie lo Mostaçaf les dues parts e lo acusador la restant altra part. Retenense los dits Consellers e promens. etc. Foren publicades a VIII. de Desembre M.CCCC.XVIII.

36 e

[1426, setembre, 14. Barcelona]

Que sie venut tant pa com sera demanat sens ferne pendre daltre.

Ara oiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf de la present Ciutat de Barçelona Ordenaren los Consellers e Promens per bon stament de aquella que daqui avant tot flaquer o forner de la dita Ciutat, qui acostum de pastar pa per vendrel e, encara los revenedors aquel agen e sien tenguts vendrel e lliurar a qualsevulla persones qui vullen comprar del dit pa vuller sie blanc vuller de cedaç de aquell pa que voldra sens ferli pendre de algun altre sots ban de V. sous per cascu e per cascuna vegada que sera fet lo contrari. Dels quals bans les dues parts hage lo Mostaçaf e la tercera lo acusador.

Retenen empero etc. Fou publicada a XIII. de Setembre. M.CCCC.XXVI.

36 f

[1448, febrer, 29. Barcelona]

Del Pa qui entre en Ciutat com ha esser de mes pes.

Ara oiats per manament del honorable Mostaçaf de Barcelona notificant a totom generalment que com en lo passat per los honorables Consellers e, Promens de la dita Ciutat entre les altres fos feta una Ordinatio del tenor seguent. Item Que totom e tota fembra qui vendra pa de defora o, metra pa cuit de defora vila en la Ciutat de Barcelona sien tenguts metre en cascuna fogassa, o, pa dinal una, onça mes e, en lo dobler dos onces. etc. E, per tant com les ordinations segons la varietat del temps se deuen comutar o variar, e, en lo temps present per gratia divinal sie gran habudantia e, mercat de blat, e, per altres esguarts lo consellers e promens de la (fol. L v.) Dels Forners. dita Ciutat aiustant a la dita Ordinatio e, no derogant ni preiudicant a aquella ans estant en sa força e, virtut. Ordenaren que daqui avant algun hom, o, fembre no gos. metre de defora per vendre en la dita Ciutat a vendre en aquella pa cuit qui hic sie portat de defora si donchs no haura mes en lo dinal una onça. e mige en la doblera III onces. mes quel Mostaçaf no done als flaquers de Barcelona. E, qui contrafara encorrega per cascuna vegada que sera contrafet en ban de. V. sous. Sie entes empero que lo dit Mostaçaf tota vegada mut pes als flaquers de la Ciutat sie tengut de notificar ho per algun hom de son Offici en los llochs de fora la Ciutat de hon se acostume de portar pa cuit per vendre en la dita Ciutat.

Del qual ban les dues parts sien del Mostaçaf e la restant altra terça part del acusador. Retenense empero los dits con, etc. Fou publicada a XXVIII. de Febrer M.CCCC.XXXLIII.

36 g

[1460, octubre, 29. Barcelona]

Que sie venut lo pa en la plaça nova en lo lloch hon lo Mostaçaf ordenara.

Item ordenaren los Consellers, e, promens que daqui avant qualsevol flaquers forners o venedors que volran vendre pa en la plaça nova no gosen nels sie permes vendre ne tenir lo dit pa sino en aquell lloch on per lo dit Mostaçaf los sera assignat ço es entorn de les torres, e, prop lo portal de la dita plaça e, qui contrafara pagara per cascuna vegada. V. sous. Del lloc del pa a la Pescateria e que tots llochs sien Comuns e no tenir en una plaça sino una taula de certa amida.

Item ordenaren los dits Consellers e, promens que daci avant tots Flaquers forners e altres venedors qui voldran vendre pa prop la Pescateria hagen e, sien tenguts tenir e, vendre lo dit pa fora e, al costat de la pescateria a la part del carrer Corrible stants arreu hu apres altre en orde. Entes empero e declarat que alguns dels dits flaquers forners e, venedors del dit pa axi de la pescateria, com de la dita plaça nova no gosen ne los sie permes ocupar o tenir o, fer tenir o ocuparse algun lloch o pati en les dites plaçes o llochs ans en lo lloch on hauran estat lo hun dia no y puga estar l'altra En manera que los dits llocs e patis sien a tots comuns sots ban a cascu qui contrafara de X. sous. per cascuna vegada. E aximatex sots incorriment (fol. LI r.) E flaquers. del dit ban no puixen tenir o fer tenir sino una taula la qual no puixa haver ço es en la pescateria mes avant de V. pams en la plaça nova de III. palms de llarc e no mes dels quals bans. Lo Mostaçaf hage les dues e la tercera per lo acusador. Retenense empero los Consellers etc. Foren publicats los demunt dits dos capitols a. XXVIII. de Octubre M.CCCCLX.

36 h

[1463, novembre, 5. Barcelona]

Que puguen tenir dues taules pero no totes en una Plaça.

Item ordenaren los honorables Consellers, e, Promens que daqui avant sie licit e permes a qualsevol Forner, o, Flaquer o altra persona qui past pa per vendre en les places acostumades de la dita Ciutat dues taules per vendre pa pus totes dues, no sien en una Placa matexa, E, que algun venedor, o, venedora del dit pa no pugue haver de salari mes avant de XV sous. cascun mes e, no puixa tenir ne vendre pa sino en una taula sots ban a cascu e, per quiscuna que sera fet lo contrari. de XX. sous.

Que dones amigades o sien stades esclaves no puguen usar de dit flaqueiar o, forneiar.

Item ordenaren los dits Consellers e, promens que daqui avant algunes Dones que sien amigades o, sien stades esclaves no puixen directament o indirecta usar del dit offici de flaquer o, forner. en la dita Ciutat Si donchs primer no seran admeses per los dits Promens e Consols dels dits Officis a coneguda del Mostaçaf. Affi que sie vist si la persona que del dit Offici vodra usar sera abil e per ydonea per lo dit Offici pero que de la admissio fahedora lo dit Mostaçaf ne los dits Promens e consols non puixen haver pagua ne sobornatio alguna.

Dels quals bans hage lo Mostacaf les dues parts e la restant terça part lo acusador. Retenense empero los dits Consellers e, Promens. etc. Foren publicats los demunt dits Capitols a V. de Noembre. del Any. M.CCCC.LXIII.

36 i

[1463, juliol, 19. Barcelona]

Que los Flaquers hagen a pendre e pastar del forment de la Ciutat.

Ara oiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barcelona Ordenaren los honorables Consellers e promens de la dita Ciutat per utilitat de la Cosa publica de aquella que daqui avant no sia licit ni permes a algun flaquer o flaquera, o, forner, e, fornera, (fol. LI v.) Dels flaquers ne altre qualsevol persona pastar o, fer pastar directament o, indirecta pa per vendre sino del forment de la Ciutat sots ban de C. sous a cascu e per cascuna vegada que sera fet lo contrari. E perdre lo dit pa e lo forment. e, esser inibit de llur offici. Del qual ban la terca part sie del Mostaçaf e, laltra terca part del acusador e, la restant terça part de les Obres dels Murs e, Valls de la dita Ciutat. Retenense empero los dits consellers e, promens. etc. Fou publicada a XVIII. de Juliol del Any. M.CCCCLXIII.

36 j

[1469, novembre, 29. Barcelona]

Que Flaquer o, forner no gos pastar pa de prims.

Ordenaren los Consellers e, promens que daqui avant algun forner o, fornera, flaquer, o Flaquera, o, altra qualsevol persona que past pa per vendre dins la dita Ciutat no gos ni li sie lisit ni permes pastar o, fer, pastar pa de prims per vendre ne per son meniar. Si donchs tals prims no eran provehits de forments per ell comprats e, passats en son nom per lo pes de la farina, e, pagats los drets acostumats sots ban a cascu e, per cacuna vegada que sera contrafet de. V. sous e, perdre lo pa.

Que nos puga pastar pa Contrafet.

Item Ordenaren los dits Consellers e, Promens que de aqui avant algun forner, o fornera que no sien flaquers no gos ne puixen pastar pa contrafet, ne fer pastar. ne altra manera de pa per vendre sots ban a cascu e per cascuna vegada que sera fet lo contrari de. V. sous e perda lo pa.

Dels quals bans la terca part sie del Mostacaf. e, laltra terca part sie del acusador, e la restant terca part de les Obres dels Murs, e, valls, de la dita Ciutat. Retenense empero los dits Consellers e promens. etc. Foren publicats los demunt dits dos Capitols a XXVIII. De

Noembre. M.CCCC.LXVIII.

36 l

[1474, febrer, 4. Barcelona]

Que no pugan pastar sino persones nomenades per lo Mostacaf.

Ara oiats de part del honorable Mostacaf de Barçelona Consellants los Consellers de la dita Ciutat per Executio de les ordinations per la dita Ciutat sobre aço fetes. Que no sie licit a, persona alguna de qualsevol stat, o, conditio sien, del dia present en avant pastar pa per a vendre dins la dita Ciutat o, dins los murs e, suburbis de aquella Si donchs no son flaquers nomenats o, scrits en lo memorial del Mostaçaf sots ban o, pena de perdre lo pa e, de L sous per cascu e per cascuna vega (fol. LII r.) E fornens. da que sera fet lo contrari. E que tots los flaquers qui del dia present en avant volran pastar vinguen al dit Mostaçaf per esser scrits per aquell en altra forma no gosen pastar sota lo dit ban. Del qual hage lo Mostaçaf la terça part e, lo acusador l'altra terça part e, la restant terça part per les Obres dels murs e, valls de la dita Ciutat. Retenense empero los dits Consellers. etc. Fou publicada a IIII. de Febrer. M.CCCC.LXXIII.

36 m

[1462, setembre, 9. Barcelona]

Que tota persona puga pastar pa per vendre.

Ara hoiats per manament del Mostaçaf Ordenaren los Consellers e, promens de la dita Ciutat per tenir aquella habundosa e, proveyda de vitualles que tot hom e, tota dona encara que no sien flaquers que vullen pastar e, coure axi en forn daltri com en lo de llurs cases Pa de flequa e, pa de çedaç per vendre maten en lo pa de flequa cuit X. onces e, en lo pa de cedaç cuit XV. onces. o, puguen fer sens incorriment de alguna pena. e, encara lo pa de puia puguen vendre al forn desus dit, fou publicada a VIII. de Setembre M.CCCC.LXII. Retenense empero etc.

36 n

[1375, febrer, 27. Barcelona]

De no coure ne aportar pa al forn en la mitia nit.

Ara hoiats per manament del Mostaçaf. Ordenaren los Consellers e, promens de la Ciutat que algun flaquer o flaquera ne altra persona no gos portar pasta ne pa a ningun forn per coure apres la squella de la Seu, e, abans del seny del lladre sots ban de CC sous per cascuna vegada Dels quals hauran la meitat lo acusador. Declarat empero que lo dia de tots Sancts puguen coure totes les hores que ben vist los sera, com sia veritat que redunda tot en benefici e, repos dels defuncts e sia ya enconsuetud de ferse axi. Fou publicat lo present capitol tant solament fins al declarat en lany. M.CCC.LXXV. ha XXVII. de Febrer.

36 o

[1412, juliol, 7. Barcelona]

Que algun Flaquer o, flaquera, Fariner o, farinera Bescuyter o, bescuytera no gos fer bescuyts sino dels forments que la Ciutat te per sa provisio.

Ara hoiats per manament del Mostaçaf Ordenaren los Consellers e, promens de la Ciutat que tots flaquers o, altre qui per ells o en nom dells usara del dit Offici, Encara tot Flaquer e flaquera fariner, o, fariner o farinera bescuyter o bescuytera o nengu dells o, altra qualsevol persona que volra pastar pa o, fer bescuyt per vendre hage apendre del forment que la dita Ciutat a novellament comprat e, fet venir per a provisio de la dita Ciutat e, singulars de aquella e no daltre sots ban a cas (fol. LII v.) Dels Flaquers. cu e per cascuna vegada que

contrafara de CC. sous e si pagar nols pora estara pres en lo castell del veguer aytants dies com ha sous en lo dit ban.

Retenense empero los dits Consellers e, Promens etc. Fou publicada a VII. de Juliol. M.CCCC.XII.

36 p

[1527, juliol, 12. Barcelona]

Que los qui pastaran pa fora los suburbis de la Ciutat per, a vendre sien tenguts posar en lo pes de quiscuna coerna de pa cuit VIII. onces mes del pes que los flaquers he altres pastans de la dita Ciutat posen.

Item com per deslberatio del consell Ordinari de la dita Ciutat celebrat a XIII. del mes de Desembre propassat sie stat Ordenat y ab veu de crida publicat en la dita Ciutat que totes i qualsevol persones que volrien portar o fer portar y vendre en la dita Ciutat de les parts foranes de aquella pa cuit o poguessen liberament fer posant en quiscuna coerna del pa cuit tant solament lo pes acostumat posar per los flaquers de la dita Ciutat que les hores era de XVI. onces per coerna. E com els honorables Consellers o promens hage aparegut segons la varietat del temps deure mudar E, variarse las ordinations, Per tant havent per sospesar la ordinatio y facultat desus dites statuiren i Ordenaren los dits honorables Consellers y promens que daqui avant qualsevol persones que pastara pa per vendre fora la dita Ciutat en los suburbis e termens o territori de aquella hagen o sien tenguts posar en lo pes de cascuna coerna de pa cuit VIII. onces mes del pes que los flaquers y altres pastants pa per vendre en la dita Ciutat acostumen posar, en cascuna coerna sots ban de L. sous y de perdre lo pa que lo sera trobat en que no fos lo dit pes de VIII onces. mes per coerna de pa cuit a quiscu e, per quiscuna vegada que sera fet lo contrari. Dels quals bans la una part sera del Official executant l'altra terça part del acusador si ni haura e, la restant terça part de les obres dels murs e, valls, de la dita Ciutat. Fou publicada a. XII de Juliol M.D.XXVII. Retenense empero los dits Consellers e promens.

36 q

[1486, juny, 16. Barcelona]

Que les farines de la Ciutat. e que seran portades de fora per vendre sien portades a la torre nova de mar, e, aqui venudes. Ara hoiats totom generalment per manament del honorable Mossen lo Vaguer Batle, Mostaçaf, e, Administrador de les Plaças de la present Ciutat de Barçelona ço es de cascu dells quan ha sguart a ser jurisdicció per evitar los fraus ques fan en les farines ques venen, e, los dans que son donats als drets de la dita Ciutat en los dies pasats ab veu de publica crida per ordinatio dels honorables Consellers e Promens de aquella. Fou notificat que persona alguna (fol. LIII r.) E Flaquers. de qualsevol stament o conditio sie no fos licit o permes directament o indirecta palesament, o, amagada vendre, o fer vendre en la dita Ciutat, o, suburbis de aquella, Farines algunes sino a la torre nova de mar, hon es estat en lo passat vendre acostumat. E mes que totes farines que de fora la dita Ciutat per terra o per mar en aquella seran portades, hagen esser descarregades a la dita torre e en aquella, e, no en altra part venudes sots ban de L. sous per cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari segons en dita ordinatio es mencionat e, sia vist que alguns no temens nostre senyor Deu ne les penes en aquella posades contrafaran a les dites coses ordenades per tant a maior cautela los dits Consellers, e, promens an ordenat que ab tenor de la present aquelles sien altra vegada tornades manifestar, Notificant, a, totes persones qui lo contrari del que desus es estat statuit attemtaran fer seran executades en lo dit ban de L. sous per cascuna vegada com dit es sens gratia, e, merce alguna compartit entre les parts en dita crida ya feta mencionades. Fou publicada a XVI. de Juny. M.CCCC.LXXXVI.

36 r

[1492, octubre, 5. Barcelona]

Que pa no sie venut ni pastat per dingun foraster en ostal ni posada alguna ans lagen a fer comprar en les plaçes los hostalers e no pastarlos ne, Item ordenaren los honorables Consellers e promens que alguns ostalers o ostalera tavarneros o tavarneras o, altres qualsevol persones que lloguen o fassen llogar cambre, o, cambres o tingan en cases llurs ostes alguns no gosen nels sia permes ni licit en manera alguna pastar ne fer pastar directament o indirecta per provisio dels dits hostes ans lo agen a comprar pendre o fer comprar en les places e altres llochs hon lo dit pa de flequa sera venut sots ban a cascu, e per cascuna vegada que sera fet lo contrari de C. sous. Dels quals bans sien fetes tres parts etc. Retenense los honorables Consellers etc. Fon publicada a V. de Octubre M.CCCC.LXXXXII.

36 s

[1513, juliol, 7. Barcelona]

Scandall fet per los honorables Consellers, e, Mostaçaf dels forments per saber quin pes deu, esser posat en lo pa per los flaquers, e, forners e altres que pasten pa per vendre en la dita Ciutat.

Diius que comptavem VII del mes de Juliol de M.D.XIII. los honorables Consellers y Consell Ordinari de la Ciutat de Barçelona o la mayor part de aquells congregats y aiustats en lo verger de la Casa del Consell de la dita Ciutat. Volens posar en degut ordre lo scandall que se acostuma fer per lo honorable Mostaçaf de la dita Ciutat dels forments e, per saber quin pes deu esser posat en lo pa per los forners, e, (fol. LIII v.) Dels forners. Flaquers y altres qui pasten pa per vendre en la dita Ciutat y per remoure tota manera de sospita, o, difficultat en lo dit escandall se acostumen de seguirne algu. Agut sobre aço lo vot y parer del honorable Mostaçaf de la dita Ciutat qui es hu del dit Consell per lo be, e, utilitat de la dita Ciutat acostumen Ordenar. Ordenaren la tariffa devall escrita volent que aquella daçi avant sia tinguda axi per lo dit Mostaçaf qui de present es com per los altres Mostaçafs qui per temps seran y per los dits Flaquers y forners y altres qui pastan o, per avant pastaran pa per vendre en la dita Ciutat. Sens fer altra tarifa, o, scandall la qual tariffa es segons se seguex. Aço es que valent en la dita Ciutat la quortera del forment a XX. sous se hagen a posar per los dits forners e flaquers, e, altres de sobredits en lo dobler del pa blanc cuit VIII. onces. Valent XVIII. sous la quortera hagen a posar en lo dit dobler de pa blanc e cuit VIII. e mitge. E valent XVIII. sous la quortera VIII. onces. E valent a XVII sous la quortera VIII onces e mige. E valent XVI. sous la quortera X onces. E valent XV sous la quortera X onces e mige. E valent XIII sous la quortera XI onces. E valent XIII sous la quortera XI onces e mige. E valent XII sous la quortera XII onces. E valent XI sous la quortera XII onces e mitge E valent X sous la quortera XIII onces. Sots ban de X sous e de perdre lo pa que sera contrafet a quiscu dels dits forners, e, flaquers y altres que pasten, o, per avant pastaran pa per vendre en la dita Ciutat e per cascuna vegada que sera contrafet.

Item statuiren, e, Ordenaren los honorables Consellers y promens que totes les altres ordinations sobre lordre del pastar, e, flaqueiar en la dita Ciutat per los honorables Consellers, e, promens en lo passat fetes e, los bans per observatio de aquells imposats sino en quant fossen vistes obviar o contrariar a la present tariffa o scandall y ordinatio sien y estiguen, e, romanquen en llur forsa y valor. Dels quals bans sien fetes tres yguals parts la una etc.

Retenense empero los dits honorables Consellers y Promens poder etc.

37

[Ordinacions referides als carnisers i al comerç de la carn de moltó, i normes, en

general, encaminades a controlar la qualitat de les carns que es consumien a Barcelona]

37 a

[1448, juny, 18. Barcelona]

(fol. LV r.) Dels carniçers, e, Molto. Ordinations de las Carns. de Molto. e, dels Carnices.

La Crida que cascun any se acostuma de fer per los Consellers de la present Ciutat de Barçelona com volen fer assegurar e, provehir per tot lany de Carns de molto.

Ara oiats per manament del honorable Mostaçaf de Barçelona Ordenaren los Consellers e Promens de la dita Ciutat per bon stament de la dita Ciutat e dels ciutadans e, habitants de aquella e de tots altres qui en aquella convenen, E, per tenir la dita Ciutat habundosa de carns de moltons Co es que los Carnicers qui per temps de un any qui comensara a la festa de pascha de la Resurreccio de nostre Senyor deu Voldran tallar de les dites carns en les carniceries de la dita Ciutat ço es que cascu de ells en les taules que ans de la dita festa hauran empreses e, tendran per tallar les dites carns sens creixer ni disminuir lo nombre de les dites taules. Que les dites taules tindran complides e bastes de Carns de moltons quiscuns dies carnals segons la seguretat que faran a for empero e, a rao de tants diners la lliura ultra los III diners per lliura de la impositio pero si voldran tallar a meins del for dels tants diners queu puixen fer sens disminuir la dita impositio fou publicada a XVIII. de Juny M.CCCC.XXXXVIII.

Item Ordenaren los honorables Consellers e, Promens que tots los carnicers stans e, habitants en la present Ciutat o en lo territori de aquella qui voldran assegurar de tallar Carns de Molto per tot lo dit any agen afer la dita seguretat de aci a tal dia primer vinent per tot lo jorn Que comptaren tant del present mes de.

Elegint quiscu taules o taula per tallar sert nombre de moltons per cascun dia carnal e dins los dits dies se aien a venir ab los honorables Consellers sobre les dites seguretats faedores. Fou publicada lo sobre dit dia y Any.

37 b

[1493, abril, 9. Barcelona]

Que los Carnicers que acostumen de tallar Carns que hagen a tenir les Carniceries bastes de carns del mati tro al vespre e, vendre de aquella a tots aquells qui demanaran al for que sera segurat als Consellers de la present Ciutat (fol. LV v.) Dels Carniçers. Primerament Ordenaren los Consellers e promens de la present Ciutat de Barçelona que tot carnicer. que acostum de tallar y vendre carns en les carniceries de la Ciutat que degua tallar e, tenir les carniceries bastes de carns tots dies del mati tro al vespre e, vendre aquelles a tots aquells quin demanaran sots ban de XXX. sous.

Item que tot Carnicer que a costum de tallar Carn haie e sia tingut de tallar ay tantes besties com li sera dit cascun dia per lo Mostaçaf sots ban de C. sous per cascuna vegada sera fet lo contrari. Fou publicada a VIII de abril. M.CCCCLXXXIII.

37 c

[1431, maig, 29. Barcelona]

De tallar les Carns de Molto de Manorca.

Ara oiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf de barçelona Ordenaren los dits Consellers e, Promens de la dita Ciutat que qualsevulla Carnicer que tall o fassa tallar Carn de molto de la Hilla de Manorca hage a vendre la lliura de les dites Carns II. dines menis de les altres carns de moltons ques desfaran se tallaran en la dita Ciutat segons seran afforades per lo Mostaçaf sots ban de L. sous Barçelonesos per cascu e, per cascuna

vegada que sera fet lo contrari. Entenen empero los dits Consellers e Promens que si alguns carnicers voldran vendre la lliura de les dites carns dels moltons de Manorca a, menor for del desus dit o pusca fer licitament sens incorriment de dit ban.

Fou publicada a XXVIII. de Maig M.CCCC.XXXI.

37 d

[1407, abril, 12. Barcelona]

[1479, maig, 6. Barcelona]

Que tots carnicers strangers qui voldran tallar Carns en la ciutat sien ben acullits e, ben tractats.

Ara oiats totem generalment que us fa ha saber lo honorable en T. Mostaçaf de la Ciutat de Barçelona per ordinatio dels Consellers e, promens de la Ciutat de Barçelona que tots Carnnicers stranyys qui voldran tallar carn de molto, de bou de vedells e, altres carns scorxadices en la dita Ciutat seran ben acullits e, ben tractats en aquella seran defesos de tot hom qui iniustament los volgues fer tort, o, sobres algunes Fou publicada a. XII. de abril del any. M.CCCC.VII. e, a, VI de Maig MCCCC.LXXVIII.

37 e

[1393, abril, 9. Barcelona]

Que nos puga vendre carn sino en les Carniceries.

Item que algun carnicer o son misatge no gos vendre ne tallar (fol. LVI r.) e del Molto carn de bou o de vadell ne altre Carn en gros ne a, menut en lo escorxador ne en casa ne en altres llochs sino en les Carniceries publicament sots ban de XX. sous. Publicada. a 9. de Abril M.CCC.LXXXIII.

37 f

[1393, abril, 9. Barcelona]

Que hagen a donar just pes.

Item que tot Carnicer sie tengut de donar be e llealment lo pes de les Carns que vendra. E aquel carnicer que no dara dret pes als compradors que cascuna vegada que y sera trobat pac per ban si la carn que vendra o venuda haura sera mitia, lliura. carnicera o de mitia lliura avall si lo menis pes sera de malla. haia munt XX sous. E de malla avall per poc que sia lo meins pes III. sous, e perda la carn E si la dita carn sera de mitia lliura hamunt en que lo meins pes sera trobat. Que si lo meins pes se pot salvar ab hun Corto de onces que lo carnicer no pac ban la primera vegada del dit meins pes. Mes que perda tant solament la carn E si de una vegada amunt es trobat en un dia en meins pes ques puga salvar en un corto de onça. que per cascuna vegada ha amunt pac V. sous E si lo dit meins sera de mes de corto de onça o de malla amunt pac per quiscuna vegada XX. sous. E en aquest cas perda la carn hon lo meins pes sera trobat. Publicat a 9 de abril. 1393.

37 g

[1398, abril, 29. Barcelona]

[1435, gener, 27. Barcelona]

Que la Carn de mitga lliura en avall se age a pesar ab los pesos menuts sents posar res davant en la balansa.

Item⁸⁵⁰ Que algun carniser o son misatge o altra persona que vena a tall carns en la dita Ciutat no gos pesar de mitga lliura avall de carn ab lo pes de mitga lliura ne ab altre pes

---

⁸⁵⁰ El text que segueix fins al final d'aquesta plana apareix molt esborrat. Malgrat tot hem fet la transcripció el més acuradament possible.

posant [...] davant ans la hage a vendre ab lo pes menut segons que li sera demanat e, qui contrafara pagara quiscuna vegada X. sous de no fer tornes de fetge en la carn de molto.

[...] los dits Consellers e promens que los dits carnisers no puguen fer tornes a la carn del molto que vendran del fetge del molto sino a aquells qui u demanara [...] sots ban de XX. sous. Entes empero que lo dit fetge hage esser bo e net sots lo ban demunt dit. Publicat lo sobredit die e any. Que hagen a fer dinada e, dues de carn a, obs de aucells Item. Que el carniser e, altra persona qui tall carn en la [...] hage ha [...] (fol. LVI v.) Dels Carniçers. tots aquells quen demanaran a obs de ocels sots de X sous pero que la dita carn que vendran a obs de ocels puixen vendre a mens pes e a ull. Foren publicades a. XXVIII. del mes de Abril M.CCC.LXXXVIII. E apres a XXVII. de Janer M.CCCC.XXXV. Fonc feta ordinatio que los carnicers puguen un diner de carn sens pes e, a ull, a obs de Aucells sots ban de XX sous.

37 h

[1392, abril, 9. Barcelona]

Que algu no gos vendre ni comprar carn sino a pes.

Item que alguna persona de qualque conditio sie no gos comprar ne vendre dins carniseries ne fora meins de pes alguna carn ne procur encara ab altres dins les carniseries ne de fora meins de pes alguna carn sino segons lo preu que ordenat hi es per los Consellers e Promens de la dita Ciutat e qui contra fara pagara per ban cascuna vegada X sous e, si nols pot pagar estara pres X dies en lo castell.

Que tot carnicer vena la Carn a pales.

Item que tot carnicer vena a pales les Carns en les carniceries e, no en altres llocs e qui contrafara pagara per ban cascuna vegada XX. sous.

Item que dingun carnicer ne missatge seu no gos vendre ninguna carn sino a pes exceptats Caps e frexures e que tota carn la dega vendra publicament e, a pales dins les carniceries E encare que no vena Caps ne peus de Porchs ne de nenguna altra bestia a pes e, qui contra fara pagara per ban cascuna vegada X sous. Fou publicada a VIII. de abril. M.CCCLXXXII.

37 i

[1405, febrer, 25. Barcelona]

Que tot carnicer que tall hage a dar de aquella carn a totom lliberalment.

Item ordenaren los honorables Consellers y Promens que tot carnicer que tall Carn en qualsevol taula de carniceria de la present Ciutat hage a dar de aquella carn que tallara ha totom lliberalment segons que voldra per sos diners e que nols gosen dir que prenguen Caps, Peus, Frexures, Candeles. ne altres coses de mes que sots color e nom de carn de aucels no gosen vendre alguna Carn sens pes ne pendre de aquella si no tant com pesara segons lo for a ques vendra sots ban de. C. sous a cascu e per quiscuna vegada. Fonc publicada a XXV de (fol. LVII r.) E del Molto. febrer del Any M.CCCC.V.

37 j

[1397, març, 1. Barcelona]

[1397, març, 17. Barcelona]

Que cascun Carnicer hage a tenir complits pesos de totes aquelles carns que vendra.

Ara oiats per manament del mostacaf ordenaren los Consellers e, Promens de la Ciutat que tot carnicer hage a tenir daci avant Compliment de pesos de totes aquelles Carns que vendran sots ban per cascuna vegada de XX. sous.

Que tot Carnicer que sera trobat en meins pes hage de fer compliment request que sia per lo Mostacaf o pesados.

Item per manament del Mostaçaf Ordenaren los Concellers e, promens de la present Ciutat que tot Carnicer qui daci avant sera trobat en meins pes hage en continent que sera request per lo dit Mostacaf o sos pesados fer compliment al dit pes de aquella carn matexa que venuda e lliurada haura la peça sots ban de XX. sous E si a aço recusara ho no o voldra fer que per cascuna vegada que sera request o no ho complira sia caigut en lo dit ban Dels quals bans haura lo mostaçaf les dues pars e lo acusador la terça part.

Retenense empero los dits Consellers e, Promens que si aquests bans o en alguns dells havia algunes coses obscures o, dubtoses que ells o aquels qui per ells hi seran assignats les puixen esmenar e interpretar aytantes vegades com se vullen a llur coneguda.

Fou publicada primer dia de Marc. y a XVII. del matex M.CCCLXXXVII.

37 l

[1478, març, 25. Barcelona]

Que carn de molto Ovella, e Anyell nos puixe tallar en hun matex pilo.

Ara oiats totom generalment de part del honorable Mostacaf Que com la Sperientia hage mostrat los dies passats esser se fets molts abusos en les coses deius scrites no solament en dany dels poblats de aquesta Ciutat mes encara dels drets de la cosa publica de aquella E no es dupte tals abusos sien continuats si per ordinatio no y era provehit. Per tant Ordenaren los honorables Consellers e, Promens de la dita Ciutat que no sia licit o permes a qualsevol Carnicer o misatges de aquell palesament o amagada tallar o fer tallar carn de Molto e carn de Ovella, o de Anyell en hun matex pilo E si algu sera trobat fer lo contrari aquell incorregue en ban de LX sous per cascuna vega (fol. LVII v.) Dels Carnicers. da e de esser privat ipso facto per hun any del exercissi del dit Offici. Fou publicada a XXV. de marc M.CCCCLXXVIII.

37 m

[1479, maig, 6. Barcelona]

E mes avant qui contrafara pagara Encara que en les tals Carniceries agues molts pilons ne fos de diverses persones per ban cascu e per quiscuna vegada de LX. sous Fou publicada a VI de Maig MCCCCLXXVIII.

37 n

[1479, maig, 6. Barcelona]

Que en Carniceria hon se talla Molto nos tall Boch. Ovella ne Cabra.

Item quen alguna Carniseria de Barcelona hon se tall carn de molto algun carnicer ne altra persona no gos tallar ne vendre carn de boch. ne de Ovella ne de Cabra, E, axi matex que en alguna carniceria de Barcelona hon se tall carn de boch ne de Ovella ne de Cabra algun Carnicer no gos tallar ne vendre Carn de Molto e qui contrafara pagara per ban cascuna vegada LX sous. E si pagar nols pora estara pres LX. dies. al Castell. Fou publicada a VI de Maig M.CCCC.LXXVIII.

37 o

[1393, abril, 29. Barcelona]

De no mesclar huna Carn ab altra.

Item que algun Carnicer no gos mesclar ne vendre una carn ab altra ne fer tornes ha altre bestia sino de aquella matexa e qui contrafara pagara per ban cascuna X sous. Exceptat empero que pusquen mesclar molto ab molto.

De no enronyonar ne anyedir als ronyons.

Item que algun carniser o altra persona de qualsevol conditio sie que vena Carns de

moltons de Ovella de Crestut Boch o de Cabra no gos enronyonar o anyadir als ronyons de ninguna de las ditas carn sots ban de X. sous Fou publicada a XXVIII. de Abril. M.CCC.LXXXXIII.

37 p

[1479, maig, 6. Barcelona]

Que per los portals no puixen entrar Moltons. Ovelles. e Anyells ne altres bestiar tots plegats.

Item Ordenaren los honorables Consellers e Promens per tolre tota dispositio de esser comesos frauds per tal que lo portaler o altra persona en aço destinada pus falsament puixe nombrar los bestiar que entraran per lo portal. Que entrant Moltons no puixen ab aquells entrar Anyells Ovelles e, altres bestiar mesclats ans cascuns de aquells entren de separats e distincs E si seran trobat per algu fer lo contrari mesclant palesament o amagada dits bestiar encorrega en ban o pena de L sous.

Que en lo scorxador hon scorxen moltons no puixen scorxar Ovelles (fol. LVIII r.) E de Molto. Anyells e altres Bestiar.

Item⁸⁵¹ Ordenaren los Consellers e Promens per los respectes desus dits que daci avant en lo escorxedor en lo qual se escorxen Moltons algu no puixa scorxar Ovelles, Anyells, o altres bestiar sots ban de L. sous e de perdre lo bestiar lo qual lo Mostaçaf sen puixe o sen hage liberament aportat.

Foren publicades les presents dos ordinations a VI. de Maig. M.CCCC.LXXVIII.

37 q

[1393, abril, 29. Barcelona]

De no tenir Carn amagada.

Item han Ordenat los Consellers e Promens que algun Carnicer de qualque conditio sie no gos tenir carn amagada sots la taula ne en altre lloch sino publicament e a pales per vendre a tots aquells quin demanaran sots ban de X sous. E si pagar no los pora estiga pres X. dies en lo castell.

Que tot Carnicer qui vendra e, tot comprador qui comprara ab sagrament hage a dir al Mostaçaf lo preu que haura venut e comprat la carn.

Item han Ordenat los Consellers e Promens que tota persona qualque stament sie qui compra de les carns de moltons de Cabrits, de Bou, de Vadell o de altres carns hage a dir veritat ab sagrament si request ne sera per lo dit Mostaçaf, e per sos pesadors del preu que li haura costat la carn que comprara haura, E qui contrafara pagara per ban cascuna vegada X. sous. E si pagar nols pora X. dies al castell. Foren publicades a XXVIII. de Abril M.CCC.LXXXXIII.

37 r

[1397, octubre, 12. Barcelona]

Que tota persona que per lo Mostacaf sera requesta de fer sagrament lage de fer.

Ara oiats per manament de honorable Mostaçaf Ordenaren los Consellers e, Promens de la present Ciutat que tot carnicer o, altra qualsevol persona que sera requesta per lo Mostaçaf de fer sagrament sie tengut de ferlo e si fer nol voldra que lo Mostaçaf lo meta en la preso del vaguer e de alla no isque fins lage fet. Fou publicada a XII. de Octubre. M.CCCLXXXVII. Retenense empero los concellers e, promens etc.

---

⁸⁵¹ En aquesta plana la tinta negra original està molt esborrada. Alguns paràgrafs han estat resseguits posteriorment.

37 s

[1399, abril, 29. Barcelona]

Que carnicer no pusque comprar per revendre.

Item que algun carnicer o son misatge no gos comprar alguna carn si sera per revendre e qui contrafara pagara per ban cascuna vegada XX sous. De no tenir fora la taula de les dites Carns. (fol. LVIII v.) Dels Carnicers

Item que algun carnicer o, son misatge o, altra qualsevol persona de qualque conditio sie no gos tenir Carns o lleus o, Ventres de qualque manera o natura sien Fora de la taula sots ban de V. sous qui contrafara per quiscuna vegada.

De no tenir carn que sia venuda.

Item que algun Carnicer no gos tenir en la taula ne en la carniceria en public ne en amagat carn que sia venuda ans que tota aquella carn que aqui tindra hage a vendre a tots aquells quen demanaran segons la forma demun dita e qui contrafara pagara per ban cascuna vegada. V. sous.

De no dexar vergues ne botons.

Item que algun Carnicer o son misatge que vena a tall Moltons, o porchs no gos dexar en les pesses de les dites Carns quis vendran a menut o en gros vergues ne botons ne alguna altra cosa qui no sia bona a meniar sots ban de X. sous. Foren publicats los sobrescrits quatre capitols ha XXVIII de Abril M.CCCLXXXVIII.

37 t

[1415, octubre, 24. Barcelona]

De no vendre lo budell gras a pes.

Ara oiats per manament del honorable Mostacaf Ordenaren los Conselles e, Promens per bon stament del public de la present Ciutat que daqui avant algun carnicer de la dita Ciutat termens e, territori de aquella. o alguna altra perçona que desfassa tall e, vena Carns de Molto de Ovella e de Crestat dins la dita Ciutat o, los termens y territori de aquella no gos vendre a pes ab alguna de les dites carns lo budell gras quis te ab los cortes detras de les dites carns ans quant vendra lo dit budell hage aquell vendre sparcament sens algun pes e, qui contrafara pac per ban cascuna vegada XX. sous fou publicada a XXIII. de Octubre M.CCCC.XV.

37 u

[1393, abril, 29. Barcelona]

Que caps e frexures sien venuts sens pes.

Item que tot carnicer puixe vendre sens pes Peus. Caps, e Frexures de qualsevol besties sots ban de LX. sous.

Que los Caps de les besties se hagen ha vendre separats. e en diner sos lloch e, los ventres de molto. per Ciutat.

Item que alguna persona no tinga ne gos tenir en un lloc per vendre caps de Ovelles, ab caps de Moltons, mes que los ventres dels Moltons puixen esser portats per Ciutat a vendre E los ventres los budells de les Ovelles o, dels Bochs hagen a esser venuts a la riera prop lo portal de sancta Eulalia o, en lo pont aqui es no em (fol. LVIII r.) E de la Carn del Molto. bargant lo passatge de les gens E, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada X. sous.

Que tornes nos ixan fer de caps ni peus ni de frexures.

Item que algun carnicer o altra qualsevol persona no puixa fer tornes de Caps ne de peus ne de frexures, ne de algunes besties sots ban de V. sous.

Entes empero que si algu volra tornes de las horelles. o, del morro del Porch que dit

Carnicer lin puga lliurar. sens incorriment de algun ban declarat encara que los dits carnicers puguen fer tornes de les barres del porch. Que cascun cap hage un nuu llevat que sia exceptat de bou e de vadell. e de Boch.

Item que tot carnicer hage a llaxar en cascun cap de molto e, de tota bestia hun nuu del coll exceptat en cap de bou e de Vadell e, de Boc e, qui contrafara pagara per quiscuna vegada. X. sous.

Que los Compradors de la impositio no gosen pesar sino en les carniceries.

Item que algun comprador o, Collidor de la impositio de les Carns no gos pesar nenguna manera de carns sino en les Carniceries de la Ciutat de Barcelona sots ban de. L. sous. Foren publicat los demunt dits sinc capitols ha XXVIII. del mes de Abril. MCCCLXXXIII.

37 v

[1395, març, 4. Barcelona]

Que en la Coresma nos puixe vendre carn sino en la carniceria maior.

Ara hoiats per manament del honorable Mostacaf Ordenaren los Consellers e promens de la Ciutat que per tolre molts inconvenients e abominacions desplaents ha Deu e, a gents e, per profit del be public de la dita Ciutat que algun carnicer o altra persona durant la Sancta Coresma no gos tallar o fer tallar vendre, o, fer vendre carns escorchadisses viues o mortes en algun lloch de la Ciutat de Barçelona sino en la Carniceria maior e, en aquella taula e, per la forma e manera que sera ordenat per lo dit Mostacaf sots ban de C. sous e perdran les carns que venudes e tallades hauran.

De vendre a quiscu. quin demanara e donar dret pes.

Item que tot carnicer o altra persona que hage acostumat de tallar carns per vendre degue e sia tengut vendre les carns que (fol. LVIII v.) Dels Carniçers tallara a totes aquelles persones qui demanaran e dar al comprador tanta Carn com ne volran e, dar dret pes als compradors sots ban de X sous.

Foren publicats los dits dos capitols a IIII. de Mars. M.CCC.LXXXV.

37 x

[1449, juny, 18. Barcelona]

Que los que tallaran Carn el dia de divendres e altres deiunis no tallen a pales.

Item Ordenaren los dits Consellers e promens que daci avant qualsevol carnicer de la dita Ciutat no gos ne sia licit ne permes en los dies de divendres, deiunis ni altres dies en los quals es prohibit e no es acostumat tallar carn publicament en la dita Ciutat e, encare en lo temps de la Sancta Coresma tenir ne tallar la dita Carn en lloc pales o, vistos ans la hagen a tenir en lloc amagat e, tal que la gent qui passara per la via publica no la puguen veure, en dinguna forma sots ban a cascu que fara lo contrari per cascuna vegada de XX. sous. Fou publicada a XVIII. de Juny M.CCCC.XXXXVIII.

37 y

[1449, juny, 18. Barcelona]

De no tenir hun Carnicer mes de tres taules.

Item Ordenaren los Consellers y promens per utilitat de la cosa publica e conservatio de ben avenir del offici dels Carnicers que de la festa de sanct Joan de iuny y primer vinent en quant algun carnicer no gos ni li sie licit ni permes tenir ni fer tenir directament ne indirecta palesament ne amagada mes avant de tres taules de carnicers ço es una aventallosa una cominal e, una sotil e, les calitats de les dites taules hagen esser designades per los honorables Consellers e, Mostaçaf de la dita Ciutat. E que las ditas taules son aventallosas e que les

cominals, e que les sotils son mencionades en un memorial o, matricula ques en scrivania de la casa del consell de la dita Ciutat. E aquells dels dits carnicers qui contra la present ordinatio fara o vendra incorrega en ban de C. sous cascuna vegada que sera fet lo contrari. Fou publicada lo sobredit dia e, any.

37 z

[1401, juliol, 6. Barcelona]

De no tenir carns que puden.

Item que algun Carnicer o son misatge no gos tenir o, fer tenir portar o fer portar en les carniceries palesament o amagada carns que puden sots ban de XXXX. sous per cascuna vegada que contrafa e, a trobat sera e perdra les carns les quals lo dit Mostaçaf faça llsensar. Divendres a VI de Juliol M.CCCC. e, I. Los honorables Consellers ab promens moderaren e tempraren lo propdit ban de XXXX. sous a XX. sous. (fol. LX r.) E, del Molto.

37 aa

[1476, maig, 7. Barcelona]

Que Carns mortes fora la Ciutat encara se puixen dir esser socorregudes nos puixen metre en Ciutat.

Ara hoiats totom generalment per part dels honorables Mossen lo Regent la Vegaria. Balle, e, Mostaçaf de la Ciutat de Barçelona ço es de cascu dells tant com se pertany a sa yuradictio. Com sperientia hage mostrat que moltes carns fora la dita Ciutat axi de moltons com de altres son meses en la dita Ciutat e, tallades en les carniseries sots color de esser carns socorregudes. E, sie trobat per informatio de metges e altres persones expertes que les dites carns son causa de moltes indisposicions en los cossos humans. Per tant los honorables Consellers e, promens de la dita Ciutat lloants y aprobants altres Ordinacions sobre aço en lo passat fetes sino en quant fossen contraries a les cosses deius scrites. Ordenaren que no sia licit a carnicer o a carnicers o, a, altres qualsevol persones de qualsevol, ley, stat, o, conditio sien palesament o amagada, directament o, indirecta ni per qualsevol inginy stutia, o, art metre dintre la present Ciutat per los portals ne per qualsevol altres llochs Carns de qualsevol spetia sie fora los murs de aquella sien mortes no obstant fos dit sien socorregudes o spenyades o en qualsevol manera mortes. E, aso. sots ban de perdre la carn e, de XX. sous per cascun e per cascuna vegada que sera fet lo contrari. E si aquell que sera caygut en dit ban no pora pagar stiga en la preso continuos. XX. dies.

Que no sie licit ni permes als carnicers vendre les dites Carns a tall ni ha ull.

Item Ordenaren los dits Consellers e promens per obviar a la infectio que de dites carns mortes se pot subseguir que no sia licit a qualsevol carnicer o carnicers o a altres qualsevol persones de qualsevulle, Ley stat, o, conditio sien vendre dites carns a tall ni a ull ni en altra qualsevol manera en la dita Ciutat ne en los suburbis de aquella deça les creus E aço sots ban de X. sous.

Que no sia licit als Portalers ni a aquells del Cabassatge permetre que les dites carns mortes entren dins Ciutat e que o denunciem al clavari.

Item Ordenaren los dits Consellers e, Promens que no sia licit ni permes als portalers ne en aquells del Cabassatge qui han carn de gordar en los portals permetre, tolledar, o, donar comport directament o indirecta ni per qualsevol art o, manera que les dites carns sien meses en la present Ciutat ans ab tota diligencia prohibesen la entrada de (fol. LX v.) Dels Carniçers aquelles. E si res sabran en contrari ho agen a denunciar al Clavari no obstant qualsevol iurament o, manament que agues en contrari. E si cars sera. que algu de dits portales o, ministres faran lo contrari sia agut per privat del offici que tenen. Foren publicats los demunt dits III. Capitols a VII. de Maig. M.CCCC.LXXVI.

Que les Carns avols mortes e, o, socorregudes se hagen a tenir a la porta farrissa e aximatex porch fresch salpres, Carn salades, que sien maselles.

Item que algun carnicer ne alguna altra persona no vena Carns de besties offegades ne malaltes ne endarrocaades ne per si mateixas mortes o, per llops o per altres besties sino fora lo portal de la porta farrissa. E, que aquell qui la vendra dega denunciar al comprador la conditio de la carn e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada C. sous e, perdra les dites besties offegades, malaltes o, enderrocaades, e, mortes, per si mateixas, o per los llops, o, per altres besties de les quals sien del Mostaçaf les dues parts e, la terça part del acusador Fonc publicada a, XXVIII. de Abril. M.CCC.LXXXXIII.

37 ab

[1393, setembre, 9. Barcelona]

Après divendres a VIII. dies del mes de Setembre del dit any. los honorables en March Çarrovira. Bernat serra, e Fransesch marquet, Consellers e, los altres Consellers Companyons llurs en aquest acte absents declararen ab consell del honrat micer berenguer Vives advocat e, altres promens de la Ciutat que puis la carn en lo present capitol contenguda sera a la porta farrissa daqui no puga esser llevada tro, sia venuda e llansada sots lo dit ban.

Item que algun carnicer o son misatge o alguna altra persona no gos metre dins la Ciutat sino de dies publicament e, a pales moltons, bochs, vadells, bous, ne algun altre bestiar mort per si matex malalt, o, enderrocat, o, per llops o, per altres besties mortes. Lo qual bestiar axi mort o enderrocat haie a portar dreta via a la porta farrissa hon son acostumades de vendre aytals besties o carns. E qui contrafara pagara per ban cascuna vegada C. sous e, perdra les besties o que en la dita manera dins la dita Ciutat meses o, portades haura. Fou publicada lo prop dia y any susdit.

37 ac

[1397, febrer, 9. Barcelona]

Que lo Mostaçaf puixe fer iudicar axi carn com volateria com altres coses si puden.

Item mes Ordenaren los dits Consellers e promens que si ab dit (fol. LXI r.) E de la carn de Molto. Mostaçaf sara semblant que en les places o, altres llochs haura Carns fresques o salades o volateria, o pex que lo dit Mostacaf puxa fer iutiar les dites carns o volateria e, peix per dos o tres promens menestrals e, aço per tal con aquelles que venen de les dites coses son plenes de la odor e no ho senten tambe e, se favorien molt per lo propi interes e per conseguint no poden be fer lo dit iutiamment sagrament en poder del dit mostacaf que be e lealment se hauran en iutiar les dites Coses. Fonc publicada a, VIII. de Febrer M.CCC.LXXXXVII.

Retenense empero los dits consellers e, promens que si en los sobredits bans o, en algu dels havia algunes coses que sien obscures, o duptoses que ells o, aquells que per ells y seran assignats les puixen smenar declarar o interpretar aytantes vegades con se vullen a llur coneguda.

37 ad

[1445, maig, 21. Barcelona]

Que los portales presten sagrament e homenatge al Mostacaf que li denunciaran les carns mortes ques metran en Ciutat e per semblant les guardes de les imposicions.

Ara oiats per manament del Mostacaff de la Ciutat de Barcelona Ordenaren los honorables consellers e, promens de la dita Ciutat que daqui avant qualsevol persones que staran per guardas dels portals de la dita Ciutat haien e, sien tenguts prestar sagrament y homanatge en poder del dit Mostaçaf que denunciaran e, denunciar faran tots aquells qui

metran Carns mortes, espenyades, o, que sien mortes per llops, o per altres animals sots ban de L. sous per cascu e per cascuna vegada que sera contrafet. E qui pagar nols pora que stiga en la preso comuna per cascu sou hun dia de la qual pena no puga esser feta remissio nen puixen esser dada llicentia de fer lo contrari.

Lo matex sagrament e, homanatge hagen a prestar en poder del dit mostaçaf les guardes de les impositions que denunciaran ha ell les dites carns mortes per si matex despenyades e, per llops o, per altrás animals. Fou publicada a XXI. de Maig M.CCCC.XXXXV.

37 ae

[1426, setembre, 13. Barcelona]

Que nos puixa tenir llum en les Carniceries. pus lo sol sia axit.

Ara oiats per manament del honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barcelona per bon stament de aquella. Que daqui avant algun carnicer de la dita ciutat o, altri qui tall e, vena carns algunes en les carniceries de la dita Ciutat o, en alguna de aquelles no gos tenir ne cremar (fol. LXI v.) Dels Carniçers. llum dins les dites carniceries sino fins a la hora del sol exit tant solament e qui contrafara pagara per ban cascuna vegada V. sous fou publicada a XIII. de Setembre. M.CCCC.XXVI. Retenense empero etc.

37 af

[1395, juny, 9. Barcelona]

De no degollar dins les Carniceries. ni fora aquelles.

Item que algun carnicer o son misatge no gos degollar, Moltons Cabrits, ne ninguna altra bestia dins les carniceries de la dita Ciutat ne de ffora sots ban de X sous. Declaren empero los Consellers e promens que los dits Carnicers o sos misatges puixen degollar en los scorxadors e, en los llochcs acostumats de degollar. E que los cabrits se puixen degollar en la Cabrideria collint la sang en una guaveta o llibrell Dels quals bans haura lo Mostaçaf les dues parts e lo acusador la tercera.

De no llansar sutzures en les carniceries.

Item que tot carnicer o, son missatge no gos llansar o, fer llansar banyes ne caps ne peus ne nenguna altre sutzura dins les Carniceries ne fora aquelles Carniceries hagen a tenirles netes de totes sutzures sots ban de X sous Fou publicada lo prop dia demunt dit.

Item Per manament del Mostaçaf Ordenaren los Consellers e promens de la Ciutat que algun carnicer e cabrider ne altre qualsevol persona no gos ne de dia ne de nit llansar o, posar o, fer llansar o, posar banyes tossos, spines, ventres, sanch ne algunes altres qualsevol sutzures dins la carniceria ne en la cabrideria ne Plaça del blat sots ban de L sous per cascuna vegada que contrafet sera dels quals bans hage lo Mostaçaf com daltres dit Fou publicada a, VIII. de juny M.CCC.LXXXXV.

Que bestiar no sia tret per mar o, per terra del territori sino hera de passatge.

37 ag

[1395, juny, 9. Barcelona]

Item que tot estrany o privat de qualsevol stament o condicio sie que menara o menar o portar fagua per mar, o per terra en la dita Ciutat algun bestiar gros o menut porchs o, truges que apres que lo dit bestiar sera vingut dins lo dit territori, o termens de Barçelona nol gos traure per mar ne per terra. Ne alguna persona estrangya, o privada de qualsevol conditio sie no gos comprar per si ne per altre ni aportar-lo a preu sert per traurel fora los termens de la dita Ciutat per mar o per terra. E, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada CCC sous. E, no resmenys perdra lo bestiar comprat haura, o venut havia en la dita forma aquell qui venut

(fol. LXII r.) E del Molto. laura. Fou publicada lo propdit dia e any.

Entenen empero los dits Consellers e, promens que tots Carnicers e, altres persones qui metran de les dites carns en los dits territoris, o, termens lin puixen trer per pasturar e, no en altra manera. Declaren empero los dits Consellers e promens que si algun hom estrany passara per los termens e territori de la dita Ciutat algun bestiar gros, o, menut per cor que nol vulle tellar en la dita Ciutat queu puixa fer llegudament sens incorriment del dit ban empro que lo hom strany dit, hage a fer sagrament en poder del Mostaçaf de dir veritat quel dit bestiar hic pas per cor, e, voluntat quel vent en altre lloch.

37 ah

[1409, agost, 20. Barcelona]

Que tots Carnicers o, mercader que hage bestiar. Dins sert temps hagen menar aquell dins los termens de la dita Ciutat e que hagen ha desfer quisqun dia tant bestiar com lo sera manat per lo Mostaçaf.

Ara hoiats per manament del Mostaçaf Ordenaren los honorables Consellers e Promens de la Ciutat de Barçelona que tot Carnicer o, mercader que hage bestiar ço es moltons, bous e, altre bestiar gros o menut hage aquells menar dins la vegaria de Barçelona o, de Valles dins VI. dies primers vinents en continent següents. E, aquells qui han dins Cathalunya, ço es fora las ditas vegaries de Barçelona e, del valles dins XX dies sots ban de perdre lo dit bestiar e, lo preu, e, la valor de aquell. E, que de bestiar no puixen vendre, ne, alienar, ne, en altra manera contractar ans hagen a menar o smenar dins los termens de la dita Ciutat sots lo dit ban dins lo temps desus dits. E, mes avant que tot carnicer que tallara, o tallar fara, carns en les carniceries de la dita Ciutat hage a desfer tots dies continuament tantes carns quantes per lo Mostaçaf lo es stat y a manat sots ban a cascu e, per cascuna vegada de C. sous. Dels bans etc. Retenense etc. Ara hoiats totom generalment per manament del Mostaçaf Ordenaren los honorables Consellers e promens de la Ciutat de Barçelona per bon regiment, e, utilitat de la cosa publica de aquella en la qual sovint aminua de carns. Que tot Carnicer o encara mercader de la dita Ciutat que hage bestiar ço es moltons, bous, e, altre bestiar gros, o menut acostumat de tallar en la dita Ciutat, ço es aquells qui an dins la vegaria de Barçelona de Golada, de Valles, de Moya, de Moyanes. dins VI. dies primers vinents. E, aquells quil an fora la dita vegaria, dins pro Cathalunya dins XX. dies continuament següents sots ban de perdre lo dit bestiar e, lo preu, e, la valor de (fol. LXII v.) Dels Carniçers. aquell, e, que per tal que la dita Ciutat sia pus habundosa de carns no gosen ne deguen vendre ne alienar lo dit bestiar en tot ne en partida ne daquell ne en altra manera contractar ans la degan amenar o fer menar dins los termens de la dita Ciutat dins lo temps e, per la forma desus dita sots lo dit ban. Fou publicada. a XX. de agost M.CCCC.VIII. Declare empero los dits Consellers e, promens que lo Mercader puixa vendre lo dit bestiar a carnicer, o, carnicers de la Ciutat, o, ha altre persona. Empero que age a fer venir dins los dits termens per tallar en la dita Ciutat segons desus es contengut. E que dels dits termens nol gos nel degue traure sens llicentia del dit Mostaçaf sots lo dit ban.

Dels quals bans tantes vegades com seran comesos sia guanyada la terça part al acusador, o, denunciador e, les restants dues parts al dit Mostaçaf e, a son Offici. Retenense empero los dits Consellers e Promens etc.

37 ai

[1411, febrer, 21. Barcelona]

Que candeles de seu nos puixen vendre en les Carniceries.

Ara hoiats totom generalment per manament del Mostaçaf a Barçelona que com de algun temps ensa alguns carnicers de la dita ciutat se sien mesos en obrar Candeles de seu e,

aquelles vendre dins les carniceries de la dita Ciutat en gran dany e, perjudici dels singulars e, habitants de aquella ates que les carns fresques qui cascun iorn son tallades en les dites carniceries son enfeccionades per les dites candeles que comunament de si mateixas retenen mal, olor. Per ço Ordenaren los Consellers, e, promens de la dita Ciutat per bon stament del public de aquella que daqui avant algun carnicer strany o privat o altra qualsevol persona non gos tenir per vendre, o, en altra manera si donchs no per cremar a llur propi us de les dites candeles dits candeles de seu dins les dites carniceries, e, alguna de aquelles sots ban de V. sous per cascun e per cascuna vegada que sera fet lo contrari e, ultra axo de perdre les dites candeles que tindra dins en les dites carniceries. Fou publicada a XXI. de Febrer. M.CCCC.XI. En aquesta pero ordinatio no es entes si algun de aquells que acostumen portar de les dites candeles per vendre en la dita Ciutat encare dins en les dites carniceries per vendre de aquelles als dits carnicers per cremar a llur propi us.

Retenense empero etc.

37 aj

[1435, gener, 27. Barcelona]

Que carnicers no gos tallar carn estrangera en lo temps de la sancta coresma, sino de la terra.

Ara hoiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf (fol. LXIII r.) E de la Carn de Molto. de Barçelona Ordenaren los honorables Consellers e, promens de la dita Ciutat de Barçelona per utilitat del public, e, dels singulars de aquella que per tot lo temps de la Coresma calcun carnicer que tallara, o, tallar fara en qualsevol taula o taules de carniseria en la dita Ciutat carn de molto o, moltons hage e, sie tengut tallar o, fer tallar carn de molto o, moltons de la terra tant solament e no molto, o, moltons stranger o strangers sots ban a cascu, e, per cascuna vegada faent lo contrari de L. sous. Que Carnicer, o altre persona na gos vendre carn sens pes en los dits dies de la Sancta Coresma.

Item ordenaren los dits Consellers e, promens de la dita Ciutat que quiscun carnicer o, altra persona per ell qui tall sie tengut dar a cascu que de la dita carn voldra comprar tanta carn a pes com demanara per sos diners e no pendre de la carn mes avant preu que valdra la carn, e, pesara al for ques vendra sots ban a, cascu e, per cascuna vegada fent lo contrari de. C. sous.

Que si carnicer algu tallara o fara tallar carn estrangera que o hage ha denunciar lo misatge del Mostaçaf.

Item Ordenaren los Consellers e, promens de la dita Ciutat que si algun carnicer feye tallar algun misatge seu algun molto, o, moltons stranger o strangers o, age denunciar al Mostaçaf, o, als pesadors sots ban a cascun e per quiscuna vegada que sera fet lo contrari de XX. sous. Foren publicats los demunts tres Capitols. a XXVII. de Jener M.CCCC. e XXXV. Retenense empero los dits Consellers e, promens. etc.

37 al

[1437, març, 23. Barcelona]

Que los moltons integres ensemps ab los fetges se agen a pesar a la romana abans de tallar aquells.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barçelona Ordenaren los dits Consellers e, promens per sessar totes frauds les quals se porien cometre en les Coses deius scrites que daci avant tots e, qualsevols carnicers, e, talladors que desfaran e, tallaran moltons en la dita Ciutat hagen, e sien tenguts de pesar los moltons entegres al pes de la Romana acostumat ensemps ab los fetges sens llevarne ne remoure aquells sots ban de X. sous a cascu e per quiscuna vegada que sera fet lo contrari.

Que romaner. o pesador hage a llansar lo fetge si sera podrit.

Item Ordenaren los dits Consellers e, promens de la dita Ciutat (fol. LXIII v.) Dels Carniçers. que com lo molto sera pesat ensemps ab lo fetge aquell qui pesara a la romana com haura pesat lo dit molto ensemps ab lo dit fetge e, vent que lo dit fetge sia tot podrit age, e, sia tingut de moure, e, llevar aquell en lloch que no puixa servir. E si tot lo dit fetge no sera podrit sino la terca part age e sia tengut de moure e, llevar aquell tant com sera lo dit fetge podrit e, llansarlo en lloc que no servesca romanent en lo dit molto tant del fetge qui podrit no sera sots ban de X sous per cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari. Fou publicada, a, XXIII. de Març. M.CCCC.XXXVII.

37 am

[1476, maig, 7. Barcelona]

Que tot molto age esser portat a la romana per pesar ab botons e la verga e, lo cap, e si sera fet lo contrari ultra lo ban sien tallats per ovelles.

Item Ordenaren los dits Consellers e promens per obviar als abusos qui en les coses deius scrites son fetes que en tot molto que sera portat al romaner per pesar agen esser los botons e, la verga e lo cap affi que los dits romaners puixen fer testimoni com vertaderament son moltos e si cas sera que algun molto vindra sens les dites coses no puixa esser tallat sino per ovella, e, ultra aço lo de qui fa encorreguen en ban de X. sous.

Que lo Mostaçaf ni lo Clavari ni altres persones puixen fer graties dels desus dits bans.

Item Ordenaren los dits Consellers e, promens que lo Mostaçaf, Clavari ni altres persones no puixen fer graties ne remissio dels desus dits bans sino ab determinatio del Consell de. XXXII. Foren publicats los demunt dits dos capitols a VII. de Maig M.CCCC.LXXVI.

Dels quals bans etc. Retenense empero los dits honorables. etc.

37 an

[1437, març, 23. Barcelona]

Que lo Imposicioner e, Carnicer no gosen pesar lo molto sens que no tinga tres peus, e, ab botons en la verga e, lo cap, e, si sera fet lo contrari ultra lo ban sien tallats per Ovelles.

Item Ordenaren los dits Consellers e, promens de la dita Ciutat que daci avant tots e, sengles Carnicers e, talladors o, altres qui aportaran los moltos per pesar al dit pes de la romana agen a, portar aquells cascu ab III peus los quals se agen a tenir en quiscun molto ço es los dos peus de tras ab los quals se acostumen de pesar, e, la un peu de aquells davant, E lo dit pesador qui pesara a la romana pus vege lo molto ab los dits tres peus tall ne lo peu davant e, apres pes lo dit molto e no proseesca a (fol. LXIII r.) E, deles Carns de Molto. pesar en altra manera sots ban a, cascu, e, per cascuna vegada a, qualsevols que pesaran, e, portaran los Moltos a pesar de. XX. sous per cascuna vegada que sera fet lo contrari. fou publicada a. XXIII. de Març. M.CCCC.XXXVII.

37 ao

[1448, juny, 18. Barcelona]

Que les Carns no sien venudes a, meins for ha uns que a altres.

Ara hoiats per manament del Mostaçaf Ordenaren los Consellers, e, promens, que daqui avant algun Carnicer no gos ne li sie licit, o, per mes vendre directament, o, indirectament palesament, o, amagada, les carns que vendra a algu, o, algunes a meins for que no las vendra a public ans les hage a vendre a un for matex ço es que en aquell for que les vendra a, uns que le hage a vendre, a, altres, e, qui contrafara incorregue per cascuna vegada

que sera contrafet, en ban de, C. sous.

Del for ques dona a, les carns encantant que tot aquell dia nos pugue crexer de for.

Item Ordenaren los Consellers, e, promens de la dita Ciutat retificant, e, confirmant altres Ordinations ya fetes per semblant coses en lo passat que daqui avant tot carnicer, o, tallador de carns que de paraula cridat haura dit, o, fara encantat carns de moltons, o, de cabrits, o, altres qualsevol, a, meins for que nos acostuma de vendre, os, porien vendre tal carnicer les hage, e, sie tingut de vendre en aquell matex for que cridant haura dit, o, fer encantar per tot aquell iorn que, o, haura dit, o, fet encantar tenint algun pano, o, senyal per lo qual se conegue que les dites carns se venen a meins for. E, que lo dit carnicer no puga fer encantar de les dites carns sino a, meins, for, que no seran afforades segons ya per altres ordinations y, es proveit. E, aquell que contra les dites coses, o, alguna de aquelles fara incorregue per cascuna vegada que sera contrafet en ban de XX. sous. Fou publicada a. XVIII. de Juny. M.CCCCXXXVIII. Retenense empero etc. Dels quals bans. etc.

37 ap

[1448, juny, 17. Barcelona]

[1448, agost, 27. Barcelona]

Que lo Mostaçaf conegue si les carns merexen lo for ques vendran.

Item Ordenaren los consellers, e, promens que daqui avant tot carnicer qui tindra carns de molto, o, de cabrit, de ovelles, de anyells, per a vendre en la dita Ciutat les quals seran tals que a coneguda del Mostaçaf no mereixen esser venudes al for que se acostumen, e, les poran vendre los carnicers. E, en aquell cas les dites carns de molto de cabrits, de ovelles, e, de anyells qui a coneguda del dit Mostaçaf no merexeiran esser venudes al dit for aquelles pusque lo dit Mostaçaf afforat a sa coneguda segons acostuma de afforar carns (fol. LXIII v.) Dels Carniçers. de bous, de vadells, e, altres, carns. E, lo carnicer que tallara de les dites carns de molto de cabrits de ovelles, de anyells qui segons es dit valdran poc a coneguda del dit Mostaçaf hage a tallar aquelles segons que per lo dit Mostaçaf seran afforades, e, anomenats sots ban de. XX. sous a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo Contrari. Fou publicada a, XVII. de Juny. y a XXVII de Agost. M.CCCC.XXXXVIII.

37 aq

[1399, gener, 7. Barcelona]

Que algun carnicer no gos fer cridar carn al for que per lo Mostasaf sera afforada.

Item Ordenaren los dits Consellers, e, promens que daqui avant algun carnicer, o, tallador de carns no gos fer encantar, o, cridar alguna specia de carns en aquell for, o, preu que per lo Mostaçaf hi sera assignat si dons no voldra tallar, o, vendre a menor for la carn que vendria que per lo dit mostacaf no seria Afforada, pero faent cridar, e, designar la specia de la dita carn ço es bou per bou, Vaca per vaca e, axi de les altres carns, e, no en altra manera. E, qui fara lo contrari incorrega per cascuna vegada que sera contrafet en ban de X. sous. E, en senblant ban incorrega lo corredor qui cridara, o, encantara de les dites carns si lo contrari feya, o, encantava daço que lo carnicer li sera stat dit que encantas. Fou publicada a VII de Janer. M.CCC.LXXXVIII.

37 ar

[1393, abril, 29. Barcelona]

De no demanar mes del afforat.

Item que algun carnicer, o, son misatge, o, alguna altra perçona qui tall, o, vena carns de bou, o, de vadells en Barçelona no gos demanar de la lliura de les dites Carns mes avant de la taxasio, o, for demunt dits a ell feta per lo Mostaçaf sots ban de LX. sous. Fou publicada a.

XXVIII. de Abril. M.CCC.LXXXIII.

37 as

[1479, maig, 6. Barcelona]

Que los promens dels carnicers agen a denunciar qualsevol frau que per carnicers o misatges llurs se cometran e a llur notitia per vendran e de aço ne hagen a prestar sagrament, e, homanatge al Mostaçaf.

Item per quant molts dels fraus que en dites coses, o, en altres son comesos per los carnicers, e, missatges seus son molt ocults, e, amagats en tal forma que per lo Mostaçaf, e, per los pesadors, o, altres per persones no expertes en dit exercici facilment no son coneguts. Per tant ordenaren los dits Consellers e promens que los maiorals e, promens dels dits carnicers sien tenguts de prestar sagrament e, homenatge al dit Mostaçaf, de denunciar a, aquell be e, lleialment tots fraus en lo dit exercissi dels carnicers comesos qui a sabu (fol. LXV r.) E de les Carns dels Jueus. da dels dits promens per vendra, e, de regonexer tota vegada que per lo dit mostaçaf seran requests totes carns, o, altres coses tocans lo dit exercici, e, fer be, e, leyament veridica relatio al dit Mostaçaf del que trobaran tot odi rancor, favor, e, amor posats. Fou publicada a VI de Maig. M.CCCC.LXXVIII.

37 at

[1396, gener, 8. Barcelona]

Ordinacions sobre les carns dels Jueus.

Ara hoiats per manament del Mostaçaf Ordenaren los honorables. Consellers, e, promens de la Ciutat ratificant, e, confirmant totes, e, altres Ordinacions sobre lo Offici del mostaçaf. Que algun carnicer no gos tallar ne fer tallar carns de moltons ne de ovelles, ne altres carns a, obs de Jueus sino aquell quel dit Mostaçaf hi ordonara. E, no res meins que no gos tallar sino VI. moltons lo iorn, e, VI. ovelles, o, tants, o, tantes com menester, o, necessari ne hauran a coneguda empero del dit Mostaçaf, e, no en altra manera sots ban de. L. sous. Entenen empero que si los dits Jueus hauran, o, voldran carn empero de bou, o, de altre que axi matex lo dit carnicer, qui hi sera elet per lo dit Mostaçaf ne puixe tallar, o, vendre als dits Jueus segons que per lo dit Mostaçaf sera ordonat, e, no en altra manera sots lo dit ban.

Item que algun Jueu no gos travessar mes avant del dit nombre de les dites carns, o, de aquelles quel dit Mostaçaf ordonara, e, veura que son menester, o, necessaries als dits iueus sots ban de. XX.sous.

Item que algun convers no gos travessar algunes carns en algun lloc de dia, o, de nit palesament, o, amagada sots lo dit ban de. XX. sous.

Foren publicats a, VIII. de Janer M.CCC.LXXXVI.

37 au

[1397, abril, 27. Barcelona]

Ara hoiats totom generalment ques fan a saber los honorables Vaguer Batle, e, Mostaçaf de Barçelona ço es cascu dells tant com toca a sa iuradictio. Ordenaren los Consellers, e, promens de la Ciutat de Barçelona per tolre abus, e, ignominia de la sancta fe xcriptiana, e, altres inconvenients desonestats, e, mals qui de aço se seguexen que daqui avant algun xcreptia de natura, o, convers sia hom sia fembra de qualsevol condicio, o, stament sia no gos comprar alguna carn de qualsevol specia, o, natura que sia stada rabinada, o, degollada per Jueu sots ban de. L. sous a cascu, e, per cascuna vegada sens speransa de remisa, gonyadors la tercera part al acusador, e, la terça part a aquells dels dits (fol. LXV v.) De les Carns dels Jueus. oficials als quals se pertanyara e, fara la executio e, laltra terça part a la obra dels murs, e, valls de la ciutat de la qual pena no puixa esser feta remissio ne dada

licentia de fer lo contrari.

Item Que algun carnicer de qualsevol condicio sie no gos vendre a xcreptia algu de natura, o, convers sia hom fembra carn alguna de qualsevol natura que sia stada rabinada, o degollada per Jueu en la carniceria de la bocaria en taula apartada per manera que no stiga mesclada ab laltre carn. E, mes avant que no lex degollar la dita carn si no en lo pati de la carniceria de la bocaria de dies publicament. E, qui contrafara pac per cascuna vegada. L. sous. per ban divididors segons que desus, de la qual pena no puixa esser dada licencia de fer lo contrari ne puga esser feta remissio.

Item que algun xcreptia convers de qualsevol conditio sia no gos rabinar ni degollar carn alguna per a obs de iueus, o, de conversos, o, de qualsevol altres persones. E, qui contrafara pac per cascun e, per cascuna vegada. L. sous de ban divididors ut supra. E, ultra axo sia fustigat, o, assotat corrent la vila en la forma acostumada de les quals penes no puixa esser feta remissio ne puixa esser dada licentia de fer lo contrari.

Item que daqui avant algun carnicer hom, o, fembra no gos habitar ne conversar en una casa, o, habitacio ne, en part migera ne en altre loc separadament ab iueu o, iuya, ne mengen o, beuen de lur vianda, o, daltri, o, facen oratio, o, en altre manera participar ab ells ne algun iueu o iuya ab algun convers o, conversa sots ban de. L. sous per cascu e, per cascuna vegada divididors ut supra. E, ultra axo que sia fustigat o, assotat corrent la vila de la dita forma. De les quals penes no puga esser feta remissio ne puga esser dada llicentia de fer lo contrari.

Item Per conixer [...] los Jueus e, que la dita cohabitacio e, particio de conversos ab iueus sia pus esquivada que tots los Juheus mascles, e, cascu dells porten, e, hagen a portar continuament capa Juya, o, gramalla larga ab caparo vestit de drap escut, e, agen a portar en la vestidura subirana alt en los pits en loc apparent qui amagar nos puixa una roda mig groga e mig Vermella be ampla de tal forma com apres de la destructio del call la an portada. E, que les fembres Juyes agen a portar continuament en lo cap la capsana que es acostumada de portar per Juyes ans de la destructio del Call el mantell a tornar segons era acostumat en temps antich sots ban de CCCCC. sous per cascu, e, per cascuna vegada di (fol. LXVI r.) E deles. carns dels Juheus. visidors segons que dessus. E, qui pagar nols pora que stiga en la preso per cascun sou un dia de la qual pena no puixa esser feta remissio ne puixa esser dada licencia de fer lo contrari.

Item mes avant com antigament ço es a XXIII. dies De desembre del any.

M.CCC.LXXXVI. los Consellers e Promens qui la donch eren de la dita Ciutat. Ordenassen que en lo sanct Diumenge ne altra festa que los forns no cogen algun jueu, o, iuya palesament en les carreres ne en los obradors qui eren fora lo call juhic no gosas tenir res per vendre ne gosassen tenir los obradors uberts per res a vendre ne obrar E, qui contrafaes pagas per ban cascuna vegada C. sous, e perdre la roba que vendria als taulers, o, porters dels obradors, on les agudes posades. E, si pagar nols podia que fos scobat, o, stigues un dia al costell de la mar pero si algun iueu havie son statge en son obrador pogues aquell tenir ubert mas res aquell no y gosas traure ne res vendre segons que en lo dit ban es contengut. Per ço los dits Consellers, e, promens ratifiquen e, confirmen lo dit ban e, altres bans e, ordinacions qui per Consellers e, promens de la Ciutat sien stats fets e ordenats sobre Jueus o juyes. ans de la destructio del Call. E, volent que aquells sien servats sots los bans en ells contenguts. Foren publicats los demunt dits sis Capitols a XXVII de Abril. M.CCCLXXXVII. Retenense empero los dits Consellers, e, promens que si en la present e, altres ordinacions dessus dites avia algunes coses o, dubtoses o, obscures que aquella puguen una vegada e, moltes, e, tantes com ben vist los sera interpretar corregir, e, declarar per si, o, per aquells que per ells hi seran deputats a llur bona coneguda.

37 av

[1373, juliol, 30. Barcelona]

Afforament de les menucties dels Moltons.

Ara hoiats per manament del Mostaçaf. Ordenaren los Consellers, e, promens de la ciutat que algun carnicer, o, altre per ell publicament ne amagada no gos ne puixa vendre le menucties dels moltons mes avant dels fors deval escrits. Ço es lo cap del molto meins del servell sino VII. dines. E, lo servell II. dines. E, los quatre peus III. dines e, que nage a vendre dos dels dits peus a quin volran per tres malles. E, lo fetge meins del potse VI. dines. E, lo potze III. diners. E, la frexura ab lo cor e, ab la melsa VI. dines E, la melsa II. dines. E, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada X. sous. E, perdra les dites menucties. E, que sots lo dit ban hage a vendre de les dites menucties ensemps, e, de partidament a tots aquells qui comprarne volran men (fol. LXVI v.) Dels Carniçers. tre nagen. E, que pagant los fors demunt dits Tots aquells que comprarne volran sen puixen penre sens tot contrast, e, embarc del carnicer, e, de son misatge. E, si contrast algu hi feyen sien caiguts en lo ban demunt dit.

Fou publicada a XXX. de Juliol. M.CCC.LXXIII. Dels quals bans etc. Retenense etc.

37 ax

[1508, maig, 31. Barcelona]

Que la carn morta fora Ciutat se hage a iudicar per lo Mostaçaf. e, dues persones per ell elegidores.

En lo que es demanat per part dels carnicers y altres qui an assegurat lo tall de les carns del Molto en la dita Ciutat ab llur Scedula, o, suplicatio en lo present consell legida que sie habilitada una Ordinatio que en lo passat fou feta per los Consellers y consell ordinari de la dita ciutat ab la qual es disposat que algunes carns de molto ni altres que sien mortes fora de la dita Ciutat no puixen esser meses en aquella encara digues ques fossen carns socorregudes, o, spanyades segons en la dita ordinatio es contengut com sie pretes per part llur que si les dites carns son socorregudes poden, e, deuen esser tallades com no sien morbozes. Lo dit consell hoida la dita Ordinatio en lo present Consell llegida abilitant y en quant menester sie comutant aquella, feu deliberatio y conclusio que daci avant no puixa esser mesa ne tallada en la dita Ciutat alguna carn que sia morta fora de la dita Ciutat encara que es digues esser socorreguda sens que primer la dita carn no sie vista, e, regoneguda per lo Mostaçaf de la dita Ciutat qui ara es, e, per avant sera, e, per dues persones per ell elegidores quiscuna vegada que ocorrega cars de iudicar de les dites carns.

Les quals dues persones elegidores miançant iurament per ells en poder del dit Mostaçaf prestador ensemps ab lo dit Mostaçaf tinguen potestat y facultat de iudicar si les dites carns seran bones, e, si dauran esser tallades, o, no. E, si per ells sera indicat esser bones puixen esser tallades y venudes en la dita Ciutat pagat lo dret segons es acostumat. E, si sera iudicat no esser bones sien repelides segons en la antiga ordinatio es contengut restant la dita ordinatio en totes les altres coses en la força y valor.

Dimecres a XXXI. de Maig any M.D.VIII. per los honorables Consellers y consell ordinari de la Ciutat de Barçelona fou feta la conclusio sobredita.

37 ay

[1519, març, 3. Barcelona]

(fol. LXVII r.) E dels Fraus dels Carniçers.

Per raho dels fraus que cometen los Carnicers.

Ara hoiats totom generalment per manament dels honorables mossens los Regent la Vegaria Batle e Mostaçaf de la Ciutat de Barçelona ço es de cascu dels tant quant a sguart a llur Juridictio. Que com per los Carnicers de la dita Ciutat sien estats comesos hi se cometen

quiscun dia molts fraus en las pesades de les carns que venen com sia estat vist per esperiència que en pesades grosses han fraudat lo terç o mes lo pes de aquelles. Be que redunda gran infamia a la dita Ciutat maiorment per les persones strangeres que de present son en aquella. Per tant los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat per obviar als dits fraus, e, per la comuna utilitat de la dita Ciutat, e, poblats en aquella Statuiren, e, ordenaren que si Carnicer algu en qualsevol pesada sera trobat haver comes frau fins en lo quart del pes de la pesada que haura feta en ban de esser Assotat. publicament per la dita Ciutat. Si empero sera trobat en frau de miga lliura no bastant al quart de aquella pesada encorrega en aquell ban que sera vist als honorables Consellers, e, Mostaçaf, e, presents, e, sdevenidors quiscu, e, per cascuna vegada que en los dits fraus, o, algu de aquells sera trobat E si lo frau sera meins de mitga lliura encorrega en lo ban per altres ordinations de la dita Ciutat disposat. Fonc publicada a III. de Març M.DXVIII. Retenen empero los dits Consellers etc.

(fol. LXVII v.) en blanc. (fol. LXVIII r.) en blanc. (fol. LXVIII v.) en blanc.

38

[Ordinacions referides a les carns de boc, cabra i ovella i que estableixen garanties per als compradors i obligacions als venedors]

38 a

[1393, abril, 29. Barcelona]

(fol. LXVIII r.) Ovella, Boch. e, Cabra. Ordinacions de les Carns de Ovella. e de Boc, e, Cabra.

Que Ovella sia venuda a for de X. diners la lliura.

Ara hoiats etc.

Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que la lliura de la ovella sia venuda a X. diners enclosos III. diners de la ajuda, e, no mes avant. sots ban de LX. sous.

Boc. sia venut a for de XII. diners la lliura.

Item que la lliura del Boc crestat sia venuda a XII diners enclosos III. diners de la ajuda sots ban de LX. sous.

Boc. no crestat sia venut a for de XI. la lliura.

Item que la lliura del Boc que no sia crestat sia venuda a XII. diners enclosos III. diners de la ajuda sots ban demunt dit.

Cabra sia venuda a for de XI. diners la lliura.

Item que la lliura de la Cabra sia venuda a XI diners inclosos III. diners de la ajuda, e, no mes avant sots ban de LX. sous.

De no vendre sino a la Bocaria Boc. Cabra, Truia. Porc. de Manorca, e, de Tolosa.

Item que algun carnicer o, altra persona no vena ne tinga en la carniceria maior ne de la mar ne del pont den Campdera ne en altra carniceria de la Ciutat. boc. ne, Cabra. ne Truia que haie agut porcells. ne Porc de manorca ne de Tolosa sino en la carniceria de la Bocaria E, qui contrafara en res de aço pagara per ban cascuna vegada. L. sous. E, que null temps us del Offici de carnicer en Barçelona. E, qui lo dit ban pagar no pora stara per. L. dies al castell. Foren publicats los demunt dits sinc Capitols a XXVIII. de Abril. M.CCC.LXXXIII. Dels quals bans etc. Retenense empero los Consellers etc.

38 b

[1531, febrer, 7. Barcelona]

Crida del for de la Ovella. a X diners la lliura enclosos en aquells lo dret del cabesatge. acostumat pagar.

Ara hoiats totom generalment per manament per part del honorable Mostaçaf de la present Ciutat de Barcelona. Que com ya en lo passat per ordinations de la dita Ciutat fos statuit, e, ordenat que la carn de la Ovella fos tallada e venuda en la present Ciutat a, for de X. dines la lliura. Empero per quant no obstant dites ordinations de algun temps ensa se era suportat que dita carn de Ovella se es venuda, e, de present se ven a maior for de X. (fol. LXVIII v.) Dels Carniçers. diners la lliura lo que encara que en altro temps poria ser devia suportar per algunes considerations. Empero per quant experiencia ha mostrat que per vendre y tallarse dites Ovelles a gran for se son tallades e, venudes moltes en la dita Ciutat y per conseguent a dat causa que los moltons son vinguts ha gran diminutio y per conseguent son puiats a grans fors y venuts en la present Ciutat lo que ha redundat e, redundaria si proveit no y fos en grandissim danpnatge de la cosa publica de la present Ciutat, e, com segons las varietats de les temporades se deguen fer les Ordinations y estatuts. Per tant et als los honorables Consellers y promens de la dita Ciutat per proveir als dits danpnatges y per donar via, e, camí que la carn del molto sia venuda e, tallada en present Ciutat a meins for que de grans temps ansa no ses tallada y per evident utilitat de la cosa publica aderintse a les dites antigues ordinations y aquelles si y en quant mester sien retificants y confirmants. statuiren y ordenaren que de la festa de Pascha de Resurectio primer vinent any present M.D.XXXI. en avant la dita carn de la Ovella sia tallada, e, venuda en la present Ciutat a for de X. dines la lliura compres y enclos en aquells lo dret del cabesatge acostumat pagar en la dita Ciutat, e, que no sia licit ne permes a algun carnicer, o, carnicers ne altra qualsevol persona, o, persones de qualsevol stat, o, condicio sien tallar, o, vendre, o, fer vendre ni tallar de la dita carn de ovella en la dita Ciutat a maior for dels dits X. diners per lliura sots ban a cascu e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari de LX. sous. Fou publicada a VII. de Febrer. M.D.XXXI.

Del qual ban seran fetes tres iguals parts la una de les quals sera del offici al executant e, l'altra del acusador si ni aura e, l'altra terça part de la obra dels murs, e, valls de la dita Ciutat.

Retenense empero los dits honorables Consellers, e, promens poder de interpretar corregir, e, smenar y de nou ordenar en, e, sobre les coses desus dites tos temps y quant ben vist lo sera a llur bona coneguda.

Que los Caps de Ovelles, de Bochs, e, de Cabra, e, Budells, e, Ventres del dit Bestiar ques degue vendre separats en la forma, e, manera especificada atras en les Ordinations de les Carns de Molto en cartes. IIII.

E, que los caps dels sobredits bestiaris sien llevats en la forma alli dita en altro Capitol prop del sobredit. en cartes. V. (fol. LXX r.) en blanc. (fol. LXX v.) en blanc.

39

[Ordinacions referides al comerç de la carn de xai]

39 a

[1393, abril, 29. Barcelona]

(fol. LXXI r.) Anyells, e, Anyelles.

Ordinations dels Anyells, e, Anyelles.

Anyells sien venuts en taula apartada. E, que es entes per Anyell.

Ara hoiats per manament del Mostaçaf que tot carnicer, o, qualsevol altra persona que vena Anyells a, tall dega, e, aie a vendre los dits Anyells en taula apartada que es entes que lo dit Anyell sia entes, e, compres per Anyell com pesara. V. lliures carniceres, o, de. V. lliures carniceres en avall, e, qui contrafara pagara per ban. V. sous per cascuna vegada.

De no vendre Carns de Anyells sino en los llochs acostumats.

Item que ningun Carnicer, o, son misatge no gos tenir ne vendre carns de Anyells sino en los llochs acostumats de tenir carns de anyells. sots ban de X. sous. Fou publicada a XXVIII. de Abril. M.CCC.LXXXIII.

39 b

[1448, juny, 19. Barcelona]

Anyells, e, Anyelles que nos puixen tenir ensems ab una matexa taula.

Item Ordenaren los dits Consellers, e, promens per gran profit de la cosa publica, e, per squivar fraus que en les coses devall scrites se seguirien si no y era provehit segons se son seguides en lo passat que daqui avant algun carnicer, o, tallador de carns de Anyells no gos ni li sie licit ni permes tallat ni fer tallar ni tenir mesclats en una matexa taula los Anyells mascles ab famellas ans hagen a vendre les famelles separades dels mascles si donchs les dites famelles Anyelles no eren de llet, e, que fossen de pes de. VI. lliures en ius. E si les dites anyelles femelles pesaran de. VI. lliures ensus hagen a ser tallades separadament dels mascles, e, a for de ovella, e, les dites Carns sens pesar les a la Romana, e, los pesadors, o, romanes hagen, e, sien tenguts pesar les dites carns. E, qui contra la present ordinatio, o, alguna de les coses en aquella contengudes fara, o, vindra encorregue per quiscuna vegada que sera fet contra en ban de X. sous Fou publicada a XVIII. de Juny. M.CCCCXXXVIII.

39 c

[1410, abril, 29. Barcelona]

Anyells quis desfaran en la Carniceria se haien a vendre a pes. e, no a ull.

Ara hoiats totom generalment per manament del Mostaçaf de la Ciutat de Barcelona Ordenaren los honorables Consellers e, promens de la dita Ciutat que daqui avant tots los Anyells que per qualsevol (fol. LXXI v.) Dels Carniçers. carnicers, o, altres se desfaran en la dita Ciutat per vendre se hagen a vendre a pes e no a ull, E, que lo venedor de aquells no puixe ne gos vendre la lliura carnicera dels dits anyells a mes avant de dotze dies. enclosos en aquells los dies de la inpositio sots ban de X. sous a cascu, e, per cascuna vegada.

Declarat empero hi entes que tota bestia moltonina que no pes mes de V. lliures carniceres sie agut per Anyell, e, algun carnicer, o, altri no gos vendre tal bestia sino en la forma deius dita sots lo dit ban. Fou publicada a XXVIII. de Abril M.CCCC.X. Dels quals bans etc. Retenense empero los dits Consellers. etc.

39 d

[1448, agost, 27. Barcelona]

Anyells, e, Anyelles se agen a vendre a for de X dies la lliura carnicera.

Ara hoiats etc. Ordenaren los dits Consellers, e, promens que daqui avant tots, e, qualsevol carnicers, e, talladors de carn que tallaran carns de anyells, o, de anyelles dins lo territori, e, termens de la dita Ciutat no gosen nels sia licit vendre les carns de anyells, o, anyelles femelles que sien empero de llet mes avant de a rao la lliura de X. dies. Entes empero, e, declarat que los dits anyells, e, anyelles hagen a esser de pes de VI. lliures carniceres en ius, ans si pasaven mes avant de les dites sis lliures les dites famelles anyelles hagen esser tallades per ovelles e, al for de aquelles. E, qui contrafara incorrega per cascuna vegada que sera contrafet en ban de XX. sous. Fou publicada a XXVII. agost. M.CCCC.XXXXVIII.

Dels quals bans haura lo dit Mostaçaf les dues parts, e, la restant terça part del acusador.

Retenense empero los Consellers, e, promens etc.

[1476, novembre, 8. Barcelona]

Que los portalers, o, los qui haran Carrech de scriure lo bestiar qui entre per lo portal sien tengut scriure los Anyells e, ovelles que entrara per lo portal, e, denunciar al Mostaçaf aço se fa per saber quines carns avols entren en Ciutat.

Ara hoiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barcelona Ordenaren los consellers, e, promens de la dita ciutat. Que com per abusos en les coses deius scrites, comesos Lo public hage presos, e, quiscun iorn pren molts danpnatges maiorment les persones malaltes, o, per alguna forma accidentades qui per causa dels dits abusos cuidans comprar carn de molto compren ovella, o, anyell cosa molt notiva a llurs accidents. Per tant daci avant los portalers, o, aquell qui a carrech de scriure lo bestiar en lo portal sie tengut escriure especificadament los anyells (fol. LXXII r.) Anyells, e, Anyelles. e les ovelles que cascun carnicer, o, los pastors, o, altres persones per ell metran per lo portal e dit bestiar denunciar al Mostaçaf diligenment, e, ab tota veritat.

Que tot pastor qui metra bestiar per lo portal hage migensant jurament si request ne sera per lo portaler de dir li quants anyells, e, ovelles son en lo bestiar.

Item Ordenaren los dits Consellers, e, promens que tot pastor, o, altra persona que per lo dit portal metra bestiar si sera interrogat per lo portaler quants anyells, e, ovelles son en lo bestiar que meten. Sien tenguts ab tota veritat e, sens frau alguna denunciar dits anyells e ovelles al portaler faent li sagrament sobre la veritat de dites coses si per dit portaler ne sera request. E, si per lo dit portaler he pastors, o, altres metens los bestiaris dites coses no seran servades o, en alguna cosa seran lo contrari incorreguen en ban ço es lo portaler o, aquell que escriu lo dit bestiar de privatio de dit offici e, lo pastor o, altre persona que metra dit bestiar de. L. sous per cascuna vegada que sera fet lo contrari.

Que lo portaler trobant frau en la mesa de les dites carns, o, hage a denunciar al mostaçaf hi al consellers de la ciutat.

Item Ordenaren los dits honorables Consellers, e, promens que lo dit portaler trobant frau, o, fraus alguns sobre, e, en dites coses sie tengut aquelles denunciar al Mostaçaf, e, als honorables consellers de la dita ciutat.

Foren publicats los sobredits tres capitols, a, VIII. de Noembre. M.CCCC.LXXVI. Dels quals bans la terça part sia del Mostaçaf e, l'altra del acusador e, la restant terça part de les obres dels murs e, valls de la dita ciutat.

Retenense empero los dits Consellers, e, promens que si en los presents bans, o, en alguns dells havia algunes coses obscures, o, dubtoses que ells, o, aquells que per ells hi seran assignats les puixen esmenar declarar e, interpretar ay tantes vegades com se vullen a llur coneguda.

Que lo Cap dels dits Anyells sie llevat conforme ha un Capítol atras en les Ordinacions del Molto en Cartes V. E que dits caps e, Peus, e, Frexures puga vendre tot Carnicer sens pes conforme altro Capítol en cartes IIII.

[Ordinacions referides al control dels preus i del comerç de les carns de bou, vaca vedell i cabrit]

[1479, maig, 6. Barcelona]

(fol. LXXII v.) en blanc. (fol. LXXIII r.) Bou, vaca, e Vadell.

Ordinations del Bou. e, Vaca. e. Vadell.

Bou e vaca puxen esser venuts tro en XI. diners la lliura carnicera.

Ara hoiats etc. Ordenaren los consellers, e, promens que la lliura de bou, e, de la vaca puixa esser venuda tro en XI. diners enclosos tres diners de la ajuda e nomes avant. Fou publicada, a, VI. de Maig. M.CCCC.LXXVIII.

40 b

[1479, maig, 6. Barcelona]

Bou e vadell se haze a vendre al for que per lo Mostaçaf sera afforat, e, que nol gos trencar fins que per ell sia aforat.

Item que algun carnicer per si, o per altri no gos trencar tallar, o, vendre Bou, o vadell en tro que sia regonegut, o afforat per lo Mostaçaf sots ban de LX. sous. E, que lo dit carnicer haze a vendre al for que li sera afforat lo dit vadell sots lo dit ban. Fou publicada lo propdit dia e any.

40 c

[1415, octubre, 24. Barcelona]

Que la Vaca se vena un diner la lliura meins que lo bou.

Item que algun carnicer qui desfaça tall, o, vena carns bovines en la dita Ciutat, o, en los termens o territori de aquella daqui avant haze, e, sia tengut vendre la lliura de les carns de vaca un. diner. meins de la lliura de les carns de bou mascle. E, qui contrafara pac per ban cascuna vegada que fara lo contrari. XX. sous. Fou publicada a. XXVIII. del mes de octubre. M.CCCC.XV.

40 d

[1393, abril, 29. Barcelona]

De no farcir carn de bous o de vadells.

Item que algun carnicer, o, son missatge no gos farcir ne cubrir de tel ne de grex ab broques ne en altra manera carn de bou ne de vadell si no del tel, o, grex de la bestia matexa sots ban de. X sous.

Bou, e, vedell ne altres carns afforades nos puixen Vendre ensemps en una taula.

Item que algun carnicer no gos tallar ne vendre ensemps en una taula bous ne vedells ne altre carn qui sien afforades per lo dit Mostaçaf, a diversos fors sots ban de X. sous.

De no demanar de dites carns mes del afforat.

Item que algun carnicer o, son missatge o, alguna altra persona qui tall, o, vena carns de bou, o, de vadell en Barcelona no gos demanar de la lliura de les dites carns mes avant de la taxacio, o, for demunt dits [...] ⁸⁵² ell feta per lo Mostaçaf sots ban de LX. sous.

De no tenir carn amagada.

(fol. LXXIII v.) Dels Carniçers. Item que algun carnicer de qualque condicio sie no gos tenir amagada carn sots la taula ne en altre lloc sino publicament e, a pales per vendre a tots aquells qui lin demanaran sots ban de X. sous.

Item algun carnicer, o, son missatge no gos tenir carn de bou ne de vadell amagada en dingun lohc ans la hagen a tenir en la casa hon han acostumat de scorxar en guisa que lo Mostaçaf los puixa veure, e, regoneixer tota vegada ques voldra sots ban de XX. sous. Foren publicats los demunt dits sinc capitols a XXVIII. de Abril. M.CCC.LXXXXIII.

40 e

[1399, abril, 29. Barcelona]

---

⁸⁵² Abreviatura esborrada.

Que les dites carns quis venen se hagen a pagar de continent.

Item per esquivar frau que en les coses deius scrites se son trobats que algun carnicer, o, altra persona que vena carn de bou o, de vadell no gos lliurar de les dites carns a dinguna persona sens que lo comprador da quelles carns no pac en continent lo preu de la carn que comprada haura al for que sera afforada per lo dit Mostaçaf, e, no mes avant. E qui contrafara pagar per ban cascuna vegada L. sous. Fou publicada a XXVIII. de Abril. M.CCC.LXXXXVIII.

40 f

[1393, abril, 29. Barcelona]

Que de la spina del Bou, o, vadell no donen a tornes.

Item que algun carnicer o, altre persona qui vena a tall carn de bou, o, de vadell no gos ne presumesca dar ne vendre a tornes a pes le squena, o, spina de les dites besties ans aquelles squenes, o, spines ab agulles hagen, o, deguen vendre a par sens pes. Sots ban de X sous Fou publicada a XXVIII. de Abril. M.CCC.LXXXXIII.

Retenense empero los dits Consellers, e, promens que si en la present ordinatio e, altres desus dites avia algunes coses obscures, o, dubtoses que aquells puixen una vegada, e, moltes, e, tantes com ben vist los sera interpretar, corregir, e, declarar per si o, per aquells qui per ells hi seran diputats a llur coneguda.

40 g

[1393, abril, 29. Barcelona]

Que bous Vadells ne altre bestiar mort per si mateix, o, per llops, o, per altres besties o, endarrocat, o, malalt no gos metre dins Ciutat sino de dies.

Item que algun carnicer, o, son missatge, o, alguna altra persona no gos metre dins la Ciutat sino de dias publicament e, a pales Bous. Vadells. Moltons. Bocs ne algun altre bestiar mort per si matex malalt, o, enderrocat o, per llops, o, per altres besties mortes. Lo qual bestiar axi mort, o, enderrocat hage a portar dreta via a la porta farrissa hon son acostumades de (fol. LXXVIII r.) Bou, vaca, Vadell. vendre aytals besties o carns. E, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada C. sous, e, perdra les besties, o, carns mortes que en la dita manera dins la dita ciutat meses, o, portades hauran fou publicada lo prop dia e any sobredit. Dels quals bans etc. Retenense empero. etc.

Que los Caps de dits bestiars sien llevats en la forma especificada en un Capítol de les Ordinations de les carns de Molto en cartes V. (fol. LXXVIII v.) en blanc.

40 h

[1431, març, 29. Barcelona]

(fol. LXXV r.) Dels Cabrits.

Ordinations dels Cabrits.

Cabrits nos puixen vendre en les Carniceries hon se tallen los anyells.

Ara hoiats totom generalment de part del honorable en T. Mostaçaf de la Ciutat de Barcelona ordenaren los consellers e promens de la dita ciutat per be e utilitat de la cosa publica de aquella, e, per cessar tota frau, que de aci avant algun carnicer, o, tallador de carns nos tallar ne vendre carns de Cabrits en dengunes taules, o, carniceries de la dita Ciutat en les quals se tallen es venen carns de Anyells les quals carns de anyells en les carniceries, e, taules apartades, e, antigament assignades e, nos deuen tallar en altres parts, e, qui comtrafara pagara per ban cascuna vegada que contrafara XXX. sous Fou publicada, a, XXVIII. de Març M.CCCC.XXXI.

Cabrits se hagen a vendre a pes e, ferne dues dinades o mes.

Ara hoiats per manament del Mostaçaf ordenaren los consellers, e, promens de la ciutat de Barcelona que tot carnicer, o, cabriдер qui vena cabrits los hage a vendre a pes, e, que hagen a fer dues dinades, e, mes, o, aytant com ne demanaran. E, que no puixe vendre la lliura dels cabrits mes avant de, XX. diners. E, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada. XX. sous.

Cabrit sencer, e, mig cabrit, e, un corter se puixe vendre a pes, e, al for que sera afforat.

Item per squivar alguns fraus que alguns Cabriders, o, venedors dels dits cabrits fan en aquestes coses Ordenaren los consellers, e, promens de la dita Ciutat que tot carnicer, o, cullidor de cabrits agen a vendre los dits cabrits segons que damunt es ordenat anadint en aço quel dit carnicer, o, cabriдер hage, e, sie tengut de vendre a totom qui demanara un cabrit entegre, o, mig cabrit, o, un corter, a pes, o, al for demunt dit, e, no en altra manera, e, aquell age a lliurar al comprador quil demanara sots ban de X. sous. e, perdre lo cabrit.

De no tenir Cabrit integre que sia venut.

Item que algun carnicer, o, cabriдер no gos tenir algun Cabrit entegre, o, a cortes, o, en altres peces lo qual ya aura venut, o, dira que venut es dins la dita carniceria, o, cabridaria on los cabrits se venen, e, aço per tal com lo dit carnicer ab aytal excusa, e, altre color en manera lo te amagat a qui, e, nol vendra sino ha ull la qual cosa torna en gran dan de la cosa (fol. LXXV v.) Dels Carniçers. publica. E, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada X. sous e, de perdre los dits cabrits, o, carn que vendre no voldra, o, tindra contra la dita ordinatio. Fou publicada a XXVIII. de Abril. M.CCC.LXXXIII.

40 i

[1419, desembre, 9. Barcelona]

Que abans de mig iorn algun carnicer no puixe comprar cabrits, e, que nols gos revendre integres.

Ara hoiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf de Barcelona ordenaren los Consellers, e, promens de la dita Ciutat que algun carnicer o, cabriдер no gos comprar ne fer comprar dins la dita Ciutat alguns cabrits tro que mig iorn sia passat, e, que nols pusque revendre sino tallant los e venent los a pes en la sua taula propia a, aquells qui demanaran en la manera acostumada de vendre sots ban a cascu e, per cascuna vegada que contrafara de XX. sous. Fou publicada a VIII. de Desembre. M.CCCC.XVIII. Dels quals bans etc. Retenense empero etc.

40 j

[1493, maig, 6. Barcelona]

Que les pells dels cabrits no sien comprades per traure les de Ciutat.

Ordenaren los Consellers, e, Promens de la dita Ciutat que daqui avant no sia licit ni permes a qualsevol persona, o, persones de qualsevulla stament grau, o, conditio sien comprar, o, fer comprar directament o, indirecta en altra qualsevol manera pells algunes de cabrit a persones algunes que les compren, e, vullen per traure, o, fer traure de la dita Ciutat termens e, territori de aquella sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari de L. sous, e, perdre les dites pells sie empero licit, e, permes a qualsevol blanquers, Assaonadors, Oripellers, Guanters, Mercers, e, altres persones de la dita Ciutat comprar, o, fer comprar de les dites pells per ops e, exercici de llurs officis pus no sien tretes de la dita Ciutat, o, territori dessus dit com dites sots lo dit ban si lo contrari sera fet. Fou publicada a VI. de Maig. M.CCCC.LXXXIII.

Afforament dels Caps. fetges, e frexures de cabrit.

Item Que algun cabriдер, o, carnicer no gos vendre lo cap del cabrit mes avant de VI.

diners, e, lo fetge mes avant de III. diners, e, la frexura ab la resola meins de fetge mes avant de III. diners, E, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada X. sous.

De no anedir ne inflar los Cabrits als Royons.

Item que algun carnicer, o, cabriдер, o, llur missatge o, altre persona no gos inflar los cabrits per vendre ne anedir al ronyo sots ban de X sous cascuna vegada.

De no inflar ab la boca Bochs o, Cabrits.

(fol. LXXVI r.) E dels Cabrits.

Item algun carnicer e, son missatge, e, nenguna altra persona no gosin inflant moltons cabrits ne denguna altra bestia ab la boca, o, ab vent de boca sino ab manxa. E qui contrafara pagara per ban cascuna vegada X. sous. Foren publicats los demunt dits tres capitols a, XXVIII. de Abril. M.CCC.LXXXIII.

Retenense empero los dits honorables Consellers, e promens etc. Dels quals bans sien fetes tres eguals parts. etc.

Que Cabrits nos puguen degollar ne scorchar sino en los llochs acostumats conforme a un Capitol en les Ordinacions de la carn de Molto en Cartes 63.⁸⁵³ (fol. LXXVI v.) en blanc.

41

[Ordinacions referides al comerç i als preus de la carn de porc, cansalada i botifarra]

41 a

[1393, abril, 29. Barcelona]

(fol. LXXVII r.) Porch, e, Carnsalades.

Ordinacions de les Carns de Porc, e, Carnsalades.

Porc sia venut a for de XII. diners la lliura.

Ara hoiats etc.

Ordenaren los honorables consellers he, promens de la present Ciutat que la lliura del porc sanat sia venuda a XII. dines enclosos III. dines de la ajuda, e, nomes avant sots ban de LX. sous.

Truia sia venuda a for de VIII. dines la lliura.

Item que la lliura de la Truia primsanada sia venuda a VIII. diners enclosos III. diners de la ajuda, e, nomes avant sots ban LX. sous. Que en lo porc puixen fer tornes de barres, e, de orelles de si matex.

Declaren empero los dits consellers, e, promens que los dits carnicers puixen fer tornes a la peça del porc de les barres del porc matex, e, de les orelles del porc matex de que age feta la peça maior, e, no daltra porc sots ban de X. sous.

De no vendre sino a la Bocaria Truia. Cabra, Boc, Porc. Manorcha. e, de Tolosa.

Item que algun carnicer, o, altra persona no vena ne tinga en la carniceria maior, ne de la mar, ne del pont den Campdera ne en altra carniceria de la Ciutat. Truia que hage aguts porçells ne Cabra ne Boc. ne Porc de Manorcha, ne de Tolosa sino en la Carniceria de la Bocaria. E, que contrafara de aço ne res de aço pagara per ban cascuna vegada L sous, E, qui null temps us del offici de carnicer en barçelona. E, qui lo dit ban pagar no pora, stara per. L. dies en lo Castell. Foren publicats los demunt dits quatre Capitols a XXVIII. de Abril. M.CCC.LXXXIII.

41 b

[1394, octubre, 20. Barcelona]

Que los porcs, o, porçelles primsanades hagen esser portades entegres en les

⁸⁵³ "63", en el ms. està resseguit amb tinta negra posterior.

Carniceries e, que nos pusquen trancar ne tallar fins que lo Mostaçaf, o, sos pesadors sien vists e, regoneguts.

Ara hoiats per manament del Mostaçaf ordenaren los Consellers, e, promens de la Ciutat que tot carnicer, o, son missatge age a portar, o, fer portar a la Carniceria tots los porcs, o, porçelles primsanades que voldra vendre en la dita carniceria entegres, e, que los dits porcs o porcelles primsanades no gos tallar ne trencar fins que per lo dit Mostaçaf, o, per los pesados sien estats vists e reconeguts sots ban de XX. sous, fou publicada a XX. de Octubre. M.CCC.LXXXVIII. Dels quals bans etc.

Retenense empero los dits honorables Consellers, e, Promens etc.

41 c

[1393, abril, 29. Barcelona]
(fol. LXXVII v.) Dels Carniçers.

Que porc fresc ne salpres ne carnsalada que sien maselles se agen a vendre a la porta farrissa, o, que sien enderrocades.

Item que algun carnicer, o, altra persona no vena ne tinga en la carniceria de la mar ne del pont den Campdera ne en altres carniceries de la Ciutat porc fresc ne salpres, ne, carnsalades que sien maselles ne enderrocades. A mes ques vena a la portafarrissa ço es la lliura del porc salpres VIII. dines enclosos III. dines de la juda de la carn E, qui contrafara pagara per cascuna vegada. C. sous.

Bans de les dites carns.

Qui vendra de les demunt dites carns, o, alguna de aquelles ultra los preus demunt dits pagaran per ban cascuna vegada LX. sous. Exceptat per aquells capitols ahon ia y habans. Foren publicades a XXVIII. de Abril M.CCC.LXXXVIII.

41 d

[1415, octubre, 25. Barcelona]

Que los porcs se hagen metre per lo portal de sanct Daniel, o, per lo portal de Jonqueres, exceptat dos dies abans de la festa de sanct Tomas fins a la festa de Nadal los puixen metre per lo portal del ferro.

Item Ordenaren los dits honorables Consellers, e, promens que daçi avant algun carnicer ni altre qualsevol persona no gos metre porcs dins la dita Ciutat, sino per dos portals la un appellat de sanct Daniel y laltre de Jonqueres donant lo manifest dels dits porcs sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que fos fet lo contrari de L. sous. Entes empero, e, declarat que dos iorns abans de la festa de sanct Thomas apostol fins a la festa de nadal la donchs primer vinent sens incompliment de dit ban puixen metre los dits porcs per lo portal, appellat del ferro. Fou publicada a XXV. de Octubre M.CCCC.LV.

41 e

[1431, març, 29. Barcelona]

Que carnsalada nos puga vendre sino seran per lo Mostasaf afforades, e, que nagen a vendre a totom quin deman hun baco, mig baco hun corter, o, a lliures.

Item⁸⁵⁴ Ordenaren los dits Consellers, e, promens que tot carnicer, o, altra qualsevol perçona que vendra, o, fara vendre carnsalades de porc, o, de truja, o, de porcella primsanades dins la dita Ciutat o, sos termens no gos vendre les dites carnsalades, o, alguna de aquellas en gros o, a menut fins a tant que sien afforades, e, segons seran afforades ço es cascuna lliura de les dites carns per lo Mostasaf de la dita Ciutat sots ban de LX sous per cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari. Fou pub (fol. LXVIII r.) Porch, e, Carnsalades. licada a

⁸⁵⁴ Aquest paràgraf fins al final de la plana està resseguit amb tinta negra.

XXVIII. del mes de Març. M.CCCC.XXXI. Dels quals bans etc. Retenense empero. etc.

41 f

[1393, abril, 29. Barcelona]

Que los que tallen Carnsalades ne haien a tenir tot lo dia.

Item que algun Carnicer, o, altre qualsevol persona que a costum de tallar carnsalada en gros, o, a menut en les carniceries que tots dies ne agen a tenir de mati tro al vespre en les dites carniceries publicament, o, palesa, e, vendre a totom que comprar ne voldra al for que ordenat y es, o, sera per lo dit Mostaçaf. E, qui en llurs cases, alberchs ne altres llochs amagats no gos vendre E, qui contra les dites coses, e, alguna de aquelles fara pagara per ban cascuna vegada XX. sous.

De no fer mescla de carnsalada ço es novella ab vella.

Item ordenaren los dits honorables consellers, e, promens que les dites persones que vendran carnsalada no gosen fer mescla de carnsalada que no sia desta terra ab la carnsalada desta terra, Ne carnsalada novella ab vella ne carnsalada de menor for ab la de mayor for, ans haien aquelles a vendre separadament, e, sens tota mescla al for que hi sera posat per lo dit Mostaçaf, sots ban de X. sous. E, que en dinguna manera no gos dar a tornes la squena de la dita carnsalada ans aquella hage a vendre sens pes sots lo dit ban. Foren publicats los demunt dits dos capitols a XXVIII. de Abril M.CCC.LXXXXIII.

Dels quals bans tantes vegades com sien comesos sie guayada la terça part al acusador o, denunciador e, les dues parts al offici del Mostacaf. Retenense empero los honorables Consellers, e, promens poder corregir esmenar, declarar, interpretar aytantes vegades com se vullen a llur bona coneguda.

41 g

[1409, agost, 20. Barcelona]

De no tenir en la carrera Porc solt, o, fermat.

Item que algun hom, o, alguna fembra no gos tenir Porc, o, truaia en Barçelona que vaia per la Ciutat ne sia fermat ne en carrera, o, solt, e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada V. sous, E, part aço restituyra lo dan donat per aquells porc, o, truaia. Fonc publicada a XX. de Agost M.CCCC.VIII. Retenense empero los honorables consellers etc.

41 h

[1448, juny, 18. Barcelona]

(fol. LXXVIII v.) Ordinations.

Ordinations de les botifarres, e, llengonices.

De les botiffarres, e, llengonices.

Ara hoiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf de Barçelona ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat per bon stament de aquella que de aqui avant algu, o, alguna persona qui faça, o, faça fer botifarres, o, lengonices per vendre dins la dita Ciutat, o, sos termens, o, territori, no gos fer aquelles de budells de bou, de vedell, de molto, ne de alguna altra bestia sino de Porc tant solament ne en aquelles gosen metre sanc ne carn alguna sino de Porc. E, qui contrafara que pac de ban cascuna vegada que sera fet lo contrari. XX. sous.

Que carnicer ni altri per ell no gos fer lengonices.

Ara hoiats etc. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la Ciutat per utilitat de la cosa publica, e, per cessar molts fraus quis fan es farien per avant sino hi era provehit. Que de aqui avant algu que continuament, o, per intervall de temps tallara qualsevol natura, o, specia de carns no gos ne li sie licit ne permes per si ne per altre qualsevol persona

directament, o, indirecta palesament, o, amagada fer ne vendre, o, fer vendre qualsevol natura, o, specia de lengonices sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que fos fet lo contrari de L. sous. Fou publicada a XVIII. de Juny. M.CCCC.XXXXVIII. Dels quals bans etc.

Retenense empero los honorables Consellers etc.

41 i

[1490, juliol, 5. Barcelona]

Que los que metran Moques, o, Menucties de Porc en Ciutat per vendre les hagen de prestar Cautio que portaran y metran dins la Ciutat altres tants Bachons de Carns salades fins a la festa de Cincogesina.

Ara hoiats etc. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens Com speriencia hage monstat que algun temps ensa la Ciutat, e, poblats de aquella stant freturosos de Carns salades no contrastant ques maten fora de la dita Ciutat molts porchs per fer de dites carnsalades donant en asso causa que los Senyors de aquelles trauhen Carnsalades per mar, e, per terra, e, les trameten en altres parts, e, aporten les Moques, e, altres Menucties en la present Ciutat per a vendre e la Ciutat roman com dit es freturosa de ditas carnsalades Per tant los dits honorables Consellers, e, promens (fol. LXXVIII r.) E llengonisses. volent provehir a les dites coses, e, que la dita Ciutat sia abundosa, e, fornida de les dites carnsalades. Statuiren, e, Ordenaren per, evident utilitat de la dita Ciutat Que daçi avant tots los qui metran, o, faran metre en la dita Ciutat de les dites Moques, o, Menucties hagen, e, sien tenguts prestar y donca Causio a coneguda del Clavari que portaran, e, metran en la dita Ciutat fins a la festa de Cincogesina llavors prop venidora tants Bachons de Carnsalades com hauran meses de les dites Moques, e, Menucsies venent aquelles al for que sera ordenat per lo Mostaçaf de la dita Ciutat sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet de V. sous per quiscuna Moqua que metran, o, faran metre sens prestar la dita causio.

Dels quals bans sien fetes tres parts la huna sia del Mostaçaf, e, l'altra del acusador, e, la restant per los Murs, e, Valls de la dita Ciutat. Retenense empero los dits honorables Consellers etc. Fou publicada a V. de Juliol M.CCCC.LXXXX.

Nota que en les Ordinacions de les Carns de Molto y son molts capitols que tracten ab generalitat comprenent generalment totes maneres de bestiar los quals poden fer al cars occorrent algun dupte particular en les Carns de Ovelle, de Boch. de Cabra, de Bou, de Vaca, de Vadell, de Anyells, de Anyelles, de Cabrits de Porchs de Truges, e, llurs Menucties, los quals Capitols com facen molt al cars tambe. per tenir regulades ab degut Orde les demunt dites Carns. los Mostaçaffs sen serviran quant en general, perque en particular les sobre dites carns, e, Ordinacions de aquelles staven mesclades, E, per ço ab lo millor modo que se ha pogut se son dividides, e, regulades de specia en specia com ses seguit.

(fol. LXXVIII v.) en blanc. (fol. LXXX r.) en blanc. (fol. LXXX v.) en blanc.

42

[Ordinacions referides als pescadors, i al proveïment de peix per la ciutat]

42 a

[1430, agost, 23. Barcelona]

(fol. LXXXI r.) Dels Pescadors.

Ordinacions del pex fresc, e, principalment dels pescadors.

Ques pusque pescar liberament ab tonayres en qualsevol parts.

Ara hoiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf, e, Batle de la ciutat de Barcelona ço es de cascu dells tant com pertany a son offici, e, a sa juridictio.

Ordenaren los honorables Consellers, e, Promens de la dita Ciutat per maior benefici de aquella revocans ab la present Ordinatio totes, e, qualsevulla Ordinations en contrari fetes en los temps passats per los Consellers, e, Promens de la dita Ciutat sots qualsevulla bans, e, en aquelles aposats. Que daquí avant tots, e, sengles pescadors, o, altres qualsevulla persones de la dita Ciutat, o, fora de aquella que pesquen, o, vullen pescar ab tonayres pusquen ells, e, sie licit ab les dites tonayres axi en les Mars de la dita Ciutat com en altres qualsevulla Mars en qualsevulla temps del any sens incorriment de algun ban, o, pena les dites Ordinations en contrari fetes. qualsevulla sien en los bans en aquelles aposats no contrastant en alguna manera. Fonc publicada a XXIII. De Agost M.CCCC.XXX.

42 b

[1499, setembre, 17. Barcelona]

Que qui pescara del Cap de Vilaçar fins al bains de Starach hagen a portar lo pex dins la Plaça de la Pescateria.

Item que tots los pescadors de la dita Ciutat, o, altres per ells que vullen pescar, o, fer pescar ab les dites tonayres del Cap de Vilaçar fins als bains de Starac hagen a portar, o, fer portar tot lo dit peix que pescar auran ab les dites tonayres dins lo dit terme a la plaça, o, pescateria de la dita Ciutat sots ban de LX sous per cascuna vegada que contrafaran. Fon publicada a XVII de Setembre. M.CCCC.LXXXXVIII.

42 c

[1390, març, 13. Barcelona]

Que tot Pex pescat de mongat a Castell de felç a XII llegues dins mar hage esser venut en la pescateria.

Item que tot pescater, e, xavaguer qui prenga en la mar dins los termens de la Ciutat ço es Mongat tro a Castell de fels e tro a XII. llegues dins la mar nenguns Delfins Tunyins, Orcada, Spasa, e, qualsevol altre pex quel hage vendre dins la Ciutat en la pescateria. e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada XX sous, e, si pagar nols pot sera pres XX. dies en lo Castell no res meins perdra lo pex que venut haura, e, lo preu que naura agut. Fon publicada a XIII. de Març. M.CCC.LXXXX.

42 d

[1399, setembre, 17. Barcelona]

(fol. LXXXI v.) Dels Pescadors, Que qui pescara ab tonayres de Castell de felç fins en les mars de garraf hagen a portar lo peix a la pescateria.

Item que per semblant manera tots los dits pescadors de la dita Ciutat, o, altres per ells que vullen pescar, o, fer pescar ab les dites tonayres del Castell de felç fins en les mars de Garraf hagen a portar, o, fer portar en la plassa, o, pescateria de la Ciutat tot lo peix sots ban de XX. sous. Fou publicada a XVII. de Setembre. M.CCC.LXXXXVIII.

42 e

[1405, febrer, 17. Barcelona]

Que los pescadors de Barçelona qui pescaran en qualsevol part del Principat de catalunya hagen a portar almeins la meitat del peix que pendran en barçelona.

Ara hoiats per manament del Mostaçaf de barçelona ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat per utilitat del public que tot pescater ciutada de la dita Ciutat, o, habitant en aquella qui pescara en qualsevol parts de les mars del Principat de Cathalunya sie tengut e, agen a portar, o, fer portar a la dita Ciutat per provisio de aquella almeins la meitat del peix que pendra sots ban de perdre tot lo dit peix o, la valor de aquell. E,

mes avant que los senyors dels castells viles e, llochs en les mars dels quals pendran lo dit peix no sien tenguts durant la present ordinatio a servir als pescadors com a ciutadans de la dita Ciutat algunes franqueras, o, llibertats a la dita Ciutat, e, als ciutadans de aquella pertanyens, e, degudes si donchs los dits pescadors no aporten, o, fan portar a la dita Ciutat almeins la meitat del dit peix que pendran segons dites. Entenen empero los dits Consellers, e, promens que per lo present ban no sia fet perjudici a altres bans per los quals los dits pescadors sien tenguts aportar a la Ciutat la maior part del peix que pendran en certes parts de les mars del dit principat de Cathalunya.

Dels quals bans sia la terçera part per lo acusador, o, denunciador las dues altres parts al Mostacaf i pesados. Retenense empero los dits Consellers, e, promens etc. Fonc publicada a XVII de febrer M.CCCC.V.

42 f

[sense data fixa, entre 1390 i 1485]

Que als pescadors sia venut peix a obs de squer.

Item que tot axanaguer, e, axanaguera, o, venedora de peix hage a vendre del peix que tindra a tot palangrer per obs de squer.

Que nos vena squer ni pa als pescadors de les Erenes si donchs lo peix no era portat en Ciutat.

Item que algun palangrer, o, altra persona no gos traure de la (fol. LXXXII r.) E del peix fresch. Ciutat peix per squer a obs de pescar a les Erenes ni pa per vianda en aquells qui pescaran en lo dit lloch si donchs lo peix que pescaran no porten açí en la Ciutat per vendre, e, qui contrafara pagara per ban XX. sous.

Que nos puga obrar res del art del pescar del dissapte a miia nit fins passada la miia nit del diumenge.

Ara hoiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf de Barcelona. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat. Confirmans altres ordinations en lo passat fetes sobre lo Offici dels pescadors tant com no sien derogans a les presents an adins que daci avant algun pescador no gos ne puga per si ne per interposada persona pescar ni varar barcas ne llauts ne escar ne enllestir ne axaugar la axarcia ne exercir en alguna manera res que toch os pertangue al art del pescar del dissapte a mige nit fins passada la mige nit del diumenge seguent sots ban de XXXX. sous e, de perdre lo peix que pescat hauran a cascu e, per cascuna vegada lo qual peix en cas que sie contrafet sie adquisit e, compartit per iguals parts entre los pobres del hospital de sancta Creu. E, en los pobres presos en la cort de la vegueria de la dita Ciutat Empero de aquesta ordinatio sie exclosa e, exceptada cascun any la coresma per ço com la Coresma cascuns dies es lo peix de gran necessari a la cosa publica de aquesta Ciutat.

Que cascu que us del dit art contribuescha en los carrechs del dit Offici.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat que tot pescador e, altra qualsevol persona de qualsevol lei, o, stament sie que pesch, o, faça pescar e us, e, vischa de Offici de pescar sie tengut contribuir e, pagar e, de fet contribuescha, e, pach en tots e sengles carrechs del Offici dels pescadors sots lo dit ban de XXXX. sous per cascu, e, per cascuna vegada que sia contrafet.

Que qui comprara peix per squer hage a jurar que tot lo vol per squer, e, si no y servia que pagara lo dret, e, que lo peix que ab aquell squer sera pres denunciara als impositioners e, pagara lo dret.

Item Ordenaren los Consellers, e, promens que tot pescater, o, pescatera, o, qualsevol altra persona qui comprara, o, volra Comprar alguna sort de peix per squer hage a jurar ab sagrament en poder dels impositioners que tot aquell peix vol per squer, e, si apres noi servia

que pagara lo dret integrament. E, que lo peix que sera pres ab lo dit squer sera portat e denunciat als (fol. LXXXII v.) Dels Pescadors. dits impositoners per ço que lo dret no sie en alguna manera defraudat sots ban de L. sous. a, cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet.

La publicatio de algunes de les demunt dites Ordinacions, e, Capitols fou en los Anys, e, dies avant apres de les Ordinacions del for del peix. Fol.

Dels quals bans etc. Retenense etc.

43

[Ordinacions referides a la distribució, el comerç i el control de la qualitat del peix fresc.]

43 a

[1431, febrer, 21. Barcelona]

(fol. LXXXIII r.) de Peix fresch.

De pex fresch.

Que tot peix fresch que sera portat en la Ciutat de Sol exint fins a sol ponent hage a ser portat a la pescateria.

Ara hoiats etc. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat que tot pescater, o, altra persona que daqui avant portara peix fresch en Barçelona del Sol axit tro al sol post per vendre aquell hage a portar, e, descarregar en la pescateria, e, que nol gos aportar, e, descarregar en Casa ne en altre lloch sots ban de XX. sous.

Que tot peix fresch que sia portat en la Ciutat sia portat a la Romana de la pescateria.

Ara hoiats etc. Ordenaren los honorables Conseller, e, promens de la dita Ciutat per bon stament de la Cosa publica de aquella, Que tot pescater, o, pescatera, e, altre qualsevol persona que portara peix a la dita Ciutat per vendre haie portar aquell a la pescateria de la mar de la dita Ciutat, e, dreta via a la romana que tenen a la taula on lleven la impositio del peix per pesar aquell per tal que los impositoners qui leven la dita Inposicio pusquen demanar, e, haver lur dret, e, no sien defraudats en aquell. E, qui contrafara pach per cascuna vegada que sera conrtafet. XX. sous. barcelonins. E, no res meins que perda lo peix en que haura contrafet. Fou publicada a XXI. de Febrer. M.CCCC.XXXI.

43 b

[1399, setembre, 17. Barcelona]

Que nos puga vendre peix en casa ni en lloch amagat sino palesament, en la pescateria.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que algun pescater, o, pescatera, o, altra qualsevol persona no gos vendre peix gros ne menut en casa alguna ne en lloch amagat ans lo hage a vendre palesament en la pescateria, o, lloch segons es acostumat ne trametre aquell a la bocaria ne en altra part per vendre sens llicentia demanada e obtenguda del honorable Mostaçaf, e, Impositioners sots ban de XX. per quiscuna vegada que sera contrafet.

Que de nits lo puixen metre en casa, e, apres exint lo sol lo hagen a, portar a la dita pescateria.

Es entes empero que si lo peix vendra de hora del sol post avant fins al sol exit que aquell pusquen metre en Casa o alberch llur. Empero que lo sendema al sol axit lo agen a portar tot en la plaça, o, en los altres lochs (fol. LXXXIII v.) Dels pescadors. acostumats sots ban de XX. sous.

Que lo peix que romandra en la nit que lendema lo hagen a vendre fora la pescateria.

et infra fol. 87,⁸⁵⁵

Item que tot pescater, o pescatera, o, altra persona a qui romandra peix en la nit per a vendre que lendema lo hage a vendre fora la pescateria en lo lloch que assignat, o, assignador y es per lo Mostaçaf sots ban de V sous.

Que no puga nengu acullir ne amagar peix de algun pescater, o, pescatera en sa casa.

Item que tota persona de qualsevol ley stament, o, conditio sie que acullira, o, amagara peix que sie de pescater, o, de pescatera de venedor, o, de venedora en casa sua, o en altre lloch que pac cascuna vegada XX. sous. e, si pagar nols pora que stiga pres XX. dies en lo castell. Que qui vendra peix cascun dia hage a comptar ab los Impositioners, e, pagar lo dret.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que tota pescatera, o, altra qualsevol persona que vendra peix gros, o, menut aixi seu propi com daltri mitiançant sagrament hage a comptar ab los Imposicioners, e, pagar los lo dret pertanyent cascun dia que peix hauran venut sots ban de XX. sous cascuna vegada que sera contrafet.

Que algu no gos comprar peix fresc per revendre, en altra part fora de barcelona sino per revendre aquell en dita pescateria.

Item que tota persona de qualsevol conditio sie que vene peix fresch no gos vendre a nenguna persona stranya ne privada qui compre per portar lo de fora per a revendre Tro mitg dia sie passat ne llavors sens licentia del dit Mostaçaf sots ban de V. sous la qual licentia lo dit Mostaçaf personalment hage a donar, e, no per pesadors ne per altres persones. Item que dingun hom de la dita Ciutat de qualsevol conditio, o, stament sie no gos anar comprar, o, fer comprar del dit peix per revendre a aquell en altre part fora de la dita Ciutat si donchs aquell no comprava per portar lo en la dita plassa o, pescateria de la dita Ciutat sots ban de XX. sous per cascuna vegada que sera fet lo contrari e de perdre lo dit peix que comprat haurie. Foren publicats los dos mes propdits capitols a XVII. de Setembre. MCCCLXXXIX.

43 c

[1447, agost, 19. Barcelona]

Que nos puga fer gratia del preu que sera venut en gros lo peix a pescadors, o, axavaguers. (fol. LXXXIII r.) E del peix fresch.

Ara hoiats totom generalment per manament del Mostaçaf de la present Ciutat de barcelona Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat que per bon stament de la Cosa publica de aquella, E per sosteniment del Offici dels exavaguers, e, pescadors de la dita Ciutat. Que daqui avant alguna patrona o, altre persona que vena peix en gros per los dits exavaguers, o, pescadors. en la pescateria de la dita Ciutat no gos fer alguna gratia, o, relaxatio del preu per lo qual haura venut en gros lo dit peix, abans hage e, sia tenguda exchigir, e, haver complidament lo dit preu de aquell e, de aquella a qui haura venut lo dit peix. E qui contrafara pagara per cascuna vegada per ban XX. sous.

Que los qui compren peix en gros hagen a pagar complidament lo preu sens esser demanat.

Item que tot Comprador, e, Compradora e qualsevol persona acostuma comprar peix en gros en la pescateria hage, e, sia tengut, e, tengude pagar complidament lo preu que haura costat lo dit peix sens demanar ho, ne fer ne gratia, o remissio alguna sots ban de X. sous barcelonins per cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari.

Que lo preu del dit peix sie pagat per tota aquella setmana en que sera estat comprat.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que cascu, e, cascuna dels dits Compradors e, compradores del dit peix hage a pagar lo preu que li haura costat lo dit peix dins la setmana quel haura comprat sots lo ban prop dit per cascu, e, per cascuna vegada que

⁸⁵⁵ En el ms., amb lletra posterior "et infra fol 87".

sera fet lo contrari.

Que si restara peix lo daqui sera lo hage de cobrar.

Entenen empero los dits honorables Consellers, e, promens que si en poder de algun tallador de peix sobrara del peix que li sera stat comanat per tallar alguna part o, for que no haura poguda vendre, en tal cas lo pescador o, altra persona qui li hage comenat lo dit peix per tallar hage a cobrar aquell, e, satisffer al dit tallador del peix que haura tallat e, venut tambe de scata com de bestina.

Que lo peix de miga lliura Carnicera en sus se hage a vendre a pes.

Ara hoiats totom generalment e per manament del honorable Mostaçaf (fol. LXXXIII v.) Dels Pescadors. de la Ciutat de Barcelona per utilitat del be publich, e, per squivar tots dos fraus que es porien en aço Cometre. Que daci avant cascun peix de qualsevol Ley, o, manera sie de pes de miga lliura Carnicera ensemps de qualsevol pes sia. Lo tal peix se hage a vendre a pes y al for al qual sera afforat. Fonc publicada a XVIII. de Agost M.CCCCC.XXXXVII.

43 d

[1431, setembre, 25. Barcelona]

Que lo tal peix de pes de miga lliura nos puga vendre a menut, e, sens pes. ne tenir amagat ne apartat sino dins la pescateria a pales.

Item Ordenaren los Consellers, e, promens de la dita Ciutat que daci avant algun pescater, o, alguna pescatera, venedor, o, venadora, revenador, o, revenadora de peix no gosen ne puguen vendre ha menut, e, sens pes tal peix que sia de pes de miga lliura, o, en sus. Ne tal peix tinguen amagat ni apartat ans lo hagen a tenir a pales axi dins la pescateria publica de la dita Ciutat com en altres qualsevol parts de aquella en los termens, e, territoris de aquella sots ban de X sous a cascu, e, per quiscuna vegada que sera fet lo Contrari. Fou publicat a XXV. de Setembre. M.CCCC.XXXI.

43 e

[1399, gener, 31. Barcelona]

Que tot comprador de peix per revendrel hage a pagar en continent lo preu Integrament.

Item que algun pescater, o, pescatera, o, altra qualsevol persona que comprara peix menut, o, gros per revendre en la pescateria, o, en altro lloc que apres que lo mercat sera fet del dit peix que aquell que comprat lo haura sie tengut aquell peix a pagar be e cumplidament sens que de aquell preu que costarli haura no puga fer algun abatiment encara que fos perdent en la compra que feta hauria, sots ban per cascuna vegada de XX. sous. Fou publicada a XXXI. de Janer M.CCC.LXXXXVIII.

43 f

[1401, març, 24. Barcelona]

Que venedor o, revenedor, o, tallador de peix fresch no gos comprar peix per altra persona, o, persones sens llicentia del Mostaçaf.

Ara hoiats etc. Ordenaren los honorables Consellers e, promens de la Ciutat per posar ab bona ordinatio les Places de aquella que algun venedor, o, revenedor, o, tallador de peix fresch, o, venedora, o, revenedora de aquell no gos comprar en alguna manera del dit peix per altra persona, o, persones sens licentia del Mostaçaf, e, aço per esquivar gran desordinatio, e, greuges que sen seguexen, e, sen son seguits en temps passat en la pescateria maiorment en lo temps de la coresma sots ban de X sous per quiscuna vegada que contra la present ordinatio san fet. Fou publicat a XXIII de Març M.CCCC.I.

43 g

[1446, agost, 19. Barcelona]

(fol. LXXXV r.) E del peix fresch.

Que lo peix comprat per revendre no sie tret de la pescateria sens llicencia del Mostaçaf.

Item que alguna persona que compre peix en gros dins la pescateria nol gos traure de la dita plaça, o, pescateria sens llicencia del Mostaçaf, e, qui contrafara pagara per ban quiscuna vegada X, sous, e, no res meins que perde lo peix que comprat haura.

Que los romanes no gosen pesar lo peix fresch fins que les ales y forcats sien llevats.

Item Ordenaren los dits Consellers, e, promens que los Imposicioners, o, aquell, o, aquells que hauran Carrech de pesar a la romana les tonyines no gosen aquelles pesar sens que abans no sien remogudes les dites ales, e, forcat de la Coba sots ban per cascuna vegada que sera contrafet. de XX. sous.

Que ans de pesar lo peix li sien lenades les ales, e, los forcats de les cobes.

Ara hoiats etc. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat per bon stament del publich de aquella. Que daqui avant tot pescater, o, pescatera, mercader, o, altra qualsevol persona qui portara e vendra o portar, o vendre fara algunes tonyina, o, tonyines a la pescateria de la dita Ciutat no les gos vendre, e, tallar, o, fer vendre, e, tallar si abans nols haura levades, o, fetes levar les ales, e, lo forcat de la Coba ans que sien portads a la Romana per pesar les ne axi poch venen les dites ales, e, lo forcat. E, qui fara lo Contrari de les dites Coses, o, de alguna de aquelles encorregue per cascuna vegada que sera contrafet en ban de XX. sous, e, de perdre les Tonyines.

Fou publicat a XVIII. de Agost M.CCCC.XXXXVI.

43 h

[1399, gener, 30. Barcelona]

Que peix de tall no sie tengut en los padrissos.

Ara hoiats etc. Ordenaren los Consellers, e, promens de la Ciutat que algun pescater, o, pescatera, o, tallador de peix de bestina, no gos tenir lo dit peix en los padrissos de la pescateria ne en algu de aquells sots ban per cascuna vegada de V. sous. Fou publicat a XXX. de Janer. M.CCC.LXXXXVIII.

43 i

[1401, novembre, 17. Barcelona]

Que algu no gos entrar sens llicencia del Mostaçaf dins la Casa Closa de mentre peix se tallara.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat que ningun hom, o, fembra de qualsevol stament ley, o, condicio sie (fol. LXXXV v.) Dels Pescadors. no gos entrar sens llicencia del Mostaçaf dins la casa closa de mentre que peix si tallara o, si vendra a pes sino los pescadors y talladors del dit peix y aquells de qui sera lo peix o, llurs missatges, o, altres qui sien per ells per rebre los diners perques vendran lo dit peix sots ban de III. sous.

Que qui aportara peix de tall a aquell hage a metre axi com vindra en, la Casa closa qui es en dita pescateria exceptat peix bastinal.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat que daqui avant totom qui aportara per mar, o, per terra a la dita Ciutat qualsevol peix e de tall hage, e, sie tengut metre, o, fer metre tot lo dit peix de pes, o, de tall axi com vindra de cami exceptat empero peix bastinal que sie afforat, e, acostumat de vendre a meins de VIII diners la lliura en la Casa closa que es en la pescateria sots ban de X. sous. Fou publicat aquest y lo mes prop

capítol a XVII. de Noembre M.CCCC.I.

43 j

[1399, setembre, 17. Barcelona]

De no vendre peix per portar lo de fora Ciutat per revendre.

Item que tota persona de qualsevol conditio sie que vena peix fresch non gos vendre a ninguna persona stranya ne privada quil compre per portar lo de fora Ciutat per revendre tro mix dia sia passat ne llavors sens lisençia del Mostaçaf ne la persona que tal peix hagues comprat gos traure ne portar fora Ciutat sens dita lisençia e, qui contrafara pagara per ban per cascu, e, per cascuna vegada V. sous. Fonc publicada a XVII. de Setembre, M.CCC.LXXXXVIII.

43 l

[1390, març, 13; 1396, desembre, 19; 1397, febrer, 9; 1399, gener, 31; 1399, setembre, 17; 1401, març, 15; 1401, març, 24; 1401, novembre, 17; 1405, febrer, 17; 1409, febrer, 28; 1428, gener, 29; 1431, agost, 23; 1431, febrer, 21; 1441, setembre, 25; 1443, juny, 9; 1458, octubre, 2; 1468, agost, 4; 1473, maig, 25; 1485, gener, 21. Barcelona]

Que cullidor del dret o, altri per ell no gosen comprar per revendre.

Item que ningun comprador ni cullidor de la ajuda del peix fresch e, altre que culle altre dret ne altres persones per ells no gos comprar en gros ningunes tonyines ne altre peix per revendre ne consentir a altre per revendre, e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada XX sous.

Que nos puga salar peix fins al terç die.

Item que algun pescater, o, pescater, o, pescatera venador, o, venadora de peix no gos salar nengun peix fresch fins al terç dia, e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada X. sous.

Que peix salat no gos tallar en la pescateria.

Item que algun pescater, tonyiner, o, altra persona qualsevol no gos tallar dins la pescateria ningun peix per salar ans lo hagen a tallar dins casa sua sots ban de V. sous.

Que los diners del preu del peix se hagen a pagar aqui, e, que no sien (fol. LXXXVI r.) E del peix fresch. per altres rebuts.

Item que tot pescater, o, venedor, o, venadora qui vena peix per si, o, per altre hage a rebre los diners dels compradors, e, que ninguna altra persona no gos rebre los diners dels dits Compradors sino aquell, o, aquella de qui sera lo dit peix e, que lo preu del dit peix lo comprador hage a pagar en la pescateria, e, no en altra part sots ban de V sous.

Que no sia lliurat lo peix fins que sia pagat lo preu al for afforat per lo Mostaçaf.

Item que ningun pescater, o, pescatera que vena peix a tall, o, en altra manera no gos lliurar lo peix que vendra a ninguna persona sens que lo Comprador de aquell peix no paga lo preu del dit peix que comprat haura al for que sera afforat per lo dit Mostaçaf e no mes avant e que no gosen pendre flori ne altra penyora per lo preu del dit peix, e, qui contrafara pagara per cascuna vegada XXX. sous.

Que peix venut no sie tengut en la pescateria.

Item que algun pescater, o, pescatera venador, o, venadora de peix no gos tenir en la pescateria en public ne amagat peix que sia venut a altri ans tot aquell peix que tinga en la pescateria hage, e degue vendre a tots aquells quin demanaran sots ban de X. sous.

Que del peix menut se han a fer mallades, e, dinades.

Item que tot hom e tota fembra qui vena peix menut que haie a vendre, e fer dinades, e, mallades a tota persona que comprar ne vulla sots ban de X sous.

Que del peix menut venut en gros no sen puixe triar ans se hage a vendre hu ab altre

axi com hix de la xavaga.

Item que algun pescater, o, pescatera venedor, o, venadora de peix, o, altre qualsevol persona de qualsevol ley stament, o, conditio sie qui vena peix a menut dins la Ciutat, no gos triar fer triar del cove, o, paner que haura per vendre sardina ne saito gros, o, menut ans tot aquell peix que vendra en gros hage a vendre tot mesclat gros ab menut axi com vingua de la xavaga, e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada III. sous e, perdre lo peix que triat haura.

Que lo qui haura comensat a vendre peix ne hage donar tants parels a la fi com al principi.

Item que alguna persona que a costum de vendre peix no gos meins (fol. LXXXVI v.) Dels Pescadors. per ells donar del peix del paner, o, Cove que vendra aparells que lo haura comensat de vendre axi que si lo dit cove, o, paner de peix haura comensat de vendre a X parells, o, mes, o, meins que no gos meins parells donar mentre peix haura en lo dit, cove, o, paner pusque sie apte a vendre a parells sots ban de. V. sous. per cascuna vegada que ser fer lo contrari.

Que lo peix que sera comensat a vendre tot aquell dia sia venut, e, sin sobrara sie venut al loch per lo Mostaçaf assignat.

Item que ninguna persona de qualsevol ley stament, o, conditio sien pescater, o, pescatera ne altre que vena peix fresch. Que lo jorn quel haura començat a vendre lo hage venut. E, encars que dins lo dit jorn nol agues venut que landema lo hage a vendre en lo lloch per lo dit Mostaçaf assignat, o, assignador, e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada X. sous.

Que lo peix que sera portat ab portadores, o, altre hage esser de aquells tret, e, venut en la pescateria.

Item que pescater, o, pescatera, o, altra qualsevol persona que aportara peix per vendre lo hage aportar en la pescateria, o, plassa ordenada a vendre lo dit peix, e, aquell hage atraurer de les portadores, o, lloch en lo qual lo aportaran, e, metre en paners en guisa que sia public y comu a totom qui comprar ne vulla sots ban de X sous per quiscuna vegada que sera fet lo contrari e, perdra lo peix aquell, o, aquells a qui no sera trobat manifest.

Que no puga fer mastria alguna per a parensar lo peix perque aparega mes fresch.

Item que algun pescater, o, pescatera, o, altra qualsevol persona no gos ne degue posar nengun peix per salmorra ne ferli nenguna maestria perque lo dit peix paragues pus frech, e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada X. sous, e, no res meins li sera llansat lo dit peix.

De no pendre peix de lahuts, o, Barques Contra voluntat dels senyors del peix.

Item que alguna persona de qualsevol condicio sie no gos en alguna manera pendre ningun linatge de peix de llahut, o, de Barqua qui exira a terra ne enbargar lo dit llahut, o, barqua perque no puixa axir a, terra francament, e, que lo senyor del dit peix puixe fer ço ques voldra del dit peix servades les hordinacions, e, qui contrafara pagara per ban X. sous.

Que pescatera, o, revenedor no gos comprar mes avant de V. Covens de peix. (fol. LXXXVII r.) E peix de tall.

Item Ordenaren los dits honorables Consellers, e, promens que alguna pescatera, o, revenadora de peix no gos comprar per si ne per altre, o, per sa companyia mes avant de V. covens de peix lo dia tro aquells sinch Covens, o, la maior part de aquells hage venuts, e, aço per profit comu sots ban de V. sous. per quiscuna vegada que sera contrafet.

De no puia sobre les taules ne pendre ne tenirse ab les mans sobre les barres.

Item que ninguna persona no gos puia per comprar peix sobre les taules de la pescateria ne pendre ne tenirse en les mans en les barres en que son les Balances sots ban de V. sous.

Que pescater que tallara peix hage a iurar que es seu propi, e, que altre noi ha part, e, que pescatera no gos tallar peix.

Item Ordenaren los dits honorables Consellers, e, promens que tot pescater qui tallara peix hage a jurar en poder dels Imposicioners quiscuna vegada que voldra tallar peix que aquell es seu propi, e, altri no hi ha part, e, que alguna pescatera no gos tallar sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet de XX. sous.

Que peix gros de tall nos pugam comprar per revendre.

Item Ordenaren los Consellers, e, promens que ninguna pescatera ne revenedora de peix no gos comprar ne fer comprar per si ne per altre nengun peix de tall per fer tallar, o, per revendre sots ban de L. sous, e, de perdre lo peix. Ne aquell gos tallar sots lo dit ban ans tot lo dit peix hage esser tallat per aquelles persones de qui lo dit peix sera, o, ley trametra per si, o, per son missatge al qual missatge don soldada, o, ameniar, en les quals companyes no sien entesos revenedors ne altres persones que acostumen tallar peix.

Que lo peix de tall se vena en les taules que lo Mostaçaf ordenara, e, que lo Mostaçaf ne pugam fer tallar.

Item que tot pescater, o, altra persona que hage acostumat de tallar Tonyines, o, altre peix gros quen hage tallar tota vegada, quen sie request per lo Mostaçaf, e, que sie pagat per son treball de ço que haxira del peix que tallara a coneguda del Mostaçaf, sots ban de XX. sous.

Que peix no sie tallat sens llicencia del Mostaçaf.

Item que daqui avant alguna persona no gos tallar ne vendre peix a tall sens llicencia expressa del dit Mostaçaf sots ban de XX. sous a cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet. (fol. LXXXVII v.) Dels Peixcadors.

Que peix pudent no sia venut ne peix podrit.

Item⁸⁵⁶ que algun pescater, o, pescatera no gos tenir ne vendre en la dita pescateria peix podrit ni que puda, e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada XX. sous, e, que lo dit Mostaçaf hage a fer llansar lo dit peix pudent tota vegada que hi sie trobat.

E, que lo Mostaçaf pugam fer iudicar axi peix com altres coses que poden com mes llargament tambe sta contengut atras ab una ordinatio dels carnicers.⁸⁵⁷

Que les Aranyes hagen esser denegades de les espines.

Item Ordenaren los honorables Consellers y promens que algun pescater, o, traginer revenedor, o, revenedora, o, altra qualsevol persona no gos portar en dita pescateria Aranyes si donch de aquelles ans que les hi aporten non an toltas o, llevades les spines perilloses que tenen en les ganyes, e, en les esquenes, e, qui contrafara per cascuna vegada pagara per ban XX. sous.

Que nos pugam tallar Camar. i ne sporti, Ne Truia marina.

Item que algun pescater, o, pescatera venador, o, venadora de peix no gos vendre ne tallar, Camari ne Truia marina ne Sporti, e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada XXX. sous.

Que hagen esser esmocats Raiades, Canells, e, altres Peixos.

Item que tot pescater, o, pescatera, o, altra qualsevol persona qui vendra, o, tallara, o, vendre, o, tallar fara en la dita pescateria Raiada, Canell, Pastrol, Muçola, Banosa, Aguyadol, o altre qualsevol peix de bestina haien a tolre, e, foragitar dels dits peixos ans quel porten a la pescateria les Moquas, Morros, e, cohes, e, qui contrafara pagara per cascuna vegada X. sous.

Be esmocar lo altre peix de tall.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que tot pescater, o, pescatera, o, altra persona qui vena peix a tall sie tengut e, tenguda de esmocar Belommida, Litra, Reix

⁸⁵⁶ En el ms. resseguit amb tinta negra fins a "... una ordinatio dels carnicers."

⁸⁵⁷ En el ms., amb lletra posterior "foli 60 y també de la caça en foli 97."

Enfos, Dot, qui pes mes avant de quatre lliures ne encare dues lliures pus aquell no sie massa fresch, e, se haie a vendre a pes E, qui contrafara que pach per ban cascuna vegada XX. sous, e, no res meins que perdre lo peix en que haura contrafet.

Que peix no sie tallat per dones.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que alguna reve (fol. LXXXVIII r.) E, Peix de tall. nedora, o, pescatera no gos tallar algun peix ques degue tallar ans lo hagen a tallar los homens que son acostumats de tallar lo dit peix sots ban de V. sous.

Que peix de tall nos puixe trenchar per vendre ha ull a trossos sino a pes e al for donat, e, que tot peix qui pes una lliura Carnicera o, mes se hage a vendre a pes.⁸⁵⁸

Item que tot pescater, o, pescatera, o, altra qualsevol persona que vena peix no gos tallar Llussos ne altre peix per vendrel a ull si donchs nol tallen per vendrel al pes acostumat, e, als fors que ordenats hi son sobre peix ques ven a tall, E tot Llus, o, altre peix que pes huna lliura Carnicera, o, mes hage esser venut, e, tallat a pes als fors que son ordenats sots ban de X. sous tantes vegades com sera fet lo contrari.

Que peix de tall no sie comprat ne venut en gros sens llicencia del Mostaçaf.

Item que ningun tallador de peix, o, altre qualsevol persona no gos comprar en gros per traure de la pescateria algun peix de tall sens llicencia del Mostaçaf ans aquell peix se hage a tallar a lliures, o, a miges lliures als fors ordenats que hi son. Ne encara algun pescater o, altra persona no gos vendre lo dit peix en gros a nengun hom e, qui contra las ditas cosas fara pagara per ban cascuna vegada XX. sous.

Que algu no gos comprar ni donar maior for al peix sino al for del qual sera afforat.

Item que com alguns tonyiners, o, talladors, o revedors de Tonyines o de altres peixos grossos de tall compren los dits peixos a maior for que no son afforats per los Consellers y promens de la Ciutat en la qual cosa clarament aparega que si fan grans fraus per ço Ordenaren los dits Consellers, e, promens que algun tonyiner o, tallador, o, revedor de tonyines, o, de altres peixos grossos de tall no gos ne presumisca dar ne prometer palesament, o, amagada en nengun dels dits peixos maior for que son afforats los dits peixos per los dits peixos sots ban de V. sous e, de perdre lo peix qui comprat haura.

Que los impositoners no puixen comprar per partir, o, revendre peix, e, altres Coses.

Item que algun llavador de impositions no gos comprar ne puga fer comprar per si ne per altre Peix tota Fruita, Gallines, ne algunes altres coses per partir, o, revendre, com sia ocasio de frau, E, encarestir les vitualles sots ban de X sous, e, de perdre les dites coses. (fol. LXXXVIII v.) Dels Pescadors.

Que los impositoners hagen a mostrar lo llibre tota vegada quen seran requests.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que los Compradors, o, collidos de la impositio del peix fresch tota vegada que sien requests per lo Mostaçaf hagen ha ell a mostrar lo llibre en que scriuran lo peix de ques paga impositio per tal que lo Mostaçaf puga saber quant peix sera entrat, o, venut dins la Ciutat que de aço hagen a fer sagrament en poder del dit Mostaçaf. E, que semblant sagrament sien tenguts fer aquells qui guardaren los portals, e, a la mar sots ban de X. sous.

Que los comprans peix hagen a dir veritat al Mostaçaf del preu que costat haura.

Item que tota persona que compra peix per si, o, per altre que sie de tall que tota vegada que sia requesta per lo Mostaçaf, o, pesadors seus hage a dir veritat ab sagrament del preu que li costara lo dit peix sots ban de V. sous e, si pagar nols pora estara pres sinch dies en lo Castell.

Foren fetes, e, publicades les demunt dites Ordinacions, e, Capitols del dit peix fresch en los Ayns y dies contenguts avant a pres de les Ordinacions del for del peix, e, de tall. Fo.

Dels quals bans en les demunt dites Ordinacions, e, Capitols specificats hage lo

⁸⁵⁸ En el ms., amb lletra posterior "contra lo cap atras a fol 84."

Mostaçaf la tercera part, e, lo acusador l'altra tercera part, e, la restant tercera part sie per les Obres dels Murs, e, valls de la dita Ciutat.

Retenense empero los dits honorables Consellers, e, promens poder de Corregir, Interpretar, e, smenar. si en les demunt dites Ordinacions, e, Capitols havie algunes Coses obscures, o, dubtoses a tota llur bona coneguda.

44

[Ordinacions referides a l'actuació dels talladors de peix fresc]

[1390, març, 13; 1396, desembre, 19; 1397, febrer, 9; 1399, gener, 31; 1399, setembre, 17; 1401, març, 15; 1401, març, 24; 1401, novembre, 17; 1405, febrer, 17; 1409, febrer, 28; 1428, gener, 29; 1431, agost, 23; 1431, febrer, 21; 1441, setembre, 25; 1443, juny, 9; 1458, octubre, 2; 1468, agost, 4; 1473, maig, 25; 1485, gener, 21. Barcelona]

(fol. LXXXX r.)⁸⁵⁹ Dels Talladors.

Dels Talladors de Peix fresch.

Que tallador de peix fresch que sera trobat en meins pes que pac lo ban devall scrit.

Ara hoiats totem generalment per manament del honorable Mostaçaf de Barcelona Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que tot tallador que tallara peix de tall en la dita Ciutat, e, sera trobat en ban de meins pes, o, de meins for que pac per ban cascuna vegada. XX. sous.

Que tot tallador de pex fresch que sera trobat en meins pes tres vegades lo iorn e, mes for pagara com davall es dit.

Item Ordenaren los dits Consellers, e, promens que tot tallador que tallara, o, vendra peix de tall, e, sera trobat en ban de meins pes. tres vegades lo jorn pagara per cascun jorn que sera trobat, o, caigut en lo dit ban XXX. sous. e si sera trobat quatre vegades. lo iorn en ban de mes for pagara per ban. L. sous.

Que tot tallador de peix de pes hage a tenir Compliment de pesos. Item que tot tallador, o, pescater que vena peix de pes que hage a tenir Compliment de pesos, e, dar a les gents llur dret de tant peix com demanaran sots ban de V. sous.

Que talladors hagen a donar del peix a aquells quin demanaran Liura, e, mige lliura al for que sera ordenat.

Item que los talladors, o, pesadors que tallaran o, pesaran dins la Casa closa donen, e, sien tenguts donar a aquells quin demanaran tant com peix que tallaran e, pesaran bastara A, lliures, e, a mitges lliures al for que sera ordenat pero que abans que lliuren lo peix al comprador fassen pagar lo preu de aquell sots ban de XII diners a cascu, e, per cascuna vegada.

Que los talladors de peix hagen a tallar tota vegada que per lo Mostaçaf seran requests.

Ara oiats etc. Ordenaren etc que tot tallador, o, pescater, o, altra persona que hague acostumat de tallar Tunyins, o, altre peix gros que nage a tallar tota vegada que sia request per lo Mostaçaf que sie pagat per son treball daço que exira del peix que tallara a coneguda del Mostaçaf sots ban de XX sous.

Que lo tallador de peix hage III. sous per quintar per sos treballs.

Item Ordenaren los honorables Consellers e, promens que tot pescater, o, pes (fol. LXXXX v.) Dels talladors. catera, o, altra qualsevol persona que façe tallar en dita pescateria peix de Bestina hage, e, sie tengut, e, tenguda donar al tallador del dit peix aixi per minues del dit peix com per los treballs de tallar aquell a raho de III. barcelonesos per quiscun quintar exceptat de la present ordinatio peix apellat Mila, e, Romaguera lo qual no hagen a vendre a

⁸⁵⁹ En el ms. és passa directament de la plana V.LXXXVIII a la plana R.LXXXX. Però no sembla que el foli que falta hagi estat arrencat o perdut.

pes.

De la manera que los talladors de peix han de tenir les Balances.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat per utilitat de la Cosa publica de aquella que daqui avant algun tallador de peix no gos ne li sie licit ne permes tenir les balances en que pesaria lo pex que vendra copades en alguna manera ans aquelles age a tenir ben planes, e, esteses E, mes avant no gos ne li sie licit ne permes a algu dels dits talladors tenir tota hora que en la plassa seran les dites balançes plegades si no esteses en manera que de la huna part, e, altra estiguen peniades y los perns, e, puis en que cascun calesto de les dites balances ballen hagen esser curts, e, tals que no sobergueien de la huna part, e, de l'altra segons los perns de altres balances comunament estan sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari de L. sous.

Que entre los talladors se hage de fer compartiment del peix de tall.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que tots los talladors de la pescateria de la dita Ciutat se hagen a compartir lo peix quels sera comanat a tallar axi que los huns tallen huna semana peix del bastina, e, l'altra peix de scata. Entenen empero los dits Consellers, e, promens que si se esdevendra alguna jornada que hage en la dita pescateria molt peix de scata, e, de bastina que en tal cars los dits tallados y agen a suplir, e, ajudar se los uns als altres a conexensa del Mostaçaf de la dita Ciutat, o, en sa absentia dels pesados de aquella, e, no res meins que los dits talladors hagen tenir a prop la dita pescateria per millor recapte, e, servei del public de aquella sots ban de XX. sous. per cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet. en les coses desus dites, e, de cascuna de aquelles.

Que si la part del compartiment sera feta entre los talladors y algun dells no eran presents que aquella part, o, parts sia posada en llurs pilons y alli estiga fins dit peix sia afforat, e, si lo dit tallador, o, talladors no sera vingut se hage a donar als altres talladors que vindran per orde.

Item Ordenaren los dits Consellers, e, promens que los partidors del peix de tall la setmana quels vendra lo Carrech de partir lo dit (fol. LXXXXI r.) De peix de tall. peix aquell haien a partir, e, distribuir entre los talladors de la pescateria E si cars sera que los dits talladors, o, tallador nos trobaran presents aquella hora en la pescateria los sie posada la part del peix quels tocara en los pilons llurs, e, aqui stigue tant fins que lo dit peix sie afforat, E llavors si los dits tallador, o, talladors no seran encara venguts per tallar lo dit peix que de continent lo dit peix sia donat als altres talladors, o, tallador que vendran apres per orde, e, algu dels dits talladors no gos pendre ne ocupar-se mes avant del dit peix sino solament la part que li tocara sots ban de XX. sous.

De no llogar, o, tenir altres per tallar.

Item Ordenaren los dits Consellers, e, promens que algu del dit Offici de tallar peix no gos llogar ne metre hi algu en la taula, o, pilo que li sera donat per sustentasio de sa vida sens consentiment, e, voluntat del dit Mostaçaf, e, dels quatre promens del Offici sots ban de X sous a cascu, e, per cascuna vegada que sera Contrafet.

Que los talladors de peix no gosen tallar. fins que lo peix sie pesat a la Romana, e, rabut lo dret per los Imposicioners.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf Ordenaren los honorables Consellers, e, promens per utilitat de la cosa publica de la dita Ciutat, e, per evitar molts fraus, e, abusos ques fan en, e, per les coses davall scrites lloants, e, confirmants altres Ordinations fetes en lo passat, e, reiterants, e, de nou ordenants aquelles ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat que daqui avant tot pescater, o, pescatera, o, altra qualsevol persona que portara peix a la dita Ciutat per vendre hage a portar aquell a la pescateria de la Mar de la dita Ciutat, E lo que sera de pes pus sia de mitia lliura amunt sia portat a la Romana ques te a la Taula ha ont se lleva la impositio del peix per tal que aquell

sia pesat, e, los Imposicioners reban lo dret de tot lo peix, e, no y sia fet frau algu, E que algun tallador, o, altra persona no gos pesar peix de tall que no sia pesat primer per dita romana, e, lo dit dret sia pagat sots ban a cascu, e, per cascu na vegada que sera contrafet de XX. sous, e, perdre lo peix en que sera fet lo contrari.

Que los talladors de peix hagen apagar la Imposicio abans que donar lo preu al senyor daqui sera lo peix.

Item Ordenaren los dits Consellers, e, promens que tots, e, sengles (fol. LXXXXI v.) Dels talladors. talladors de peix hagen, e, sien tenguts ans de donar lo procehit del peix que tallat hauran al senyor daqui sera a lo dit peix pagar als Imposicioners lo dret del dit peix sots ban de XX. sous per cascuna vegada que sera contrafet.

Que los talladors de peix no gosen comprar peix per algun senyor, o, altra persona ne, tenir senyal.

Item Ordenaren los honorables Consellers e, promens que algun del dit offici de tallador de peix no gos ne li sie licit ne permes Comprar de alguna ley de peix per Rey, o, Reyna. o, altra qualsevol senyor ne per qualsevol Convents, o, Ordens ne per altres persones ne tenir senyals de aquells en la dita pescateria sots ban de X. sous a cascu que fara lo contrari.

Que los talladors de peix no gosen estar prop de la Romana.

Item Ordenaren los dits Consellers, e, promens que algun tallador de peix no gos ne li sie permes estar prop de la Romana de la pescateria ha on se acostuma de pesar lo peix ans hagen estar en llurs pilons mentre lo dit peix se trigara a pesar, e, quant seran demanats que vagen a pendre llur part que la prenguen e, tallen segons sera ordenat sots ban de V. sous.

Que los talladors de peix no stiguen prop del lloch hon se partexen los diners.

Item Ordenaren los dits Consellers e, promens que algun tallador de peix lo dia del disabte quan se fa la partio acostumada dels diners nos gos acostar, ni estar prop del lloch hon se partexen los diners fins sien demanats per los partidors per pendre de la part ques pertanya, e, solament sien en lo partir los dos Promens del dit offici e, los partidors e, lo Bosser ab lo Scriva, e, no pus sots ban de X. sous.

Que talladors no gosen vendre la Sorra a part sino tots ensemps.

Item que algun dels tonyiners, o, talladors no gosen llevar de ningu dels dits tonyins que tallaran, o, vendran la Sorra hans los hagen a vendre la sorra ab lo badench axi com se vendra sots ban de V. sous.

Que tallador no pugua pendre peix per forsa.

Item que algun tallador de peix no gos pendre peix per forsa sens llicencia de aquell de qui es lo dit peix ni lo semblant presuma fer qualsevol altra persona sots ban de XX. sous.

(fol. LXXXXII r.) Del peix de tall.

Que tot tallador de peix lo hage a pendre de la Romana.

Item Ordenaren los Consellers, e, promens que tots, e, sengles talladors de peix de la pescateria de la dita Ciutat hagen a pendre lo pex de pes de la Romana que esta en dita pescateria per pesar e, dar ne bona rao, e, lo dret a la persona que lei haura comanat per tallar sens aturarsen res sino ço que lin pertanya de tallar lo dit peix per cascu quintar haxi, de peix de scata com de Bastina. E, qui contrafara que pach de ban per quiscuna vegada que sera contrafet XX sous.

Que lo Mostaçaf pugua remourer, e, mudar los talladors e, pescadors.

Item que lo honorable Mostaçaf pugua aquells talladors e, pescadors remoure, e, mudar tantes vegades com semblant li sera.

Foren fetes, e, publicades les demunt dites Ordinations, e, Capitols dels dits talladors de peix en los anys y dies contenguts avant apres de les Ordinations del peix de tall. Fol.

Dels quals bans en les demunt dites ordinations, e, capitols especificats hage lo

Mostaçaf la tercera part etc.

Retenense empero los dits honorables Consellers, e, promens poder de etc. (fol. LXXXXII v.) en blanc.

45

[Ordinacions referides als preus del peix de tall]

[1390, març, 13; 1396, desembre, 19; 1397, febrer, 9; 1399, gener, 31; 1399, setembre, 17; 1401, març, 15; 1401, març, 24; 1401, novembre, 17; 1405, febrer, 17; 1409, febrer, 28; 1428, gener, 29; 1431, agost, 23; 1431, febrer, 21; 1441, setembre, 25; 1443, juny, 9; 1458, octubre, 2; 1468, agost, 4; 1473, maig, 25; 1485, gener, 21. Barcelona]

(fol. LXXXXIII r.) Del for del peix de tall.

Del For dels Peixos de tall.

Que la Raiada si pesa meins de lliura Carnicera no son tenguts de vendra la a tall.

Ara hoiats etc. Ordenaren los Consellers, e, promens que si la Raiada pesava meins de una lliura carniçera que aquell que la vendra no sia forçat de tallar aquella.

Que Sturio. sia venut a, XVIII. la lliura.

Item que la lliura Carnicera dels Sturio sia venuda a XVIII. diners, e, no mes avant.

Que Palomida. Lexa, E, tots peixos semblants sien venut a XV. diners la lliura.

Item que la lliura Carnicera de la Palomida, e, de la Lerxa, e, de tots peixos semblants sia venuda a XV. diners, e, no mes avant.

Que Hamfos. Corbai. Dentol. Congre. e, tot peix semblant sie venut a XII diners la lliura.

Item que la lliura Carnicera del Hamfos, Corbai, Dentol, Congre, e, de tot peix semblant sie venut a XII diners, e, nomes avant.

Que Tunyina, e, Dalfi sien venuts a VIII diners la lliura.

Item que la lliura Carnicera del Tonyin, e, del Dalfi sie venuda a VIII diners, e, no mes avant.

Que Llus, Melca. Bonitol. sien venuts a VIII dines la lliura.

Item que la lliura Carnicera del LLus de la Melca, e, del Bonitol. sie venuda a VIII diners, e, no mes avant.

Que Spasa de la Lunada, e, de Cros, e, de tot altre peix semblant. sien venuts a VII diners la lliura.

Item que la lliura Carnicera de la Spasa de la Lunada, e, de Cros, e, de tot altre peix semblant sia venuda a VII. diners, e, nomes avant.

Que Musola, Raiada, Scrita. Scat. Aguayadol, o, Pescril, e, tot altre peix semblant sien venuts a VI. dines la lliura.

Item que la lliura Carnicera de la Musola de la Raiada de la Scrita. del Scat del Aguayadol o Pescril, e, de tot altre peix semblant sie venuda a VI. diners, e, no mes avant.

Que Canell. Lena, Banoses. e altre peix semblant sien venuts (fol. LXXXXIII v.) Del for del peix de tall. a IIII dines la lliura.

Item que la lliura Carnicera dels Canells, Lena, Banoses, e, de tot altre peix semblant sie venuda a IIII. diners la lliura, e, no mes avant.

Declara lo devall Capitol que es lliura Carnicera.

Declaren los honorables Consellers, e, promens que la dita lliura Carnicera es Segons que ordenat es al pes del peix per raho de la imposicio que sen paga.

Ban de V sous a qui vendra ultra los dits Fors.

Item declaren los dits honorables Consellers e, promens que qui ultra los dits fors vendra del dit peix pagara per ban Cascuna vegada V sous.

Que lo Mostaçaf pugua creixer, e minuar ab voluntat dels Consellers. e, no sens ells. los

susdits fors.

Item declaren los dits honorables Consellers, e, promens que lo dit Mostaçaf puga en los dits fors Crexer e, minuar ab voluntat dels dits Consellers, e, no sens ells.

Foren fetes e, publicades les demunt dites Ordinations e, Capitols de peix fresch menut, e, de tall, e, dels Talladors de peix, e, dels aforaments de aquell, e, de altres ordinations de la plaça de la Pescateria Part de aquelles a XIII de Març M.CCC.LXXXX. Part a XVIII. de Desembre M.CCC.LXXXXVI. Part a VIII. de Febrer M.CCCLXXXXVII. Part a XXXI de Janer. M.CCCLXXXXVIII. Part a XVII de Setembre M.CCC.LXXXXVIII. Part a XV de Marts M.CCCC.I. Part a XXIII. de Marc. M.CCCC.I. Part a XVII de Noembre. MCCCC.I. Part a XVII de Febrer. M.CCCC.V. Part a XXVIII de Febrer. MCCCC.VIII. Part a XXVIII. de Janer. M.CCCCXXVIII. Part a XXIII. de Agost M.CCCC.XXXI. Part a XXI de Febrer M.CCCC.XXXI. Part, a, XXV de Setembre. MCCCC.XXXI. Part a, XIII de Juny M.CCCCXXXIII. Part a II de Octubre M.CCCCLVIII. Part a, XXIII. de Noembre. M.CCCC.LXIII. Part a III de Agost M.CCCC.LXVIII. Part a XXV. de Maig. M.CCCCLXXIII. Part a XXI de Janer M.CCCC.LXXXV.

Dels quals bans haura lo Mostaçaf un terç e, lo acusador altre (fol. LXXXXVIII r.) Del Peix de tall. terç, e, lo restant terc a les obres dels Murs, e, valls de la Ciutat. Retenense empero los dits honorables Consellers, e, promens poder de corregir, Interpretar, e, Esmenar si en les demunt dites Ordinations, e, capitols avia algunes coses obscures, o, dubtoses a tota llur bona coneguda. (fol. LXXXXVIII v.) en blanc.

46

[Ordinacions referides a la comercialització i als preus del peix salat]

46 a

[1495, març, 4. Barcelona]

(fol. LXXXXV r.) Del peix salat.

Ordinacions fetes sobre lo Peix Salat.

Que algu no gos traure fora de la Ciutat Tonyines salades de Spanye de dues lliures Carniceres en sus sens llicencia del Mostaçaf.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf Ordenaren los honorables Consellers, e, Promens de la dita Ciutat. Que alguna persona de qualsevol stament, o, condicio sie no gos traure fora de la dita Ciutat Tonyina salade de Spanya de dues lliures Carniceras en sus sens llicencia del Mostaçaf sots ban de. XX. sous.

Fou publicada a, III. de Març MCCCC.LXXXXV.

46 b

[1405, febrer, 25. Barcelona]

Que algu no gos traure de la Ciutat Tonyina salade, Merlussa Arenchs, Sardines, Arengades. ne Rovellades ne alguna altra manera de peix salat per revendre, o, fer Mercaderia sen llicencia del Mostaçaf.

Ara hoiats tot hom generalment per manament del honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barcelona. Ordenaren los honorables Consellers, e, Promens de la dita Ciutat que algun Mercader, o, altra persona de qualsevol Ley stament, o, condicio sie nos traure de la dita Ciutat Tonyina salade. Merlussa, Arenchs, Sardines Arengades ne Rovellades ne, alguna altra natura de peix salat per revendre, o, fer ne Mercaderia sens sabuda dels dits Consellers. sots ban de perdre lo peix salat que traure, e, de XX. sous a cascu, e, per cascuna vegada. Fou publicada a XXV. de Febrer. M.CCCC.V.

46 c

[1428, gener, 29. Barcelona]

Item que alguna persona de qualsevol condicio sie no gos traure, o, fer traure de la dita Ciutat Tonyina salada de nenguna natura Congres sechs. Merluces. Arenchs. Sardines salades ne nenguna altra natura de peix salat sens licencia del dit Mostaçaf sots lo dit ban de XX. sous. e de perdre lo peix que comprat li sia. Fou publicat a XXVIII. de Janer M.CCCC.XXVIII.

46 d

[1395, març, 4. Barcelona]

Del for de la Tonyina salada.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que la lliura Carnicera de la tonyina salada de la Sorra de Spanya sia venuda a II. sous, e, no mes avant. E la lliura Carnicera de la dite Tonyina que no es de la sorra a XII. diners, E, no mes avant. E, no mes avant E la lliura Carnicera de la Sorra de la tonyina desta terra sia venuda ha (fol. LXXXXV v.) Del peix salat. XX. diners e no mes avant. E la lliura Carnicera de la dita Tonyina que no es Sorra sia venuda a X diners. E no mes avant.

Que tots venedors de tonyina salada a menut hagen tot lo dia tenir ne e, vendren.

Item Que alguna persona de qualsevol ley, o, condicio sie que vena, o, a costum de vendre Tonyina salade, a menut en la dita Ciutat que tots dies de mati tro al vespre hage, e, sia tengut de tenir palesament, e, publica en la pescateria o, en llurs taules de llur habitacio propia la dita tonyina salada e, a qui vendre la a totom que comprar ne volra e, als fors ordenats, e, ordenadors per lo dit Mostaçaf, e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada XXXX. sous. Foren publicats los dos demunt dits capitols a IIII. de Març M.CCC.LXXXXV.

46 e

[1468, març, 8. Barcelona]

Que Merlussa remullada se hage a vendre a pes e, a raho de VI, diners la lliura. e, la axuta a VIII, diners la lliura, e, que ne hagen a fer I diner, e, II, e, tant com ne volran.

Item Ordenaren los dits honorables Consellers, e, promens que daci avant tota persona que vendra Merlusses hage e, sie tengut vendre aquelles a pes ço es la que sera remullada ab Balansa foradada segons se ven la Tonyina salada a raho de VI. diners la lliura E la Secca a raho de VIII. diners la lliura e, que nagen a vendre un diner, e, II, o, tant com los compradors ne volran al dit pes e, a la dita raho sots ban de X sous a cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet. Fou publicat a VIII de Març. M.CCCCLX.VIII.

46 f

[1457, febrer, 11. Barcelona]

[1449, febrer, 1. Barcelona]

Que nos puga vendre ne comprar mes avant de XX sous de peix sech, o, salat sens Corredor.

Ara hoiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf de Barcelona per gran utilitat de la cosa publica de aquella. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que de aqui avant qualsevol persona que pescha de peix sech, o, salat en la dita Ciutat no gos ne li sie licit ne permes sens interventio de corredor vendre del dit peix sech, o, salat huna persona cantitat que munte a mes de XX. sous sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari de X lliures.

Que algun Corredor no gos entrevenir en vendre pescha si no es venuda a Ciutada de Barcelona.

Item Ordenaren los dits honorables Consellers, e, promens que algun corredor de peix salat no gos ne li sie licit ne permes entrevenir en ven (fol. LXXXXVI r.) Del peix salat. da, o, compra que es faça de dit peix de Castellans Portuguesos o, altres Strangers ab algu que no sie ciutada, o, habitador de la dita Ciutat sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari de X lliures.

Que los Corredors no puixen esser mes de dos de Companyia.

Item Ordenaren los dits honorables Consellers, e, promens que daqui avant los corredors no puixen fer companyia de si matexos mes avant de dos, e, si sera fet lo contrari encorregue cascu dells en ban de. L. sous. Foren publicats los demunt dits tres capitols a XI. de Febrer. M.CCCC.LVII. e, lo primer de Febrer. M.CCCCXXXVIII.

46 g

[1438, març, 12. Barcelona]

Que no puguen usar en les compres, e, vendes del peix salat Si no los corredors elegits e, que hauran prestada a la seguretat ordenada.

Ara hoiats totom generalment ques fa saber de part del honorable Mostaçaf de Barcelona Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat per sessar tots fraus los quals se porien fer en les coses devall scrites que daqui avant ne en los anys esdevenidors algun corredor de qualsevol ley, o, condicio sie sino los elegits, e, nomenats en la seguratat per ells feta en poder del scriva del Consell de la dita Ciutat no gos ne puixe entrevenir en qualsevol vendes, o Fiaments ne altres Contractes quis fassen per qualsevol mercader Castellans e, qualsevol altres persones axi estrangeres com privades de qualsevol natura de peix salat que hic sie portat migansant la qual seguratat los dits Corredors elegits e, nomenats an promes e iurat sots obligatio de les persones, e, dels bens que si dins lo temps connengut no sera pagat als dits Mercaders lo preu per lo qual ells dits Corredors, o qualsevol dells entrevenits hauran fiats lo peix salat, o, altra contracta fet lo corredor qui entrevingut hi sera hage a pagar lo preu sus dit e, en pagar aquell sia feta pronte, execussio en los bens, e, persones de los dits corredors si pagar no volran tota excepcio remoguda. E los dits corredors per salari no ho hagen ni puixen mes avant haver, recebre ne demanar sino los corredors acostumats e, qualsevol altres corredors si no es⁸⁶⁰ aquells qui son stats elegits, e, han feta la dita seguretat daci avant no entrevenguen ne entrevenir gosen ne puixen en les dites vendes, o, fiaments, o, altres Contractes sots ban, a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari en les coses en la present ordinatio contengudes de C. sous. Barçelonesos e, de perdre lo offici de corroderia. (fol. LXXXXVI v.) Del peix salat.

Que Corredors ne altres no puixen del dit peix Comptar. sino los que, lo Mostaçaf monenara.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat que daçi avant alguns Corredors ne altres qualsevol persones no gosen ne puixen esser Comptadors de Arengades ne de latre qualsevol peix salat sino solament aquells quel dit honorable Mostaçaf nomenara, e, elegira los quals migensant sagrament per ells fahedor en poder del honorable Mostaçaf de la dita Ciutat hagen a prometre, e, sien tenguts be, e, Faelment A comptar, e, donar lo dret justament axi als venedors com als compradors del dit peix salat. E aço sia entes si los Compradors del peix salat volran que comptadors y entrevenguen vulles compren principalment dels Mercaders o, revedors pus lo peix salat puig a nombre de Mil. o, demes avant, e, no en menor nombre, e, qui contrafara pagara per cascuna vegada. C sous.

Del Judicar ques deu fer del peix salat. quant es mesclat bo, e, avol.

Item com se esdevengue algunes vegades que en algun tonell, o, tonells bota, o, botes de Arengades, o, Canastes de Rovellades per la nau, o, altro vaxel qui fara aigua, o, per

⁸⁶⁰ "si no es", en el ms. corregit sobre una raspadura.

fortuna de Mar haura alguna quantitat del dit peix per la dita raho, o, altre qualsevol cars guastat e no vendable, per raho del cars no solament lo peix gastat mes encare lo que restara e, sera bo e rebedor sera tot judicat per guastat, e, tot Axi lo bo con lo avol sera en una condempnatio matexa. per ço Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat que com tal cars, o, altra qualsevol se esdavendra hage esser executat tant solament lo peix gastat, e, no vendable, lo qual be e leyalment hage esser triat del peix bo que sera dins hun matex tonell, o, una mateixa bota, o, canasta, o, costal per dos, o, per tres dels dits Comptadors migesant sagrament en poder del honorable Mostaçaf y lo bo sia lliurat al daqui es francament. Fonc publicada a XII de Març. M.CCCC.XXXVIII.

46 h

[1468, març, 10. Barcelona]

Que algu no gos comprar dins mar alguna natura de peix salat sens licentia del Mostaçaf.

Are hoiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf per benefici, e, utilitat de la cosa publica Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que daci avant alguna persona de qualsevol (fol. LXXXXVII r.) Del peix salat. gran stament, o, conditio sie no gos o presumescha directament, o, indirecta comprar, o, fer comprar dins mar alguna natura de peix salat sens lisencia del dit Mostaçaf sots ban a cascu, e, per cascuna vegada sera fet lo contrari de C. sous, e, perdre lo dit peix.

Que peix sech, o, salat no sia tret per mar sens llicencia del Mostaçaf.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens, e, promens que alguna persona no gos ne li sie licit ne per mes traure, o, fer traure per mar alguna natura de peix salat, o, sech sens llicencia del dit Mostaçaf sots lo dit ban de C. sous e, perdre lo dit peix cascuna vegada que sera contrafet. E encare los senyors de les fustes que la dita pescha hauran carregada de perdre les dites fustes en les quals lo dit peix hauran carregat. Foren publicats los demunt dits dos Capitols a X de Març. M.CCCC.LXVIII.

46 i

[1448, febrer, 1. Barcelona]

Que lo peix salat comprat lo dia mateix se hage a rebre.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que daqui avant qualsevol persona, o, persones que compraran alguna specia de peix salat que hic sie aportat daltra part per qualsevol Mercaders, o, altres persones que en lo jorn que los compradors hauran Comprat lo dit peix los hagen, e, sien tenguts de reebre tota delacio sessant sots ban de C. sous per cascu, e, per cascuna vegada on sera fet lo contrari. Fonc publicada ha I de Febrer. M.CCCC.XXXXVIII.

46 j

[1397, maig, 17. Barcelona]

Que peix salat pudent no puga esser venut. vide fol.60. de la caça et fol 88.⁸⁶¹

Item Ordenaren los dits Consellers, e, promens que daqui avant algun revenedor vullés sia hom, o, dona, o, qualsevol persona no gos tenir en alguns llocs, o, plaçes de la Ciutat, o, a la sua tenda taula, o, porta alguna specia de peix salat pudrit, o, pudent, e, no vendable E si tal peix sera trobat per lo Mostaçaf en alguna de les dites places encara que se allegue que no lei tenen per vendre sino per esquer, o, per altre raho, Lo dit Mostaçaf hage a fer jutiar lo dit peix per dos, o, tres menestrals mitiançant sagrament, e, si sera jutiat esser pudrit, e, no vendable lo hage fer Cremar, o, llansar, e, aquell qui tal peix vendra, o, tindra en

⁸⁶¹ En el ms., amb lletra posterior "vide fol.60. de la caça et fol 88".

algun dels dits llocs encarrega per cascuna vegada que sera contrafet en ban de L. sous. E aquesta Ordinatio se fa per ço que tenint lo tal peix en avinentesa lo public es desabut. (fol. LXXXXVII v.) Del peix salat.

Que dels Congres sechs cascuna sort stigue separate.

Ara hoiats per manament del Mostaçaf ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la Ciutat de Barcelona. Que tota persona qui vena, o, revena a menut Congres sechs de Pila, o, de altra sort hage a tenir cascuna natura de aquells apart e, a triat, e, que no gos fer compliment de tornes sino de aquell Congre mateix que venut o, liurat haura al comprador sots ban de XX sous. Fonc publicada a XVII. de Maig. M.CCC.LXXXXVII.

46 l

[1448, febrer, 1. Barcelona]

Que lo Mostaçaf puixe entrar, e, cercar los llocs hon tal peix sera.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que lo dit Mostaçaf la hora que haura sentiment, o, sera informat que en algunes botigues, o, altres llocs amagats de la dita Ciutat haura alguna specia de peix salat pudrit, pudent, e no vendable lo dit Mostaçaf hi puixe entrar per veure e, regonexer tal peix salat. per tant que provehescha migensant sagrament, o, en altra manera que lo dit peix no sia venut per meniar aquell. E si algu recusara, o, no permetra lo dit Mostaçaf fer lo dit regonexement, o, no volra fer lo dit regoneximent encarregue per cascuna vegada que sera contrafet en ban de C. sous. Fou publicada a I de Fabrer. M.CCCC.XXXXVIII.

46 m

[1468, març, 8. Barcelona]

Que lo Bonitol salat nos puixa vendre a mes de VI. diners la lliura, e, que los Caps se puxen vendre a trossos e, no donar a tornes aquells.

Ara hoiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf de la present Ciutat de Barcelona per utilitat de la cosa publica de aquella. Ordenaren los honorables Consellers e, promens de la dita Ciutat que daqui avant algun traginer o, altra qualsevol persona no gos vendre Bonitol salat a mes avant de VI. dines la lliura sots ban de V. sous a cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet. Entes empero, e, declarat que los Caps dels dits Bonitols puxen, e, hagen a vendre a trossos, e, sens pes, e no donant los per tornes ne en altre manera a pes sots lo dit ban de V. sous. Fou publicada a VIII. de Març M.CCCC.LXVIII.

46 n

[1490, maig, 1. Barcelona]

Que lo peix salat qui vindra per mar ab naus, o, fustes al principi de la Coresma, o, mitiant aquella que del dia que sa descarregat dins X dies⁸⁶² (fol. LXXXXIX r.) De les arengades. tions es disposat.

Ara hoiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barcelona Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat per utilitat de la cosa publica de aquella. Que daqui avant alguna persona que vena, o, faça vendre a menut Congre sech o salat en la dita Ciutat termens, o, territori de aquella no puixe ne li sie licit, o, permes directament, o, indirecta vendre ames avant de XVI diners la lliura del dit Congre, e, de les Arengades no puixe comprar en una vegada sino una bota, e, no mes la qual hage a tenir per vendre en la plaça al for que la haura comprada per temps al meins de tres dies

⁸⁶² Falta un full i la numeració passa del V.LXXXXVII al R.LXXXXIX. El text entre aquestes dues planes tampoc és coherent.

continuos. E fins la dita bota sia venuda que no puixa comprar, o, fer comprar altre, E per semblant los qui hauran comprat, o, compraran dels dits Congres hagen a vendre aquells al for que comprats los hauran pus ne sie mes dels dits XVI. diners la lliura. E que axi dels congres com de les Merlusses que comprades hauran hagen a ffer les parts que ya per altres Ordinations per la Ciutat fetes es disposat ço es que ans que sie llevat de la Plaça lo dit compartiment sie fet. E que aquells que part hauran presa de dits Congres lo hagen ha vendre al dit for, e, les Merluses al for ja ordenat. Entes empero que lo for del dit Congre se puixe dimiuir segons sera vist la habundantia de aquell a coneguda del Mostaçaf de la dita Ciutat. Sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari de L sous. a I de Maig 1490.

46 o

[1457, febrer, 11. Barcelona]

[1448, febrer, 1. Barcelona]

Que nos puixen vendre Arengades a Centenars, o, a Millers a meins de tres arengades per un diner exceptat los Mercaders qui les aporten ells mateix les puguen vendre al for que volran.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que daqui avant alguna persona de qualsevol, grau, stament, o, condicio sie no gos ne li sie licit ni permes vendre per si ne per altre dins la dita Ciutat Arengades. a menut, o, a centenars o a millars a meins de tres Arengades. per diner. Entes empero, e declarat que los Mercaders qui les aportaran, o, da qui seran puixen vendre les dites Arengades per si mateix. e no per interposada persona al for que poran, e, volran. E si sera fet lo contrari Incorregue cascun, e, per cascuna vegada en ban de L. sous, e, de perdre la bota del dit peix que vendra. Fou publicada a XI de Febrer. M.CCCC.LVII. e, lo primer de Febrer M.CCCC.XXXXVIII.

46 p

[1472, març, 18. Barcelona]

(fol. LXXXIX v.) De les arengas.

Que les Merlusses nos venguen ab Cap y Ganyes.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat per utilitat de la cosa publica de aquella, e per evitar alguns abusos, e, fraus que es fan en lo vendre de les Merluces fetes en la present Ciutat venent aquelles ab Caps, e, Ganyes o, en altra forma que no es acostumat de les altres. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat Que daqui avant algun venedor o, venedora revenedor, o, revenedora o, altra qualsevol persona no gos vendre les dites Merlusses fetes, o, faedores en la present Ciutat ab Caps, e, Ganyes ne en altra forma sino segons son venudes, e, es acostumat vendre les altres Merlusses que venen daltres parts sots ban de V. sous. e, perdre les Merluçes en que sera contrafet a cascu e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari.

Fou publicada a XVIII. de Març M.CCCCLXXII.

46 q

[1503, març, 30. Barcelona]

Que no sia fraudat lo nombre de les Arengades quan se venen a botes.

Ara hoiats totom generalment per manament dels honorables lo Vaguer e, Batle e, Mostaçaf de la Ciutat de Barçelona ço es a quiscu dells tant quant⁸⁶³ ha sguart a sa jurisdicció Que com de algun temps ença se sie seguit que los Castellans, Gallegos, e, altres persones qui porten Arengades per vendre en la dita Ciutat venent aquelles a Mercaders e, altres persones en la venda de dites Arengades afferman haver en les botes sert, e, determinat nombre de

⁸⁶³ En el ms., "tant quant", escrit sobre una raspadura.

Milles de Arengades. e, apres no si trobe tant nombre quant per lo venedors de aquelles es estat adulterat lo que redunde en dany de la cosa publica, e, dels compradors de les dites Arengades. Es poria saguir maior dan per avant si proveit no y era Per tant los honorables Consellers, e, promens per preservar los dits compradors dels dits dans, e, obviar que semblants fraus no sien fets Estatuiren, e, ordenaren que daci avant no sia licit ne permes a algu dels dits venedors fraudar lo comprador, o, compradors de les dites Arengades, exprimint maior nombre del que sera en les botes. E si lo contrari sera fet que los dits venedor, o, venedors hagen pagar esmenar, e, satisffer als dits compradors lo que hi mancaria fins al nombre que seria stat exprimit, e, encara ultra la dita smena hagen pagar per lo ban X. sous per cascun mig miller de arengades que y manca⁸⁶⁴ (fol. C r.) De les arengades. ria. Fou publicada a. XXX de Març. M.D.III.

46 r

[1518, gener, 13. Barcelona]

De tornar los Coptadors de les Arengades los quals eren XVII. a XII. e, que vacant que lo Mostaçaf los pose.

Quant en lo pensament hagut per los dits honorables Consellers que per llevar moltes confusions que fins assi se son seguides que lo nombre dels Comptadors de les Arengades fos reduit a XII, en, aquesta manera que tots los que de present son elegits al dit carrech que son deset tant quant viuran puguen regir e, exercir lo dit carrech, e, que morint qualsevol de aquells no pugues esser elegit altre fins sien reduits a dit nombre de dotze y essent reduits al dit nombre de dotze e, vagant qualsevol lloch de aquells per lo Mostaçaf que per temps sera puga esser elegit altre en lo lloch que vagara. Lo dit Consell atenen lo dit pesament redundar en benefici, e, repos, de la dita Ciutat, e, poblats en aquella y atenen encare la oferta feta per los qui vuy son Comptadors que ells y los successors llurs en lo dit Offici, o, carrech a despesas llurs faran celebrar un, o dos Aniversaris per cascun any en la Capella de la verge Maria de Pietat del monestir de sanct Agosti de la present Ciutat Per tant als feu deslliberatio y conclusio que si sie instituit y ordenat segons lo dit Consell de present statuhec, hi ordena que lo dit nombre dels dits Comptadors sie reduit a dotze en lo modo, e, forma desus dits E que los dits Comptadors fassen fer, e, Celebrar los dits un, o, dos Aniversaris segons per ells es estat Offert remetent la composicio de la dita ordinatio de aquells als dits Consellers presents, e, sdavenidors.

Fou feta la present Desliberatio, e, Conclusio a XIII de Janer. M.D.XVIII.

46 s

[1534, setembre, 18. Barcelona]

A XVIII. del mes de Setembre, M.D.XXXIII. son continuades XIII. Ordinations, o, Capitols a serca de la Confraria dels dits Comptadors los quals per esser grans y no fer a la Intentio del Offici del Mostaçaf se deixen. No obstant que sien bones per tenir e,fer estar Regulats dits Comptadors y per ço sen fa la present nota remetent los duptes que entredits comptadors porien sdevenir a les sobre mencionades Ordinations e, Capitols fetes lo sobredit die de XVIII de Setembre. M.D.XXXIII.

46 t

[1457, març, 9. Barcelona]

[1459, gener, 25. Barcelona]

Que lo corredor que entrevindra en la venda, o, compra de (fol. C v.) De les arengades. peix salat. Sia obligat lo dia mateix donar copia del contracte a cada hu per a:

⁸⁶⁴ Des de l'últim "Estatuiren" el text està resseguit.

A.b.c.

Ara hoiats totom generalment per manament dels honorables regent la vegaria batle e Mostaçaf de barcelona com és de cascu dells tant com se pertany passar juradictio. Com los corredors de peix salat per ordinatio feta per consellers e promens de la dita Ciutat sien tingut als Castellans e a altres estrangers dels preus de la pescha la qual per mitia dels se ven. E per aquesta raho en los dits contractes que aquells dits corredors continuen de la dita pesca son Jutges e part en los quals contractes per lo passat es estat vist que per no esser ells obligats en aquells contractes en los quals entrevenguts eren cometien fraus mudant la substantia dels dits contractes. Per evitar los dits fraus e per utilitat de la cosa publica de la dita Ciutat ordenaren los dits honorables Consellers e promens de la dita Ciutat que daqui avant tot corredor qui entrevindra en vendes o compres del dit peix salat hagen e sien tenguts lo dia que faran lo contracte donar de aquell copia de llur ma axi al comprador com al venedor partida per A.b.c. Affi que tot frau que fer si pusques fesse. E si tal corredor lo dia que lo contracte haura fet la dita copia no donara sens requesta alguna dels dits compradors e venedors encorrega cascu e per cascuna vegada que sera fet lo contrari en ban de L. lliures.

Dels quals bans sien tretes pars iguals la una del Mostaçaf l'altra del acusador e la resta tercera part de les obres dels murs e de valls de la dita Ciutat.

Retenense empero los dits honorables consellers e promens etc.

Fou publicada a VIII de Març. M.CCCC.L.VII.

E altra vegada a XXV de Janer de M.CCCC.L.VIII.

46 u

[1514, març, 17. Barcelona]

Que las arengades dolentas i pudrides sien separades de les bones per los comptadors hi rompudes affi que nos puguen tornar a vendre e que lo Mostaçaf no puga vendre ne aportarsen vers si de les dites arengades ans hagen de tornar y restituirse al Senyor de aquelles.

Ara oiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf de la ciutat de Barcelona ordenaren los honorables (fol. CI r.) De les arengades. Consellers e promens de la dita Ciutat com per lo be y util de la cosa publica de la dita Ciutat per lo Mostaçaf de aquella siguen posades e assegurades quiscun any algunes persones de les quals se anomenan Comptadors de les arengades.

Afi que los drets no sien fraudats e les Arengades que seran dolentes sien separades de les bones. De manera que los compradors puguen comprar cosa bona e lesta e com sia cert que alguns Mostaçaf no presseguint ordinatio alguna abans contra tota raho e equitat e justicia y en gran e evident dany dels venedors de les dites Arengades veent que les Arengades dolentes i podrides son triadas per los dits comptadors e separades de las bones se fahien portar aquelles en llurs cases venenles y altrament faherne llurs voluntats lo que fer nos pot de justicia com no se haie comes algun frau per aquelles ans dites Arengades dolentes triades e separades de les bones deuen esser rompudes e trencades afi que los venedors no puguen tornarles vendre com a bones i axi mateix deuen esser restituïdes als Senyors de aquelles com a cosa llur propia perque les puixen meniar si volran o fer de aquelles squer com no y hage ordinatio alguna disposat lo contrari per ço los honorables consellers e promens de la dita Ciutat volents provehir a les dites coses a suplicatio e instantia den Sisera pere Lastis, pere Ventello, den Garriga, den Barbi, e altres tenints lo exercici de vendre Arengades en la present Ciutat e per lo be y util de aquella statuiren i ordenaren que de açi avant los dits Comptadors de Arengades qui ara son y per temps seran hagen e sien tenguts rompre y trencar totes les arengades que trobaran esser prodrides o dolentes sots ban de V. sous a quiscu e per quiscuna vegada que sera fet lo contrari.

Item statuiren e ordenaren los dits honorables consellers e promens que no sia licit ne permes al Mostaçaf ne als Comptadors de les Arengades de la dita Ciutat que ara son e per temps seran pendre e fer pendre ni portarsen vers si retenir les dites Arengades que per los dits Comptadors seran trobades esser pudrides o dolentes y trencades com dit es ans hagen e sien tenguts restituir e lliurar aquelles als Senyors de qui seran sots lo dits ban de V. sous a cascu e per cascuna vegada que sera fet lo contrari.

Item statuiren e ordenaren los dits honorables consellers e promens (fol. CI v.) Del peix salat. que los senyors de qui les dites Arengades podrides y dolentes y trencades com dites seran puixen ells sie licit y permes portarsen aquelles en llurs Cases per maniar les si volran ells, o, llur familia e, axí mateix puixen fer de aquelles, o, vendre les a, altres per fer squer, o, per altres usos no puixen empero ne sie licit a ells vendre, o, fer vendre les dites Arengades axí triades, e, trencades per bones en la dita Ciutat ni en sos termens, o, territori sots lo dit ban de V sous. y de perdre les dites Arengades en que haurien contrafet a quiscu, e, per quiscuna vegada que sera fet lo contrari.

Foren fetes, e, publicades los demunt dits tres Capitols y Ordinacions a XVII del mes de Març. M.D.XIII.

Dels quals bans etc ut supra.

Retenense empero los honorables Consellers, e, promens poder. etc.

47

[Ordinacions referides al permís i a la inscripció en el registre per exercir l'activitat comercial els taverners, i a les condicions que havien de complir els locals destinats al comerç minorista de vi, i també al control del preu i la qualitat del vi]

47 a

[1594, abril, 2. Barcelona]

[1598, desembre, 7. Barcelona]

(fol. CII r.)⁸⁶⁵ De taverners.

Ara hoiats de part dels honorables y magnífichs senyors mossen Joan Dusay present la begueria de Barcelona idem mossen Gervasi Junyent Balle de la present Ciutat, e, de mossen Pau Siurana mostaçaf y del magnífich mossen Phelip Dimas Montaner administrador de les places ço es quiscu dells en quant toca llur jurisdicció ordenaren los magnífichs Consellers y promens de la present Ciutat a dos de Abril 1594 considerant lo gran dany se causa als poblats y habitants en la present Ciutat y principalment als pobres menestrals y altres los quals per no poderse provehir en llurs cases en gros en tot temps comprin lo vi per les tavernes a menut pagant aquell a exessius preu. Per tant desitjant reduir les dites coses a tot bon stament y orde usant de la facultat que per Privilegis reials a la present Ciutat atorgats per los Serenissims Reys de gloriosa memoria de poder ordenar en civil y criminal fins a mutilació de membres y mort natural. Ans seguint la antiquíssima consuetut y practica que ab altres ordinacions en lo passat fetes Statuides y ordenades a antigues del any 1393 com de 1568 y 1590. Estava statuit y ordenat per obviar als dits danys incorriments y desordes los magnífichs Consellers han statuit y ordenat que les devall scrites ordinacions per los tunch magnífichs Consellers y promens lo die de II de abril 1594 sien de nou publicades y son del tenor següent.

Primerament Statuiren y ordenaren dits magnífichs Consellers y promens que de desta hora en avant passats que sien vint dies del dia de la present publicació en avant comptadors no sie licit ni permes a ninguna persona, o, personas de qualsevol stament gracia, o, conditio que sie tenir ni parar taverna alguna ni lochs per a vendre vi ni los qui vuy la tenen gosen

⁸⁶⁵ El text corresponent als folis del R.CII al CIII ha esta afegit posteriorment.

continuar aquella, o, aquelles dins los murs de la present Ciutat que primer no hagen demanada y obtinguda licentia expressa de tots los dits magnífichs Consellers firmada ni fora de dits murs dins los llocs ahon se paga lo dret a la present Ciutat, la qual licentia donaran los dits magnífichs Consellers graciosament sens pagar alguna continuada que sie essent libre a part aportara lo credencer de les Franqueses del vi ab continuatio del nom y cognom y carrers ahont volran tenir dita taverna, o, tavernas la qual licentia quiscun any sien tinguts dits taverners renovar aquellas altrament sens aquella demanada y obtinguda y continuada, en lo modo demunt dit no sie licit ni permes tenir parada ni oberta taverna alguna sots pena per a tal qui sera trobat passats dits vint dies sens dita licentia tenir parada dita taverna en pena de perdre lo vi se trobara en la tal taverna y de deu lliures Barceloneses de la qual pena y ban seran fetas tres parts la una de las quals sie del acusador lo qual volen stigue secret sens poder esser descubert y la altra terça part ço es del ban de deu lliures dels murs y valls del hospital, o, preso de la present Ciutat com millor aparexera als magnífichs Consellers y la terça part de lo official executant lo qual official no puga ni le sie licit fer gratia ni merçes ni remetre al qui sera trobat jurdir en dites penes y ban de ninguna manera sino tant solament de la sua terça part y si tal gratia merçe o remissio fara sia obligat de sos bens propis pagar los dos terços lo hu al acusador y laltre terç als murs y valls y hospital, o, preso com esta dit. (fol. CII v.) de Taverners.

Item Statuiren y ordenaren que nos puga tenir ni parar tavernes sino que ditas tavernas tinguen portas als carrers poblats y corrioles a coneguda dels dits magnífichs Consellers. Y que tots los qui tindran tavernes sien tinguts y obligats posar toya, o, ram sobre lo portal de la dita taverna com es acostumat sots las ditas penas y ban en lo modo pedit repartidores y executadores.

Item mes avant statuiren y ordenaren que tots los qui tindran Taverna o, Tavernes en la present Ciutat en lo modo y forma predits sien tinguts tenir quiscun dells en quiscuna destas tavernas continuament per lo menys deu carregas de vi de una, o, differentes species y maneres sots la demunt dita pena y ban per quiscun, o, per quiscuna vegada que sera trobat fent lo contrari en lo modo pedit repartidores y executadores.

Item mes avant per posar certa ley y tassa en los excessius preus dels vins que dits taverners venen en ses tavernes a menut cortes, y, mig cortes. Statuiren y ordenaren dits magnífichs Consellers y promens que de assi avant passat dit termini de dits vint dies ningun taverner, o, persona que tindra parada, y, oberta taverna, o, tavernes dins los murs y limits de la present Ciutat ni en la marina, o, ribatge de la mar pugan nils sie licit vendre vi en gros ni a menut a maior for, o preu del que per lo Mostaçaf donada raho als magnífichs Consellers lo sera posat y aforat lo qual for y preu sera posat y tatxat general per a tots los taverners differentiant, o, no differentiant los preus i fors segons las species diversitats y maneres dels vins alli per cert temps com durant son beneplacit, o, altrament a sa coneguda puixant baixant los dits preus i fors tenint consideratio al temps fertilitat y carestia de vi a llur coneguda, y per ço se diu y mana a tots los taverners que dins vint dies apres de la publicacio de la present hagen de afinar totas las mesuras al preu sera tatxat las quals mesuras axi afinades hagen de tenir en public devant las botas en las quals tindran posada, e, solta tenint hi corters y corterons y mig corters y mesures y si sera trobat algun taverner no complir y contrafer alguna de las ditas cosas pac quiscuna vegada en pena de perdre lo vi de la bota y en ban de X sous. en lo modo y forma demunt repartidores no entenent esser compresos al dit preu, o, for los ciutedans de fora que de sa cullita propia aportaran y vendran vi en llurs casas. Item Mes avant perque lo dit preu y for corrent del dit vi sie notori a tota persona ordenaren los honorables Consellers y promens que tots los dits taverners que tindran oberta, o, parada taverna, o, tavernas dins la present Ciutat de Barçelona y limits de aquella hagen de tenir assenyalat en los enfronts de las botas de las quals vendran vi, o, tindran posada axeta lo preu,

o, for corrent del cortar asi posat per senyal de quiscun sou una ralla sea mangana llarga y vistosa y per los diners que sera mes lo cortar una ralla blanca per cada diner la qual no sie mes llarga que la meytat de la vermella sots pena per al comerciant qui sera trobat contrafer algun Capitol de perdre lo vi y bota a ont no sera trobat dit senyal y ban de VI lliures en lo modo y forma demunt dit repartidores. Volen empero y que en lo que resoldre esta ordenat no sien compresos los mercaders y altres persones qui no tendran taverna oberta dins los murs de la present Ciutat y limits de aquella qui compraran vi fora lo present Principat de Cathalunya per vendre aquell en la present Ciutat si empero los dits mercaders, o, altres persones seran trobats denunciar, o, vendre vi en lo present Principat per vi de fora regne micidesca en pena de perdre tot lo dit vi en lo modo y forma pedit repartidor (fol. CIII r.) Item Mes avant estatuiren y ordenaren dits Consellers y promens que ninguna persona puga ni li sia licit vendre neu en la present Ciutat y limits de aquella a maior preu, o, for la lliura del que per los dits Consellers y Mostaçaf sera aforat y tarat, e, quisque tingut y obligat qual sent persona que tindra neu per a vendre en sa casa vendre aquella a qualsevol persona que lin demanara y ne voldra comprar sens poderla amagar imposar scribe que la revenedora ni guarde per altre sens fer frau algu tant quan ne tindra en sa casa sens fictio alguna la hagen de vendre a lliures y mitjas lliures al for y preu sera tatxat y posat, y que tampoc no sie licit ni permes a ningu venedors de neu ni indirecta en sa casa ni fora della donar a menjar ni a beure a alguna persona de dia ni de nit sots pena [...] faent de perdre la neu y virtualles que tindra en sa casa per donar a menjar y beure y ban de sis lliures en lo modo y forma demunt dit repartidors. Item Estatuiren y ordenaren dits magnifics Consellers y promens que desta hora en avant ningun taverner, o, taverners venedor de vi directament ni indirecta abans ni despres de tenir lo vi en sa casa, o, barracas [...] no sie gosat mesclar ni fer mesclar aigua en lo vi ni fer altra qualsevol mixtura ni mescla de reunir los vins ans be tant engros com a menut lo hagen de vendre y lliurar al comprador pur y sens mixtura alguna sots pena per al contrafaent de perdre lo vi ont se trobara mixtura y de X lliures moneda en lo modo y forma demunt dits repartidora. Item Mes avant estatuiren y ordenaren los magnifics Consellers y promens que desta hora en avant ne sie licit ni permes a algun taverner, o, revenedor de vi ne altre sea qualsevol persona de qualsevol genero, o, conditio que sie exceptat apothecaris i droguers vendre en sa casa en ningun temps del any a menut ni en altra qualsevol manera ni per beure en llur casa ni fora della vi xocas ni clareya per estirpar los grans vicis y pecats per a vendre deixar ni donarne a beure a ninguna persona dins llur botiga ni casa directament ni indirecta sots pena de perdre lo dit vi gxoca y clareya qui sera trobat en sa casa y de vint sous.liures en lo modo pedit repartidores y aplicadores. Item Mes avant statuiren y ordenaren dits magnifics Consellers y promens que ningun ciutada qui portara y vendra vi de sa cullita y en sa casa no puga ni sie licit vendre vi comprat y que no sie de vinyes propies suas y lo ciutada qui en nom de vi de sa coltiu vendra vi comprat, o, de vinyes llogades venedor per vi de sa cullita ni citesca en pena de perdre lo dit vi y en ban de deu lliures en lo modo y forma demunt dit repartidores y aplicadores restants sota las altres ordinations sobre la prohibitio de donar a menjar y a beure y en totes les altres coses en lo passat fetes en quant son contraries a las presents en sa forsa y valor. Item Per la observansa de la ordinatio fones feta y ordenada per los (fol. CIII v.) De taverners. magnifics Consellers y promens del any MCCCLXXXIII ab la qual foncs ordenat que totas las botas que tindran plenes de vi los taverners sien sagellades alt en lo bono porque ningunes mescles si pugan fer y fent cap y fita lo Mostaçaf que trobara esser estat remogut dit sagell per quiscuna vegada que sera trobat caiga en pena de L sous. y per so han ordenat los magnifics consellers que dita ordinatio sie guardada y observada sots les mateixes penes. Item Mes avant statuiren y ordenaren los magnifics Consellers que desta hora en avant que tota persona de qualsevol grau, o, conditio que sia que aportara carbo dit tabasso a la present Ciutat que aquell hage esser y sia sols de mata coscoll

y de vern y sens altres mescles y ques vena a pes a cinc sous.lo quintar sots pena de perdre lo carbo y de vint sous. Item Mes avant ordenaren y statuiren que tot revededor, o, revededora que venen tota manera de volateria morta, e, qualsevol genero de casses hagen de tenir y posar devant llurs cases y botigues unes perxes ficades en terra, o, a la paret ab ses garras y en aquelles hagen de peniar dita volateria y cases y asso perque conve al benefici publics que ditas cosas hagan a pales i no amagades sots ban de perdre dita volateria y casses y de vint sous. Retenentse los magnifics Consellers y promens plen poder y facultat de ordenar corregir y smenar en quanta altra cosa los aparega en perque ignorantia alguna allegat no pugue manen fer publicar las presents publicas cridas per los llocs acostumats de la present Ciutat. Joan Dusay Vegaria de Barçelona. Gervasi Joan Junyent la ballia de Barçelona. Pau Ciurana Mostaçaf. Phelip Dimas Montaner administrador de les places. De mandato consilialorum civitates Barceloni Galerandus Franciscus Galopa notari publicus Barçelona ac scriba maior domus honor consily civitatis propria exhibens manu. Fou feta y publicada la present publica crida per los llocs acostumats de la present Ciutat ab so de dos trompetas per mi Bartomeu Melons trompeta de la Ciutat a VII del mes de desembre del any MDLXXXVIII Galopa scriba consily.

47 b

[1599. Barcelona]

Edile magnifico Francisco Gualbes fuit falta et plata hic modi et infrata declaratio M.D.LXXXVIII. Jhs Maria en lo feu del recos interposat per part dels promens de la confraria dels taverners de alguns caps apposats en la crida per lo redres de las tavernas manada publicar a VII de desembre prop passat vista dita crida y los Capitols de que se ha recorregut haguda una y moltes voltes los advocats devall scrits entre si madur colloqui son del vot y parer seguent. Primerament quant a les penes de perdre lo vi y X liures en lo primer Capitol de dita crida, o, ordinations en aquella mencionades aposades les quals per part de dita confraria es estat suplicat se moderassen ates y considerat que la gravetat de la pena deixa moltes voltes los delinqüents impunits per los recursos y extraordinaries prevencions y diligencias ques procuren per a que no sien executades y la experientia ha mostrat que las penas moderades y facilment executades son de major efecte y tambe (fol. CIII r.) De taverners. Perque no es rao que los ciutadans desta Ciutat sien ab immensitat de penas opprimits son de vot y parer que dites penes de X liures sien disminuïdes, e, o, reduïdes a L sous. irremissiblement exhigidores, e, sien lo vi perdut exceptat empero lo que toca a mesclar aigua ab vi en lo qual cas som de parer ques crescan las penas que en lo Capitol vuite de dites ordinations estaven exprimides y que lo qui tal sera trobat fer insidesca per quiscuna vegada en la dita pena de X liures y de perdre lo vi y de no poder mes tenir taverna en la present Ciutat. En quant al Capitol quin disposant la forma com ha de constar lo for y preu del vi segons la bondat y qualitat de aquell ab ralles de almangara ates que ab facilitat se podria llevar y posar en lo front de les botes una ralla o, mija si aquelles com se diu ab dit Capitol eran de almangara lo que podia tenir respecte tant al comu com al particular profit y utilitat, o, dany, e, incomodat per so y per altres rahons ques podrien aplicar son de vot y parer que axi com lo for y preu de dit vi havia de estar senyalat ab rallas de almangara hage de estar scrit y tambe senyalat ab rallas de tinta en una llenca de paper de ma del Mostaçaf qui ara es y per temps y dit paper sia apegat, o, ficat ab aygua cuyta en la cara, o, en front de cada bota de tal manera que qui entrara a comprar vi veja lo dit paper y puga seguir lo for del vi que estara en botat en dita bota y los qui no sabran llegir veien les falles que en dit paper estaran pintades de tinta conforme ab la escritura. En quant al Capitol dotze tractant de sagellar los bonons de les botes ates y considerat que lo contengut en aquell com en la ordinatio feta en lo any MCCCLXXXIII en dit Capitol mencionada apar impossible reduhiro a la pratiga y

posar en executio per causa de que cada dia entren moltes carregues de vi per los portals per nit, efecte destinats per proveir les tavernes de la present Ciutat les quals havent de distribuir entre los taverners qui vuy son y seran, no pot lo Mostaçaf encara que tingues molts mes ministres dels que te acudir a veure descarregar y embotar dit vi y per conseguent a segellar o, llevar lo sagell de dits bons si no fos ab notabilissim [...] dels tragiens qui aquell aporten los quals serien forsats de haverse de tenir moltissim. los advocats predits son de vot i parer y aconsellan als magnifics que per ara y fins altra cosa aparega sie sobresegut en la executio y observansa de dit Capitol encarregant al Mostassaf lo cuidado y sollicitut ques requereix de visitar y regoneixer les tavernes per si acas los taverners mesclaran diferents maneres de vins en una mateixa bota en lo qual cas los puga y hage de punir y castigar en pena de LX sous.y lo vi perdut com en altres Capitols esta disposat entenent y declarant que diferents maneres de vi sel tenga sempre que no sera lo que si posara de nou de la mateixa especie qualitat y bondat que ere lo primer que estava en dita bota y per dit Mostaçaf era estat ja aforat. Gamis administrador civitatis

Dalmau administrador civitatis Calopa consily. (fol. CIIII v.) en blanc.

48

[Ordinacions referides al control del comerç dels revenedors d'aus i de caça, encaminades especialment a controlar la qualitat dels productes, i els punts de venda]

48 a

[1393, desembre, 22. Barcelona]

(fol. CV r.) Dels revenedors. Ordinations sobre los Pollers e Revenedors de cassa.

Que revenedors, pollers e altres no gosen fer avinenses, ne apatiaments als pagesos sobre la cassa o volateria que porten.

Ara hoiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barcelona Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat que com frau de alguns bans e ordinations fets e ordenats sobre la volateria e cassa alguns pollers o revenedors de la dita volateria fassen certs apatiaments a cert for ab los pagesos e ab les persones de fora de la volateria e cassa que encara no es presa axi que tota la cassa e volateria que entra en la dita Ciutat ve tota apatiada a cert for lliuradora als dits pollers e revenedors. E aytal cosa sia fort de mal eximpli e i honesta que aytals apatiaments e avinences nos puixen fer nes fassen daqui avant. E aquelles que son fetes sien tengudes per nulles del tot per revocades. E lo poller o altra qualsevol persona qui sie o fassa los dits apatiaments per revendre pagara per ban cascuna vegada L. sous. E lo dit poller o revenedor o altri qui sera trobat que haura usat dues o tres vegades o mes dels dits apatiaments e avinences daqui avant ultra los bans demunt dits sia privat ipso facto del officii. E si apres de la remotio usava del dit officii que pac per ban cascuna vegada C. sous.

Que la volateria e tota manera de Cassa se hage de tenir palesament e no amagada.

Item ordenaren los honorables Consellers e promens que tot revenedor e revenedora que hage gallines, Perdius, Capons, Todons, Conills o altra Volateria o Cassa o ous o formatges que hagen a tenir la maior partida de la dita Volateria o Cassa o Ous o formatges palesament e publica del mati tro al vespre en les Plaçes o en los llochs publicos de la dita Ciutat. Alla ahon an acostumat de vendre e les dites coses vendre a totom que comprarne volra qui contrafara pac per ban cascuna vegada que sera contrafet X. sous e no res meins perdra la Volateria e Cassa e Ous e Formatges que no haura volgut vendre e haura tenguda amagada. (fol. CV v.) Dels revenedors. Que revenedors, e, revenedores no puixen allegar que altri li age comprat, o, encomanat de les dites coses.

Item declaren los dits honorables Consellers, e, promens que ningun revenedor, o,

revenida no puix allegar que altri hage comprada la dita volateria, o, cassa e, ous, e, formatges, e, si, o, fa haie que no li valle, e, si lo dit revenedor allegare que les dites coses li sien per algunes persones comanades, que les dites coses sien confiscades al dit Mostaçaf. e, lo dit revenedor per tolre frau hage, a satisfer aquell que comanades les hi haura. Que los qui aporten volateria, cassa, e, altres semblant coses ne hagen de portar, en les mans, o, sobre la bestia a pales.

Item que tot home, e, tota fembra del qualquier condicio, o, estament sie sis vol sie pages, o, hom fora la Ciutat qui entrara en la dita Ciutat e, portara per vendre al coll, o, ab bestia que ell menara so es perdius, todonys, conills, o, alguna altra volateria, o, cassa, o, ous, o, formatges que nage a portar a pales demunt la bestia, o, en la ma alguna partida, e, vendre a tots aquells qui comprarne voldran, e, qui contrafera pagara per ban cascuna vegada V sous. Que pollers revenedors, o, ostalers no gosen acullir persona qui portara volateria, cassa ous formatges, cabrits, o, porcells.

Item que algun dels dits pollers, o, revenedors sis vol que sia ostalers o, no, gos acullir de dia, o, de nit algun pages o, altre qualsevol persona de fora qui port en la dita Ciutat volateria cassa ous, formatges cabrits, porcells, e, aso. per esquivar fraus, e, danys que es poden venir als singular de la dita ciutat sots ban de perdre totes les dites coses les quels empero sien perdudes al dit poller, o, revenedor qui lo dit pages, o, altra persona de defora haura acullits, e, no al dit pages, o, altra persona de defora, e, que lo dit poller, o, revenedor los hage a pagar, e, satisfer encontinent aitant com valdran al dit pages, e, daltra persona de defora, e, no res meins que paguen per ban XX sous. Que poller, o, revenedors no tingan companyia ab pages ni persona altra que estiga defora Ciutat per comprar, o, fer comprar.

Item que algun dels dits pollers, o, revenedors no gos ha (fol. CVI r.) De la cassa. ver companyia ab algun pages, o, altra qualsevol persona que sie, o, stigue de de fore la dita Ciutat sobre les dites coses o, alguna de aquelles no gos comprar, o, fer comprar ne messiuejar per si ne per altres en la dita Ciutat termens o, territori de aquella algunes de les coses demunt dites ans hage a comprar personalment, e, a obs de si mateix fora de la dita Ciutat, e, territori de aquella tinent e, servant les ordinations ya sobre aso fetes sots ban a cascu, e, per cascuna vegada de perdre totes les dites coses, e, no res meins de pagar XX sous. Que tota persona que aport volateria cassa e, altres coses per vendre les hage a vendre o, fer vendre portar, e descarregar drete via a la plasa. nova, o, born e, vendre publicament, e, que ab la dita casa no puga entrar en ningun ostal, o, alberc.

Item ordenaren los dits Consellers, e, promens que algun pages, o, altre qualsevol persona de fora la dita ciutat qui aport per vendre de les dites coses, en aquella no puixa vendre, o, fer vendre en alguna manera en la plasa del oli, la cual es estada assignada als dits pollers, e, revenedors. E aso. per tal que lo dit pages, o, altra persona de fora nos puixa mesclar ab ells com per raho, o, de llur mesclament seguesca gran desordinatio frau, e, dan als singular de la dita Ciutat ans los dits pegesos, e, altres personas de defora, o, hagen a vendre, o, fer vendre, e descarregar, e, fer portar, e portar drete a la plasa nova, o a la plasa del born a qui vendreles publicament. E que en algun ostal alberc, o, casa no puscha ne dega entrar sots ban de perdre totes les demunt coses dites de pagar XX sous. Entes empero que entrant en la dita ciutat, e, anant per les dites clases, o, plasa puixi vendre de les dites coses a totom que vula comprar declarant encara que puixen vendre, e, tenir de les dites coses en la plasa, del blat en la forma acostumada. Que lo Mostaçaf puga llensar y trencar la voleteria, e, cassa que puda, o, sia avol.

Item que algun revenedor, o, revenida o, altra persona no gos tenir ne vendre nenguna volateria ne casa que pu (fol. CVI v.) Dels Revenedors. da ni Ous avols. E siu fahia que lo dit Mostaçaf puix trencar e lancar aquella volateria qui puda e ous avols per tal que sen puixa seguir dapnatge a les gents. E no res meins pagara per ban cascuna vegada XX.

sous.

Que revenedor, o revenedora de cassa e volateria no don lloch que sia jugada ne riffada.

Item que algun revenedor o revenedora o qualsevol altra persona que tinga cassa o volateria per vendre en les plasses o altres lochs de la dita ciutat no gos sofrir ne en ninguna manera altra dar lloch que la dita Cassa o volateria sia riffada ne Yugada en llurs taules o obradors e qui contrafara perdra la dita cassa e volateria que trobada sera en son poder.

Dels quals bans haura lo Mostaçaf les dues parts e lo acusador la terça part.

Retenense empero los dits honorables Consellers e promens poder de interpretar smenar e declarar si alguns bans y avia algunes coses dubtoses o obscures que ells o aquells qui per ells hi seran assignants o pugien fer aitantes vegades com se vuillen a llur coneguda. Foren publicades les demunt dites nou Ordinations o capitols a XXII. de Desembre M.CCC.LXXXIII.

48 b

[1504, juny, 20. Barcelona]

Que revenedor o revenedora directament o indirecta en lo territori termens ni set llegues en torn de la Ciutat ni dins aquella puga comprar Volateria, Cassa. Puguen empero comprar de les dites coses dintre de la ciutat dos hores passat migdia.

Ara oiats totem generalment per manament del honorable Mostaçaf que fatsia que en lo passat ab diverses ordinations per los honorables Consellers e promens de la dita ciutat, en, e, sobre les coses devall scrites fos estat lloablement Statuit e ordenat. Empero la pratiche a monstat que aquelles per alguns ab vies indirectes es stat contrafet. Per tant los honorables Consellers e promens desiants la dita ciutat en bo e degut stament conservat seguints la deslberatio e conclusio del consell ordinari de la dita ciutat. E llohants, e aprovants les dites altres ordinations segons es dit sobre allo fetes. Statuiren e ordenaren que daçi avant no sie licit ne permes a algun revenedor o revenedora de la dita ciutat per si ne per in (fol. CVII r.) De la Cassa. terposada perssona directament o indirecta comprar o fer comprar dins la dita Ciutat territori ne termes de aquella ni set llegues entorn de la dita Ciutat Gallines, Capons, Polls, Polles, ne alguna altra Cassa o Volateria qualsevol que sie ne alguna altra cosa per revendre. Puguen empero los dits revenedors revenedores els sie licit e permes comprar de les dites coses dins la present Ciutat dues ores passat migjorn e no abans sots ban de L. sous per cascu e per cascuna vegada que sera fet lo contrari e de perdre les coses que comprades hauran. Fou publicada a XX de Juny de M.D.III.

48 c

[1531, desembre, 2. Barcelona]

Que alguns revenedors Pollers de la Ciutat no puguen comprar per revendre en la dita ciutat termens e territori Cassa viva ni morta ni altres coses sots pena de privatio de lo exercici del dit Offici.

Item com per causa del comprar per revendre de la Cassa e volateria e altres coses deius scrites fins aci se sien seguits e previnguts y per avant se porien seguir e provehir si provehit no y era molts dans e despeses a la cosa publica de la dita ciutat. Per tant a algu o a alguns revenedors o revenedores Pollasters o Pollasteres de la dita Ciutat comprar per revendre ni vendre o fer vendre per si o per interposada persona directament o indirecta en la dita Ciutat termens o territori de aquella Capons, Gallines, Polles, Pollastres, Perdius, Conills, todons, Ous ne alguna altra specia o volateria o Cassa viva o morta sots ban de CC. sous e de perdre lo que comprat e venut hauran contra forma de la present ordinatio i encara de esser inibits e privats perpetualment de exercir lo dit Offici de revenedor o revenedora Pollater o

pollatera de la dita Ciutat termens o territori de aquella a quiscu e per quiscuna vegada que sera fet lo contrari.

Que revenedors o revendedores Pollers no puguen comprar ne fer comprar per alguns Monestirs Collegis o Comunitats o singulars persones Ecclesiastiques o seculars o Coiuntes a ells en parentiu.

Item ordenaren los dits honorables Consellers e promens que (fol. CVII v.) Dels revenedors. daci avant no sie licit ni permes a algu, o, alguns dels dits revenedors, o, revenedores polleters, o, pollateres comprar, o, fer comprar per si, o, per interposada persona directament, o, indirecta hobs de algu, o, alguns monestirs, o, altres colegis, o, comunitat, o, singulars persones ecclesiastiques o, seculars encara que fossen coiuntes a ells en parentiu, o, amicicia en la dita Ciutat termens, o, territori de aquella alguna, o, algunes de les dites coses de sus dites especificades sots los bans de sus dits a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari. Foren publicats los demunt dits dos Capítols a II de desembre MDCCCI.

48 d

[1531, desembre, 29. Barcelona]

Que portaler, o, guarda dels portals de la Ciutat no puga comprar nenguna sort de vitualles. Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que daqui avant algun portaler, o, guarda dels portals de la Ciutat no gos ne li sie permes directament, o, indirecta comprar, o, fer comprar per si ne per altre alguna volateria, cassa ous, formatges lenya carbo ne algunes altres vitualles en lo portal, o, fora de aquell sots ban de XX sous. per cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet. Fonc publicada a XXVIII de desembre MCCCCLX.

48 e

[1461, juliol, 31. Barcelona]

Que pollers revenedors no pugan comprar volateria ne cassa que fos per los camins portant la per vendre en la Ciutat. Ara hoiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens per utilitat, e, bon stament de la cosa publica, e, per extirpar alguns abusos que es fan es farien per avant sino y era provehit en gran evident dan del public de la dita Ciutat anyadint, e, afegint a altres ordinations sobre aço fetes en lo passat, e, en aquelles no perjudicant ans romanents en llurs forsa, e, valor. Que daqui avant algun poller, o, pollera revenedor, o, revenedora, o, altre qualsevol persona qui volra comprar gallines capons polls, perdius, todons, xixelles, conills, o, altra volateria, e, cassa. Cabrits formatges ous, o, altres qualsevulla vitualles per vendre. Non gos ne li sie licit ni permes comprar de algunes de les dites coses dins los termens de la dita Ciutat ne fora aquells de pagesos, o, pagesas o, altres persona, o, persones que fossen en camins, e, aportassen ya per vendre en la present Ciutat les dites vola (fol. CVIII r.) De la cassa. teries, cassa, o, altres vitualles sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet de XX sous, e, de perdre lo que comprat hauran de les desus dites coses. Fou publicada a XXXI de juliol MCCCCLXI.

48 f

[1405, febrer, 25. Barcelona]

Que tota persona que no sia revenedor, e, li sera trovada volateria cassa, ous, formatges hage a jurar si es per a obs de algun revenedor. Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que alguna persona de qualsevol stament, o, condicio sie no gos comprar per a obs de algun revenedor, o, revenadora, cassa volateria alguna, ne ous ne formatges dins la dita Ciutat. E si sera trovada ab alguna cassa, o, volateria, ous, o, formatges hage a jurar en poder de Mostaçaf, e, sos pessadors si, o ha comprat per a obs de algun

revenador, o, revenadora sots ban de X sous, e, de perdra la cassa volateria, e, ous, e, formatges que haura comprats per lo revenedor. Fou publicada a XXV de febrer MCCCCV.

48 g

[1494, juliol, 12. Barcelona]

Del for de las gallines. Ara hoiats etc. Com en lo passat per moltes, e, diverses ordinations per la Ciutat fetes sie stat provehit e, ordenat sobre lo comprat, e, vendre de la caça volateria, e, altres coses so es que los revenedors, e, altres persones no gossen aquelles comprar, o, fer comprar dins los llimits, e, termens fora la dita Ciutat, e dins aquella ans de mig iorn e, en la forma en dites ordinations mencionada. Empero com per alguns en aquelles de alguns temps ença per vies indirectes e, en altra manera es contrafet, e, abusat en dan de la cosa publica. Per tant los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat volents evitar dits abusos, e, fraus ques segueixen, e per avant se seguirien sino hi era provehit ratificants, e, confirmants dites ordinations. Ordenaren, e, statuiren que daci avant no sia, permes a algun revenedor, o, revenadora, o, altra qualsevol persona comprar, o fer comprar directament, o, indirecta de la dita cassa volateria, o, altres vitualles que sien portades en la dita Ciutat, e, dins aquella sino en la forma en dites ordinations expressada aiustant en aquelles daci avant qualsevol revendor, o, altra qualsevol persona que haura comprat gallines per vendre non puixa demanar, o, pendre, o, rebre del parell de aquelles mes avant de VI sous. sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari de XX sous, e, de perdre les gallines, e, que sia licit, e, permes a (fol. CVIII v.) Dels Revenedors. qualsevulla persona qui voldra comprar de aquelles pendres al dit for de VI. sous lo parell sens impediment algun, e, sots lo dit ban. Fou publicada a XII de Juliol M.CCCC.LXXXXIII.

48 h

[1393, desembre, 22. Barcelona]

Que Ous no sien venuts a mes de III malles lo parell.

Item ordenaren los dits honorables Consellers e promens que alguna persona strana o prprivada que vena o revena ous no gos pendre de un parell de ous sino III malles sots ban de V sous. Fou publicada a XXII. de Desembre M.CCC.LXXXXIII.

48 h

[1569, gener, 11. Barcelona]

Que les Perdius y los todons e les xixelles sie venut ab for deval scrit.

Item Ordenaren los honorables Consellers e promens que daqui avant no sia licit ne permes a algun revenedor o revenadora o altra qualsevol persona vendre ne fer vendre dins la dita Ciutat termens o territori de aquella les Perdius a mes de II sous lo parell. E los Todons palomats a mes de VIII diners lo parell, e los Todons matraçats y les xixelles a mes de VI diners lo parell. Sots ban de V. sous e de perdre les dites Perdius, Todons y xixelles que haurien venuts ultra los dits fors a quiscu e per cascuna vegada que sera fet lo contrari. Fou publicada a XI. de Janer M.DXVIII.

48 i

[1398, gener, 7. Barcelona]

Que Conills e Lebres morts ans que sien venuts se hagen smochar. Ara hoiats per manament del Mostaçaf ordenaren los Consellers e promens de la Ciutat. Que tots pollers venedors o revenedors de volateria e altres qualsevol persones que metran en Barçelona per vendre o fer vendre Conills o Lebres morts hagen a aquells ans quels vena o revena de V. sous e de perdre la dita Cassa. Fou publicada a VII de Janer. M.CCC.LXXXXVIII.

48 j

[1519, desembre, 14. Barcelona]

Que tota Cassa morta se pugua vendre los dies dels Divendres e altres en les plaçes.

Item ordenaren los honorables Consellers e promens que tot pages o altra qualsevol persona de fora la dita ciutat pugua vendre tota Cassa morta los dies dels Divendres e altres dies en la plaça del Born e Nova de la dita Ciutat no contrastant qualsevol ordinatio en contrari sobre aço feta. Fou publicada lo demunt dia e (fol. CVIII r.) De la Cassa any. que los Conills se hagen a vendre al for de baix scrit. Item statuiren los dits Consellers, e, promens que no sie licit ni permes algun revenedor, o, revenedora, e, a altra qualsevol persona de la dita Ciutat termens, o, territori de aquella vendre un Conill mes avant de X diners sots ban de V sous, e, de perdre la Cassa. Fou publicada a XIII de Deçembre MDXVIII.

48 l

[1520, gener, 23. Barcelona]

Que lo parell de Capons vius no sien venuts a mes de VIII sous, e, les Gallines a VI sous. Exceptat durant la presentia de la Magestat del Rey que sia licit haverne, I sou mes per cada parell de Capons o, Gallines, e, que sien morts. Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens per provehir als grans abusos que de present se fan en la dita Ciutat per los dits revenedors, e, revenedores, e, altres en los fors de les coses devall scrites Stauiren, e, Ordenaren que durant la presentia de la Magestat del Rey nostre senyor en la present Ciutat, e, no mes avant sia licit, e, permes als dits revenedors, e, revenedores, e, altres qualsevol persones vendre lo parell de las Gallines vives fins a VI sous, e, mortes a VII sous, e, lo parell dels Capons vius a VIII sous, e, morts a VIII sous, e, no mes avant sots ban de XX sous. e de perdre la volateria que ultra los desus dits peus haurien venuda a cascu, e, per cascuna vegada que feia fet los contrari. Fou publicada a XXI, e, a XXIII de Janer MDXX.

48 m

[1460, desembre, 29. Barcelona]

Que revenedor no gos rifar ne jugar formatges freschs. Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que daqui avant algun venedor, o, revenedor de formatges freschs no gos ne li sie licit ne permes rifar, o, jugar dels dits formatges sots ban de V sous. per cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet. Fou publicada a XXVIII de Desembre MCCCCLX Dels quals bans sien fetes tres parts eguals la una del Mostaçaf, e, l'altra del acusador, e, la restant tercera part de la obra dels murs, e, Valls de la dita Ciutat. Retenense empero los dits honorables Consellers, e, promens etc.

48 n

[1441, setembre, 25. Barcelona]

Que formatges de llet de Ovella, e, de Cabra se hagen a tenir separats Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la di (fol. CVIII v.) Ordinacions. ta Ciutat. Que tota persona que vena formatges de Mallorca de llet de cabra, o, de ovella los hage a tenir separats sots ban de XX sous, e, de perdre los dits formatges.

Afforament dels coloms.

Item ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que los coloms nos puguen vendre a mes de VIII diners lo parell sots ban de V sous, e, de perdre los coloms. Que revenedor no vague per Ciutat revenent volateria, cabrits ous formatges ne altres coses.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que nengun revenedor de

Ciutat no puga vendre, cassa, volateria cabrits, porcells, formatges, ous ne altres coses per Ciutat sino en cassa sua, o, en son obrador o, taula, o, plasa. sots ban de XX sous, e, de perdre lo que aportara. Foren publicats los demunt dits tres Capitols a XXV de setembre M.CCCC.XXXI. Dels quals bans seran fetes tres iguals parts la una etc. Retenentse empero los honorables Consellers, e, promens etc.

48 o

[1572, juliol, 19. Barcelona]

Que ni revenedor, coc, ni, pastisser no puguen revendre cosa nenguna.

Ara hoiats totom generalment que notifiquen y fan a saver de part dels magnifics veguer balle Mostaçaf de la present Ciutat de Barçelona so es de quiscu dells en quant toca llur jurisdicció. Que com per causa de haver en la present Ciutat tantes persones que usant de comprar y reevendre axi fruita com altres vitualles y provisions. En gran dany y periudici dels poblats y habitants en la present Ciutat per lo que agabellen los dits revenedors totes les fruites, e, altres vitualles, e, provisions en tal manera que apenes se pot comprar cosa alguna sino de ma de dits revenedors venent los ous a tres diners la pessa, las gallinas a cinch y a sis reals lo parell, y les fruites y altres vitualles y for molt exetiú. Als quals abusos no obstant que moltes voltes se haia volgut provehir fent diverses ordinations les quals per haver tinguda poca executio son estades poc temps servades. Desitjant per com los magnifics Consellers, e, consells ordinari de la present Ciutat selebrat a XIV del corent a cerca de dits abusos degudament pro (fol. CX r.) Dels revenedors y pastissers. vehir. Statuiren y ordenaren los dits magnifics y promens de la present Ciutat. Que desta hora en avant sien llevats y prohibits que per ninguna manera ni via en Barçelona terme y territori de aquella. persona alguna no pugues usar de revendre ninguna manera de volateria, e, cassa, ne ous ni alguna manera de fruyta fresca ne comprar aquella ya collida, o, en los arbres, Ans be dites coses hajan de vendre los mateyxos amos, o, los moços y companya llur e, que stiguen en llurs cases, y no per medi de altra persona alguna per ells, sots pena y ban del contrafahent, e, per quiscuna vegada sera trobat fer lo contrari. De esser bandejat en continent de la present Ciutat y de la vegueria de aquella. Y no res menys incorega lo tal contrafahent en pena de X lliures. Irremissiblement exsejidores de les quals haja la terça part lo acusador. E l'altra part de dita pena al official executant. Y la restant terça part a la obra dels murs y valls de dita Ciutat, y la cual pena puga y haja de executar qualsevol official quin sera request per lo dit acusador, o, per lo sindic de la present Ciutat.

49

[Ordinacions referides als cocs i als pastissers i a la prohibició de vendre aus o carn]

[1572, juliol, 19. Barcelona]

[Segueix la crida anterior]

Dels cocs y pastisiers prohibits.

Item Per obviar els desordres fan de quiscun dia los cocs y pastisiers que altres persones que usen dit offici agabellat molta carn, e, volateria, e fent altres desordres statuiren per ço y ordenaren los magnifics Consellers y promens que ningu dels desus dits puga vendre ni tenir per a vendre en llurs casses y botigues alguna manera de carns de qualsevol natura ni volateria alguna axi cuita com crua ne altra cosa per a vendre ne puguen tenir porta parada en ninguna manera. Sino que sols aparellen y fassen aparellar lo quels sera portat en llurs cases sota la mateixa pena y ban contenguts en lo presedent Capítol per quiscu, e, per quiscuna vegada sera trobat fer lo contrari. Per les presents empero ordinations no sia fet perjudici alguna altres ordinations en lo passat fetes a cerca de dites coses y quiscuna de aquelles ans be romanguen en llur força y valor les presents ordinations en res no obstant sino en quant en

aquelles expresament deroguen. Retenentse empero los magnifics Consellers y promens plen poder y facultat de interpretar corregir, e, esmenar, mudar, e, variar les present ordinations, e, a cerca de (fol. CX v.) tota hora per quant ben vist los sera les presents ordinations, e, res en res no obstant. Francesc Ferrer Mostaçaf de Barçelona Francesc Ferrer y Despuig Balle de Barçelona. Fonc feta, e, publicada la present crida publica per los llochs acostumats de la present Ciutat de Barçelona. Vuy a XIX de juliol del any MDLXXII.

50

[Ordinacions referides al comerç de la fruita, als revenedors i a l'emplaçament dels llocs de venda]

50 a

[1418, abril, 26. Barcelona]

(fol. CXI r.) De les Fruites. Ordinations dels Revenedors de Fruites. verda, e, Secha. Que revenedor, o, revedora de fruites no gos haber Companyie en comprar ni vendre. Ara oiats per manament del Mostaçaf Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la Ciutat de Barçelona que com algunes males persones façen molts fraus, e, falcies en comprar, e, vendre, o, revendre fruites, e, altres coses ques porten es venen en la dita Ciutat. Que algun revenedor, o, revenedora de fruites no gos ne puixe haver companyia en comprar ni vendre, o, revendre algunes de les dites fruites, e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada XX sous. Que fruita secha ne veda algun revenedor, e, revenedora no gos comprar per vendre ne revendre dins la Ciutat que ningun die no sia pasat ni fet apatiaments ab pagesos, o, homens de fora Ciutat.

Item que algun revenedor, o, revenedore de algunes de les dites fruites no gos per si ne per interposada persona comprar ne fer comprar per vendre, o, revendre algunes de les dites fruites fresques, o, seques dins la dita Ciutat ni dins los termens, o, territori de aquella tots apatiaments, e, convenences foragitats tro mig die sia passat ni encara en alguna hora del dia faents alguns apatiaments ni en altra manera ab los pagesos, e, homens de fora Ciutat, e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada XX sous, e, no resmeims perdra la fruita, o, coses que hans del dit mix die haura comprades, o, fetes comprar, o, haura en altra manera apatiades, o, comprades. I Que revenedor, o, revenedora que vena fruites seques, o, verdes no gos vendre sino en sa taula, o, porta sua.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens Que algun revenedor, o, revenedora, o, altra qualsevol persona que vena, o, revena algunes fruytes seques, o, fresques no gos vendre, o, revendre alguna de les dites fruites ne alguns formatges ne altres Coses sino en sa taula ahon a acostuma a tenir obrador, o, porta sua, e, qui contra fara perdra la dita fruita, e, altres coses que vendra en altre lloch sino en sa taula obrador, o, porta sua, e, no resmeims (fol. CXI v.) Dels revenedors. pagara per ban cascuna vegada que contra las dites coses fara XX sous.

Que los dits revenedors, e, revenedores tant solament puguen comprar en les plasses publicament passat mig dia, e, no per cases ne carreres de les dites fruites.

Item Declaren los dits Consellers, e, promens que passat mig dia puixen comprar los dits revenedors, o, revenedores, e, al tres persones de la dita fruita tan solament en les plases de Barcelona publicament, e, no per cases ne per carreres ne en altres lloch amagats sots ban de XXXX sous. per cascuna vegada que sera fet lo contrari.

Que fruites de propia collita de ciutada se puguen vendre per llurs companyes en les plases, o, carrers hon volran. E si u feien vendre per revenedora, o, hagen a vendre en llurs cases, o, taules.

Item Declaren encara que les persones de la Ciutat que han fruites, e, altres coses

desus dites de llurs collites e, no sien revenedors pusquen vendre, o, fer vendre les dites coses en les plases o, carreres o, alla on se volran per llurs companyes, o, per altres qualsevol persones se vullen. Exceptat e, declarat que si ho fan vendre per revenedores publicos que tinguen a llur porta revendaria que aytals revenedors, o, hagen a vendre en llurs cases, o en llurs taules, e, no en les plases per ço que no si pusque fer frau sots lo dit ban.

Que revenedor, o, revenedora no gos pendre fruites ne altres coses en comanda de pagesos per vendre. E que dits revenedors puguen vendre de dites fruites que sien de ciutada.

Item Ordenaren los Consellers, e, promens de la dita Ciutat que algun revenedor, o, revenedora,, e, altra qualsevol persona que ans ells mateys o, missatges [...] les hagen a vendre per esquivar tota frau. E per so encara com torna en evident profit de la dita Ciutat sots ban de X sous, e, de perdre les dites coses. Declaren empero los dits honorables Consellers, e, promens quels dits revenedors, o, revenedora, o altra persona puixen vendre, o, revendre totes fruites e, altres qualsevol coses que (fol. CXII r.) De la fruita. sien de ciutada e, de la contribucio de la dita Ciutat no contrastant la present ordinatio. Dels quals bans les dues parts sien del Mostaçaf la tercera per los murs, e, valls de la dita Ciutat. Retenentse empero los dits honorables Consellers, e, promens etc. Foren publicades les demunt dites ordinations, o, Capitols a XXVI de Abril MCCCCXVIII.

50 b

[1519, març, 3. Barcelona]

Que revenedor, o, revenedora de fruites, o, altres vitualles no estigue mesclat ab pagesos, o, pagesas en les plases. Ni vendre de les llurs coses en les cases, o, portes plasses ni carrers, Sens que no aporten, o, tinguen una bandereta ab les armes de la Ciutat.

Item ordenaren los honorables Consellers, e, promens com jatstia en lo passat sia estat ordenat que alguns revenedors, o, revenedoras de la dita Ciutat per si, o, per altres no puixen star per vendre fruites ni altres vitualles, o, coses a les plasses de la dita ciutat mesclats ab los pagessos, o, pagessas. Empero per quant de algun temps ença molts dels dits revenedors, o, revedores no dubten en contrafer a la dita ordinatio y encara vendre de les dites coses en llurs cases, o, portes, e altres lloch de la dita Ciutat, e, molts dels poblats, e, habitants en aquella compren de dits revenedors, e revenedores pensant comprar de pagessos, o pagessas en gran dany de la dita Ciutat, e, poblats en aquella a les quals coses desitjants provehir. los honorables Consellers, e, promens. Statuiren, e, ordenaren que daci avant no sia licit ne permes a algun revenedor, o revenedora de la dita Ciutat per vendre fruites o, altres vitualles, o qualsevol altres coses star mesclats ab los pagessos, o, pagessas en les plasses ni vendre ni fer vendre per si o, per interposada persona algunes de les dites coses en llurs cases, o, portes ni per les plasses, o, carrers o, qualsevol altres llocs de la dita Ciutat sens que no porten, o, tinguen continuament huna bandereta ab les armes de la dita Ciutat sobre los covens, o, paners de les fruites, o, al tres coses que vendran en les plasses o, carreres de la dita ciutat y en les portes de llurs cases per lo que en aquelles vendran en manera tal que puixe per los qui compraran y altres esser vista (fol. CXII v.) Dels Revenedors. senyalant aquells, o, aquelles tals esser revenedors, o, revenedores sots ban de V. sous a cascu, e, per cascuna vegada que seran trobats sens la dita Bandereta.

Dels quals bans seran fetes tres parts etc. Retenense etc. Fou publicada a III. de Març. M.D.XVIII.

50 c

[1375, març, 21. Barcelona]

Que revenedor, o, revenedora que comprara dintre la Ciutat a hora deguda en les Plaços, o, dins lo territori, Legums, Fruita, secha ne haze a dexar pendre a quin voldra y al

mateix preu.

Item ordenaren los honorables Consellers, e, promens que tot revenedor, o, revenedora que se esdevendra comprar en les Plaças de la dita Ciutat a les hores quels es atorgat o, dins lo territori Legums, Fruita secha, que de aquelles coses que comprat haura ne hagen a fer part a tota persona que los ne demanara en continent que comprades les hagen ans que sien, mesurades al for, o, preu que comprades les hauran. E que hagen a dir veritat a aquell que part ne volra del preu que costat los haura. sots ban de V. sous. Fou publicada a XXI de Març M.CCC.LXXV.

50 d

[1377, març, 3. Barcelona]

Que revenedor ne revenedora no hisque de fora la Ciutat per comprar per los Camins.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que nengun revenedor, o, revenedora no gos anar ne exir fora la Ciutat per comprar per los camins ço es del Portal nou tro al Coll de Finestrels, ne del Portal den Cardona tro a, casa den a Massan E si hi sera trobat que pach per ban cascuna vegada que sera contrafet X sous. E no res meins que hage ha fer sagrament en poder del Mostaçaf, o, dels Pesadors silos dits revenadors son exits per comprar sots lo dit ban de X. sous. Publicat a III de Març 1377.

50 e

[1526, novembre, 29. Barcelona]

Que revenedor, o, altra persona no gos vendre Castanyes torrades en la Ciutat ne termens ne territori de aquella.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf que com per les coses davall scrites sien seguits y cascun die seguesquen molts dans, e, inconvenients a la dita Ciutat y cosa publica de aquella. Pertant los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat per obviar als dits mals, e, inconvenients, e, per constituir los poblats y habitants en aquella en bons costums y altrament per evident utilitat de la cosa publica (fol. CXIII r.) De la Fruita. de la dita Ciutat Statuiren, e, ordenaren que daçi avant no sia licit ni permes a persona alguna poblada, e, habitant en la dita Ciutat, o, altra de qualsevol stament grau, o, condicio sia vendre, o, fer vendre en la dita Ciutat termens, o, territori de aquella palesament, o, amagada directament, o, indirecta en gros, o, a menut ne en altra qualsevol manera. Castanyes cuites, o, torrades. sots ban de L. sous. a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari. Fou publicada a XXVIII. de Noembre M.D.XXVI.

50 f

[1393, maig, 24. Barcelona]

Que revenedor, o, revenedora de Civada, Ordi, lo hage a vendre net, e, porgat. e, sens mescla.

Item que tot revenedor, o, altra qualsevol persona que vena Civada ne, Ordi, hage a tenir la Civada, e, Ordi, porgarda, e, porgat, e, neta, e, que res mesclar no y gosen com lo contrari publicament facen. E que hagen a dar lo Corta que no sia ras ans sia ab tot son dret, e, Coromullats sots ban de XX. sous. Fou publicada a XXIII. de Maig. M.CCC.LXXXXIII.

50 g

[1393, maig, 24. Barcelona]

Que revenedor, o, altra persona no puga vendre la Civada ne Ordi, sino un diner mes que a la plaça.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que nengun revenedor, o, altra

persona no gos vendre lo Corta de la Civada Mes que la civada se ven en la plaça sino un diner per Corta y xi que si la Quorterera se ven, a, VI. sous Que ells venent la a menut ne puguen aver ne VII. sous entre totes coses. E axi matex si la dita Civada se vendra per Quorterera mes, o, meins del dits sis sous que tota vegada la puguen vendre dotze diners mes per quorterera, e, nomes avant. sots lo sobre dit ban. Fou publicada lo demunt dit dia, e, any.

50 h

[1394, desembre, 24. Barcelona]

Que les persones de fora Ciutat que portaran Ortallissa la puguen vendre en les plaçes, o, Carres on volran, e, les de Ciutat pus no sien revenedors.

Item Ordenaren los dits Consellers, e, promens que les persones de defora de la Ciutat que han de llurs collites Cols. Spinachs, Naps. Xaravies, e, altra Ortallissa, e, que revenedor no sia Puguen vendre les dites Coses en les Plaçes, o, Carreres, o, alla hon se volran Publicada, a, XXIII. de Deçembre. M.CCC.LXXXXIII.

Dels quals bans sien fetes tres eguals parts. etc.

Retenense empero los honorables Consellers, e, promens poder etc. (fol. CXIII v.) en blanc. (fol. CXIII r.) en blanc. (fol. CXIII v.) en blanc.

51

[Ordinacions referides al comerç del vi]

51 a

[1393, maig, 23. Barcelona]

(fol. CXV r.) Del vi, e, tavarners.

Ordinacions del Vi.

Que lo preu del vi no sia crescut mes del que sera comensat a vendre.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que alguna persona pus que hage ubert vi per vendre a menut nol gos mes avant per neguna manera muntar del preu al qual lo haura ubert ans lo hage tot a vendre continuament al dit preu, be empero lo puga abaxar de preu tota vegada ques voldra sots ban de perdre la Bota, e, lo vi.

Que en lo vi nos puga fer mescla alguna.

Item que algun tavarnar ne alguna altra persona no gos fer alguna mescla en lo vi que vendra ne acunsar lo ne metrey aygua ne altra cosa ans lo hage aytal a vendre continuament com sera lo dia que lo haura ubert, E que stiga continuament sagellada la bota dalt sobre lo Bono, e, en lo ferro de la Cadireta per los Compradors de la Juda per ço que lo Mostaçaf puga regonexer lo dit Sagell tota vegada que regonexer, o, voldra. e qui contrafara pagara per ban cascuna vegada. L. sous.

Que los Ambuts del vi hagen aver colador.

Item per esquivar que sutzura alguna no sia lliurada als compradors que prenen vi dels tavarners hon se ven vi a menut Ordenaren que quiscuna persona que vena vi a menut hage a tenir clavada sobre lo cano del ambut a la part de dins Stamenya, o, tela de Çedaç continuament per ço quel vi sia lliurat pus net als compradors sots ban de V. sous per cascuna vegada que contrafaran.

Que los Ambuts hagen de esser afusats.

Item Ordenaren los dits Consellers, e, promens per esquivar frauds, e, per profit comu dels singulars de la dita Ciutat que tot Tavarnar, o, altra persona de qualque stament, o, conditio sie que vena, o, revena vi en la dita Ciutat, o, en lo Raval de aquella hage, e, sia tengut de tenir los Ambuts ab ques mesura lo dit vi bons, e, ben afusats per ço que del dit vi

non puguen gens aturar en lo ditambut com se sie trobat que per los Ambuts ab ques solia mesurar lo dit vi los quals eren plans les gents no havien cumplidament (fol. CXV v.) Ordinations. llur dret per tal com lo dit vi no pot be discorrer ne eixir delambut qui era ampla, e, pla de que lo tavarner, o, altra persona qui aquell ven per la continuatio que fa del dit vendre ne ha gran profit, e, als singulars de la dita Ciutat torna a dampnatge, e qui contrafara pagara per ban cascuna vegada XXX sous.

Que lo vi sia mesurat sobre loambut.

Item que tot tavarner, o, altra persona que vena, o, revena vi a menut hage a mesurar, e lliurar lo dit vi al comprador quil comprara mesurant lo sobre loambut, e deguen e, hagen a dar llur dret complidament al comprador e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada V. sous. Foren publicats los demunt sinch capitols a XXIII de Maig MCCC.LXXXXIII.

51 b

[1431, setembre, 13. Barcelona]

Del for, e, puiaient per aquells qui vendran vi a menut.

Ara hoiats etc. Ordenaren los Consellers, e, promens per utilitat de la cosa publica. Que daqui avant alguna persona de qualsevol lley, o, conditio, o, stament sia no gos ne li sia licit ne permes vendre, o, fer vendre vi a menut ço es de XII. aval lo corter sino, a I, o, II. III. VI. VIII. X. o, XII. E de quatorze amunt lo corter sino a XVI. XX. o II. sous, II. sous VI diners, e axi matex si lo Cas se esdevenia puiaient cascuna vegada VI diners. E qui en altra forma vendra vi a menut en la dita Ciutat encorrega cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet en ban de L sous.

Que les mesures del vi sien tengudes netes, e, per lo semblant los Librells.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que daqui avant tots, e, sengles Tavarneres, e, tavarneres de la dita Ciutat, e, altres qui venen vi a menut per cassades hagen cascun dia de mati rentar, e, ben nataiar ab aygua neta los Librells. [...] e, mesures ab que venen los vins a menut, e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada V sous. Foren publicats los demunt dits dos Capitols a XIII de Setembre. M.CCCC.XXXI.

51 c

[1393, maig, 23. Barcelona]

Que tant solament se pach I sou de venedures per carrega.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que si algun mercader, o, altra qualsevol persona comanara vi vermell a algun, o, alguns per a vendre a menut en la dita Ciutat hage (fol. CXVI r.) Del vi, e, Tavarneres, e, sie tengut pagar per venedures. I. sou per cascuna somada, e no pus, e, lo quil haura venut non gos pendre mes sots ban de V. sous. Entes empero que puixe pendre lo venedor, o, venedora de vi per amor de deu si dat lin sera sens incorriment del dit ban. E que lo present capitol no hage lloch en vi blanch de qualsevol ley sie.

Que no gos fer mescla de vi apres la venda hauran feta de dit vi.

Item Ordenaren, los honorables Consellers, e, promens que daqui avant algun venedor de vi en gros no gos ne li sie permes fer mescla alguna en lo vi que venut haura apres feta la venda de aquell sots ban de L. sous, e, de perdre lo vi en que sera trobat lo dit frau.

Que lo venedor se puixa aturar per son beure de cascuna bota una Carrega de vi al for quel hauria venut

Item Ordenaren los dits honorables Consellers e, promens que daqui avant tota vegada que algun venador de vi ne haura venuda una bota o, moltes a qualsevol persona. E de aquell vi se volra aturar per son empriu, e, beure alguna quantitat que aquell tal venedor sie licit poder sen aturar una somada per bota al for que hauria venut, e, no mes. E si mes avant ne

volia, e, lo comprador no lin volia mes leixar on volria haver maior for que en tal cars lo dit comprador sie forçat vendre al daqui lo hauria comprat per aquell for que lo dit comprador lo vendria o, hauria venut a menut en casa sua deduidas totes messions sots ban de C. sous per cascuna vegada que sera fet lo contrari.

Que ningu no gos vendre a tast vi que no sie seu propi.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que daqui avant qualsevol persona que vendra vi en la dita Ciutat a tast que aportara ab algun vaxell, e, aquell tast no sera de vi propi que vendra o, venut hauria en tal cars la dita venda no haia lloch, e lo venedor pac de ban LX. sous. e, perda lo vi.

Que donat lo diner deu lo venedor no gos fer altra venda del vi haura venut.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que daqui avant aquell Mercader, o altra qualsevol persona que vendra o, haura venut vi de continent lo diner Deu sera donat, o, en altra manera la venda reyalmment sera passada que lo venedor no gos fer altra venda a altra persona volent pagar lo primer comprador lo preu concordat. E si lo contrari era fet (fol. CXVI v.) Ordinations. que no valega la segona venda, e, no res meins lo dit venedor sie caigut en ban de X. lliures per cascuna vegada que sera contrafet.

Que lo Comprador hage a pagar lo preu al temps concordat. E no pagant X dies a pres lo venedor puixe vendre a dan del comprador.

Item Ordenaren los dits honorables Consellers, e, promens que tot Comprador de vi hage a pagar lo preu de aquell en lo terme ques sera concordat ab lo venedor, e, si apres request en Scrits dins X. jorns pagat no haura Reyalmment lo dit preu en tal cars sie licit al dit venedor revendre lo dit vi a altri si fer, o, voldra, e, si meins for del primer sen havia cessat tot frau hi sie tengut lo primer Comprador.

Que apres de posada Axeta, e, Mesures en la bota per vendre algun vi se hage a vendre tal com sera. sens alguna mescla.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que daqui avant cascun tavarner, o, tavarnera de la dita Ciutat no gos ne li sie licit ni permes mesclar ni fer mesclar alguna manera de vi ab lo que vendra apres que haura posada axeta, e, Mesures en la bota en alguna forma ans hagen a vendre lo dit vi tal com sera sens alguna mescla a fi que los compradors del dit vi no sien enganats sots ban de L. sous a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari. E del dit vi en lo qual seria estat trobat lo dit frau sien fetes quatre parts la una sie del Spital de la sancta Creu, l'altra dels Pobres presos, l'altra dels Frares de sancta Maria de Jhesus. E la restant quarta part dels Frares del Monestir de sancta Maria del Carne hon los del dit Offici tenen llur Confaria. E les exequions dels dits bans sien fetes per aquell Official a quis pertanyera a Raquesta dels dits Promens dels dits Hostalers, e, Tavarners, qui ab alguns adiuents que ells elegiran del dit Offici de Tavarners veuran, e, sabran la veritat de les dites Coses.

Que los Promens ab Official puixen estrenyer ab sagrament los Tavarners si serven la prop dita Ordinatio.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que daqui avant los dits Promens dels Hostalers, e, Tavarners migensant aquell Official a quis pertanyera hagen, e, sien tenguts de fer cum (fol. CXVII r.) del vi, e, tavarners. plir, e, strenyer tots tavarners, e, tavarneres de la dita Ciutat, o, venedors de vi per mitia de sagrament que digan lo vi que tindran da hon sera, e lo cost de aquell, e, altres coses que los dits Promens Conexeran per estirpar los dits frauds, e, engans.

Que algun venedor de vi no gos reumplir los Barrals de Aygua ni daltro vi.

Item Ordenaren que algun venedor de vi no gos reumplir, o, fer reumplir los Barrals daygua ni de altre vi sino de aquell propi del qual haurien umplers los Barrals sots ban de LX. sous per cascuna vegada que sera contrafet. En lo qual ban encorregue per lo sembant lo

traginer que consentit haurie en lo dit frau. Foren publicats los demunt dits nou capitols a XXIII. de Maig. M.CCC.LXXXXIII.

51 d

[1393, maig, 23. Barcelona]

Com han de esser vergades les botes, o, miges botes, o, carretells a aquells qui venen lo vi.

Item Ordenaren los dits Consellers, e, promens sots lo ban demunt propdit. Que algun venador de vi que sie en botes, o, en carratells de mena no gos traure, o, fer traure la dita Bota, o, Carretel del Loch hon la venda sera feta tro que la dita Bota, o, Carratell sien vergades, o, regonegudes, e, fet compliment de fer al dit Comprador daço quels dits verguers diran, e, conexeran quen falra en lo qual ban cascun caura aytantes vegadas com contrafara.

E per semblant als Compradors del dit vi.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que algun comprador de vi de les dites botes, e, carretells de mena semblantment no gos fer traure les dites Botes, e, Carratells del Loch hon seran les quals haura comprades tro sien vergades, e, regonegudes per los dits verguers, e, pres, e, rabut per lo dit Comprador lo dit minuament si minuament hi haura a conaxensa dels dits verguers, E que aço lo Comprador no puixe remetre ne fer gratia al venedor, e, si lo contrari de aquestes lo dit Comprador fara caura en ban cascuna vegada de C. sous. E no res meins perdra lo dit vi. e, Botes que comprades haura.

Que fins que dites botes sien vergades los Bastaxos, o, altra persona. a, Coll, o, ab Bestia no gos portarles.(fol. CXVII v.) Ordinations del vi.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que algun Bastaix, o, altra persona a Coll, o, ab bestia, o, en altra manera no gos aportar ne llevar les dites Botes, o, Carretells de mena qui venudes seran, o, vi de les dites Botes, e, Carretells tro que sien vergades, e, regonegudes per los verguers e, pagat lo dit minuament a conaxensa dels. E si contrafaran sien publicament Scobats per la Ciutat, o, que stiguen tot hun die al costell de la mar.

Que no hi sien enteses Sino Botes, mitges botes, e, Carretells quis venen en la Ciutat.

Item declaren los dits Consellers, e, promens que en aço no sien entesos sino botes de Mena E mitges Botes de mena, O, Carretells de mena quis venen en la dita Ciutat.

Que en aço no son entesos taverners.

Item Ordenaren que en aço del vergar no sien entesos taverners ne altres persones qui compren vi de botes de mena, o en mitges botes, o, en Carretells de mena per revendre per ço com aquestes coses per altre ordinatio han a rebre lo dit vi a mesura ço es a Cister per ço que les gents no pusquen a aquell for matex haver e pendre a menut, e, pusque en aquest cars se liura a mesura no cal vergar la Bota. Foren publicats los demunt dits sinc Capitols a XXIII. de Mag. M.CCC.LXXXXIII.

51 e

[1433, setembre, 12. Barcelona]

Que traginers de vi, o, Bastaxos per raho que no ensutzen lo vi no gosen meniar sobre les Botes, o, Cisters del vi.

Item que com alguns bastais, o, Traginers, o altres persones que tiren, o, porten vi per la avinentesa que han de veure menian sobre les botes del vi quis ven a la mar, o sobre lo Cister ab que es mesura lo dit vi per la qual raho ensutzen lo vi que menegen o, a quis ven os mesura. Per ço Ordenaren los dits honorables Consellers, e promens que nengun Bastaix, o, Traginer, o altra qualsevol persona qui tir, o port vi no gos meniar sobre les dites botes en les quals haura vi ne, sobre lo Sister o, altres mesures ab les quals lo dit vi se mesurara os liurara

ne encara en tota la plaça la qual es ordenada, e, assignada a vendre, e mesurar lo dit vi. E qui contrafara pagara per ban cascuna vegada X sous. E si pagar nols pot stara pres X dies al castell del veguer. Fou publicada lo prop demunt dit dia, e, any. (fol. CXVIII r.) e, dels Tavarners. Que los qui aporten vi de una part en altra lo hagen a portar, ab Barrals affinats e, asenyalats ab senyal de la Ciutat.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens per esquivar moltes fraus les quals en gran dany de la cosa publica de la dita Ciutat se cometan en les coses de llus scrites, Que tot traginer de vi, macip de Ribera, o, Bastaix o, altra qualsevol persona qui de fora la Ciutat metra vi en qualsevol Seller, o, en qualsevol Casa, o Alberch de la dita Ciutat, o dins la dita Ciutat tiraran, o, metran vi de un lloch en altre hagen haver barrals affinats e, empremtats ab Empremta o, senyal de la dita Ciutat per lo afinador de la dita Ciuta, e que de continent hage tot lo vi que portaran tirar, o, metre en los dits Barrals affinats empremtats, e, senyalats segons dit es, e qui contrafara pagara per ban cascu, e, per cascuna vegada que contrafara XX. sous.

Quen sien exceptats aquels qui per llur Beure, o donar lo faran portar.

Item es entes que si qualque vegada alguna persona per son beure, o per donar volra metre, o fer metre alguna Bota Callaresa, o, alguna Quortarola plena de vi que ho puixa fer. La present ordinatio en res no contrastant.

Que tot Barraler, ans que vena alguns Barrals los hage a fer afinar e, empremtar, e, Senyalar.

Item Ordenaren los dits Consellers, e, promens que cascun Barraler, o, portadorer o, altra persona la qual fara Barrals ans que vena alguns hage los barrals a fer afinar, empremtar, e, senyalar per lo Afinador. E com seran afinats e, empremtats hage ultra lo dit empremta e, posar, o, empremtar son propi senyal en cascu dels dits Barrals, e, que aquests propis senyals sien diversos la hu del altre sots ban de XX. sous. a cascu, e per cascuna vegada que sera contrafet.

Que nos pugua haver mes de XIII. sous VIII. diners de cada un parell de Barrals affinats.

Item Ordenaren los dits Consellers, e, promens que cascun Barraler, o, Portadorer, o altra persona qui fara dels dits Barrals no gos demanar reebre ne haver de quiscun parell de barrals affinats, e, empremtats mes avant de XIII. sous, e, VIII. diners. Ço es quatorze (fol. CXVIII v.) Ordinations del vi. sous per preu, e, vuit diners per lo afinar sots ban de XX. sous per cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet.

51 f

[1433, octubre, 31. Barcelona]

Après a XXXI. de Octubre del dit any MCCCC.XXXIII. fou afegit al sobre dit preu de Quatorse sous, e, vuit per cascun parell de Barrals I sou ço es que sien pagats XV sous per los dits barrals, e, per afinar VIII diners.

51 g

[1433, setembre, 12. Barcelona]

Que los Barrals se hagen a, regonexer, adobar, e, afinar per lo afinador. tota hora que mester, o, hauran.

Item Ordenaren los dits Consellers, e, promens que cascuna vegada que los dits barrals se hauran de adobar per mudar fons, o, dogas, o, dogues, o, en altra manera aquells aquells de qui seran los dits Barrals los hagen de continent fer regonexer, e, afinar per lo afinador sots ban de XX. sous. per cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet. Foren publicats los demunt dits sinch capitols a XII. de Setembre M.CCCC.XXXIII.

51 h

[1447, octubre, 27. Barcelona]

Que los barrals del vi no tinguan mes de la Mesura Ordenada.

Ara hoiats etc. Per esquivar molts fraus ques cometen en les coses devall scrites Ordenaren los Consellers, e, promens que daqui avant qualsevol traginer de vi, Macip de Ribera, o, Bastaix, o, altra qualsevol persona qui de defora la dita Ciutat metra vi que sie comprat en qualsevol parts de aquella, o, dins de la dita Ciutat tiraran, o, metran vi comprat dun lloch en altro no gosen nels sia licit ne permes portar ne tirar lo dit vi ab barrals de Fust que tinguen mes avant de la mesura que deuen tenir per Ordinatio sots ban de L. sous, e, de perdre los barrals per cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari.

Que dels dits Barrals no sen puguen tenir a lloguer que no sien afinats.

Item Ordenaren los dits Consellers, e, promens que qualsevol Barraler, o, portadorer, o, altre qualsevulla persona qui tindra a lloguer dels dits barrals daqui avant non gos tenir per a llogar si abans no seran afinats segons la dit Ordinatio, o, les altres Ordinations passades sots lo dit ban de L. sous, e, de perdre los Barrals cascuna vegada que sera fet lo contrari.

(fol. CXIX r.) e, dels Tavarers.

Que lo Mostaçaf vage ab lo afinador per regonexer los barrals alla hon seran que sien fins.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que lo Mostaçaf tota vegada que li sera vist faedor vage, e, regonegue si haura dels dits barrals per les Cases dels Tavarers, e, dels dits Traginers Portadores, e, daltres qui tindran dels dits Barrals li seran aquells que deuen.

Foren publicats los demunt dits tres Capítols a XXVII de Octubre. M.CCCC.XXXVII.

51 i

[1394, maig, 24. Barcelona]

Que los promens sien tenguts denunciar los fraus.

Item ordenaren los honorables Consellers, e, promens que los Promens de dita Confraria hagen, e, sien tenguts tota vegada que sabran, e, sentiran esser fets fraus alguns en les coses desus dites, e, cascuna de aquelles, e, en les presents Ordinations esser contrafet en alguna forma de Instar, e, requerir esser feta deguda exequitio dels dits bans affi que les dites Ordinations sien tengudes, e, servades segons llur Serie, e, tenor. Fou publicada a XXIII de Maig. M.CCC.LXXXIII.

51 j

[1394, març, 18. Barcelona]

Que tot Tavarer, o, venedor de vi hagen de posar Toya.

Item Ordenaren los dits honorables Consellers, e, promens que tota persona que vena vi a menut que degue, e, hage a tenir en lo lloch, o, seller hon lo vi vendra. Toya, per tal que los compradors, e, cullidors, e, promens, e, Mostacaf puixan saber hon se ven vi. sots ban de X sous. Fou publicada a XVIII. de Mars. M.CCC.LXXXIII.

Dels quals bans sien fetes tres eguals parts la una de les quals sera del Mostaçaf, e, laltra part del acusador, e, la terça part de les obres dels Murs, e, valls de la dita Ciutat.

Retenense empero los honorables Consellers, e, pronens etc.

51 l

[1572, octubre, 31. Barcelona]

Al darrer de octubre de 1572 se deslibera en trentenari que ningu pugues comprar vi dins les set lligues sots ban de deu lliuras y lo vi perdut.⁸⁶⁶ Se nota que a sis de juny 1663, essent mostaçaf lo doctor micer Francesch Bru y de Olsina, ciutada honrat de Barcelona fou declarat per los illustres senyors consellers de consell del doctor micer Francesch Vidal y Roca assessors ordinari de la ciutat, que los promens y confreres que havian recorregut dels penjoraments fets per dit mostaçaf per ordenatio trobats ab tassas en las quals no se hauda dos diners de vi claret ni res de trobat, segons los preus donats per dit mostaçaf als dits trecimers, que havian mal recorregut y dit mostaçaf avia li penyorat per quant encontrava la venda del vi ab tassas curtas ab los capitols LI y 60 de las cridas. Y axi fou observat sens que la suplicacio ni apellacio⁸⁶⁷ (fol. CXIX v.) en blanc.

52

[Ordinacions destinades a controlar l'activitat dels hostalers i qüestions referents als hostals]

52 a

[1393, maig, 23. Barcelona]

(fol. CXX r.) Dels Ostalers. Ordinacions dels Ostalers.

Que hostaler no gos vendre la Civada a mes for de la Plaça sino un diner mes per Corta.

Ara oiats per manament del honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barcelona. Ordenaren los honorables Consellers, e promens de la dita Ciutat, que dingun Ostaler, o, revenedor no gos ne puixa en son Ostal, o en sol Alberch o, en altre lloch vendre lo Corta de la Civada mes que lo Corta se ven en la Plaça sino un diner per corta, aixi que si la Quortera se ven VI sous, que ells venent la a menut ne puixen haver VII. entre totes coses. E aixi mateix si la dita Civada se vendra per Quortera mes, o, meins dels dits sis sous que tota vegada la puixen vendre XII. diners mes per quortera, e, no mes avant sots ban de XX. sous.

Que Hostaler, o, revenedor, o, altre hagen a tenir la Civada, e, Ordi que vendran net, e, porgat, e, sens mescla.

Item. Que tot Hostaler, o, revenedor, o altra qualsevol persona que vena Civada, e, Ordi, hage a tenir la Civada, e, Ordi porgada e, porgat e, net, e, que res mesclar no y gosen com lo contrari publicament facen, e, que hagen a dar lo corta que no sia ras ans sie ab tot son dret, e, curumullat. sots ban de XX. sous.

Que los Hostalers sien tenguts pendre en comanda la Roba, e, bens que per los Hostes los seran comanats, e, dar raho de aquells.

Ara oiats per manament del honorable Regent la vegaria Batle, e, Mostaçaf de Barcelona ço es quiscu dells tant com se pertany a sa jurisdicció. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de aquella, e, de sos singulars, e, per bon regiment, e exercissi dels hostalers, e, Tavarneres, e Aventureros de la dita Ciutat. Confreres de la Confraria de Sancta Maria del mes de Agost, e, de Sancta Martha, e, per cessar molts inconvenients dans, e frauds que es porien seguir per les coses devall scrites si no y era provehit, e, per metre en bon ordre, e, repos (fol. CXX v.) Ordenacions. lo dit Officis. Que daqui avant qualsevol Hostaler, Muller, o, familia de aquell, hage, e, sie tingut de avisar, e, encantar als qui vendran a posar en llurs hostals si portaran Robes, e, altres Bens que hagen perill, que aquelles hagen a comanar als dis hostalers, Muller, o, Familia de aquell, E, si los que posaran en los dits Hostals recusaran, e, no volran fer la dita comanda, Que los dits Hostaler o, Hostalers no sien tenguts en qualsevol perdua dels dits bens.

⁸⁶⁶ Aquest darrer paràgraf "al darrer...perdut" està afegit posteriorment en el ms.

⁸⁶⁷ Final del foli tallat i no es pot llegir.

Que no gosen posar Senyal en llur Hostal sens llicència dels Consellers.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens Que daqui a vant alguna persona no gos ne puixa posar Senyal publich en son Hostal en la dita Ciutat, si donchs primer no seran presentats davant los honorables Consellers de la dita Ciutat, e, demanada, e, obtenguda licencia de aquells, e, llavors puixen tenir lo dit senyal, e, no en altra manera. sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera contra fet de C. sous.

Que si en llur Hostal posara alguna persona sospitosa per fer algun mal que ho hagen a denunciar als promens, e, los promens als Consellers: Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que de aqui avant tot Hostaler qui sentira que en son Hostal haura alguna persona sospitosa, o, que vulla fer algun mal que ho hage de continent a denunciar als promens del dit Offici los quals aixi mateix ho hagen prestament a denunciar als honorables Consellers de la dita Ciutat tan secretamet con poran per tant que y sie degudament provehit, sots ban de C. sous. per cascuna vegada que sera contrafet.

Que los promens havent sospita de alguns malfahents puixen entrar per los hostals, e, pendre juraments per saberne la veritat, e, denunciar ho als Consellers.

Item Que tota vegada que los promens del dit Offici hauran sospita de alguns mals fets, o, desonestats quis façen en algun Hostal de la dita Ciutat puixen, e, hagen (fol. CXXI r.) Dels Hostalers. facultat de entrar en los dits Hostals ab interventio de aquell Official real que volran per veurer, e, regoneixer ho, e, puixen pendre juraments si necessari ere del dit Hostal per saber millor la veritat de les dites coses les quals sabudes per ells de continent, o, hagen a denunciar als dits honorables Consellers affique y puguen provehir a tot assossech, e, utilitat de la dita Ciutat.

Sobre los Missatges que volran estar a ab ells.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens Que daqui avant quiscun missatge, o, servicial qui volra estar ab algun Hostaler, Tavarner, Aventurer, o, Traginer de vi que sie confrare de la dita Confraria no gos ne li sie permes afermarse ab algun dels dits Officis, fins que aquell missatge, o, servicial no agues cumplit lo temps per lo qual se seria affermat ab lo primer senyor, o, amo si cumplir nol havia tractant lo por lo senyor degudament. sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que fos fet lo contrari de X sous. En lo qual ban encorregue per lo semblant lo qui afermat lo hauria contra la forma desusdita.

Sobre los dits Missatges.

Item que cascu Missatge, o, servicial qui stara ab alguns dels dits Officis pus sien confreres hage, e, sien tingut pagar tots dissaptes. I. diner a la Almoyna de la dita Confraria, e, llurs Amos ho hagen a notificar als promens de aquella, e, aquells tals servicials, o, missatges dalli avant se puixen alegrar de les presents Ordinations en son cars. E los promens de la dita Confraria los hagen acullir, e, favorir en tots los beneficis de aquella, e, aixi mateix se puixen alegrar de tots beneficis de la dita Confraria cascuns benefactors de aquella. E los promens de la dita Confraria los hagen acullir, e, favorir en tots los beneficis de aquella, e, aixi mateix se puixen alegrar de tots beneficis de la dita Confraria cascuns benefactors de aquella. E los promens de la dita confraria los hagen acullir e rahonaren tot lo que necessari sie.

Que los promens sien tenguts denunciar los fraus.

Item Ordenarem los honorables Consellers, e, promens que los promens de la dita Confraria hagen, e, sien tenguts tota vegada que sabran, e, sentiran esser fraus alguns (fol. CXXI v.) Ordinations. en les coses dessus dites, e, cascuna de aquelles en les presents Ordinations esser contrafet en alguna forma de instar, e, requerir esser feta deguda executio dels dits bans affi que les dites Ordinations sien tengudes, e, fervades segons llur seria, e, tenor.

Foren publicats los demunt dits sis Capitols a XXIII de Maig. M.CCCLXXXIII.

[1492, octubre, 23. Barcelona]

Que tota persona que volra tenir hostel, se haze a presentar per los promens als honorables Consellers, e, obtenir llicencia de aquells. E que dita llicencia sia continuada en lo Libre de la casa de la Ciutat.

Ara hoiats per manament dels honorables Regent la vegaria Balle, e, Mostaçaf de la present Ciutat de Barcelona ço es ya en lany M.CCCCXXXIII. e, apres en altres Anyades per los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat fossen fetes diverses Ordinations metens en degut orde los Officis, e, Confraria de la verge Maria del mes de Agost ço es Hostalers, e, Tavarner, e, Aventurers confreres de santa Martha, E, entre les altres coses fonch Ordenat que alguna persona no gos posar senyal per tenir Hostel en la dita Ciutat si donchs primer no sera presentada als honorables Consellers, e, obtenguda de aquells llicencia. E per praticha se es mostrat que en dita presentatio per interes de la cosa publica es necessaria la Ordinatio seguent. Per tant Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat llohants, e, aprovants les dites Antiques Ordinations, e, aiustant a aquelles. Que qualsevol persones qui tenen, o volran tenir Hostel hagen esser presentades per los promens dels Hostalers als honorables Consellers, e, promens, e, obtenir llicencia com dit es, e, hagen davant aquells prestat en poder del Scriva del Consell de dita Ciutat qui continuara la dita llicencia sacrament. que en lo exercici de la dita hosteleria se hauran be, e, leyalment a tot repos, e, utilitat de tots a aquell qui en lo Hostel vendran a posar. E, que per lo dit Scriva sia continuat lo nom de la persona qui tal llicencia haura obtenguda, e, haura prestat lo dit jurament en lo llibre de la Casa (fol. CXXII r.) Dels Hostalers. de la Ciutat, e, los promens aixi mateix ho hagen a continuar en lo llibre de la dita Confraria. E en altra manera nenguna persona no puixa tenir senyal de hosteleria ans si contra la forma dessus dita lo tindra lo haze a llevar sots ban de⁸⁶⁸ sous.

Que lo tal Hostaler, o, Tavarner haze a tenir senyal, e, Ram, e, pach I. diner tots disabtes.

Item. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que tot Hostaler, o, altra persona que pendra diners de taula, llit, palle, e, civada, e, vendra vi haze a tenir seyal, e, Ram, e, haze a pagar tots dissabtes I. diner a la Almoyna si donch lo vi no era de sa collita sots ban de XX sous.

Que a Hostaler no sia permes tenir algun joc ne acullir dones que desonestament visquen.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens seguits la dispositio de les Constitutions de Cathalunya les coses següents disposant Ordenaren que alguna persona dessus dita qui tendra Hostel no gos tenir ne permetre en aquell algun johc de Daus sino de Taules ne permetre apartaments per ells, o, per altres fets, o, faedors ne Jochs partit ne acollir dones que desonestament vinguen dormir o, practicar ab homens. E qui contrafara ultra les penes en dites Constitutions statuides encorreguen en la Infractio del dit Jurament, e, en lo dit ban de C. sous de privatio del dit Offici.

Que tot Hostaler qui aculla sia tengut tenir en les portes de les Cambres Baldes, o, altres Clausures Sufficients.

Item per obviar a molts fraus, e, desordres, e, mals que en lo passat se son comesos en les coses subscrietes. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que tota persona que tenga Hostel observe les coses dessus dites, E sia tengut tenir en les portes de les Cambres, Baldes, Barres, o, altre tancadura, o, Clausures sufficient.

Dels quals bans demunt expressats en cars que sien comesos Ordenaren los honorables Consellers, e, promens sien fetes tres eguals parts. La una adquisidora al Official

⁸⁶⁸ No consta la quantitat.

qui fara la execu (fol. CXXII v.) Ordinations. cio, e, l'altra a les Obres dels murs, e, valls de la dita Ciutat, e, la restant terça part de la Caixa de la obra de dita Confraria. Retenen se empero los dits honorables Consellers, e, promens. etc. Foren publicats los demunt dits quatre capitols a XXIII de Octubre. M.CCCC.LXXXX.II.

53

[Ordinacions referides al comerç de l'oli i encaminades a controlar els estris de mesura, el preu i l'acaparament]

53 a

[1397, maig, 17. Barcelona]

(fol. CXXIII r.) Del Oli.

Ordinations del Oli.

Que los venedors del Oli hagen atenix Cortons, e, mig Cortons.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la Ciutat de Barcelona per profit, e, utilitat de la cosa publica Que tota persona qui vena Oli a Cortons, o, mig Cortons, o, en altra manera a menut que per tot lo mes de Juny prop vinent hagen haver e tenir Corto, e, mig Corto, e, ab aquell vendre, e, mesura del dit Oli a les gents quin volran sots ban de X. sous. Fou publicada a XVII. de Maig. M.CCC.LXXXXVII.

53 b

[1458, gener, 11. Barcelona]

Que lo dit Oli se hage a vendre a Corto, e, mig Corto en aquell for que comensat haura.

Item que del dit Oli hage a vendre a totom quin volra engros, e, a Corto, e, mig Corto en aquell ço es a saber for, o, preu que comensat laura de vendre, e, no a mes avant sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que contrafara de XX. sous.

Que lo dit Oli puixa esser mesurat en la Casa del Comprador pus sie descarregat en la Plassa dita del Oli.

Item es entes que tot Mesurer puixa mesurar lo dit Oli en la Casa del Comprador. Empero que el dit Oli sia estat ans descarregat en la Plaça dita del Oli, e, aqui fet lo preu, e, no en altra manera sots ban de XXX. sous pagadors per lo dit mesurer.

Que tot venedor de Oli amenut hage a tenir Cortero.

Item Ordenarem los honorables Consellers, e, promens Que tots, e, qualsevol venedor, o, venedores de Oli amenut de la Ciutat hagen, e, sien tenguts daci avant tenir una mesura entre les altres apellade Cortero ço es la meitat del mig Corto ab la qual hagen amesurar, e, vendre del dit Oli a tots aquells qui voran sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que la dita mesura nols sera trobada, e, faran lo contrari de XX. sous. Foren publicats los demunt dits tres Capitols a, XI de Janer M.CCCC.LVIII.

53 c

[1468, novembre, 31. Barcelona]

Que Olis nos puixen Agaballar.

Item Ordenarem los honorables Consellers, e, promens que daqui avant no sie licit ni permes persona alguna de qualsevol grau (fol. CXXIII v.) Ordinations. stament, o, condicio sie directament, o, indirecta agaballar Olis alguns dins la dita Ciutat termens, e, territori de aquella sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet X. lliures e, de perdre lo dit Oli.

Que los qui tenen Olis non gosen comprar.

Item ordenaren los honorables Consellers, e, promens persona que tindra Olis en la dita Ciutat no gos comprar altre fins a tant hage venut os sia desaxit de aquell sots lo dit ban de X. lliures. a cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet.

Que algu no gos comprar mes de tres Gerres de Oli per revendre.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e promens que daqui avant algun Mercader, o, altra qualsevol persona no gos ne li sie permes comprar ne fer comprar palesament, o, amagada per revendre mes avant de tres Gerres de Oli ne mesurer algu non gos mesurar mes avant de les dites tres Gerres sens llicencia demanada, e obtenguda dels Consellers de la dita Ciutat sots ban ço es al comprador del dit Oli X lliures, e, de perdre lo Oli. E al mesurer de XX sous a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari.

Que no puga esser puiat lo for del Oli fins que aquella Gerra que aura comensada sia venuda.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e promens que algun venedor, o, venadora de Olia no gos ne li sie permes puiar, o, vendre los Olis que tendra a mes for del que començat haura a vendre la Gerra la cual Gerra hage a vendre en aquell for que la haura comensada a vendre e, no poder lo muntar de For fins aquella integrament sie venuda sots ban de XX. sous. a cascu que fara lo contrari. Foren publicats los demunt dits quatre Capítols a XXXI de Noembre. M.CCCC.LXVIII.

53 d

[1415, novembre, 27. Barcelona]

Que mesurer no puixe comprar ne tenir Oli per vendre ne haver participi ab los venedors.

Ara hoiats etc. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la Ciutat de Barcelona que per bon stament, e, utilitat del publich de aquella que algun dels Mesurers deputats per lo publich de la dita Ciutat a mesurar lo Oli no puixa comprar ne tenir Oli per vendre, o revendre aquel per si o per interposada persona dins la dita Ciutat termens, o, territori de aquella, ne tenirne en casa sua sino per son empriu (fol. CXXIII r.) Del Oli. o, despens, ne haver companyia de mercaderia de Oli ab algun strany, o, privat de la dita Ciutat qui lo dit Oli vena, o, revena en la dita Ciutat, o, termens, o territori de aquella, e si contrafara que perda lo Oli, que pach de banc cascuna vegada que fara lo contrari LX. sous Barcelonins en la qual perdua, e, ban sie compres aquell strany, o privat qui contra la present Ordinatio haurien feta, o acceptada Companyia de mercaderia de Oli segons dit es ab lo dit Mesurer de Oli. Fou publicada a XXVII de Noembre M.CCCCXV.

53 e

[1468, agost, 4. Barcelona]

Que les Mesures del Oli hagen a tenir la Boca ample, e, que los Mesurers tinguen dos Cortants.

Item Per cessar, e, apartar diverses fraus ques Cometen per los qui venen Olis en la present Ciutat tenir la bocha de les Mesures molt stretes, e petites per causa de les quals se fan molts enganys e, danys al publich per tant Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que daqui avant algun Mercader, o, revededor, o, revededora, o altra qualsevol persona qui vendra Oli en la dita Ciutat nol gos vendre, e mesurar ab Mesura alguna que tinga la boca streta, e, petita ans daci avant hagen a mesurar, e, vendre lo dit Oli ab Mesures que tinguen la boca ample segons en lo passat, e, antigament era acostumat. la qual Amplitud, o, mida de la Amplaria de les dites Mesures trobaran en poder del Affinador de la dita ciutat en la forma de les quals Boques, e no pus petites, o stretes hagen a vendre, e, mesurar com dit es

lo dit Oli sots ban de X sous a cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet. E sots lo dit ban los Mesurers del dit Oli hagen a tenir dos Cortants per tant que com haura mesurat ab lo hu, e, scorrera puixa mesurar ab laltre, e, aixi cascun comprador haura son dret com mesurant ab un corta segons vuy se fa per la cuyta que han en prestament mesurar jaque ixen molt poc scorrer lo dit Corta, e, aixi lo comprador no ha son dret. Fou publicada a IIII. de Agost. M.CCCCLXVIII.

53 f

[1496, març, 11. Barcelona]

Que Mesurer de Oli no puixa esser Mesurer, e, Traginer, ensems. E que lo dit Mesurer nos puga retener lo Oli, que restara en les Mesures, e que ab la bestia ab que aportara las Mesures no puga tenir vaxel en que pugues scorrer dit Oli.

Ara hoiats etc. Jatsia que, e, en lo passat per lo be, e, utilitat de la (fol. CXXIII v.) Ordinations. Cosa publica de la Ciutat de Barçelona estat provehit, e, Ordenat sobre lo mesurar del Oli quis ven es compra en la dita Ciutat. Empero com a present se seguesquen alguns fraus en dit mesurar, e, en lo qui dit Oli mesura Ratificant, e, confirmants dites Ordinations, e, aquelles aiustants. Ordenaren los Consellers, e, promens de la dita Ciutat per evitar dits fraus, e, abusos. Que daqui avant algun Mesurer de Oli no puixa esser Mesurer, e, Traginer ensemps ans tan solament hage, e, sie tengut exercir lo dit Offici de Mesurer, e, per semblant que dit Mesurer no puixa aturar, o, retener lo Oli qui restara en les mesures ans aquelles hage lleixar scorrer, o, scolar en lo lloch ahon dit Oli sera mes e mesurat. E mesurar aquell no pugue posar, o, tenir les Mesures en lloch algu per scorrer ne portasen lo Oli scorregut ne sobre la bestia hon portara les Mesures no puixe tenir vaixell, o, cosa alguna per scorrer lo dit Oli sots ban de L. sous per cascuna vegada que sera contrafet. Fou publicada a XI de Març. de M.CCCC.LXXXXVI.

53 g

[1456, octubre, 26. Barcelona]

Que lo Oli no sie venut a mes de X diners lo Corto.

Ara hoiats etc. Com per gran utilitat de la cosa publica de la dita Ciutat, e, per cessar lo gran abus, e, dan ques poria seguir a la Ciutat per la ambitio dels negociadors de virtualles Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat que daqui avant alguna persona de qualsevol ley, stament, o, Condicio sie dins la dita Ciutat termens, o, territori de aquella no gos ne puixa vendre palesament ne amagada directament, o, indirecta lo Corto del Oli mes avant de X. dines sots ban de L. sous a cascu, e, per cascuna vegada.

Que no es puga traure Oli de la Ciutat per mar ne per terra ans se hage a denunciar al Mostaçaf.

Item Ordenarem los honorables Consellers, e, promens que qualevulla Mercader, o, revenedor, o, altra persona que tingue Oli en la present Ciutat aquell hage a vendre dins la dita Ciutat e, aquell no gos traure de la present Ciutat per mar ne per terra abans aquell hage denunciar al dit Mostaçaf dins X. dies primers vinents sots ban de C. lliures, e, de perdre lo Oli. que hi trauria a cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet.

Que qui vendra Oli a menut hage a tenir Mayal (fol. CXXV r.) Del Oli.

Item per tant com es estat experimentat que la mesura del mayal del Oli es tant baxa que aquells qui compren un mallal de Oli si lo Corto de Oli se ven a raho de VI diners aquells quals compren a mayals los costa VIII. diners. E sis ven a VII. diners los costa VIII. diners, e, aixi succesivament. Per ço los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat per utilitat de la cosa publica de aquella, e per cessar gran dan quis segueix a les persones Indigens no havents facultat de comprar sino poques quantitats de Oli. Ordenaren que la dita

mesura del Mayal sie abilitada, e, proporcionada ab la mesura del Corto, e, quiscun venedor de Oli daqui avant hage a vendre ab tal mesura de mayal com sera feta sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari de XXXX. sous. Foren publicats los demunt dits tres Capitols a XXVI. de Octubre M.CCCC.LVI.

53 h

[1495, maig, 18. Barcelona]

Crida que lo Mostaçaf acostuma a fer si mester, es, per fer manifestar, e, denunciar los Ollis que los particulars de la present Ciutat tendran.

Ara hoiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barcelona que com los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat per bons, e, saludables respectes hagen Ordenat de saber quant Oli ara de present se troba en la dita Ciutat. Per tant lo dit Mostaçaf ab aquesta present Crida mane a totes persones axi Mercaders, venedors, e, altres qualsevol que tinguen Ollis que per tota aquesta present semmana la qual finira dissabte ques comptara a⁸⁶⁹ del corrent mes de⁸⁷⁰ hagen, e, sien tenguts fer, o, fer fer les Ordinations, e, manifestacions de qualsevol quantitats dels Ollis que tindran sots ban cascu, e, per cascuna vegada que contrafaran de X. lliures. e, de perdre los Ollis que dins lo dit temps seran estats denunciats. Fonc publicada a XVIII. de Maig. M.CCCC.LXXXXV.

53 i

[1465, desembre, 24. Barcelona]

Que lo Mostaçaf puga forçar los que tindran mes de una Gerra de Oli vendre, e, exanguar aquell.

Item Ordenarem los dits honorables Consellers, e, promens que denunciat lo dit Oli lo dit Mostaçaf hage facultat poder forçar, e, compellir los qui tindran mes avant de una Gerra del dit Oli. Vendre, e, exaugar aquell a voluntat, e, Ordinatio del dit Mos (fol. CXXV v.) Ordinations. taçaf sots lo dit ban de L. sous. Fou publicada a XXIII de Desembre. M.CCCC.LXV.

Dels quals bans sien fetes tres yguals parts etc.

Retenense empero los honorables Consellers, e, promens etc.

54

[Ordinacions referides al comerç de la llenya que arribava per terra i per mar]

54 a

[1553, octubre, 21. Barcelona]

(fol. CXXVI r.) De la lenya.

Ordinations de la lenya. E primerament de la que entra a carregas de fora de la Ciutat, per Terra.

Que tota la Lenya que dins Ciutat entrara sia pesada per los pesadors en aço Extrets ço es la hu dells en lo Pla den llul, e, laltre en la rambla. Y que aquella sia venuda als preus davall escrits.

Ara hoiats tothom generalment de part del honorable Regent la Vegaria de Barcelona, y del honorable Balle, e, Mostaçaf de la present Ciutat ço es de quiscu dells tant quan se sguarda a sa Jurisdicció. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat. Per mes benefici de la cosa publica de aquella, Causes y rahons en lo Consell ordinari de dita Ciutat Celebrat lo darrer dia del Mes de Agost prop passat exprimides, e altres consideracions

---

⁸⁶⁹ Espai en blanc.

⁸⁷⁰ Espai en blanc.

en aço los animos llurs movents, e, motius en dit Consell refferits. Que daqui avant tota Lenya que de fora dita Ciutat dins y per los Portals de aquella entrara ab carregas, o, altrament per terra, sia Pesada y venuda als preus davall scrits. Ço es que per los dos Officials e, Pesadors de dita Lenya en virtut de dita deslberatio extrets lo hu dells quals ab sa Romana resideix en lo pla den Lull y laltre en la Rambla. al costat del portal de la Boccaria de dita Ciutat sie pesada axi com entrara en dita Ciutat en dites dos parts ço es en una de aquelles, aquella que dits venedors volran. Los quals pesadors sien obligats a pesar aquella, e, pesada qui cuscuna carrega per si de dita Lenya sien obligats cada hu de dits pesadors donar hun albara del Pes, e, quiscuna carrega al venedor de dita Lenya, e scriure en aquella lo pes de dita lenya, e, quina Lenya es y, lo dia, e, encara lo mati, o, apres dinar de dit dia que aquella se pesara, y que cada hu de dits venedors de dita Lenya apres de aver rebut dit Albara de dits Pesadors ab dita carrega de Lenya ab son Albara hage, e sie tengut anar a portar aquella per dita Ciutat sens aturar, e, pararse en alguna plassa, Carrer, o, part de dita Ciutat ab dita carrega de aquella, fins aquella sia venuda e, descarregada. La qual Lenya se hage a vendre als preus següents ço es. Si sera Lenya de Alzina, o, Olivera, o Roure a raho de XVIII. diners lo Quintar. E si sera lenya de Arbos a raho de XVI. diners lo quintar. E si sera de Pi, o, altre qual (fol. CXXVI v.) De la llenya. sevol Lenya a raho de XIII. diners lo quintar. Hi que dita Lenya no la puixen los venedors de aquella altrament sino pesada y a dits preus y no mes avant vendre aquella, sots pena a quiscu, e, per cascuna vegada que altrament fos venuda aquella sens pesar y a mes de dits preus. De V. sous de ban y la dita tal Lenya perduda y que cascun venedor de dita Lenya per quiscuna Carrega ques pesara hage de pagar al Pesador. Malla. per son salari y treballs de pesar dita llenya y fer dit albara.

Dels quals bans la tercera part sia del Mostaçaf, e, laltra del Acusador, e, la restant tercera part de les Obres dels Murs, e, valls de la dita Ciutat. Retenense empero los dits honorables Consellers, e, promens poder etc. Fou publicada XXI. de Octubre M.D.LIII.

54 b

[1554, gener, 19. Barcelona]

Que tota Lenya que entrara per terra en dita Ciutat si per los pesadors de aquella sera trobada verda, o, banyada que aquella daqui avant sia venuda III. diners manco de la Tatxa.

Ara hoiats totom generalment del molt honorable Regent la vegaria, Balle, e, Mostaçaf de la present Ciutat de Barçelona ço es a cada hu dels tant com se pertany a sa Jurisdicció.

Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de dita Ciutat per benefici hi evident utilitat de la cosa publica de dita Ciutat y per obviar als fraus manifestes que apres de esser feta la Crida de la Ordinatio per los honorables Consellers y, promens de dita Ciutat statuida, e, Ordenada en lo Consell Ordinari celebrat a XXXI. del mes de Agost propassat sobre lo portar, e, vendre de la Lenya que entra per terra, e, per los portals de la dita Ciutat i pesar aquella y la tatxa sobre aquella feta. per experiencia se veu fan los venedors de dita Lenya portant aquella Verda, o, Banyada. e, venent aquella a la matexa tatxa que la Lenya secca la mente de dita Ordinatio en molt gran deservy de nostre Senyor Deu, e, manifesta Opressio y dany notori de dits poblats de dita Ciutat. E, encara que contra dita mente de dita Ordinatio recusen apres de aquella esser pesada portar la en les Cases de dits compradors. E per moltes altres Causes, e, considerations iustes en aço los animos llurs movents. E, per maior declaratio de dita Ordinatio sens empero alteratio alguna de aquella ans aiustant en aquella Feren, Statuiren, e, Ordenaren les Ordinations següents en virtut de la deslberatio del Consell Celebrat a XVI. del present mes de Janer. M.D.LIII. (fol. CXXVII r.) De terra.

Primerament Statuiren, e, Ordenaren que tota Lenya que entrara per terra en dita Ciutat si per los pesadors de aquella sera trobada Verda. o, Banyada. que aquella daqui avant sia venuda a III. diners manco de la taxta que es stada tatxada ab dita Ordinatio la Lenya

seca. Hi que daqui avant dita tatxa ab dita ordinatio feta se entenga y hage entendre de Lenya secca tant solament y no de la que sera trobada Verda, o, Banyada. en tal manera que la Lenya secca sia venuda per secca conforme a dita tatxa feta ab dita Ordinatio. y la que sera trobada Verda, o, Banyada sia venuda per verda, o, banyada. IIII. diners manco per quintar de la tatxa de dita Lenya secca. E que en los Albarans que lo pesador fara a dits venadors hage de posar quina Lenya sera posant en la secca lo preu que es tatxat ab dita Ordinatio y en la verda. o, banyada. lo preu demunt dit de IIII. diners manco per Quintar.

Que dits Pesadors migensant Jurament y ab pena de privatio de Offici scriguen la veritat en los albarans y ab Legalitat judiquen dita Lenya si sera. secca. verda, o, banyada.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens Que los dits pesadors migensant jurament que per aço de nou haien aprestar y sots pena de la privatio de llurs Officis sien obligats scriure la veritat en dits albarans y aver se ab Legalitat en la Judicatura de dita Lenya si sera secca, o, verda, o, banyada, e, los dits venadors de dita Lenya ames no puxen vendre dita Lenya sots pena de la dita Lenya perduda.

Que lo venedor de dita Lenya la hage de aportar a la Casa del Comprador.

Item statuiren, e, Ordenaren Que quiscun venador de dita Lenya apres de aver pesada dita Lenya hage, e, sie tengut encontinent ab la mateixa bestia haura portada aquella a pesar, lliurar, e, a portar aquella en la casa del dit Comprador sots ban de XX sous, e, dita Lenya perduda conforme a la Ordinatio feta en lo del portar de la palla apres de aquella pesada. Fonc publicada a XVIII. del mes de Janer M.D.LIII.

54 c

[1404, agost, 18. Barcelona]

Que Lenya menuda ço es Bruch, Sermens, e altra Lenya no es puga embotigar per vendre, exceptat en lo Raval. (fol. CXXVII v.) Ordinations.

Item per squivar perills qui tambe per foch com per altre manera se poden entrevenir. Ordenaren los dits honorables Consellers, e, promens, Que alguna persona de qualsevol conditio sie no gos per revendre embotigar ne tenir botiga de Lenya de Bruch, de Serments, o, daltra Lenya menuda dins la dita Ciutat, o, los murs de aquella. exceptat lo Raval sots ban de L sous, e, de perdre la Lenya embotigada a cascu, e per cascuna vegada. Fou publicada a XVIII. de Agost. M.CCCC.III.

54 d

[1459, febrer, 19. Barcelona]

Que venedor de Lenya no puga star aturat en les Plaçes de la Ciutat ab dita Lenya.

Item Ordenaren los honorablers Consellers, e, promens que daqui avant algun venedor de Lenya no gos ni li sie permes star ab la dita Lenya en la Plaça de Sanct Jaume, en la Plaça Nova, en la Plaça del Born, en la Plaça del Blat, ne en la Plaça de les Cols, ans hagen anar ab la dita lenya per la dita Ciutat, o star en altres Plaçes exceptat en les desus nomenades sots ban de perdre la Lenya que portara, la qual sera donada per amor de deu al hospital per servey dels pobres de aquell. Fou publicada a XVIII. de Fabrer. M.CCCC.LVIII.

Dels quals bans se faran tres parts eguals de les quals. etc. Retenense empero los dits honorables Consellers, e, promens etc.⁸⁷¹

54 e

[1559, setembre, 30. Barcelona]

(fol. CXXVIII r.) De la Lenya de Mar.

Ordinations de la Lenya que entra per Mar. Que tota Lenya que entrara per Mar aixi

⁸⁷¹ El manuscrit passa directament del fol.CXXVIIv. al CXXVIIIr.

de la Costa com de les Illes, o, de altres parts de Levant, o, de Ponent, o, de Mitg Jorn se hage a vendre al Pes de la Romana bona, e, afinada a quintas.

Ara hoiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barcelona que com per provehir als grans abusos, e, agabellations, e, frauds que de algun temps ença, e, fins asi se son fets y comesos y encara de present se cometen de cada dia en lo vendre, e, pesar de la Lenya que per mar per provisio dels poblats de la present Ciutat contra forma de diverses Ordinacions sobre aço fetes, e, statuides en lo passat y publicades, e, que quiscun any ab generalitat se acostumen de publicar en lo Introhit del Offici del Mostaçaf per los magnifics Consellers, e, promens de la dita Ciutat per evident utilitat de la cosa publica de dita Ciutat y per extirpar tots los dits frauds y agabellations, e, irreparables dans per dita causa subseguits aixi als Amos venedors de dita Lenya com als dits poblats, e, habitants de dita Ciutat se hage a vendre publicament ab lo pes de la Romana bona e afinada segons en lo passat conforme a les dites Ordinacions es estat acostumat vendre e pesar se a quintars per ço que cada hu de dits Compradors sapia lo que comprara haixi be de la Lenya ques porta, e daqui avant se portara de Tossa, e de Blanes, e, Lloret, e, de altres qualsevol parts de Levant com encara de la ques porta de Manorca, e, de les Illes, e, de Garraf, o, de altres qualsevol parts de Mitg Jorn, o, de Ponent, e, qui contrafara encorregue per quiscuna vegada en ban de L. sous.

Que lo Amo de dita Lenya o son Missatge, e, no altri sie lo venedor. E, que hage a tenir bona e lleal Romana.

Item que tot Amo de dita Lenya o son missatge tant (fol. CXXVIII v.) De la llenya de Mar. solament y no altre sia lo venedor de la tal Lenya sua que portara, o, portar fara, e, que aquell tal venedor hage de tenir Romana bona afinada, e, lleal ab la qual hage de pesar, e donar lo just pes y dret als qui aquella compran e, qui contrafara incorrega per cascuna vegada en ban de XXXX. sous.

Que la Lenya que en dita Ribera de la mar arribara nos puga pesar verda.

Item que tota Lenya que es portara en dita Ciutat per mar per a vendre en dita Ribera de la Mar hage de esser secca, e, nos puixa vendre ne pesar verda sots ban de perdre dita Lenya e de XXX. sous.

Que nenguna persona no gos comprar en la Ciutat ne en Barca, o, vaxell algu Lenya per revendre, ans aquells qui ni aportaran la hagen a vendre personalment, o, per llurs misatges.

Item que persona alguna de qualsevol conditio, e, stament sia no gos ne presumesca comprar en la present Ciutat ni en Barca alguna, o, veixell Lenya alguna per revendre ans tots aquells qui a la dita Ciutat aportaran, o trametran Lenya per vendre hagen aquella a vendre, e pesar personalment per si matexos, o per llur propi missatger, e, no per altre persona alguna sots ban de perdre dita Lenya, e, de XXX. sous.

Que algu no gos vendre Lenya per mitia de Corredor ans la hage a vendre en la forma demunt dita.

Item Que persona alguna de qualsevol stament, o, conditio sie no gos ne presumesca vendre, o fer vendre Lenya alguna mitiansant Corredor ne altra qualsevol persona ans dita Lenya que haura portada, o, tramesa hage a vendre per la forma demunt dita en lo precedent Capitol contenguda sots ban de XXX. sous, e, de perdre la dita Lenya.

Que Corredor algu no gos caber ne fer vendre de dita Lenya.

Item que Corredor algu ni altra persona alguna no gos entrevenir ne caber en lo vendre de dita Lenya pesar ne fer mesclar de aquella sots ban per cascu, e, per cascuna vegada XX. sous.

Que Lenya que sie portada per mar nos puga embotigar ans se hage de tenir, e, pesar en la Ribera de la mar. (fol. CXXX r.) De la Lenya de Mar.

Item Que Lenya alguna ques portara hos trametra per mar per vendre aquella nos puixe posar ne fer se posar en botiga alguna dins dita Ciutat, ans tota se hage de posar, e, tenir per a pesar, e vendre en dita Ribera de la mar de dita Ciutat en llochs acostumats de aquella ahon se acostuma de tenir vendre, e pesar, sots ban de XX. sous. e de perdre dita Lenya.

Que Lenya que vindra per mar per a vendra nos puga comanar aquella per vendre la ne comprar la algu per revendre.

Item Que persona alguna de qualsevol stament grau, o, condicio sie que metra Lenya en Barca alguna per mar per a portar a vendre a dita Ciutat no gos ne presumesca comanar aquella a alguna persona per a vendre la en dita Ciutat ne persona alguna la gos comprar per revendre aquella. E qui contrafara ço es lo senyor de la Lenya pagara per ban cascuna vegada X. sous, e, perdra la Lenya. E aquell qui la rebra encomanada pagara per ban XXX. sous.

Que persona alguna no puga apropiarse lloch en la dita Ribera de la mar assignats a vendre, e que la dita Lenya hage de star plegada, e, no stesa perque altri ni puga portar, e, posar sens enbarch.

Item que persona alguna de qualsevol stament, o, condicio sie no gos ne presumesca apropiarse lloch algu en la ribera per lloch dels assignats a vendre dita Lenya venguda per mar ne posar hi algun senyal ne stendre Lenya per pendre lloch ans tota la dita Lenya se hage a tenir plegada en la Marina perque les gents que ni voldran portar y posar le y puixen posar, e tenir sens embarch e, contrast de altri, e, qui contrafara pagara per ban XX. sous.

Que tot Amo, o, Missatger de dita Lenya hage de residir continuament tot lo dia en lo lloch de la marina hon tindra dita llenya, e, vendre a totom quin vulla.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens Que tot lenyader ço es amo de dita Lenya, o missatger de aquell qui tinga Lenya per a vendre, en ditas Plassas hage ell, o dit son missatger personalment residir continuament tot lo dia acceptades les hores del maniar en lo lloch de la marina ahon tindra dita Lenya per a vendre, e, pesar aquella a totom que comprar ne vulla ab lo pes recte com es acostumat com dit es, e, de alli hon dita Lenya sera lo venedor nos gos (fol. CXXX v.) De llenya de Mar. partir de tot lo dia sots ban de X. sous. per cascuna vegada que sera contrafet.

Que en cas que dits Amos, o, missatgers no puguen, o, no vullen pesar dita Lenya que en tal cas dita llenya se hage a pesar per los dos Officials pesadors de dita llenya extrets, en absentia i defecta de dits Amos als quals sia donat un diner per cada pesada per llur salari, e, treballs.

Item Statuiren, e, Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat per mes util dels amos venedors de dita Lenya que en cas que ells, o, llurs missatgers no vullen, o, no puguen pesar dita Lenya que en tal cas dita Lenya se hague de pesar publicament, e, palesa en dita marina per los dos Officials pesadors de dita Lenya, en virtut de dita deliberatio en presentia del Consell Ordinari per aço Celebrat a Dos del present mes de Setembre extrets pera pesar dita Lenya be, e, rectament en absentia, o, defecte dels Amos de dita Lenya, e, de llurs missatgers per aquells, e, en lloc de aquells, als quals sia donat per salari, e, treballs de pesar dita Lenya hun diner per cada pesada tan quant servira a cada hu dells de pesar dita llenya, o, no mes avant.

Que los sobre dits Pesadors extrets tinguen facultat de pendre encomanada de la dita Lenya per vendre la, continguen prestada seguratat, e, fermansas de pagar lo procehit ab responsio, o, salari de altro diner.

Item statuiren, e, Ordenaren Que los dits dos Pesadors extrets per a pesar dita llenya, en dita marina en lo cas demunt dit com dit es tingan facultat de pendre encomanada, e, carrech de dits amos, o, dita lenya en cas que ells ne llurs missatgers no volguessen, e, no poguessen vendre aquella, de vendre per ells dita llenya. Ates que ya per aquells es presentada com son, e, seran sempre llurs sucesors pesadors obligats en prestar causions, e,

seguretats ab fermanses idoneas axi de haverse be, e, llealment en sos Officis com en dit cas de donat los bon Compte, e, raho del que per dits amos de dita Lenya venut hauran a pagar, e, donar los revera lo procehit de dita Lenya lo que han de esser obligats haver de ser dits pesadors de dita Lenya aso la responsio, o, salari de altre diner per pesada que venut hauran de di (fol. CXXXI r.) De la llenya de Mar. ta Lenya com en dites Ordinations, e, deslberatio de Consell se conte. Foren publicats los demunt dits Dotze Capitols a XXX. de Setembre. M.D.LVIII.

54 f

[1396, desembre, 12. Barcelona]

Que la Lenya sie pesada present lo comprador, o, ab voluntat sua altre persona.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat que algun venedor, o, revenedor de Lenya no gos pesar alguna Lenya sino es present aquell qui la comprara si donchs no ho fahia de voluntat sua, e, aço per tal com los dits venedors, o, revenedors pesen una, o, dues somades de Lenya, o, mes, e, puis posen la enterra, e, meten la Lenya prima deius, e, les stelles grosses desus, e, la gent que la Compra penses que sia tal devall com demunt la qual cosa torna en gran dan dels singulars de la dita Ciutat sots ban de V sous per cascuna somada, e, per cascuna vegada que contrafara. Fou publicada a XII. de Desembre. M.CCC.LXXXXVI.

54 g

[1492, octubre, 20. Barcelona]

Que la Lenya de Mar que sera descarregada en altre lloch hon no acostume de star sia venuda un diner meins per quintar.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat que no sia licit o, permes a alguns qui aporten Lenyes per mar, e, descarreguen aquelles davant la torra nova, o, en altres parts de la marina, o, platge de Mar fora de lloch acostumat, e, deputat als venedors de les Lenyes de vendre aquelles al for que son venudes les lenyes per aquells qui les porten, o, fan portar, e, tenen apilades en la plaça, o, lloch acostumat tenir aquelles ans les hagen a vendre un diner meins de aquelles que en dit lloch tenen la dita Ciutat continuament provehida de dites llenyes sots ban de XX. sous. a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari. Fou publicada a XX de Octubre. M.CCCC.LXXXX.II.

Dels quals bans sien fetes tres eguals parts la una de les quals sera del acusador, laltra del Mostaçaf, la terçera de les obres dels Murs, e, valls de la dita Ciutat.

Retenense empero los honorables Consellers, e, promens que si en les dites Ordinations, o, en alguna de aquelles havia alguna cosa obscura podran interpretar corregir, e, smenar tantes, e, quantes vegades ben vist los sera a llur bona coneguda. (fol. CXXXI v.) en blanc.

55

[Ordinacions referides al comerç del carbó]

55 a

[1393, maig, 17. Barcelona]

(fol. CXXXII r.) Del carbo.

Ordinations del Carbo.

Que nos gos comprar Carbo per traurel de Ciutat.

Ara hoiats etc. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la Ciutat de Barcelona. Que algun mercader, o, altra qualsevol persona no gos comprar, o fer comprar

Carbo per traurel de Barçelona ne per trametrel en altre lloch que lo Carbo sie descarregat en la Plage de Barçelona.

Que Carbo qui ve per mar nos puixe enbotigar ne comprar per vendre.

Item que algun revenedor, o, altra qualsevol persona no gos enbotigar Carbo que vingue per mar ans lo hague a tenir en la plaça acostumada, e que algun revenedor no gos comprar per revendre en un dia sino un sac, o dos sots ban de X. sous, e, perdre lo Carbo. Foren publicats los demunt dits dos Capitols a XVII. de Maig. M.CCC.LXXXIII.

55 b

[1448, febrer, 1. Barcelona]

Que lo Carbo hage esser net e sens alguna mescla.

Item Ordenaren los dits honorables Consellers, e, promens que qualsevol persona qui metra Carbo en la dita Ciutat per vendre aquell hage, e, sia tengut metre en cascuna sarria, o, sach hon sera mes hun quintar, o, mitg quintar de Carbo net de brossa, o, altra mescla o de banyadura sots ban de XX. sous. per cascu, e per cascuna vegada que sera fet lo contrari. Entes empero que en la present Ordinatio no sie compres Carbo de vern, e de pi, e de bruch qui serveix als argenters, e, freners, e, ferrers, lo qual no se acostuma vendre a pes. Fou publicada a I. de Febrer. M.CCCC.XXXXVIII.

55 c

[1393, maig, 17. Barcelona]

Que lo Carbo sia net, e, garbellat ab lo Garbell per aço ordenat.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens per esquivar fraus, gabella, e, mal us ques troben en lo Carbo quis ven en la dita Ciutat que tothom qui vena en la dita Ciutat Carbo hage, e, sie tengut ab lo Garbell en aço Ordenat lo qual es fet axi com ha ned per ço que lo dit Carbo sie net de morina, e, de rabaçes, e, de altres frasques, e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada V. sous. Fou publicada a XVII de Mag. M.CCC.LXXXIII.

55 d

[1460, gener, 9. Barcelona]

[1458, novembre, 10. Barcelona]

Que revenedor, o, altre qualsevol persona no gos embotigar Carbo (fol. CXXXII v.) Del Carbo. qui vinga per mar, e, que de aquell, e, del que ve per terra non puixe comprar sino una somada.

Ara hoiats tot hom generalment per manament del honorable Mostaçaf. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens per profit comu. Que algun revenedor, o, revenedora, o, altra qualsevol persona no gos enbotigar Carbo qui vingue per mar ans lo hage a tenir en la plaça acostumada, e, quel dit revenedor, o, revenedora non gos comprar en un dia sino un sach, o, dos, e, que tro que hage venuts aquell, o, aquells no gos mes comprar. E axi matex sie entes que lo dit revenedor, o, revenedora nos comprar del Carbo qui ve, e, es portat per terra en la dita Ciutat per pagesos, o, per altres qualsevol persones sino en un dia una somada, e, que tro hage venuda aquella non gos comprar altre. sots ban de X. sous. e, de perdre tot lo Carbo que en casa, o, en altre lloch li sera trobat.

Que del quintar de Carbo no puixe pendre ne donar mes avant de III. sous.

Ara hoiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf. Que com a X. de Noembre del any M.CCCC.LVIII. sie stada publicada una Ordinatio contenen entre les altres coses que algu no gos demanar ne haver de cascun Quintar de Carbo que vendra mes avant de II. sous VI. diners sots cert ban en la dita Ordinatio. contengut, e, com a present per los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat sie stat vist per utilitat de la cosa

publica de aquella, e, per haver mes habundantia del dit Carbo que la dita Ordinatio sie per lo present suspesa. E, per tant los dits Consellers, e, promens havents per suspesar la dita Ordinatio. Ordenaren que daçi avant sie licit, e, permes a qualsevol persona poder vendre, e, haver del dit Carbo que vendra en la dita Ciutat aquell for, o, preu ques pora concordar ab lo comprador sens incorriment de algun ban fins altrament per los dits Consellers, e, promens hi sie provehit. Entes empero, e, declarat que algu qui vendra del dit Carbo no gos pendre ne haver, ne quil comprara donar directament ne indirecta mes avant de III. sous per quintar del dit Carbo, e, qui lo contrari fara incorrega per cascuna vegada axi lo comprador com lo venedor en ban de X. sous. e, de perdre lo Carbo lo qual sia donat per Amor de deu. Foren publicats los dos demunt dits Capitols a VIII. (fol. CXXXIII r.) Del Carbo. de Janer. M.CCCC.LX.

55 e

[1517, novembre, 21. Barcelona]

Que Carbo nos pugua comprar fora de la Ciutat, ni donar en lo preu mes del afforat per quintar.

Ara hoiats tot hom generalmet per manament del honorable Mostaçaf. Que com per los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat es stat statuit, e, ordenat que algu que vendra Carbo no gos pendre ne haver ne quil comprara donar directament ne indirecta mes avant de III sous per quintar del dit Carbo, e, qui lo contrari fara incorrera per cascuna vegada axi lo comprador com lo venedor en ban de X sous, e, de perdre lo Carbo lo qual sia donat per amor de deu. E com a la dita Ordinatio sia contrafet per alguns qui hixen fora de la Ciutat, e, compren Carbo dels pagesos qui aquell aporten per vendre a la dita Ciutat donant per quiscun quintar del dit Carbo ala dita raho de III. sous. E ultra aquells paguen apres lo dret acostumat pagar al portal que es III. diners per quintar. De forma que compren lo dit Carbo a raho, o, for de III. sous y III. diners per cascun quintar. E encare molts dells donen abeuratges als dits pagesos perque los venen lo dit Carbo y moltes vegades son fraudats en lo pes, e, conditio del dit Carbo en gran dan llur, e, de la cosa publica de la dita Ciutat y en perjudici de la dita Ordinatio. Pertant los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat volents quant en ells sie provehit als dits abusos, e, dants per executio, e, observatio de la susdita Ordinatio. Statuiren, e, Ordenaren que daçi avant no sia licit ne permes a persones algunes de qualsevol stat, o, condicio sien comprar del dit Carbo fora la dita Ciutat ni donar en lo preu de aquell mes avant dels dits III. sous per quintar directament ne indirecta ne en altra qualsevol manera sots lo dit ban de X. sous, e, de perdre lo Carbo lo qual sie donat per amor de deu. a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari. Fou publicada a XXI. de Noembre. M.DXVII.

55 f

[1517, novembre, 17. Barcelona]

Que lo Carbo de Pi, e, de Bruch sie venut al preu Limitat, e, afforat. E no res meins que los sarrions, e, sachs sien de les mides acostumades.

Ara hoiats tothom generalment per manament del honorable Mostaçaf de Barçelona. Que com per provehir als abusos que de present se fan per los pagesos, e, altres venedors de Carbo de Pi (fol. CXXXIII v.) Ordinations. e, de Bruch. que son acostumats vendres a ull, y no a pes venent aquells a grans e, desmoderats en gran dan de la dita Ciutat y poblats en aquella. Per ço los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat per evident utilitat de aquella han statuit, e, ordenat, Que lo dit Carbo de Pi y de Bruch sia afforat, e, lo preu de aquell Limitat segons que per ells es stat afforat, e, Limitat en aquesta manera. Ço es lo Sarrion del Carbo de Pi de tenguda de mig Quintar de Carbo de Alzina a raho de X. diners, e, no mes

avant. E lo Sac de Carbo de Bruc de que se acostumen amprar los Ferrers a raho de II. sous lo sach, e, no mes avant. Provehint no res meins, e, Ordenant que los dits sarrions ni sachs no puixen fer mes petits del que al present son acostumats fer. Per tant lo dit honorable Mostaçaf notificant la dita Ordinatio diu, e, intima a totes, e, sengles persones de qualsevol stament, o, conditio sien que daçi avant no puixen ni gosen vendre en la dita Ciutat ni en los termens, o, territori de aquella lo dit Carbo de Pi ne de Bruc, sino als preus desus dits ço es lo Sarrio de Carbo de Pi, de tenguda de mig quintar de Carbo de Alzina a X diners, e, lo Sach del Carbo de Bruc a II sous, e no mes avant. E, que no gosen fer los Sarrions, ne los Sachs mes petits del que al present son acostumats fer sots ban de V. sous, e de perdre lo Carbo, a quiscu, e, per quiscuna vegada, que sera fet lo contrari. Fench publicada a XVII del mes de Desembre. M.D.XVII.

Dels quals bans sien fetes tres eguals parts etc.

Retenense empero los honorables Consellers, e, promens.

56

[Ordinacions referides al comerç del suro]

[Sense data]

(fol. CXXXVIII r.) Del Suro.

Ordinacions del Suro.

Ara hoiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens restant ab altres Ordinacions fetes per tolre lo gran abus debat. etc. Introduints en la dita Ciutat etc. E sobre lo comprar dels Suros que en la dita Ciutat son aportats, e, en lo revendre de aquells per los qui comprat han dels venedos portants los dits Suros. dels quals per lo revendre de aquells los Tapiners e, Sabaters compren de dits revendedors forçats a maior preu del qual comprarien si aquells no fossen dits Suros a mallor fayso com lo hus dels dits Suros principalment toquen al hus de dits Tapiners, e Sabaters, e així com sia interes gran de la cosa publica per so los honorables Consellers, e, promens, ordenaren les Ordinacions següents.

Que revenedor algu no gos comprar Suros del principals venedors per revendre.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que no sia nengun revenedor habitant en la dita Ciutat que de aquesta hora avant gos ne presuma comprar Suros alguns dels principals venedors, o portants e, venents dits Suros en la present Ciutat de Barcelona per aquells revendre així dins dita Ciutat com fora de aquella a persona alguna de qualsevol conditio sia, o, persones per tant com se ocupen aquelles encarint aquells als dits Sabaters, e Tapiners, per hon los Compradors de Tapins, e altres coses haon Suro entre se venen a maior preu del que nos vendrien si dits Sabaters, e dits Tapiners compraven dits Suros de dits venedors portants en dita Ciutat, e, aço sots ban a cascu, e, per cascuna vegada de XXXX. sous.

Que a Tapiners, e, Sabaters sia licit comprar dels dits venedors per llur obs, e, dels dits Suros puguen revendre a qualsevol persona.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que los dits Tapiners, e Sabaters puixen, e, los sia licit, e, permes comprar de dits venedors de dits Suros (fol. CXXXVIII v.) Ordinacions. e, de altres qualsevol persones per a obs de llurs arts, e, officis, e, necessitats de aquells sens pena alguna, e, que dits Sabaters, e, Tapiners puixent dels Suros comprats de aquells revendre a qualsevol persona, o, persones, com dits Suros sien trobats mes a obs dels llurs Officis, e, a utilitat dels compradors de aquells com dalt es dit.

Que qui comprat haura de dits Suros pugua de aquells vendre fora Ciutat pus no sia a persona de dins Ciutat. Empero que los Tapiners, e, Savaters tinguen libertat de comprarne primer.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que sia licit, e, permes a qualsevol persone, que mercaderia volra de dits Suros, aquells poder vendre fora de Barcelona, e, territori de aquella puga revendre aquells per via directa, o, indirecta. Empero que primer ans de traure dits Suros de dita Ciutat primerament hagen llibertat dits Sabaters, e Tapiners de comprar tants quants sera mester a obs del dits Officis e, no en altra manera sots ban a cascu e, per cascuna vegada que sera contrafet de XXXX. sous.

Que qui aportara Suros per Mar poch, o, molts no los vena que primer no sia dada facultat de comprar als Tapiners, e, Sabaters.

Item. Que venint, o, aportant per Mar alguna quantitat de Suros poch, o, molts que no sia licit al Senyor, o, aqui aportara dits Suros, de poder vendre a persona alguna part ni tot lo suro, que primer no sia dada facultat als promens dels dits Officis. o, algu de ells si volran comprar, o, volran de aquells sots ban de XX. sous.

Dels quals bans sien fetes tres parts les dues del Mostaçaf.

Retenense empero los honorables Consellers, e, promens etc.

57

[Ordinacions referides als traginers que transportaven la llenya que arribava per mar]

[1454, juny, 28. Barcelona]

[1533, juliol, 27. Barcelona]

(fol. CXXXV r.) Dels Traginers.

Ordinacions, e, afforaments dels Traginers que tragen la Lenya de Mar.

Ara hoiats totom generalment de part dels honorables mossens los regent la Vegaria, Balle, e, mostaçaf de la present Ciutat de Barcelona ço es de quiscu dells tant com toca, e, ha sguart a sa juradictio. Que com en los dies passats sien stadas fetes, e, publicades diverses Ordinacions per los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat i en special una Ordinatio que fou publicada a XXVIII. de Juny. M.CCCC.LIIII. sobre los Traginers de Mar, e, de Lenya tatxant los ports ço es Que no sie licit ne permes demanar ne haver per cascuna somada de Lenya ques portara de qualsevol lloch hont sera la Lenya. dins los murs de la dita Ciutat sino çom que es acostumat de port, e, dels llochs hon era acostumat. ço es IIII. diners, o, V. diners, o, VI. diners per quiscuna somada, e, no pus avant sots ban de. XX. sous a quiscu, e, per quiscuna vegada que sera fet lo contrari. E com per dita Ordinatio no aparega esser satisfet sino als ports de Lenya, e, en aquells no es declarat lo lloc fins ahon es obligat lo Traginer portar la Carrega ni lo for, o, preu de aquella per hont se son seguits molts desordes, e, abusos. Com se sie vist es vege de alguns anys ensa que los dits Traginers se fan pagar per los dits ports lo que volen a llur arbitre, e, conexensa, e, en cara que aparega esser fors excessius, e, demasiats per ferse pagar moltes vegades al doble del que mereixen, y es rahonable esser los pagat allegant, e, pretenent los dits Traginers que per eser antigament la carrega de la Lenya tant solament de quatre Quintas e, los viures dells, e, de llurs Animals a gran mercat e, al present de molts anys ença la carrega de la Lenya es de V. quintas. E los dits viures, e, despeses son charissims, poden, e, deven demanar, exigir, e, rebre lo ques poden convenir, e, llogar ab les persones quels ha menester, e, no star a la taxa antiga. E sie cosa pertinent, e, raonable segons la varietats dels temps sien variades, e, mudades Ordinacions a utilitat, e, repos de la cosa publica. Pertant permetre en degut Orde los dits Traginers, e, quiscu hage rebre, e, pach lo que justament li pertany, hagut lo parer de diverses persones en semblants coses expertes habilitats (fol. CXXXV v.) Ordinacions. e, en millor comutant, e encare aiustant a les dites Ordinacions romanents empero aquelles en les altres coses en la forsa, e, valor.

Ordenaren, e, Statuiren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat.

Que tota carrega de llenya, o, de Roba, o de Mercaderia, no sia de mes pes de IIII.

Quintas.

Primerament attenant que la carrega de la Lenya antigament era de IIII. Quintas, e, al present se practica de V. Quintas considerant que tots los traginers no tenen llurs animals tant bons, e, sforçats que sien per portar los dits V. Quintas. E sie cosa molt rahonable la dita carrega sie habilitada. Affi que tots en general puguen fer faena ab llurs animals. Que daci avant tota carrega de Lenya ne de altre qualsevol port de Robes, o altres avers de Mercaderies no hage ne degue esser feta de mes pes de IIII. quintas. com lo port e, paga de aquella sie stat moderat, e, tatxat segons lo dit pes.

Que Traginer algu no puga haver de port mes de IIII. diners de la Ribera de la Mar fins en los llochs devall specificats.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens per los sguarts desus dits. Que daci avant qualsevol Traginer de Mar qui aportara Lenya, o altra qualsevol Carrega de Roba, o altra qualsevol manera de avers de Mercaderia del dit pes de IIII. quintars de la Marina al Monestir de les Monges de Sancta Clara, e, devallant per lo Pla den llull, e, per lo Born, e, passant als Capellers, e, detras la sglesia de Sancta Maria de la Mar, e, per lo font de dita sglesia tirant per lo carrer del forn exint a les basses de Baseya, e, al forn de la devallada de Vila de Cols, e dret camí per la casa del hoste dels Correus exint al mig del regomir, e, devallant al Carrer den Gimnas, e, devallant per la remallada de casa de Mossen Malla voltant al Carrer Ample al canto de Mossen Galferan Oliver, e, tirant per lo dit Carrer ample fins al monestir, o, dormidor de Framenos no puguen demanar exigir ne rebre mes de IIII. diners barcelonins tant solament. Que Traginer algu no puga haver de port mes de V. diners de la Ribera de la Mar fins en los llochs devall specificats.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que portant (fol. CXXXVI r.) Dels Traginers de Mar. los dits Traginers fins al Monastir de sanct Agosti, e, devallant per lo pes de la Farina, per la Esglesia de sanct Culgat, e, Capella den Marcus a la Plaça de la Lana, e, Boria, e puiant per la devallada de la Cort, e, Calsataria, e plaça de sanct Jaume, e, per lo Call, e Bocaria fins al Portal de la bocaria no puguen haver rebre ne fer pagar los Traginers per quiscuna de dites Carregues de IIII. quintars mes avant de V. diners.

Que Traginer algu no puixa rebre ne haver mes de VI. diners de Port de la Ribera de la Mar fins als llochs devall dits.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e promens Que portant fins al Portal nou, e, davallant al Pont de la plaça de sanct Pere, e, tornant per lo Carrer jusa de sanct Pere exint a la Ribera de sanct Joan, e, per, lo Carrer den Capons, e, per lo Carrer dels Cellers, e Ostals del Bou, e de la Campana exint al cap de la Plaça nova, e, tirant per lo Carrer del Forn qui va a la Carniceria de la Cucurella, e per la Casa de mossen Gralla fins al portal de la Venema, als de la Porta Farrissa no puguen haver rebre ne, fer pagar los dits Traginers per quiscuna de dita Carrega de IIII. quintas mes avant de VI. diners.

Que Traginer algu no puga rebre ne haver de port mes de VII. diners de la Ribera de la Mar fins als llochs de dalt specificats.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e promens que portant fins a la Sglesia, e, Monastir de sanct Pere, e, devallant per lo Carrer subira de sanct Pere, exint al Monastir de Jonqueres, e, tirant per lo Carrer Condal exint a la Plaça de sancta Anna, e, tirant per lo Carrer de sancta Anna fins al Portal de la Palla que vuy es del Studi nou no puguen haver rebre ne fer pagar los dits Traginers per quiscuna de dites Carregues de IIII. quintas mes avant de VII. diners.

Que Traginer algu no puga rebre ne haver mes avant de VIII. diners de port de la Ribera de la Mar, fins als llochs davall scrits.

Item Ordenaren los dits honorables Consellers, e, promens Que portant en lo Raval ço es fora del Portal de la Bocaria, e, de la Muralla de la Rambla comprenent hi los Carrers del

hospital (fol. CXXXVI v.) Ordinations. e, del Carme fins al Portal de sanct Antoni. no puguen haver rebre ne fer pagar dits Traginers, per quiscuna Carrega de IIII. quintars mes avant. de. VIII. diners.

Que Traginer algu pugua rebre ne haver mes avant de VIII. diners de port de la Ribera fins als llochs debaix dits.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que portant del portal del Studi nou anant per los carrers den Borra, o, per lo Carrer dels Tallers fins al portal dels Tallers no puguen haver rebre ne fer pagar los dits Traginers per quiscuna Carrega de IIII. quintars mes avant de VIII. diners.

Que los Ciutadans, e, altres de la present Ciutat, e, los Traginers sien forçats de Jurar lo que hauran pagat e rebut per dita raho. E que los dits Traginers hagen a servir los habitants amb dita paga. E si cars sera que fer nou volguesen que sia licit als habitants ab llurs besties de portar, o, fer portar dita Lenya, o, robes a tot llur ventatge no obstant les Ordinations de dits Traginers en contrari.

Item Statuiren, e, Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que los Ciutadans poblats, e, altres en la present Ciutat qui hauran pagat lo dit port a los Traginers qui hauran rebut aquell puguen esser compelits, e, forçats de fer los jurar lo que hauran pagat, e, rebut per dita raho. Affi que la dita Ordinatio sie millor observada, e, que los dits Traginers requests que sien de paraula per los dits Poblats, o, habitants en dita Ciutat. hagen, e, sien tenguts servir aquells ab dita paga salvat just impediment vertader, e, no ficte. E si sera cars que los dits Traginers no vullen portar dita llenya ne altres coses desus dites sie licit, e, permes als dits Casolans, poblats, e, habitants en dita Ciutat de portar, o, fer portar les dites Carregues ab llurs, o, altres besties al millor aventatge que poran. No obstant que per les Ordinations de dits Traginers, o, altrament fos vedat, o, dispost lo contrari ultra lo ban en que seran encorreguts, e, executats los dits Traginers.

E finalment statuiren, e, Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que les presents Ordinations se hagen a servir, e, tenir segons que en aquelles es specificadament contengut. Sots ban a cas (fol. CXXXVII r.) Dels traginers. cu, e, per cascuna vegada que sera contrafet de XX. sous. Foren publicats los demunt dits vuit Capitols. a XXVII. de Juliol. M.D.XXXIII.

Dels quals bans sien fetes tres parts eguals la una del honorable Mostaçaf lalt ra del accusador, e, la restant terça part de les obres dels Murs, e, valls de la dita Ciutat.

Retenense empero los dits honorables Consellers, e, promens etc. (fol. CXXXVII v.) en blanc.

58

[Ordinacions referides al comerç de la palla]

58 a

[1398, maig, 30. Barcelona]

(fol. CXXXVIII r.) De la Palla.

Ordinations de la Palla.

Que la Palla sia venuda al lloch ordenat.

Ara hoiats tothom generalment per manament del honorable Mostaçaf de Barcelona. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens per fer cessar molts fraus quis fan en vendre Palla per ço com en aquella roysos, e, Palla de marfegas, e, fems, e, fahent hi altres malvestats, e, encamaraments hoc encara que demane de la dita Palla grans preus, e, fort desmoderats.

Que daqui avant la dita Palla se hage a vendre al Pes destinat, e, Ordenat per los dits

Consellers a la Plaça Nova. Per ço tot hom de defora Ciutat, o, de la Ciutat, o, altre qualsevol persona que vendra Palla en la dita Ciutat. hage a vendre aquella neta de tota sutzura, e, portar aquella a la dita Plaça nova qui es apres lo palau del Bisbe de Barcelona. E hon vuy se acostume de vendre la dita Palla. e aqui la hage a vendre pesada al pes en lo dit lloch, e, als fors deius scrits, e, qui contratara perdra la dita Palla que contra la dita Ordinatio venuda haura la qual sera cremada, e, pagara per ban cascuna vegada XX. sous. Fou publicada a XXX. de Maig. M.CCC.LXXXXVIII.

58b

[1437, abril, 11. Barcelona]

[1560]

En lany M.CCCC.XXXVII. ha XI. de Abril los honorables Consellers, e, promens per certes, e, iustes causes trasportaren lo dit Pes de la Plaça nova a la Rambla al portal de Sanct Sever, e, apres per la edificatio de las Scolas fou mudat entre lo Portal de la Farrissa, e, de sancta Anna davant del Carrer den Ginioler, en lo qual fa canto la Sglesia de nostra Senyora de Bethlem dels Inygos, e, apres en lany M.D.LX. ses transportat, e, posat fora del portal de la Bocharia en la Rambla arimat a la torre com se mostra.

58 b

[1458, febrer, 8. Barcelona]

Que la Palla no sia venuda sino en lo dit lloch assignat ço es en la Plaça apellada del Pes de la Palla.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que daqui avant qualsevol persona de qualsevol ley stament, o, conditio sie no gos ni li sie licit ne permes portar en la dita Ciutat ne en alguna part, o, lloch de aquella palla per a vendre sino solament (fol. CXXXVIII v.) Ordinations. en la plaça apellada del pes de la Palla, e, daqui no sia llevada per metre en casa ne botiga ne en altre lloch ans hage star en la dita plaça fins a tant aquella sie venuda. exeptat Palla de llit, sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari de. L. sous, e, de perdre la Palla. Fou publicada a VIII. de Febrer M.CCCC.LVIII.

58 c

[1412, abril, 22. Barcelona]

Que la Palla no sia venuda fins primer sia pesada al pes Ordenat.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que tot hom de la dita Ciutat, o, fora de la Ciutat qui aportara en la dita Ciutat Palla de qualsevol specia per vendre segons que es acostumat, no gos vendre la dita Palla per lo cami mentre la aportara en la dita Ciutat ne dins aquella tro aquella hage portada a la plaça de la dita Ciutat hon se acostume vendre, e, pesar la dita Palla, e, aço sots ban de V. sous a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari.

Que pus la Palla sie en la Plaça sie venuda de continent, al qui la volra.

Item Que tothom qui aportara en la dita Ciutat de la dita Palla apres que la haura aportada en la dita plaça sie tengut vendre aquella Palla a aquell qui la volra comprar encontinent que per lo dit comprador li sera demanada per lo preu, o, for aque es estimada sens demanar, e, pendre per beure, o, algun altre aventatge per poc que sie, e, encara que li fos dat gratiosament per lo comprador de aquella Palla. E, sens encara posar exceptio alguna que ya la hage venuda a altre persona si donhs la persona aqui la haura venuda a altre persona si donch la persona a qui la haura venuda no hera present en la dita Plaça per fer la sen portar a sa casa, o, la dita Palla sera ya pesada perque fos venuda a algu. E aço sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari de V. sous.

Foren publicats los demunt dits dos capitols a XXII. de Abril. M.CCCC.XII.

58 d

[1398, maig, 30. Barcelona]

De no fer mescla de Palla.

Item que algun hom, o, alguna persona que vendra, o, vendre fara de la dita Palla no gos metre ne mesclar en la dita Palla Roysos fems ne altres sutzures, o, mescles ne en (fol. CXXXIX r.) De la Palla. cara banyar la per ço que pesas mes sots ban de XX. sous.

Fou publicada a XXX. de Maig. M.CCC.LXXXXVIII.

58 e

[1404, maig, 16. Barcelona]

Que la Palla ques fa de Lobregat fins a besos nos gos vendre en Ciutat exceptat. Hostaler.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens per squivar, e, foragitar moltes fraus ques cometen es poden cometre tot dia en la Palla, Que dingun revenedor, o, altre qualsevol persona de qualsevol conditio sie no gos vendre dins la dita Ciutat, o, los Ravals de aquella Palla alguna ques sie llevada en qualsevol terres que sien entre Lobregat, e, Besos si doncs no la ha de sa propia cullita. Exceptat hostaler, o, hostalera qui puixa vendre a menut solament a ses hostes tota frau remoguda. Sots ban per cascuna vegada que contrafara de. L. sous, e, de perdre la Palla. Fou publicada a XVI. de Maig. M.CCCC.III.

58 f

[1401, maig, 5. Barcelona]

[1398, maig, 30. Barcelona]

Dels llochs hon se deu tenir, o, enbotigar la Palla.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens per squivar molts perills quis poden sdevenir axi per foc com en altra manera en tenir botigues, o, cases plenas de Palla. Que alguna persona no gos daci avant tenir en nenguna botiga, o, botigues qui sien en llochs publics, axi com la Plaça nova, la Plaça del oli, la Boria, e, altres places, o llochs a aquelles semblants, Palla, o, Palles en gran quantitat per manera quen sien plenes, o, miges, o, en altra manera que fossen prop de miges, o, plenes ans aquells qui ne hauran dins X. dies primer vinentes les hage a traure, e, metre en altres Pahisses, e, llochs no perillosos, sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que contrafaran de L sous, e, de perdre les dites Palles. En aço empero no sien entesos hostalers qui tinguen de les dites Palles en llurs hostals per vendre a llurs hostes.

Que Palla no sia comprada per revendre.

Item Que algun hom, o, alguna dona de qualsevol condicio sie no gos comprar Palla per revendre ne gos la Palla que ya haura comprada revendre en la plaça ne en altre lloch si donchs no es hostaler qui la puixe vendre a ses hostes, e, (fol. CXXXIX v.) Ordinations. no ha altres persones, sots ban de XX. sous, e, de perdre la Palla. En la qual Ordinatio no son compresos los qui compraran fora lo territori, e, termens de aquella com axi sie stat habilitat lo dit capitol, a, V, de Maig. de M.CCCC.I. Foren publicats los demunt dits dos capitols a XXX. de Maig M.CCC.LXXXXVIII.

58 g

[1399, gener, 31. Barcelona]

Que algu no gos pendre Palla de les somades ques descarreguen al pes de la Palla.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf. Ordenaren los honorables

Consellers, e, promens de la Ciutat de Barcelona. Que alguna perçona de qualsevol conditio sie no gos pendre gens de Palla de les somades quis descarreguen en la plaça hon se acostuma vendre dita Palla sots ban de V. sous per cascuna vegada que contrafara.

Que no gosen pendre de la Palla que jau en terra.

Item que alguna persona de qualsevol conditio, o, stament sie no gos scombar ne pendre de la Palla que iau en terra ço es en lo pati hon la dita Palla se ven sino lo Pesador de la dita Palla sots ban de V. sous per quiscuna vegada que contrafara. Foren publicats los demunt dits dos Capitols a XXXI. de Janer M.CCC.LXXXX.VIII.

58 h

[1398, maig, 30. Barcelona]

Que lo Pesador hage a pesar be, e, verdadera la dita Palla.

Item que lo Pesador de dita Palla hage, e, sie tengut de pesar la dita Palla per tal forma, e, manera que no toch al Cadafal ne en altre lloch per tal que la Exavega de la Palla no puga esser empatxada per ço que la romana pusque dir veritat, e, les gents pusquen haver llurdret, e, si lo dit Pesador fa lo contrari pach per ban cascuna vegada. V. sous.

Que lo Quintar de la Palla de Forment sie venut a dos sous e VI diners. E, del Ordi a III. sous, e, VI diners.

Item que lo Quintar de la Palla del Forment se vene, e, se hage a vendre a II. sous, e, VI diners, e, nomes avant. e, lo Quintar de la Palla del Ordi se hage a vendre a III. sous, e, VI diners, e, nomes avant, e, si mes, o, meins haura en la somada de la palla que sia comptat segons mes, o, meins als (fol. CXXXX r.) De la Palla. dits fors, e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada XX. sous. Foren publicats los demunt dits dos capitols a XXX. de Maig. M.CCC.LXXXXVIII.

58 i

[1472, agost, 3. Barcelona]

Que la Palla no sie venuda a mes de XX. diners lo quintar.

Item Com en dies passats stant la present Ciutat en alguna stratura de palles per lo Consell fos posat for que lo quintar de la Palla pogues esser venut fins a quantitat de dos sous lo quintar. lo qual for era vist al Consell llavors esser rahonable. E, ara es vist accessiu per quant hic ha gran habundantia de Palles. Per ço Ordenaren los honorables Consellers, e, promens Que daçi avant la Palla no puixa esser venuda a maior for de XX. diners lo quintar, e, qui contrafara incorrega en ban, o, pena de perdre la Palla. Fou publicada a III. de Agost. M.CCCC.LXXII.

58 j

[1398, maig, 30. Barcelona]

Que nos puga comprar ferratge, margall ne altre herba per revendre. Item Que alguna persona de qualsevol conditio sie no gos comprar en la dita Ciutat ne fora aquella per revendre ferratge de Margall, ne alguna altra herba sots ban de XX. sous, e, de perdre la herba. Fonch publicada XXX. de Maig. M.CCC.LXXXXVIII.

Dels quals bans seran fetes tres eguals parts etc.

Retenense enpero los dits honorables Consellers etc. (fol. CXXXX v.) En blanc.

59

[Ordinacions referides al lloguer de bèsties, cavalls o mules]

[1460, maig, 20. Barcelona]

(fol. CXXXXI r.) De llogues de besties.

Ordinacions dels lloguers, e, llogaters de besties.

Que qui haura llogada bestia y en aquella hauran cavalcat dos, o, posada alguna Croça quen hage hagut dan sia a carrec del Llogater. E, lo mateix si li mudan Cella, E, que nos puga anar per jornada mes de VIII. en deu llegues.

Ara hoiats tot hom generalment per manament del honorable. Mostaçaf de la Ciutat de Barcelona. Ordenaren los honorables. Consellers, e, promens. Que daqui avant tots aquells qui llogueran, o, hauran llogada bestia alguna per Cavalcar, e, posaran sobra aquella Croça, o, hi faran cavalcar algu en les Anques en manera que tots iustats y cavalquen continuament, o, la mes part del dia, e, la dita bestia pendra algun sinistre, o, mal per la dita raho tot aquell dan, e, messions sien a carrec del dit llogater. E, en aço no es entes enginera ne Beasses algunes. E, aximateix sia a carrech del dit llogater si la dita bestia havia dan per mudar la Cella, e, encara que la Cella de la dita Bestia li fes mal lo dit llogater sie tengut si en lloch ne sera fer la li adobar affi que no li faça dan, e, sia pagat del lloguer. E, si no ho fahia, e, per culpa del dit llogater la dita bestia prenia dan sia a carrech seu. E, que algun llogater no gos ne li sia permes anar per Jornada mes avant de VIII. en X. llegues. e, si passara pus avant hage a pagar per cascuna llegua que hauria passada demes II. sous. E, si la dita bestia moria, o, prenia dan sia a carrec del dit llogater.

E, que si en alguna Bestia vindra algun Mal estant en Cami se hague a mostrar al primer Menescal que trobara, e, si algu lloga bestia per un lloch y va a altro mes lluny, e, agues sinistre sie a carrech del llogater, e, si fos malalta ans de partir que no y sia tengut.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens Que daci avant tota vegada que a alguna bestia llogada vendra mal per lo Cami lo llogater de aquella si conexensa naura la hague amostrar al primer Manescal que trobara, e, starne a consell de aquell, e, si fahia lo contrari, e, per aquella raho la dita (fol. CXXXXI v.) Ordenacions. bestia se moria, o, prenia mal que fos a carrech, e, dan del dit llogater, E, aixi mateix si algu havia llogada alguna bestia per anar en algun lloch, e, apres ira en altre pus lluny es saguira sinistra a la dita bestia sia a Carrech del dit llogater pero si la dita bestia era ya malalta ans de la partida que lo qui la hauria llogada no sie tengut en res.

Que qui haura llogada bestia de Cella, e, apres li posara Bast, o, llaurara ab ella que lo dan que ne haura sia a carrec del llogater. e, que lo tal llogater entre nit, e, dia hage a dar Corta, e, mig de Civada, e, Palla ab compliment lo dia que caminara, e, no caminan un Corta.

Item. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat. Que daqui avant tota persona que haura llogada alguna bestia de Cella per cavalcar, e, apres li fara portar bast, o, alguna carrega, o, llaurara sens concordarsen ab lo senyor de la dita bestia que lo dan, o, mal que liu saguis fos a carrech del del dit llogater e, no resmeins sie tengut cascu que llogara qualsevol bestia per cavalcar donar a aquella entre dia, e, nit almeins un Corta, e, mig de Civada, e, compliment de Palla, e, si la dita bestia aturara, o, folgara, en alguna part en tal cas no sia tengut de donarli sino un corta de Civada sots ban de X. sous per cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet.

E, Que qui haura llogada bestia, e, apres la fes vendre, o, diga que li es furtada, o, perduda lo tal llogater la pac ab lo lloguer del temps que haura stat, e, que si concordar no sen poden, que los promens de la Confraria facen lo acort.

Item que daqui avant qualsevol persona qui hauria llogada alguna bestia, e, de aquella fahia venda, o, tracte algu, o, dehia que li fos furtada, o, perduda que tal llogater sia tengut a pagar lo preu, o, la valua de tal bestia ab lo lloguer de tot lo temps que hauria stat concordat sen ab lo de la dita bestia, e, si concordar no sen poden que los prohombres de la Confraria dels hostalers sien concordadors aixi del preu de la dita bestia com del lloguer de aquella. (fol. CXXXXII r.) Del llogar de les Besties.

E, Que si algu llogara per si, o, per altri, e, aquella cavalcara Correu sens sabuda del

Amo de la bestia que lo tal llogater hage a pagar lloguer doble, e, si moria sia a carrech del llogater.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que daci avant si alguna persona llogara, o, haura llogada alguna bestia per son Cavalcar, e, per altre de sa conditio e a aquella fara cavalcar a algun Correu, o, altra persona que vage cuitat en forma de Correu sens sabuda del Senyor de la dita bestia que aquell tal qui llogada la haura sie tengut de pagar lo lloguer al doble, e, si la bestia per la dita raho moria, o, prenia algun dan que sie a carrech del dit llogater, e, del qui llogada la hauria.

Que si correu llogara alguna bestia pera cavalcar, e, anar a sert lloch, e, passava mes avant pach per cascuna llegua II sous, e, si tornava malalta, o, moria que sa a carrech del llogater.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que daqui avant qualsevol Correu qui llogara, o, haura llogada alguna bestia pera cavalcar e, anar en algun lloch cert, e, aquell passara mes avant que de aquella hora avant pach al senyor de la bestia II sous. per cascuna llegua que yra, e, passara mes avant, e, si vindra mal a la bestia per la dita raho es moria, que sia a carrech del dit llogater ultra los II. sous per cascuna llegua com dit es.

Que tota persona que llogara bestia a aventurer hage a denunciar lo vici, o, malaltia de la bestia, e, hage a donar bona Cella altrament lo llogater no li sia tengut.

Item Que daqui avant cascun aventurer, o, altra persona qui aura llogada, o, voldra llogar alguna bestia hage a denunciar lo vici, o, malaltia que la dita bestia hauria, e, hage a donar bona Cella en manera que no li face dan en altra forma lo llogater no sie tengut en algun mal que a la dita bestia se saguis. Fonc publicada a XX del mes de Maig. M.CCCC.LX.

Dels quals bans pecuniaris en cars que sien comesos sien fetes (fol. CXXXXII v.) Ordenations. tres pars eguals la una al Official executant. l'altra a la Caixa de la Confraria, e, la restant terça part a les Obres dels Murs e valls de la dita Ciutat.

Retenense empero los dits honorables Consellers, e, promens poder de interpretar corregir, e, smenar si en les sobredites Ordinations, o, en alguna de aquelles havia nenguna cosa obscura tantes vegades com los parexera a llur bona conaguda.

60

[Ordinacions referides als candelers i a la comercialització de sèu]

60 a

[1457, novembre, 16. Barcelona]

(fol. CXXXXIII r.) De les Candeles de Seu.

Ordinations del Seu, e, de les Candeles del Seu.

Que qualsevol Candelers de Seu qui comprara, e, rebra seu hage a denunciar en continent dit seu als Consols del Offici.

Ara hoiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barcelona Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat per be e utilitat de la cosa publica, e, per bon endres, e, ben avenir del Offici dels Candelers de Seu de la dita Ciutat Ordenaren los dits Consellers, e, promens Interpretants y llimitants, e, comentants altres Ordenations fetes en lo passat sobre lo dit Offici. Que daqui avant quiscun candelers de Seu de la dita Ciutat quiscuna vegada que comprara, o, rebra Seu Age, e, sie tengut tantes vegades com les dites compres, o, rebudes fara aquells de continent denunciar als Consols del dit Offici qui llavos aquell hi sera. Affi que lo dit seu sia compartit entre los dits Candelers en, e, segons forma de altres Ordinations del dit Offici sots ban a cascu, e, per cascuna vegada de C. sous.

Que les dites Compres, o, rebudes de Seu axi en Ciutat com fora huna jornada se

hagen a denunciar als dits promens.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat com per virtut de certes altres Ordinacions quiscun candeler de Seu sia tingut denunciar qualsevol compra de Seu per ell feta dins Barcelona, e, sia clarament vist que lo seu ques fa en la present Ciutat no bastara a gran part al Seu ques despen en la dita Ciutat. Per ço ampliats les dites Ordinacions Ordenaren los dits honorables Consellers, e, promens que daqui avant la dita denunciatio de les dites compres, o, rebudes tantes vegades com seran fetes per qualsevol candelers de seu sia feta segons dites cascuna vegada axi de les compres, o, rebudes ques faran dins la dita Ciutat com de les ques faran fora la dita Ciutat una jornada, o, nou llegues lluny de la dita Ciutat Inclusive sots ban a quiscu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari de CC. sous.

Que en continent que la denunciatio de dit Seu sera feta als con (fol. CXXXXIII v.) Candelers e. sols que, o, hagen a denunciar a cascu dels dits Candelers.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que daqui avant los Consols del dit Offici haien, e, sien tenguts de continent que las ditas denunciatio, o, denunciacions los seran fetas aquelles denunciar a tots, e cascu dels Candelers, e, Seu de la dita Ciutat sots ban a cascu dels dits Consols per cascuna vegada que sera fet lo contrari CC. sous.

Dels quals bans la tercera part sera del Mostaçaf, e, una altra del acusador, e, la restant dels murs, e, valls de la dita Ciutat.

Retenense etc. Fonc publicada a XVI. de Noembre M.CCCC.LVII.

60 b

[1461, novembre, 17. Barcelona]

Que Seu ne Candeles de Seu no sie tret de la Ciutat termens, o, territori de aquella sino fins en X. lliures.

Ara hoiats etc. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens per utilitat de la cosa publica que daqui avant no sia licit ne permes a alguna persona de qualsevol stament, grau, o condicio sie traure de la dita Ciutat termens, e, territori de aquella alguna natura de Seu. ne encare candeles de Seu obrades sino fins en X lliures, e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada. L. sous, e, perdra lo dit seu, o, candeles.

Dels quals bans les dues parts al Mostaçaf, e la tercera al acusador. Retenen se etc. Fou publicada a XVII. de Noembre. M.CCCC.LXI.

60 c

[1497, juliol, 29. Barcelona]

Que carnicer no puga comprar ne fer comprar Seu per obrar ne fer obrar candeles.

Ara hoiats totom generalment que com en lo passat veent los Carnicers de la dita Ciutat que no poden vendre llur seu procuraren que fos statuit e, Ordenat per los Consellers y promens de la dita Ciutat que del dit llur seu, e, no daltre poguessen obrar, o, fer, obrar candeles, e vendre aquelles al for ab altres Ordinacions disposat ço es Malla. meins la lliura que los candelers les venen. E de algun temps ensa los dits Carnicers hagen abusat de la dita Ordinatio comprant, e, fer comprar Seu daltres carnicers, e, persones obrant, e, fent obrar de aquell, e, de llur seu candelas en gran, e, evident dany, e, perjudici del dit Offici de Candelers. Per tant los dits honorables Con (fol. CXXXXIII r.) Candeles de Seu. cellers e, promens tenint a be que aquelles coses que antigament son estades degudament Ordenadas tota vegada que per abus son vistes desordenades e, desviades sien a degut Orde restituïdes, e tornades per evident utilitat de la cosa publica de la dita Ciutat, e, preservar lo dit Offici de Candelers dels dits abusos, e danys qui per avant se porien seguir si provehit no y era. Ordenaren, e, statuiren que daci avant no sia permes a carnicer algu comprar, o fer comprar Seu per obrar ni fer obrar directament, o, indirecta Candeles de Seu en la dita Ciutat termens,

e, territori de aquella, sino de Seu llur propi procehit de Bestiar seu que hauran tallat, e, fet tallar, e, no daltre sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari de C. sous.

Dels quals bans etc. Retenen se empero los dits honorables etc.

Fou publicada a XXVIII de Juliol. M.CCCC.LXXXVII.

60 d

[1374, gener, 4. Barcelona]

Que Candelas de Seu nos façen falses ni lo ble de borrasses. Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que ninguna persona de qualquier condicio sie qui obre, o, vena Candelas de seu en la dita Ciutat no las gos fer falses ço es que las hagen a fer, e, vendre de un Seu mateix aixi ques mostren aytals de fora com de dins. E que nos gos metre en lo ble de les dites Candeles borrasses ne altres coses sino coto sots ban de LX sous, e, de perdre las Candelas falses.

Que tota persona que comprara de les dites Candeles hage a dir de qui les ha agudes.

Item Que tota persona que comprara de les dites Candeles hage de dir veritat de qui las ha agudes si request sera sots ban de X. sous. Dels quals bans etc. Retenense etc. Foren publicats los demunt dits dos Capitols a IIII. de Janer M.CCCLXXIII.

60 e

[1457, novembre, 16. Barcelona]

Que Caneler de Seu, o, altre, no puga rebre, o, portar ne fer portar en sa casa Seu ni mourel del lloch on sera stat comprat, o, sia dins, o, fora Ciutat. Que primer nou hage denunciat als Consols, e, feta la denunciatio. Que los Consols lo hagen a manifestar als altres Canelers.

Ara hoiats etc. Jatsia en lo passat los honorables Consellers, e, promens ab lo Consell Ordinari de la Ciutat de Barçelona (fol. CXXXXIII v.) Dels Canelers, e, per lo be, e, utilitat de la cosa publica, e, per bon endreç, e, ben avenir del Offici dels Canelers de Seu de la dita Ciutat sia stat Ordenat que cascun Caneler de Seu de la dita Ciutat cascuna vegada que comprara, o, rebra Seu hage, e, sia tengut tantes vegades com les dites compra o compres, o, rebudes fara aquelles de continent denunciar als promens del dit Offici qui llavores seran affi que lo dit seu sia compartit entre los dits Canelers Iuxtaforma de altres Ordinations del dit Offici segons que les dites coses mes llargament son contengudes en les dites Ordinations fetes a setze de Noembre del any M.CCCC.LVII.

60 f

[1509, juliol, 4. Barcelona]

Empero per quant esperiensa a mostrat que alguns dels dits Canelers mes habundosos en pecunies y bens temporals que altres apres que han fetes les dites compres de Seu y ans de denunciar als dits Consols se porten, o, fan portar aquell a llurs cases, e, trien ne lo millor grex, o, seu y apres fan dita denunciatio als dits Consols per forma que quant se a de fer lo compartiment ells venen lo dolent al matex for que han comprat lo bo i retenen se vers si lo millor com dit es en gran dan, e, periudici dels altres Canelers qui per no eser tan facultosos en pecunies no poden fer les compres de Seu que los dits altres Canelers fan. Hi encare de la cosa publica de la dita Ciutat. Per tant los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat havents de aquestes coses plena potestat del Consell Ordinari de aquella celebrat a vuit del mes de Juny prop passat llohants y aprobants y confirmants les dites altres Ordinations sobre lo dit Offici fetes y aquelles en quant mester sia aiustats a petitio, e, instantia dels Consols, e, promens del dit Offici desitians proveir a les dites Coses Statuiren, e, Ordenaren que daci avant no sia licit ne permes algun caneler de Seu, o, altre qualsevol

usant del dit Offici en la dita Ciutat rebre, portar, o, fer portar en casa sua, o, altre lloch ni moure, o, fer moure del Scorxador, o, altre qualsevol lloch, o, alla hont sera qualsevol quantitat de Seu que haura comprat en la dita Ciutat termens, e, territori de aquella sens que primer no hage denunciat aquells als dits Consols segons forma de altres dites Ordinations, e, de la dita denunciatio sia passat hun dia natural. E, que los dits Consols en continent que la dita denunciatio lo sera feta hagen a manifestar aquella als altres Candelers, e, usants del dit Offici. Affi que entre (fol. CXXXXV r.) Candeles de Ceu. ells se puga fer compartiment del dit Seu comprat dins los dits scorxados, o, altre lloch ahont sia lo dit Seu comprat segons que per altres Ordinations sobre aço com dit es fetes es disposat sots ban de C. sous a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari. Fou publicada. a. IIII. de Juliol M.D.V.IIIII.

60 g

[1468, agost, 4. Barcelona]

Que Candeles de Seu sien venudes a VIII diners la lliura.

Ara hoiats etc. Per tolre, e, evitar molts, e, diversos dans e fraus, e, abusos ques seguexen es seguirien per avant sobre les coses davall serites si no y ere provehit. Ordenaren per ço los honorables Consellers y promens de la dita Ciutat per utilitat, e, profit de la cosa publica de aquella que daçi avant algun Candeler, o, Candelera, o, venedor, o, venadora de Candeles de Seu, no gos ni li sie licit ne permes vendre, o, fer vendre la lliura de les dites Candeles a mes for, o, preu de VIII. diners per cascuna lliura sots ban de X. sous per cascu, e, per cascuna vegada. que sera contrafet. Fou publicada a IIII. de Agost. M.CCCC.LXVIII.

60 h

[1517, octubre, 30. Barcelona]

Que Candelas de Seu no sien venudes a dinades si donhs no seran de tal pes que respongue a raho, o, for Ordenat.

Item com per Ordinations per los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat per be, e, utilitat de aquella en lo passat fetes sia stat statuit, e, Ordenat que los Candelers de Seu ni altres no puguesen vendre, o, fer vendre les Candeles de Seu a maior for de VIII. diners la lliura y la experientia haia monstat que a les dites Ordinations per via Indirecta es contrafet. Car venen les dites Candelas a dinades fan aquelles tant primes que segons lo pes delles respon la lliura a raho, o, for de XIII. diners, o, mes en gran dan, e, perjudici de la dita Ciutat, e, poblats en aquella. Pertant los dits honorables Consellers, e, promens volent apartar los dits abusos y provehir al be public de la dita Ciutat interpretant, e, declarant les dites Ordinations, e, aquelles en quant mester sie confirmats Statuiren, e, Ordenaren que daci avant no sie licit, e, permes a algun Candeler, o, candelera revenedor, o, revenadora ni altre qualsevol persona vendre, o, fer vendre en la dita Ciutat termens, o, territori de aquella de les Candelas de Seu a dinades si donchs les dites Candelas no seran de tal pes que responga a raho, o, for de VIII. diners la lliura, e, no mes avant sots (fol. CXXXXV v.) Dels Candelers, e. ban de XX. sous. a quisqu, e, per quiscuna vegada que sera fet lo contrari. Fou publicada a XXX. de Octubre M.D.XVII. Dels quals bans sien fetes tres eguals parts etc.

Retenense empero los honorables Consellers, e, promens. etc.

60 i

[1563, agost, 23. Barcelona]

Ara⁸⁷² oiats Totom generalment Que us notifique y fa a saber lo honorable Mossen Francesch Çenespleda en lo any present Mostaçaf de la Ciutat de Barçelona, Que los Magnifichs consellers y promens de la present Ciutat Per causa del abus se fa per los

⁸⁷² La següent crida s'afegí l'any 1563.

Candelers de ceu los quals per no tenir les candeles de seu en part vistosa, sino amagada, De hon se segueix que los qui aquelles han menester les compren a maior preu del que serie iust, y per llevar i tolre tant mala practica tan nociva als poblats, y habitants de la present Ciutat, han statuit i Ordenat, Que de aquesta hora en avant tot Candeler de Ceu quisqu die haie tenir en la porta de llur botiga, o, en una barra deu lliures, o, mes de Candeles peniades afi que estiguen en lloc vistos, si tantes ne tindra de obrades, e, sino, les que tindra fetes si manco seran sots ban de deu sous y perdre les Candeles que seran trobats tenir fetes en sa casa ni fora, o, altrament.

Item statuiren y Ordenaren dits honorables Consellers y promens que no sie licit ni permes a Candeler algu fer ni fer fer pera persona certa ni vendre en aquella dins una semmana Candeles de son propi seu mes avant de deu lliures, e, si sera trobat fer lo contrari perda les Candeles y pach V sous.

Item Ordenaren dits honorables consellers y promens que quisqu Candeler que en sa casa o, botiga, o, fora, dins la present Ciutat termens y territori de aquella tingue ceu propi dell, o, comprat per son Offici haie almenys dos voltes la semmana fer, o, fer fer Candeles y parar, o, obrir botiga puy tingue çeu de una roba en sus sots ban de deu sous y de perdre lo dit seu salvat iust impediment, a coneguda (fol. CXXXXVI r.) Dels Candelers de seu. dels Magnifics Consellers.

Item Ordenaren dits honorables Consellers y promens, Que no sie licit ni permes a dits Candelers vendre les Candeles a maior for, o Preu la lliura del que los sera donat per los magnifichs consellers y mostaçaf lo qual preu puixen alterar muntar y abaixar segons les concurrenties corren del temps los dits Magnifichs Consellers conformes sots ban iremisiblement de III lliures iremisibles y de perdre les Candeles que altrament, o a maior Preu hauran venudes y de privatio de son Offici a coneguda de dits Consellers.

Dels quals bans sien fetes tres iguals parts la una sia del accusador la altra applicadora a les obres dels murs y valls, y la restant tercera part al Official quen fara la executio.

Retenen se empero los honorables Consellers y promens poder de Interpretar Corregir y emendar, e, de nou si menester yls aparra ordenar tantes vegades quantes ben vist lo sera a llur bona coneguda.

Fou publicada a XXIII de agost 1563,⁸⁷³ .

60 j

[1567, febrer, 27. Barcelona]

Item ordenaren los Consellers, e, prohomens de la dita Ciutat que no sia licit ne permes a revenedor revenedores, o, altre qualsevol persona que no sia per son offici candeler de seu tenir en sa casa per vendre candelas de seu si doncs no stant desenfilades ni aquelles vendre per forma alguna a lliuras o, altre pes ni en altra manera sino a menut adinades e, que no puxe tenir mes de deu lliures de Candeles sots ban de L sous per cascuna vegada que sera fet lo contrari, e, de perdre les candeles.

Retenense empero etc.

Fonch publicada a XXVII de febrer MDLXVII⁸⁷⁴ . (fol. CXXXXVI v.) En blanc. (fol. CXXXXVII r.)

61

[Ordinacions referides a la producció de sabó]

[1400, novembre, 17. Barcelona]

Del Sebo. Ordinacions del Sebo.

⁸⁷³ En el manuscrit original apareix escrit en xifres àrabs.

⁸⁷⁴ Aquesta última ordinació s'afegit 1567.

Que los Sabons no pugan esser obrats de Olis mals.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf de la ciutat de Barcelona Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat per tolre molts fraus que de algun temps ença sobre aço se deguen esser fetes, Que daqui avant algun saboner, o, altre qualsevol persona qui obrara, o, fara en la dita Ciutat, o, termens de aquella Sabons alguns no gos obrar ne fer los dits sabons de Olis pudents ne mals, ne de morques de Olis sots ban per cascu, e, per cascuna de CCCC. sous.

Que ans de XXX dies nos puguen encaixar.

Item que algun Saboner, o, altra qualsevol persona qui obrara, o, fara en la dita Ciutat, o, termens de aquella. Sabons alguns no gos encaxar, o, metre en Caixes algunes dels dits sabons per espay de XXX. dies apres que aquells hauran fets, e, obrats, e, qui contrafara pagara per ban per cascu, e, per cascuna vegada CC. sous.

Que Saboner no tingue en sa casa dels dits Olis mals.

Item que algun saboner, o, altra qualsevol persona qui obre, o, faça en la dita Ciutat, o, termens de aquella sabons alguns no tengue ne gos tenir en casa sua, o, en altra part alguns Olis pudents, o, mals a coneguda del dit Mostaçaf, o, de dos o de tres, promens per ell en aço ellegidors. Ne tanpoc Morques de Oli, e, qui contrafara pagara per ban per cascu,⁸⁷⁵ e, per cascuna vegada. CC. sous.

E, qui los dits Bans no pora pagar stara tan pres al Castell com ha sous en los dits bans dels quals lo dit Mostaçaf no puixe fer alguna gratia, o, remissio.

Foren publicats los demunt dits tres Capitols a XVII de Noembre. M.CCCC.

Dels quals bans sien fetes tres eguals parts la una sera del. etc.

Retenense empero los honorables Consellers, e, promens poder de interpetar, corregir, e, smenar tantes, e, quantes vegades ben vist los sera a llur bona coneguda. (fol. CXXXXVII v.) En blanc.

62

[Ordinacions referides al comerç de la cendra]

[1393, maig, 28. Barcelona]

(fol. CXXXXVIII r.) De la Sendra. Ordinations de la Sendra. Que nos gos Comprar mes avant de III Quarteres de Cendra per vendre.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la Ciutat que algun revenedor, o, revenedora, o alguna altra qualsevol persona no gos comprar, o, fer comprar de dia ne de nit axi dins la dita Ciutat com dins lo territori, e, termens de aquella, en gros, o, amenut Cendra per vendre, que munt mes avant de III. quarteres, e que durant aquelles III quarteres no gos mes avant comprar tro aquella hage venuda. E qui lo contrari fara pagara per ban cascuna vegada. XX. sous, e perdra tota la Cendra que mes avant de les dites III quarteres comprada haura. Fou publicada a XXVIII. del mes de Maig. M.CCC.LXXXXIII.

Dels quals bans sien fetes tres eguals parts, la una de les etc.

Retenense empero los dits honorables Consellers, e, promens etc.

63

[Ordinacions referides als especiers, apotecaris i al comerç de medicaments]

[1433, novembre, 27. Barcelona]

(fol. CXXXXVIII v.) Ordinations. Ordinations fetes sobre los Spaciers.

Que un Metge phisich, e, un Mercader droguer, e, dos Spaciers sien elegits. Ço es lo Metge phisich, e, Mercader droguer per los honorables Consellers, E, los dos Spaciers en la

---

⁸⁷⁵ "per cascu", repetit en el ms.

forma davall escrita. E, que de tres en tres mesos hagen, e, a carrech de regoneixer ensems ab lo Mostaçaf los Exarops, e, totes medecines, e, Materials que son en poder dels Spaciers o Botiguer, o Mercader. e, denunciar ho en la forma devall escrita.

Ara hoiats totom generalment per manament del honorable Mostaçat de la Ciutat de Barcelona. Que com per posar en degut orde, e, stament lo Offici, e, Art dels Apothecaris o dels Spaciers de la dita Ciutat sie necessari quels dits Apothecaris sien perçones elegides savies, e, discretes, e, en la pratiga, e, exercici de la dita art aprovades com se esguard molt a la salut de la cosa publica, e, a la reparatio, e, conservatio de la sanitat sie encara molt necessaria que ab gran studi, e, cura se vegem les Medecines es reconeguen los Materials si seran aixi substanciosos elets, e, bons que sen puixe sperar, e, saguir benefici, e, no sien aixi inutills, e, alterats que en alguna manera no cumplissen ne donassen remeys alguns. Per ço Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat que daci avant los honorables Consellers de la dita Ciutat cascuns anys en la semmana primera del mes de Janer elegesquen en la manera deius escrita Quatre promens, ço es un Metge phisich, un Mercader droguer, e, dos Spaciers, los quals Metge phisich, e, Mercader droguer sien indistinctament elegits mesos, e, posats per los dits honorables Consellers, e, los dits spaciers sien elegits en aquesta manera, ço es que los dits Spaciers ne elegesquen quatre los quals presenten, e, hagen a presentar als honorables Consellers los quals ne prenguen aquells dos quels plaura los quals sien adjunts als dits phisich, e, droguer aixi en la dita forma sien cascuns anys en la dita primera semma (fol. CXXXIX r.) Dels Spaciers. na de Janer elegits los dits quatre promens los quals dins sis dies apres que sien elegits, e, apres de tres en tres Mesos sots ban de D. sous per cascu, e, per cascuna vegada que contrafaran hagen carrech de regonexer, e, ensercar, e, de fet regoneguen e enquen, be, e, legitimament, e, ab subirana diligentia ensemps ab lo honorable Mostaçaf de la dita Ciutat, e, ell present tots los Exarops aixi simples com composts, e, totes Medicines, e, Materials los quals sien en poder dels speciers, e, encare dels Mercaders, e, Botiguers de Barçelona los quals Exarops Medicines, e, Materials los dits Spaciers, Mercaders E Botiguers miensant sagrament per ells faedor a deu, e, als sants quatre Evangelis, en llurs bones conciencies, e, sens engan hagen, e, sien tenguts denunciar exhibir, e, mostrar als dits Mostaçaf, e, quatre promens, e, los dits Mostaçaf, e, quatre promens vegem, e, regoneguen, e, judiquen si los dits Exarops Medicines, e, Materials son bons, habils, e, sufficients, e, aquells que esser deuen los dits Mostaçaf, e, quatre promens hagen, e, sien tenguts lansar aquells en lloch o part hon no puixen servir prohibint, e, vedant a cascu qui tals Materials tendra de no tenirlos, e, si ho fahien encorreguen cascu, e, per cascuna vegada que contrafaran en ban de CCCC. sous. E, si per ventura los dits quatre promens nos podien tots ensemps concordar de, e, sobre les dites coses, en tal cars se hage a servir ço que tres dells concordablement diran, e, judicaran de, e sobre los Materials dessus dits. E si per ventura los dos eren de una opinio, e, los dos de un altra en tal cars hi sie acostumat lo Mostaçaf de la dita Ciutat lo qual ab aquells dos dels dits promens ab los quals se pora concordar provehesquen sobre les dites coses. E per ço que aquelles ab maior efficatia sien exequides los dits quatre promens Sis jorns apres continuos apres que seran elegits hagen a jurar en poder del honorable Mostaçaf de Barcelona de fer la dita cerca, e, de tenir, e, exequir les dites coses be, e, leyalment segons dessus se conte.

Que de la Triaga, e, Mitridat, e, altres Confections nos puixen usar fins sien regonegudes, e, provades. (fol. CXXXIX v.) Ordinations. Item Ordenaren los honorables Consellers e, promens que daqui avant no sien venudes en la dita Ciutat termens, e, territori de aquella algunes medicines compostes aixi com Triaga, Mitridat, e qualsevol Confections vulles que hic vinguen, e sien portades, e messes de qualsevol parts vulles sien fetes, e compostes dins Barçelona nos puixen usar de aquelles tro atant sien realment regonegudes, e, provades per los dits Mostaçaf, e, quatre promens ço es un Phisich, un Droguer, e dos

Speciers. E si sobre aço los dits quatre promens nos podien concordar sie fet, e servat com dessus en la pus prop precedent ordinatio es contengut, e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada D. sous.

Constitueix salari als dits quatre prohomens.

Item Per ço que los dits quatre promens sien pus diligents en exequir les dites coses los dits Consellers, e, promens constituexen a cascun dells salari annual de X. lliures. les quals lus assignen specialment, e expressa, de, e, sobre los bans dessus dit, e, de llurs scrits en aquesta manera, Ço es que dels dits bans tro a tant quel dit salari sie hagut per les dites quatre persones se hagen a fer tres parts, eguals, e, la terça part romangue, quitia al dit Mostasaf e, les dues parts sien dels dits quatre promens en paga prorata de llur salari. E aquesta partio sia servade tro que cascun dels dits quatre promens sien integrament pagats cascu en les sues X lliures. de son salari. Mas pagades les dites X lliures. a cascu llavors tots los bans cometedors sien adquirits al Mostaçaf o, ço quin sobrara si dels bans volra fer algunes gracies de repartidors per ell segons acostume partir los altres bans dreçats a son Offici.

Que persona que Specier no sia no gos vendre en nenguna manera de las cosas devall scrites.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens Que daci avant solament los Speciers los quals tinguen obradors en la dita Ciutat hagen, e puixen vendre Exarops, composts, e simples, Letovaris, Emplaustres, Unguents, Olis Aigues stillades, e altres medecines compostes, e, sim (fol. CL r.) Dels Apothecaris. ples aixi que alguna altra qualsevol persona que Specier no sie non gos vendre en nenguna manera sots ban de CC. sous. per cascuna vegada que contrafara, e, perdre les coses en les quals contrafaran. Exceptat pero, e, declarat que qualsevol persona encara que no sia de la dita art puixa vendre aixi Speciers com altres qualsevol perçones Aiguaros, Ayguanaffa, e, Aygua de nunuffar, Aygua de eufrasia, Aygua ardent.

Exceptat encare que cascu per a provisio de sa casa puixa fer, e, usar de totes, e, sengles coses desus dites no contrastant la propdita Ordinatio.

Que los Apothecaris hagen a donar lo Compte a sos parroquians dins un any, e, que les questions hagen de esser determinades per los quatre promens.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat. Que daci avant cascuns Apothecaris hagen, e, sien tenguts donar a cascun de llurs parroquians Albarans dels deutes en los quals seran tenguts, e, aço hagen a fer dins un any continuu apres quels deutes se comensaran a fer e aço per cessar questions les quals moltes vegades se causen per caurer la cosa en oblit. E si per ventura algunes questions o debats exien entre ells sobre les coses en los dits Albarans contengudes aixi per raho dels preus de les Medicines com en altra manera en tal cars les dites questions hagen esser prestament determinades per los dits quatre promens, e, segons llur determinatio la cosa hage passar. E si segons la determinatio dels dits quatre promens lo Deutor no volra pagar sie feta Ordinatio per los Ordinaris de aquells en cars de dicordia dels dits quatre promens sie fet segons en altres coses es dessus contengut.

Que Apothecari no tinga Obrador de Apothecari que no hage stat en dita Art X anys. E, que sie examinat per los quatre promens.

Item Ordenaren los honorables Consellers e promens que daci avant algun Apothecari dins la dita Ciutat no gos ne li sie licit ne permes emparar, e, tenir Obrador (fol. CL v.) Ordinations. Si dochs primerament no ha stat en la dita Art per X Anys continuus aixi en la dita Ciutat com en altres parts, e, que daço hagen a donar clara informacio, e, que ultra la dita praticha dels dits X anys hagen esser examinats be, e, diligentment per los dits quatre promens presents, e, intervenints los honorables Consellers de la dita Ciutat, e, qui contrafara pagara per ban per cascuna vegada DC. sous barçelonesos.

Que dona que tinga Apotecaria no gos fer ne vendre Medicines, si donchs no te persona que haia praticat dita art X anys.

Item ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que daci avant alguna dona qui tingue botigue de Speciaria no gos fer ne vendre medicines algunes de nenguna lley. Si donchs no te en casa per regir la dita botiga perçona la qual haze stat en la dita art per X anys. Aixi dins la dita Ciutat com en altres parts segons es dit en la proppassada precedent Ordinatio, e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada DC. sous.

Que Apothecari algu no gos Ordenar ne nengun Exarop ne Purga sino en la forma devall escrita.

Item Ordenarem los honorables Consellers, e, promens Que daci avant algun Apothecari no gos fer ne qualsevol Metge no gos daci avant Ordenar algun Exarop ne purga ne Confectio de qualsevol Medicina, Si donchs la Recepta no li es donada Ordenada, e, escrita a lo Spacier mateix dictant lo metge lo haze scriure en Romans, e, que los materials hagen esser specificats en la recepta ab aquells vocables que vulgarment poden esser nomenats ço es per Eximpli que si hu dels Materials es Fulçia que digan ffulcia, e, no digan Capilli veneris, e, aixi dels altres Materials nomenant aquells per vocables vulgars, e, coneguts, e, no en noms peregrins, e, no coneguts a les gents. e, ans que dels dits Materials se face confectio alguna hagen esser vist, e, regoneguts per lo Metge qui ho ordenara, e, cascu dels dessus dits qui contrafara pagara cascuna vegada per ban D. sous. (fol. CLI r.) Dels Apothecaris. Dels quals bans qui restaran pagats primerament los dits quatre promens en llur salari sien fetes tres parts eguals les dues de les quals sien del Mostaçaf, e, la restant terça part sie del acusador. Retenen se empero los dits honorables Consellers, e, promens etc. Foren publicats los demunt dits vuit Capitols a XXVII. de Noembre. M.CCCC.XXXIII. (fol. CLI v.) En blanc. (fol. CLII r.) En blanc. (fol. CLII v.) En blanc.

64

[Ordinacions referides als candelers i a l'elaboració i comerç d'espelmes de cera]

64 a

[1427, maig, 26. Barcelona]

(fol. CLIII r.) Dels Candelers de Cera. Ordinacions de les Candeles, e, Candelers de Cera.

Que ninguna manera de Cerut ne de bodesch nos puixa pembre ab trull.

Ara oiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf de Barcelona. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que per bon stament de aquella, e per squivar alguns fraus del Offici dels Candelers de Cera de la dita Ciutat que alguna persona de qualsevol stament, o, condicio sie dins la dita Ciutat o sos termens no gos Pembre, ne fer Pembre en Truy ne fora Truy alguna manera de Cera ne de bodesch sots ban de C sous per cascu, e, per cas cuna vegada que sera contrafet.

Que Cera blanca ne vermella nos puixa obrar sens tenda.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que alguna persona dins la dita Ciutat, e, sos termens no gos obrar, o fer obrar ne llavorar alguna Cera blanca ne vermella si donchs no te tenda a la sua porta, e, Tapit a la sua taula aixi com fan los candelers, e, Spaciers qui llavoren Obres de Cera per tal que los Consols del dit Offici pusquen anar cascu any pendre son sagell, e, regonexer la sua obra, e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada que sera contrafet C sous.

Que en Candeles dinals ne mellals nos pusque obrar Refus.

Item Que alguna persona no gos obrar ne fer obrar en Candeles dinals ne mellals algun Rafus de dins les dites Candeles. Si donchs algu no les fahia fer qui expressament li

digue que li mete del Refus sots ban de XX. sous per cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet.

Que no si meten fils alguns de Borres ne de Canem.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que alguna persona no gos metre ne fer metre en los blens de les dites Candelers dinals ne mallals algun fil de borres (fol. CLIII v.) Ordinations. ne de Canen sino que sien tots de bon Coto si donchs algu no los hi fahia fer aytals, e, qui contrafara pach de ban per cascuna vegada XX. sous.

Dels quals bans sien fetes tres eguals parts la una etc. Retenese empero los honorables Consellers, e, promens etc.

Foren publicats los demunts dits quatre Capitols a XXVI. de Maig. M.CCCC.XXVII.

64 b

[1526, novembre, 29. Barcelona]

Que Apothecaris o spaciers o Candelers usants de Cera que en Ciri de miia lliura fins en una o en torcha de lliura ensus hagen a posar lo sagell o Marcha llur.

Ara oiats per manament dels honorables Mostaçaf vaguer, e, Batlle ço es de cascu dells tant com toca a llur iurisdicció. Que jatsia per los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat Sie stat en lo passat Statuit, e, ordenat en, e, sobre les coses davall scrites. Empero per quant algunes de les dites Ordinations per esser de pocha quantitat los bans als contrafahents apposats al present no son observades, e, altres requereixen correctio, e, abilitatio. Per tant los dits honorables Consellers, e, promens havents tostemp sguard al benefici utilitat, e, repos de la cosa publica de la dita ciutat. Abilitants corregints, e, smenants qualsevol Ordinations de la dita Ciutat sobre aço fetes en lo passat en quant sien vistes contrariar a les presents restants totes les altres en llur força e valor. Statuiren, e, Ordenaren que daci avant tots o qualsevol Spaciers Apothecaris usants de Cera per vendre aquella e Candelers de Cera de la dita Ciutat en quiscuns Ciris que faran, e, tindran per vendre que seran de pes de miia lliura fins en I lliura. e, axi mateix en quiscun ciri, o en torcha de Pes de una lliura o ensus que faran, e, obraran, e, o fer o fer obrar faran, e, tindran per vendre en la dita ciutat termens, e, territori de aquella hagen, e, sien tenguts posar o fer posar lo seu sagell Marcha o Pagella al peu del dit Ciri o Entorça affi que es puga saber o conixer qui haura obrat lo dit ciri o Entorça sots ban de XX sous per quiscun ciri de pes de miia lliura fins en una lliura, e, per quiscun ciri o Entorça de una lliura o ensus de XX sous. (fol. CLIII r.) Dels Candelers de Cera. a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari.

Que Pintor ne altri ab la Pintura que fara en dit Ciri, o, Entorcha no puga cobrir o tapar la Marcha o sagell ans lo hage a deixar descubert.

Item Per quant moltes vegades los dits Ciris o Entorches son pintats, e, si proveit no y era nos seguiria lo effecte de la dita Ordinatio. Statuiren, e, Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que daci avant no sia licit o permes a algun Pintor de la dita Ciutat o de altre ab la dita pintura que fara en lo dit Ciri o entorcha o altrament cobrir o fer cobrir o tapar la Marcha o Pagella o Sagell de aquell ans hage, e, sia tengut deixar o fer deixar la dita Marcha o Sagell descubert en manera tal que es puga coneixer qui haura fet o obrat o fet fer obrar lo dit Ciri o Entorcha sots lo prop passat dit ban de XX. sous a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari.

Que los dits Obrants de Cera no gosen fer nenguna Obra sobre falç.

Item Statuiren, e, Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que daci avant no sia licit ne permes a algu o alguns dels dits Candelers o Speciers Obrants de Cera en la dita Ciutat termens o territori daquella obrar o fer obrar Ciris alguns, o, Entorches o altra qualsevol obra de la dita art sobre falç. Com se sien trobats molts Ciris, e, Entorches fets, e, apres son stats capsats o mig fets y aquels eren falsos en lo que abans era fet y no ses pogut

saber la veritat qui avia fet lo fals sots ban de LX. sous. a cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet.

Que no obstant altra Ordinatio en contrari. Sia licit a qualsevol persona Obrar de Cera encara que no tinga Taulell per son us propi, e, no per vendre.

Item Com per Ordinatio antiga de la dita Ciutat sie disposat, que algun Spacier Candeler o altre obrant de Cera, e, tenir Taulell no puga anar fora la dita ciutat per obrar Cera y la experientia haie mostrat la dita Ordina (fol. CLIIII v.) Ordinations. tio succehir en dan de la dita Ciutat y cosa publica de aquella.

Perço y altrament per llevar questions, e, debats y per evident utilitat de la cosa publica de la dita Ciutat Statuiren, e, Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que daci avant sie licit, e, permes a qualsevol perçones poblades, e, habitants en la dita Ciutat termens, e, territori de aquella obrar o fer obrar a qualsevol specier o Candeler o altra qualsevol persona obrant de Cera encara que no tinga Taulell per son us. Empero propi i no per vendre ne per altres qualsevol obres de Cera, e, que per algu o alguns no li pusque esser prohibit o vedat sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari de XX sous.

Que los qui de present tenen Taulell de Candeler de Cera ab llicentia dels Consols, e, qui es o sera Apothecari examinar o haura stat V anys obrant de Cera ab Apothecari o Candeler de Cera puga tenir obrador de Candeler de Cera.

Item Com per altra Ordinatio de la dita Ciutat en lo passat feta sie disposat que algu no puixa tenir Taulell o obrador de Candeler de Cera en la dita Ciutat Si donchs no sera Apothecari examinat o, haura obtengut licentia dels Consols Apothecari o Candeler de Cera de la dita Ciutat, e, moltes vegades se hagen seguit differenties, e, questions entre los dits Consols apothecari, e, Candeler pretenent quiscu de ells poder⁸⁷⁶ atorgar licentia de parar Obrador o Taulell de Candeler de Cera en la dita Ciutat sens lo altre. per les quals questions, e, differenties molts qui eren abils, e, sufficients per tenir Obrador, e, Taulell de Candeler de Cera en la dita Ciutat eren privats de aquells per hon lo nombre dels Candelers de Cera en la dita Ciutat es vengut a molt gran disminutio.

Per tant, e, altrament los dits honorables Consellers, e, promens desiiosos quant en ells sie de creixer, e, aumentar la poblacio de la dita Ciutat, e, cessar les dites differencies, e, questions, e, altrament per evident utilitat de la cosa publica de aquella. Statuiren, e, Ordenaren. Que daci avant tots, e, qualsevol tenints al present Obrador, o, Taulell de Candeler de Cera ab llicencia a ells atorgada per los dits Consols, o altre qualsevol de aquells (fol. CLV r.) Candelers de Cera. e, aixi mateix qualsevol qui es o sera per avant Apothecari examinat, o, per temps de sinch anys haura stat en la dita Ciutat o fora aquella ab Apothecari obrant de Cera, o, ab Candelers de Cera, aquels tal, o tals puguen, e, los sie licit, e, permes, tenir botiga o Obrador de Candeler de Cera publicament en la dita Ciutat termens, e, territori de aquella, e per los dits Consols o laltre o qualsevol de aquells ne per altre qualsevol persona, Official, Cort o Jutge no pugue esser impedit, o molestat en tenir dita Botiga, o Obrador pus de les dites coses hage constatat o conste als dits honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat presents e, esdevenidors, sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari de XX sous.

Dels quals bans seran fetes tres eguals parts etc.

Retenense empero los dits honorables Consellers, e, promens.

Foren publicats los demunt dits sinch Capitols a XXVIII. de Noembre. M.D.XXVI.

64 c

[1497, novembre, 10. Barcelona]

Que Apothecaris Candelers que obraran de Cera sien tenguts de obrar la neta, e pura

---

⁸⁷⁶ "poder", repetit al ms.

altrament sia cremada.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens, per utilitat de la cosa publica de aquella, e, per posar en degut orde los arts dels Apothecaris, e, Candelers de Cera de la dita Ciutat, e, per evitar molts fraus quis seguexen en lo obrar de la Cera, e, per avant se seguirien provehit no y era. Que daqui avant los dits Apothecaris Candelers, e, altres qui obraran de Cera hagen, e, sien tenguts, obrar aquella neta, e, pura sens mixtura, e, frau. E qui contrafara pagara per ban per cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari LX. sous, e, de perdre la Cera, la qual sera cremada a les portes del qui haura contrafet, e, fet frau en lo dit obrar de Cera o en aquelles altres parts que sera vist a dit Mostaçaf, e, Consols del art de la dita Cera.

Que Apothecaris, e, Candelers de Cera ab llurs missatges obrants de Cera blanca. hagen a fer lo ble de Coto bo. E en la dita Cera blanca no mesclen altra manera de Cera sino re (fol. CLV v.) Ordinations. fus sols. E que los blens sien de fil de Canen.

Item. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que los Apothecaris, e, Candelers de Cera, e, missatgers llurs qui obraran Cera blanca en la present Ciutat hagen, e, sien tenguts fer lo ble de Coto bo, e, lo ble dels Ciris hage esser proporcionat segons lo pes del dit Ciri. E que no sia licit ne permes mesclar en dita Cera blanca altra manera de Cera sino sols refus tot blanc, e, no Cera groga. Si donchs lo qui aquell faria fer nol volia de refus daltra Cera. E que los blens dels dits Ciris de Cera blanca se hage a metre fil de canen que millor se puga tenir lo dit Ciri sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet de V. sous.

Que los Consols dels Apothecaris e Candelers de Cera puguen congregar consell per les coses consernents al art de la dita Cera.

Item Que cascuna vegada que los dits Consols dels Apothecaris, e, Candelers de cera volran congregar consell per les coses concernents interes del art de la dita Cera de continent que per lo andador sera denunciad als dits Apothecaris, e, Candelers aquells de continent salvo iust impediment a coneguda dels dits Consols hagen esser en lo lloch que lo sera manifestat sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet de I. lliures. de cera o la valua de aquella.

Que los qui obraran de dita Cera sien tenguts de Sagellar los Ciris, e, entorches que obraran de I. lliures. ensus.

Item Que los dits Apothecaris Candelers de Cera, e, altres qui obren de la dita Cera hagen, e, sien tenguts sagellar los Ciris, e, Antorches, que obraran de I lliures. ensus perque sia vist qui haura obrats aquells, sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet de VI Diners.

Que en quiscun Ciri y hage aver tants fils segons, e, de la manera davall especificada.

Item Ordennaren los honorables Consellers, e, promens que en cascun Ciri de Cera de pes de I. lliures. se hage a metre e haver VIII. fils de borres, E de I. lliures. e, mija XI fils. E, de II. lliures. XII. fils. E de III. lliures. XIII. fils. E, de IIII. lliures. XVI fils. E de (fol. CLVI r.) Dels Candelers de Cera. V. lliures. XVIII. fils. E de VI. lliures. XX. fils. E de VII. lliures. XXII. fils.

E si los dits fils de borres seran grossos o prims aquells se puguen disminuir o affegir a coneguda del Apothecari o Candeler o altre qui aquells obreran o obrar faran sots ban a cascu, e, per cascuna vegada X sous.

Que en cada una Entorxa hage aver tants fils com davall specificat.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que daci avant en una Entorxa de Cera de V. lliures. hage aver en la cama XVI. fils de borres doblats. E de VI. lliures. XVIII. fils sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet X. sous.

Que qui tindra botiga dins la present Ciutat non i puga tenir altra.

Item que qualsevol Apothecari, e, Candler de Cera qui tindra botiga parada en la present Ciutat no sia licit ne permes parar ne altra. sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet de LX. sous.

Que blens que hagen servit no puguen servir en altra obra de Cera.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que no sia licit ni permes qualsevol Apothecari Candler de Cera o altre qui obrera de Cera en la present Ciutat metre Blens que hagen servit en qualsevol obra de Cera sots ban a cascu, e per cascuna vegada que sera contrafet de XX. sous.

Que qui obrera de Cera no puga obrar Candeles de beneficiat passades de refus negre sino de Cera nova o de Peradures.

Item que no sia licit ne permes a qualsevol Apothecari Candler de Cera o altres que obraran de Cera en Barcelona obrar candeles de beneficiat passades de refus negre sino de Cera nova o de Peradures. sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari de XX sous.

Que los Consols que seran elegits sien tenguts jurar en poder del Mostaçaf, e, de servir les Ordinations en la forma devall escrita.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que (fol. CLVI v.) Ordinations. los Consols qui seran elegits per los Apothecaris per la Cera, e, per los Candelers de Cera, que aquells ans de entrar en possessio de exercir son Offici de Consolat hagen e, sien tenguts jurar en poder del Mostaçaf de la dita Ciutat de be, e, llealment haverse en lo Offici de consolat, e, en servir les Ordinations fetes sobre la dita obra de Cera.

E fer Cerques tres vegades lany per les botigues dels Apothecaris, e, Candelers de Cera, ço es la festa de nostra dona de Febrer a sanct Joan de Juny, e, a la festa de tots Sancts. Perque sia vist si los qui dita Cera obraran sera be degudament con se pertany obrada, e, de bona Cera, e, no fraudulosa, sots ban a cascu, e, per cascuna vegada de XX sous.

Que dinguna persona obrant de Cera, no puga parar Botiga de Candler sens licentia, e, voluntat dels Consols y en la forma, e, manera davall escrita.

Item Que no sia licit ni permes a persona alguna parar Botiga ne Obrador de Cera sens llicensia e, voluntat demanada, e, obtenguda del Consols dels Apothecaris, e, de la art de la Cera. Si donchs lo qui volra parar botiga no haura stat ab Apothecari, e, Candler per temps de Sinch anys, e, que sia examinat. E que tal examinat hage a tenir Tapit. Tenda, e, Sagell, lliurant quiscu dells lo dit sagell als dits Consols cascuna vegada que per ells sera feta la cera. sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet de LX. sous.

Que Blens de Coto per a Candeles nos puguen mullar sino ab bona Cera nova colada.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que no sia licit ne permes a qualsevol Apothecari o Candler de Cera mullar los blens de Candeles de Coto sino ab bona Cera nova, e, colada, e, neta, sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet de XX. sous.

Que los Ciris que seran fets per cremar davant lo Corpus lo dia del Dijous sanct, sien fets de refus blanc. e, no en altra manera.

Item Que los Ciris qui daci avant seran fets, e, (fol. CLVII r.) dels Candelers de Cera. obrats a, obs de cremar davant lo Cos precios de Jesuxrist, lo dia del Dijous sanct hagen esser fets e, obrats de refus blanc o de bona Cera nova, e, neta, e, no de altra Cera sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari de LX sous.

Que Candler defunt sens fills mascles dins VI mesos hage plegat la Botiga. E si lo tal deixara ffills, la dita botiga se puga⁸⁷⁷ tenir per temps de I Any, e, si mes la volgues tenir. que los Consols ellegesquen home en la dita Botiga sufficient a llur coneguda.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens ultimament. Que deffallint

---

⁸⁷⁷ "se puga" repetit en el ms.

qualsevol Candler de Cera de la dita Ciutat sens fills mascles. dins VI mesos apres lo obit del dit Candler de Cera se hage aplegar la botiga de aquell o aquella se hage a tenir per home abil, e, sufficient per exercir dit Offici a coneguda dels Consellers, e, Consols de dita art. E si per ventura lo dit Candler defalra, e, deixa fills. la botiga del dit Candler defunt se puixa tenir per temps de I any, e, nomes avant, e, si mes la volran tenir se hage a regir, e, administrar per home abil, e, sufficient del dit Offici, a coneguda dels dits Consellers, e, Consols. Sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet de CC. sous.

Dels quals bans sien fetes tres eguals parts, la una de les quals sera del Mostaçaf, la segona dels Consols de dita art, la tercera de les obres dels murs, e, valls de la dita Ciutat. Retenense empero los honorables Consellers, e, promens poder etc.

Foren publicats los demunt dits XIII capitols a X. del mes de Noembre M.CCCC.LXXXVII. (fol. CLVII v.) en blanc

65

[Ordinacions referides als confiters i a l'elaboració de confits]

[1448, febrer, 1. Barcelona]

(fol. CLVIII r.) Sobre los confits. Ordinations fetes sobre los confits de sucre.

Que los confits se hagen a confegir de pur sucre.

Ara hoiats per manament del Honorable Mostaçaf, Ordenaren los honorables Consellers, e, promens per squivar fraus quis cometen en les coses devall scrites. que daqui avant tots, e, sengles Speciers, Confiters, Sucrers, e, altres qualsevol persones qui acostumen de fer o, confegir, Confits de Sucre en la dita Ciutat, hagen a fer, e confegir aquells, que confegiran, e, faran de pur Sucre sens mescla alguna de Almido de Arros, de Farina ne alguna altra cosa sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari de C sous, e, de perda los Confits qui seran trobats encamarats.

Que lo Citronat, e, Carabassat sien venuts separadament, e, distincte.

Item Ordenaren los honorables consellers, e, promens Que daqui avant los dits Speciers, Sucrers Confiters, e, altres qui acostumen de fer, e confegir Confits de Sucre hagen a vendre separat lo Citronat del Carabassat, e, cascu per si distinctament, peço que los compradors no puquen esser enganats. E si los dits venedors faran lo contrari encorreguen cascu, e per cascuna vegada en ban de L sous e, de perdre los Confits que serien mesclats, o, encamarats.

Que lo Mostasaf puixa entrar, e, cercar per los lochs haon en les dites coses sera contrafet.

Item. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que per trobar la veritat de les dites coses en les propdites ordinations contengudes, lo Mostaçaf tota vegada que li sera ben vist, e, li plaura puixe anar, e, entrar en les cases de aquells qui faran, e obraran dels dits Confits per veure e, reconeixer aquells ensemps ab alguna persona, o persones per lo Mostaçaf ellegidores vulles sia Specier o Sucre o Confiter puis sapien o entenen les dites coses, e, que mitjantsant sagrament hagen anar alla hon seran dits Confits, e hagen a fer lo Juy de aquells tota vegada que lo Mostaçaf o volra, e, qui con (fol. CLVIII v.) tra les dites Ordinations fara o vindra encorrega per cascuna vegada que sera contrafet en ban de X. sous.

Dels quals bans seran fetes tres eguals parts les dues seran del Mostaçaf, e, la restant tercera part del acusador.

Retenense empero los honorables Consellers, e, promens poder de etc. Foren publicats los demunt dits tres Capitols ensemps ab altres Ordinations a I de Febrer. M.CCCC.XXXXVIII.

66

[Ordinacions referides als blanquers i a l'adob de les pells o cuir "en blanc"]

66 a

[1422, març, 11. Barcelona]

(fol. CLVIII r.) Dels blanquers. Ordinacions sobre lo Offici dels Blanquers.

Que tot Cuirater hage adobar Pell ab bon Roudor.

Ara hoiats totom generalment per manament del Honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barcelona. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat que algun blanquer o Pergaminer ne altre qui us del offici de Blanqueria no gos adobar alguna Pell ab Cordova ne ab Moltons ne algun Cuyram cusit. Si donchs la Pell no era embutida de Roudor ne encare nol gos metre en lo Roudor hon lo Cuyram cusit se adobara, e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada L sous. E lo Cuyrater qui adobara lo dit Cuyram sie caygut en lo dit ban si adobara Pell qui no sia adobada ab bon Roudor, e, axut. Que tot blanquer que us del offici no gos metre de les coses davall scrites en les Pells. Item que algun blanquer Albadiner ne altre hom qui us de offici de Blanqueria no gos metre ne fer metre Orelles Morros ne Peces de cordova. Si donchs les Peces no eren de molto, o de ovella, o de Boch, e qui contrafara pagara per ban cascuna vegada L sous. Que qui adobara cuyram de persona stranya o privada que hi degue fer compliment.

Item. Que algun blanquer Albadiner o Pergaminer qui adob cuyram de Mercader o de altre persona stranya o privada que y dega fer complidament, e, de adobar be, e, lealment lo dit cuyram, e, aquell qui be, e, leyalment nol adobara no hage res per salari de les adobadures del qual salari haura la terça part lo Mostaçaf, e, les dues parts aquell da qui sera lo dit cuyram.

Que nos gos deixar Carn ne Nirvi en nenguna Pell.

Item que algun Blanquer albadiner ne Pergaminer ne altra persona qui us del offici de blanqueria no lex ne faça lleixar alguna Carn ne nirvi en nenguna pell de cordova tro a les Orelles, e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada V. sous per dotzena, e, encara lo Pesador qui pesara lo dit Cordova quen degue llevar la dita Carn, e, lo greix, e, lo nirvi sots ban (fol. CLVIII v.) Del offici. de II sous per cascuna vegada.

Que los consols del offici puguen entrar en tot lloc per reconeixer cuiram.

Item que los Consols de la dita Blanqueria puixen entrar en tots llocs hon Cuiran blanch troben dins la dita Ciutat, e, regonexer aquell, e pendre si es be adobat llealment. E sin troben de mal adobat quel puixen pendre, e trencar per quatre parts e cremar per autoritat del Mostaçaf.

E, que aquella coneixença del dit Cuiran e, adob sie a coneguda, e, se hage a coneixer per los Consols qui ordenats seran sobre la Blanqueria ab consell dels pus antichs Promens de llur offici, e, que la executio se faça per lo dit Mostaçaf.

Que algu del offici no gos donar cuiram blanc a vendre a juheu.

Item Que algun blanquer ne son macip ne altre persona no gos vendre ne comanar a algun jueu quil compre per revendre algun cuiram blanch lo qual no sie be, e, leialment adobat, e aço per squivar frau la qual ses trobada en lo dit offici del dit cuiram. E de aço los dits Juheus hagen a fer sagrament ya sis compraran per llur ops o per revendre sots ban de XX sous.

Que tot hom o dona qui vendra llana no hi faça frau ço es que sia so tota una, e, exuta.

Item Per squivar frau que algun blanquer sie hom sie fembra com vendra llana no face ne gos fer alguna frau en dita llana, e, que hage esser tota tal com la monstraran en aixi que la llana sia tota una, e, no res menis que sia tota, e, xuta, e, que tampoc sia mestreiada sots ban de XX sous.

Que no sia obrada salesa de alguna pell salada.

Item Que com en gran dany de la cosa publica e, maiorment dels infants pochos qui mamen, e, jaguen en algunes pells, e adobades, e, peloses ab llur llana sien atrobades algunes fraus. Per ço ordenaren los honorables consellers, e, promens que daqui avant algun blanquer albadiner, Pergaminer, o altre qualsevol persona, que us del dit offici, no gos obrar ne fer obrar Salesa de nenguna pell salada ans la hague a fer de bona, e, dolça sots ban de X sous e no res meins sera cremada la dita pell la qual contra la dita ordinatio sera trobada adobada, e, (fol. CLX r.) Dels blanquers. venuda. Foren publicats los demunt dits nou capitols a, XI del mes de març. M.CCCC.XXII.

66 b

[1480, novembre, 22. Barcelona]

[1481, octubre, 17. Barcelona]

Del netejar dels cuiram bovi e, com se deu vendre.

Com los Officis dels blanquers, Asahonadors, e Sabaters. Lo exercici dels quals diversificadament es en maneig de cuiram bovi tots concordablement desitjants que los negocis dels uns dells no puixen moure als altres, e, menis a la cosa publica, ne als singulars de aquella, e hagen demanat de les coses dejust scrites esser fetes ordinations. E lo consell apellat de XXXII celebrat a XXII de Noembre any. M.CCCC.LXXX hage assignat en veure hi examinat les coses que dits offici demanades, quatre persones ensemps ab los honorables Consellers, ço es una de quiscun stament. Assi que ab gran diligentia en dites coses mirassen lo interes de la cosa publica, e dels dits officis en universal e, particular. Mas en cara en lo interes dels dits mercaders qui son los venedors dels dits cuirams. Ab les quals quatre perçones ensemps ab los honorables consellers rumiades les dites coses, lo interes dels qui dits officis, e dels mercaders, e encara principalment de la cosa publica es estat vist que dites, e de just scrites coses en la forma ques segueix, ordenades es [...] ⁸⁷⁸ de la cosa publica. Per tant ordenaren los honorables consellers, e, promens de la dita ciutat que qualsevol persona de qualsevol estat o conditio sie qui aportara o tindra cuiram bovi en la present ciutat abans de vendre, e, sortir a aquell sie tengut axugat aquell, e, netejarlo de tota lley de ossos banyes potes ungles e de totes altres coses que no sia couro exceptat la roba afi que la cosa publica no pugua esser interessada sots ban de X lliures.

Item ordenaren los honorables consellers, e, promens que qualsevol persona que tindra cuiram bovi que volra aquell remetre fora la ciutat blanc o asahonat no li sia licit a persona alguna fer tal tramessa sens que primer tal cuira no sia regonegut a netejar de tota lley de ossos banyes potes, ungles, e, de tota altra cosa que cuiram no sia. Asi que la cosa publica no sia interessada. ⁸⁷⁹ (fol. CLX v.) Ordinations. Item per llevar tot dubte, e, difficultat ques pogues llevar en la executio de dites coses. Ordenaren los dits honorables Consellers, e, promens que los dits unglels sien llevats ab Gubia o Gubies tals quals la granesa o poquesa de tals Unglels requeria salvat que no hi vague del cuyro. Entes empero que los Sortidors los quals per dita forma tals Unglels llevaran per aquells que no hagen mayor salari que vuy han acostumat de haver hans agen esser contens del que vuy se acostume.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que no sia licit ne permes als Sortidors qui vuy son, e, per temps seran per lo sagrament que prestat han Sortir alguna natura del dit cuiram bovi si donchs abans no es netejat segons desus es concordat, e, lo Sortidor qui fara lo contrari ultra lo dit Jurament incorrega en lo ban de X. lliures e, de perdre lo dit Offici.

---

⁸⁷⁸ texte il.legible.

⁸⁷⁹ Al marge inferior. "Estes ordinacions se trobaran en los fol.91 y seguents del llibre dels blanquers y en los fol. 32 y seguents del llibre dels asahonadors y en lo fol. 55 y seguents del llibre dels sabaters".

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que no sia licit a algu vendre Cuiram adobat o asahonat en lo qual hague alguna natura de Unglels sots lo dit ban En lo qual no solament incorrega lo dit venedor mas encara lo Comprador del dit Cuiram.

Item, Ordenaren los honorables Consellers, e, promens Que com los dies passats ço es a VIII de Març proppassat fos feta, e, publicada una Ordinatio sobre lo exercici del Cuiram lo qual experiensia ha monstat esser molt danyosa en universal, e, en particular los dits Officis per tal a supplicatio de aquells. Ordenaren los dits honorables Consellers, e, promens que dita Ordinatio sia revocada, e, aquella ab la present revocant affi que aquesta, e, no aquella sia servada sots los bans desus dits.

Limita la Ordinatio atras feta en lany. M.CCCC.LXXXI. a XVII del mes de Octubre.

66 c

[1508, maig, 15. Barcelona]

Dilluns a XV del mes de Maig M.D.VIII. los honorables Consellers ensemps ab lo Consell ordinari de la Ciutat de Barçelona, o la maior part de aquella. Per aquella sola causa congregats en lo Consell apellat de trenta del Consell de la Ciutat aqui fou propositat per lo honorable Mossen Carles mir Consaller en nom seu, e, dels altres Consellers de la Ciutat lo que segueix (fol. CLXI r.) Dels blanquers. Ço es que a ells dits Consellers son vinguts diverses vegades alguns mercaders Blanquers, Asahonador, e, Sabaters sobre certa differentia entre ells Insurgida a causa de una Ordinatio que los honorables Consellers, e, Consell Ordinari feta a XVII. de Octubre del any M.CCCC.LXXXI. sobre venda dels cuirams bovins ab la qual es entre les altres coses es stat statut que no puguen esser venuts cuirams bovins en la dita Ciutat sens que primer no sien neteiats de tota llei de Ossos, Potes, Ungles, Unglels Banyes, e, de tota altra cosa que no sia Cuiro. Pero no es feta mencio alguna de les Orelles, e, per part dels dits mercaders es pretes que les dites orelles son cuiro pus tenen pel. e, los altres pretenen lo contrari. e, per ço los dits Consellers eren stats instats, e, pregats per los dits Mercaders, e, altres Officis demunt dits que los plagues fer hi declarar per lo present Consell E, los dits Consellers desitiosos de apartar, e, remoure totes diferentias havien fet congregat lo present Consell perque hoida la dita Ordinatio, e, oide encare les dites parts en llurs pretensions puixa per aquell esser deslberat, e, declarat, e, Ordenat lo que sera vist esser faedor.

Que cuiros bovins en la present Ciutat en Pel ne Blanch, o adobats no es puguen vendre que primer non sien llevades les Orelles.

Oida per lo present Consell la prepositio per los dits honorables Consellers en aquella feta sobre la differentia que es entre alguns Mercaders, e, los Officis dels Blanquers, e, Asahonadors, e, Sabaters de la dita Ciutat per causa de las Ordinations per los dits Consellers, e, promens de la Ciutat fetes a XVII de Octubre del Any M.CCCC.LXXXI. disposant lo modo, e, forma com se deuen vendre los cuirams bovins en la dita ciutat pretenents los dits Blanquers que ates que per les dites Ordinations es disposat que nos puguen vendre Cuiros bovins en la dita Ciutat sens que primer no sien neteiats segons en dites Ordinations es contengut. E, per consegut los mercaders no poden vendra als dits Blanquers los dits Cuiros sens que primer daquells no sien llevades les Orelles, no (fol. CLXI v.) Ordinations. sien Cuiro. O que sies permes als Mercaders vendre als dits Blanquers los dits Cuiros ab les dites Orelles. E, per lo semblant deu esser permes a ells vendre los dits cuiros ab les dites Orelles als Asahonadors, e, Sabaters. E, per los dits Asahonadors, e, Sabaters es alegat que posat que es pretenga dites Orelles sien cuiro es tan prim que no pot servir perque ells an acostumat comprar dels dits Cuiros dels dits Blanquers sens dites Orelles, e, per consegut no deu eser permes als dits Blanquers daçi avant vendre los dits Cuiros ab les Orelles segons tenen acostumat e los Mercaders per llur part diuhen, e, pretenen que pus dites Orelles son

Cuiro ells poden vendre los dits Cuiros ab les dites Orelles com fins aqui han acostumat, e, segons es disposat en les dites Ordinacions. E, hoides les dites Ordinacions en lo Consell llegides, e, ohins encare alguns Mercaders, e, altres dels dits Officis desus dits en dites llurs pretencions lo dit Consell declarant, e, en quant menester sia habilitant les dites Ordinacions feu deslberatio, e, conclusio que sia Statuit, e, Ordenat segons lo dit Consell statueix, e, ordena.

Que daçi avant no sia licit ne permes a alguns Mercaders ne altres qualsevol persones de qualsevol Lley o condicio sien venre Cuiros bovins en la dita Ciutat en pel ne Blanchs o adobats sens que primer no sien llevades les Orelles dels dits cuiros sots ban de L. sous. a cascu e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari cessants totes les altres coses en dites Ordinacions contengudes en llur força, e, valor. Entes, e, declarat que per los cuiros que fins açi son stats venuts ab dites Orelles no sien nenguns encorreguts en ban algu ans si encorreguts hi heren lo dit Consell los relaxa, e, remet.

66 d

[1513, agost, 31. Barcelona]

De la manera ques deu sortir, e, neteiar lo cuiram bovi.

Item Statuiren, e, Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que daqui avant tot cuiram bovi de pes de mes de X. roves lo faix se puga sortir per los dits surtidors aixi brut com sta, e, de dit Surtiment hage esser pres a la ventura un faix per la tara faedora, e, aquell sie neteiat be, e, degudament segons forma de dita Ordinatio desus mencionada, e, calendada, e, lo ques mostrara aquell tal faix haver disminuït, disminu (fol. CLXII r.) Dels blanquers. esquen tots los altres faixos segons es consuetut, e practica de ferse com es dit sens encorrimment de algun ban, com la experiencia hage mostrat sie tot ab benefici del comprador pus no paga sino lo cuiram net com es dit, e molt millor, e ab mes diligentia, e, prontitut es fet, e, netejat un feix que no tota la roba. Entes e empero, e, declarat que la tara que se haura de fer de dit feix ço es per llevar tots Ossos, Ungles Unglells, e Orella, e, altres coses prohibides de vendre segons forma de dita ordinatio per remoure totes questions, e altres fraus que si poden fer hage esser feta per los dits Curtidors o de algu dells. E no sia licit ne permes a alguna persona de les parts poder la tocar sots las penas, e, bans en dites ordinacions apposats. Exceptat que la tara de la aygua se hage es puga fer, a voluntat de les parts, o de qui ells volran.

Que qualsevol Mercader venedor puga vendre dit Cuiram bovi abans de sortir, e, que apres de esser fetes las ditas vendas se hage de sortir per los sortidors.

Item Statuiren e Ordenaren los honorables Consellers, e, promens declarant, e, interpretant la altre desus dita Ordinatio, y aquella en quan menester sia habitant per evident utilitat de la cosa publica. Que daci avant sie licit o permes a qualsevol mercader o altres venedors de dits cuiros a vendre o fer vendre de dit cuiram bovi abans de gordir o tenir aquell en Exugador sens encorrimment de algun ban pus no mostre aportar ne dar dan ne inconvenient algu als dits compradors. Entes empero, e, declarat que apres que la dita venda sera contractada no puguen ne hagen esser lliurats los dits cuiros que primer no sien sortits per los sortidors sots les penas, e, bans en dites ordinacions apposats cometedors adquisidors, e, divisidors segons en dites ordinacions es contengut. Totes les altres ordinacions fins asi sobre dit cuiram bovi, e exercici de aquell fetes restants en sa força, e valor. Foren publicats los mes prop demunt dits dos capitols a XXXI. de Agost M.D.XIII.

Dels quals bans seran fetes tres eguals parts la una etc. Retenense empero los honorables consellers, e, promens etc.⁸⁸⁰ (fol. CLXII v.) De la manera en la qual se ha de

---

⁸⁸⁰ La lletra d'aquesta pàgina està bastant esvaïda i resseguida posteriorment en alguns trams.

comprar, e, vendre, e, mesurar lo Alum vide folio 28,⁸⁸¹ (fol. CLXIII r.) en blanc (fol. CLXIII v.) en blanc.

67

[Ordinacions referides al comerç del roldor]

67 a

[1407, desembre, 30. Barcelona]

(fol. CLXIII r.) Sobre lo Roudor. Ordination fetes sobre lo Roudor.

Que en lo Roudor nos puixe fer mescla de altres herbes.

Are hoiats per manament del honorable Mostaçaf. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la Ciutat de Barçelona. Que ningun revenedor o revenedora ni altre qui compra Roudor. Gotzema, Garriga, e, altres herbes per revendre no gos mesclar Roudor, Garriga ne altres herbes podrit o podrides ab altres cominals ne ab bones ans lo hagen a tenir a hun depart a vendre cascu per si mateix, e, qui contrafara perdra la mercaderia ço es que sera cremada, e, pagara per ban C. sous.

Que lo qui comprara per si no puga comprar per altri.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que tota persona qui comprara Roudor per revendre hage a comprar per si mateix, e, no gos esser comprador daltre o per altre per esquivar tot frau sots ban de XX sous.

Que algun revenedor de Roudor no gos comprar sino en lo lloc ordonat.

Item per donar lloc al Offici dels Blanquers, e, Cuiraters, e, per squivar fraus. Ordenaren. que nenguna persona que haie acostumat de esser revenedor de Roudor, de Gotzema, e, de altres herbes quis mesuren dins Barcelona ne en lo territori no gos comprar ne masiqueiar Roudor ne altres herbes ne encarir lo ne aportar lo a preu cert sino en la casa o Plaça hon se ven lo dit Roudor sots ban de C. sous.

Que revenedor no gos comprar Roudor que Blanquer vulla comprar.

Item que nengun revenedor o revenedora no gos comprar ne masiqueiar nengun sach de Roudor que Blanquer o lo comprador dels Blanquers masiqueix dins la plaça sots ban per cascuna vegada de C sous.

Que la persona deputada per comprar Roudor per los Blanquers non gos comprar per altre.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat per bon stament de aquella, e, per squivar fraus (fol. CLXIII v.) Ordinacions. e, desonestats sobre les coses davall scrites. Que daqui avant alguna persona a la qual sera eleta, e, posada per lo Offici dels Blanquers de la dita Ciutat a comprar Roudor dins la dita Ciutat a obs del dit Offici, hage, e, sie tengut comprar aquell Roudor qui comprar volra per lo dit Offici tan solament, e, no a obs de alguna altra persona, e, qui contrafara pac per ban cascuna vegada XX sous.

Que altra persona sino la eleta non gos comprar per lo dit Offici.

Item, Que alguna persona altra sino la desusdita eleta o posada per lo dit Offici no gos comprar del dit Roudor a obs del dit Offici. e, qui contrafara pagara per cascuna vegada que contrafara XX. sous.

Que algu no gos comprar per ferne mercaderia.

Item Que algun Blanquer de la dita Ciutat no pusque ne gos comprar lo dit Roudor per ferne mercaderia sots ban de L. sous per cascuna que contrafara. Es entes empero, e, declarat que lo dit Blanquer volra comprar lo dit Roudor per mercadeiar comprant, e, venent lo dit Roudor mercantilment aixi com un altre mercader de la dita Ciutat que ho pusque fer

---

⁸⁸¹ "28" Escripura posterior.

licitament sens incorriment del dit ban.

Que Blanquers no gos tenir botiga de Roudor.

Item que algun Blanquer de la dita Ciutat no puixa ne gos tenir dins la plaça del Roudor de la dita Ciutat botiga de Roudor a obs seu o de son Offici sots ban de L. sous. per cascuna vegada que sera contrafet. Es entes empero que lo dit Blanquer qui voldra mercadeiar del dit Roudor puixa tenir botiga dins la dita plaça aixi com un altre mercader de la dita Ciutat per tenir o vendre lo dit Roudor mercantivolment sens incorriment del dit ban.

Que lo qui es deputat a llevar lo dret no gos comprar ne vendre Roudor.

Item Que alguna persona deputada a llevar los drets de les compres del dit Roudor ques fan en dita plaça no pusque ne gos per si ne per altre comprar o vendre del dit Roudor directament o indirecta sots ban de XX. sous per cascuna vegada que sera contrafet. (fol. CLXV r.) Del Roudor.

Que lo dit Roudor hage esser compartit entre los Blanquers qui volran.

Item, Que tota somada de Roudor. Gotzema e, de altres coses que sien portades per vendre dins la plaça del dit Roudor hage eser compartida per aquell daqui sera o la portara entre tots aquells Blanquers quin volran haver a obs de llur Offici tant solament encara que algun Blanquer o altra persona volgues dir o fer lo contrari allegant que aquell qui hauria portat lo dit Roudor o Gotzema o altres coses dins la dita plaça fos son parroquia o que hagues ya comprada la dita somada o part de aquella, e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada que contrafara XX sous.

Que los quin aportaran ne hagen a vendre a sclaus o esclaves quey seran tramesos.

Item Que tots aquells o aquelles que tindran dins la dita plaça Roudor per vendre o Gotzema, e, altres coses encare que sien Pagesos hagen, e, sien tenguts vendre, e, lliurar daquell o daquells sclaus o daltre missatge tramesa o trames per aquella persona daqui sera o ab qui stara a la dita plaça per comprar, e, haver de les dites coses, sots ban per cascuna vegada que contrafara de X sous.

Que sclaus o esclaves puixan servir en la casa del Roudor.

Item Que algun sclau o sclava o altra persona volent entrevenir en la dita casa per servir, o, portar del dit Roudor o Gotzema en alguna Casa o lloch o puixa fer licitament, aixi que no li puga esser prohibit per algu. Si donch lo dit sclau o sclava, o altra persona volent fer lo dit servei en fer aquell o per raho daquells no hera trobat en frau.

Que en la dita Casa del Roudor nos diguen Iniuries nes barallen.

Item Que alguna persona de qualsevol stament o condicio sie no gos dir algunes paraules desonestas o incentives a Dissentions Baralles o bregues al altre dins la dita Casa, o, fora aquella, comprant o venent les dites coses ne (fol. CLXV v.) Ordinations. per raho o ocasio de aquelles sots ban de C. sous per cascuna vegada que sera contrafet. Foren publicats los demunt dits XIII Capitols a XXX de Decembre M.CCCC.VII.

Dels quals bans sien fetes tres parts eguals etc.

Retenense empero los honorables Consellers, e, promens poder de interpretar corregir, e, smenar tantes y quantes vegades ben vist lo sera a llur bona coneguda. (fol. CLXVI r.) En blanc. (fol. CLXVI) En blanc.

68

[Ordinacions referides als assaonadors, a les relacions laborals amb aprenents de l'ofici, a la qualitat de la producció i al comerç del cuir]

68 a

[1407, març, 25. Barcelona]

(fol. CLXVII r.) Dels Assahonadors. Ordinations del Offici dels Assahonadors, e,

sobre lo Cuiram.

Afforament dels preus dels Cuirams quin sera adobats.

Ara hoiats tot hom generalment per manament del honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barcelona. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat per bon stament de aquella, e, redressament del Offici dels Assahonadors de la dita Ciutat, e, per obviar a qualsevol frau quis porien seguir en los Cuirams quis adoben es venen en la dita Ciutat no revocants per les presents altres Ordinations sobre aço fetes en lo passat per los Consellers, e, promens de la dita Ciutat sino tant com per aquestes presents sie derogat en aquelles. Que daqui avant algun Assahonador de pells de la dita Ciutat per si o per interposada persona directament o indirecta no gos donar a algun jove Assahonador o alguna altra persona qui us del dit Offici mes avant de IIII sous per cada dotzena de Cordovans o de Cabrits, e, mes avant de III. sous. e, VI diners per cascuna dotzena de Moltons o de Remudes vulles sien de llana prima o de llana grosa, e, qui contrafara pac per ban per cascuna vegada que sera contrafet XX. sous.

Lo preu dels Jornalers.

Item, Ordenaren los dits honorables Consellers, e, promens que algun Assahonador de la dita Ciutat o altre qualsevol persona qui us del dit Offici en aquella daqui avant no gos donar per si ni per interposada persona directament o indirecta a algun Jornaler per jornal mes avant de XVI. diners. e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada XX. sous.

Que no es puixen afermar fadrins a menis temps de quatre anys.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens Que algun Assahonador de la dita Ciutat per si o per interposada persona directament o indirecta no gos pendre ne afermar ab si algun fadri o altra persona per començar de apendre lo dit Offici de Assahonador a meins de quatre anys continuos (fol. CLXVII v.) Ordinations. per tal que dins aquell pusque millor haver apres de aquell ab quis affermara lo dit fadri, o altra persona lo dit Offici, e qui contrafara pac per ban cascuna vegada que contrafara L. sous.

Que lo Affermat nos puixa affermar ab altre sens llicentia del primer.

Item Ordenaren los dits honorables Consellers, e, promens que encars que algun dexeble aprenedis, o altre jove avançat en lo Offici se partesque de aquell ab quis sera affermat, o de son servey ans del temps, per lo qual li hauria promes de servirlo en dit Offici sens llicentia o voler de aquell ab quis seria affermat segons dit es algun Assahonador de la dita Ciutat, o algun altre qui us del dit Offici, o façe usar no gos pendre o, affermar aquell durant lo dit temps per son servey sens llicentia, o voler de aquell ab quis seria primer affermat es seria partit de aquell, e qui contrafara pach per ban cascuna vegada que sera contrafet a L. sous. Entenent empero los dits honorables Consellers, e promens que si nengun dexeble aprenedis o, altre jove avançat en lo dit Offici se exira del servey de algu ab quis seria affermat ab voler o promissio daquell o per ventura haura causes justes per les quals no deguen o no pusque usar ab aquell en tals casos, e cascun dells pus aparega del dit voler o promissio, o de les ditas causes iustes Assahonador o altre que us del dit officii pendre lo dit dexeble o jove llicitament sens incorriment del dit ban.

Que no sia donat mes de un sou, e, VI diners per asahonar hun cuyro.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que algun Assahonador o altre qui us o, face usar del dit officii no gos donar algun macip que assahon cuiros per assahonar aquells mes avant de I sou, e, VI diners per cuiro de cosit per cuiro de posat mes avant de I sou, e, III diners e, per cuiro de vadell mes avant de I sou, e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada que contrafara XX. sous.

Que algu no gos usar del officii que primer no sie regonegut.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que algun macip o jove Assahonador no gos ne puixa (fol. CLXVIII r.) Dels Assahonadors. emparar obrador de

Assahonador dins la dita ciutat o los suburbis de aquella per si o per altre fins a tant sie regonegut per los Consols e, promens del dit offici es sufficient de pensar tot Cuiram, qui en son poder pusques venir per la dita rao, e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada que contrafara C. sous.

Lo adjutori donador al Assahonador qui per vindra en vellesa.

Item, Ordenaren que si algun Assahonador de la dita Ciutat per causa o raho de vallesa, o de malaltia de que sie detengut o per alguna altra causa necessaria haura menester algun jove Assahonador per obrar del dit offici, en tal cars los Consols, e, promens del dit offici si requests ne seran per aquell qui haura menester lo dit jove puixan traure algun jove qui stiga a jornals o dotzenas ab voler empero del dit jove de qualsevulla obrador del dit offici de la dita ciutat en lo qual sien, o stiguen dos, o tres o mes, dels dits jovens, o metrel ab aquell quil haura mester per semblant lloguer que staria ab aquell don lo trauria, e que en aço aquell ab qui primer staria lo dit jove no puixe contradir, e qui contrafara pach per ban cascuna vegada de XX. sous.

De no lliurar Cuiram que no sia del quil haura assahonat.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que algun Assahonador, o algun altre qui us del dit Offici, o ne façe usar en la dita ciutat no gos ne pusque lliurar algun Cuiram qui no sia seu, e, lo que ell hage assahonat, o fet assahonar dins la dita ciutat o suburbis de aquella fins que primer sie vist, e, regonegut per los dits Consols, o per algun de aquells en absentia, o defalliment del altre si aquell Cuiram sera be assahonat, o no, e, qui contrafara pach per ban cascuna vegada que contrafara. L. sous. E los dits Consols en lo dit cars tota vegada que sien requests, o demanats de paraula per algun Assahonador o per altre qui us o face usar del dit offici hagen, e, sien tenguts anar fer lo dit regoneixement sots ban de X sous.

Que Cuiram no sie venut fora ciutat si primer no sera stat regonegut.

Item Ordenaren los dits honorables Consellers, e promens que algun Assahonador qui us o face usar del dit offici en (fol. CLXVIII v.) Ordinations. la dita Ciutat no gos traure o fer traure de la dita Ciutat Cuiram algu que sie stat assahonat en aquella pel vendrel fins que primer sie regonegut, e, vist per los dits Consols o per la hu daquells en absentia o deffalliment del altre, e, qui contrafara pagara per ban per cascuna vegada que sera contrafet. XX. sous. E los dits Consols en lo dit cars tota vegada que sien requests o demanats de paraula per algun Assahonador o per altre qui us o façe usar del dit offici hagen, e, sien tenguts anar fer lo dit regoneximent. sots ban de X. sous.

Que cascu Assahonador ne hage a prestar sacrament.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que alguns Assahonadors e altres qualsevulle qui usen o façen usar del dit offici en la dita Ciutat hagen, e, sien tenguts prestar sacrament en poder dels Consols del dit offici tota vegada que per los dits consols seran requests que no lliuraran ne faran lliurar a algu ne trauran ne faran traure fora la dita Ciutat sino aquell Cuiram que sera regonegut per los dits Consols o per lo hu dells segons dit es, e, qui lo dit sacrament no volra o reusara fer pach per ban cascuna vegada XX. sous.

Que lo Mostaçaf hage a veure en las differenties que y sentiran.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que si per raho de les coses contengudes en les presents Ordinations sera questio o debat entre alguns ço es si hauran contrafet a les dites Ordinations o si algun Cuiram sera ben assahonat o no que en tal cas lo Mostaçaf de la dita Ciutat hagut consell dels Consols, e, promens del dit offici determinen la dita questio, o debat tota vegada que lo cas se esdevendra sens alguna contradictio o embarch dalgu del dit offici.

Que les coses manifestes lo Mostaçaf les puixe executar.

Entenem empero los dits Consellers, e, promens que si sera clar, e, manifest al dit

Mostaçaf algu haver comes alguns dels dits bans de les presents Ordinations. En tal cars lo dit Mostaçaf sens haver consell dels dits Consols, e, promens, puixe executar lo dit ban tantes vegades com lo dit cas se esdevindra. (fol. CLXVIII r.) Assahonadors.

Que los Consols entengan en fer servir les Ordinations sobre dites.

Item, Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que los Consols del dit offici hagen, e, sien tenguts ab haver diligentia treballar, e, entendre en les coses contengudes en les dites Ordinations squivants totes frauds de llur Offici, e, retenints los del dit offici, en bona pau, e, concordia tant com bonament poran.

Que en son cas puguen fer lloctinent de Consol.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que si algu dels dits Consols sera malalt de tal malaltia que no pusque servir lo dit Offici de Consolat, o anira fora la dita Ciutat per qualsevulla cas en tals Casos, e, cascun dells pusque, e, hage a fer son lloctinent alguna persona del dit offici qui regescha per ell tant quant durara sa malaltia o ausencia tota vegada que lo cas se sdavendra.

Foren publicats los demunt dits XIII Capitols a XXV. de Març. M.CCCC.VII.

68 b

[1407, octubre, 7. Barcelona]

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf a bon stament de la dita Ciutat, e, per conservar, e, tenir en bon stament lo offici dels Assahonadors de la dita Ciutat, e, per tal que frauds, e, altres coses mal stants les quals se porien fer en lo dit offici sien esquivades los honorables Consellers, e, promens de ls dits Ciutat per autoritat del privilegi que han del senyor Rey de metre Consols en los officis mechanics de la Ciutat. Ordenaren les Ordinations següents. Revocats expressament totes altres Ordinations fetes sobre lo dit Offici tant com sien derogats aquestes.

Que en lo dit offici cascun any lo dia de sanct Andreu sien elegits dos Consols.

Primerament, Que en lo offici dels Assahonadors de la dita Ciutat hage dos Consols los quals se muden cascun any en lo dia de sanct Andreu los quals veguen, e, regoneguen si coses mal stants se fan en lo dit offici. Que los dits Consols elets iuren.

Item que com los dits Consols sien elets que iuren en poder del Mostaçaf que be, e, leyalment se hauran en lo dit offici.

Que a la fi del any del dit Consolat los dits Consols sien davant (fol. CLXVIII v.) Ordinations. los Consellers, e, Mostaçaf per fer electio de altres Consols.

Item, Que en la fi de cascun any lo dit dia apres poch dies vinguen los promens del dit offici, o la maior partida de aquells davant los dits Consellers, e, Mostaçaf porque a requesta dels dits consellers, e, Mostaçaf fasen electio dels dits Consols en lo dit offici per lany llavors sdevenidor, los quals consellers, e promens fan les ordinations següents.

Ques degue ben assahonar lo Cuiram.

Primerament que tot Assahonador degue ben assahonar tot Cuiram qui en son poder vingue vuller que sie seu propi o de altre persona ayxi estranya com private e, que degue esser assahonat, e pensat ab compliment de bon Sagi de porc a coneguda dels dits Consols, e qui contrafara per ban cascuna vegada. XX. sous, e, no res meins que lo dit Cuiram sie cremat.

Ques degue de assahonar ayxi lo Cuiram Empenes com de spacions, e, tot altre.

Item Que tot Assahonador hage assahonar ayxi com dit es be llealment y ayxi com es menester lo Cuiram qui comanat li sera, e, lo seu propi, e ayxi be lo Cuiram de Empenes, com despacions com de tot altre Cuiram quis assahon a coneguda dels dits Consols, e qui contrafara pagara per ban cascuna vegada. XX sous, e, no res meins que hage a tornar assahonar lo dit Cuiram ayxi com se pertany a coneguda dels dits Consols sots lo dit ban per

cascuna vegada que contrafara.

Que Cuiram fals sia cremat.

Item Que tot Cuiram que sera assahonat en Barcelona o en altre lloch e, sera trobat falç per los Consols del dit offici que sie de continent cremar e aquell quil haura venut pac per ban XX sous.

Que no gos usar del dit offici en dia de festa.

Item Que nengun Assahonador ne son missatge no gos donar plec al Cuiram ne en altra manera usar del dit offici en diumenge ne en festa de madona sancta Maria ne de sancta Eulalia ne de la Dedicatio de la Seu, ne del Evangelista, sots ban de X. sous. (fol. CLXX r.)
Dels hassahonadors.

Que Cuiram assahonat nos puixa vendre ne comanar per vendre sino en lo encant publich.

Item Que algun Assahonador, o macip seu no gos vendre o comanar a vendre, a alguna persona de qualsevol ley stament, o conditio sie algun Cuiram assahonat en Barcelona per revendre, si donhs lo dit Cuiram assahonat nos venia en encant publich, e aço per squivar tota falsa, e, frau sots ban de XX sous.

Que qui comprara del dit Cuiram hage a jurar que nol ha comprat per revendre.

Item que aquell qui rebra lo dit Cuiram assahonat en Barcelona hage a fer tota vegada que request ne sera per lo Consol, o Consols del dit offici sacrament, migensant lo qual hage a dir si lo dit Cuiram haura rebut, e comprat per sos obs o, per revendre, e, aço per squivar tot frau sots ban de XX. sous.

Que nos puixa vendre Carney blanch de llana prima per Carney blanch de llana grossa.

Item Que algun Assahonador de la dita ciutat no gos vendre a algun Sabater o tapiner de la dita ciutat o altre qualsevol persona alguna pell o pells, de carney blanch de llana prima, per carney blanch de llana grossa sots ban de X sous a cascu, e, per cascuna vegada.

Que lo venedor de tal Carney hage a restituir lo preu e, cobrar lo Carney.

Item Que si algun Assahonador de la dita ciutat haura venuda a algun sabater o tapiner de la dita ciutat o a altre qualsevol persona alguna pell, o pells de Carney blanch de llana prima per Carney blanch de llana grossa lo dit Assahonador hage, e sie tengut restituït al dit sabater o tapiner o, altre tant tost com per ell sera request lo preu de les dites pells que rebut haura l'altra part restituït al dit Assahonador les dites pells o pells sots ban de X. sous a cascu, e, per cascuna vegada ultra lo ban en lo prop passat capitol expresat. E los dits Consols dels Assahonadors requests per los compradors de les dites pells, e, per los Consols dels sabaters si lo dit Assahonador recosave o dila⁸⁸² (fol. CLXX v.) Ordinations. tave fer la dita restitutio tambe per si mateix com ab Mostaçaf si metre ley volran sien tenguts per la dita restitutio en la forma desus dita sots ban de altres X sous a cascu, e, per cascuna vegada.

Que los Consols puixen entrar per les cases dels Assahonadors, e, pendre a sagellar la Obra que los parra sospitosa.

Item Que los Consols del dit offici per exercir aquell, e, per regoneixer les dites coses puixen entrar en les cases dels altres Assahonadors o en altre lloch qualsevol sia be, e, degudament, e, honesta de dia, e, de nit, e, sagellar, e, pendre la Obra quil parra sospitosa si pero sera assahonada en Barcelona sense tot embarch, e, contrat, denunciar ho en continent al Mostaçaf per tal que aquells qui lo dit Cuiram aixi hauran assahonat sien punits segons los bans demunt dits, e, si algu, o, alguns en aço faran contrast o embarch als dits Consols pagaran per ban per cascuna vegada L. sous.

Que qui comprara del dit Cuiram migensant iurament hage a mostrar tot als dits Consols.

---

⁸⁸² La lletra de tota la plana està bastant esvaïda.

Item Que tot mercader o altra persona hon se vulle si qui comprara del Cuiram demunt dit assahonat en Barcelona hage a mostrar als dits Consols tota hora que ne sien request lo dit Cuiram, e, no res menys que puixen esser destret per sagrament ya si lo haura tot mostrat o no sots ban de XX sous.

Que lo dit Cuiram nos puixe traure de la Ciutat sens que primer no sia regonegut per los dits Consols.

Item Que algun Assahonador ne altre qualsevol persona no gos traure ne fer traure de la dita Ciutat algun Cuiram assahonat en Barcelona tro que sie vist, e, regonegut per los dits Consols sots ban de XX sous. E aço per alguna frau qui ses trobat en lo dit offici. Declarat que sie algun Cuiram assahonat sera ya regonegut abans que isque del Assahonador quil haura assahonat no sia necessari regoneixer lo altra vegada. ans aquell quil tindra puixe espaixar sens altre regoneixement.

Que si lo un Consol caura en algun dels dits bans, laltre con (fol. CLXXI r.) Dels hassahonadors. sol lo puixe punir, e, denunciar al Mostaçaf.

Item. Que si alguns dels dits Consols caura en algu o alguns dels dits ban que laltre lo puixa fer punir, e, denunciar al dit Mostaçaf ab alguns del dit offici que ha ell sera vist faedor.

Que passat lo Any del Consolat ab voluntat dels Consellers, e, la maior part del offici puixen restar Consols los mateixos tro que mudats hi sien.

Item Si per ventura als prohombres del dit offici o, la maior partida plaura que aquells qui seran stats Consols un any tenguen, e, regesquen lo dit offici del Consolat mes avant de un any que, o puixen fer tro que mudats hi sien. Fahent ho empero de voluntat, e, consentiment dels Consellers.

Que nos puixa receptor algu qui no hage cumplir lo temps ab aquells lo qual se sera affermat.

Item Que algun Assahonador ne altre qui obre del dit offici de Assahonador no gos rebre ne tenir en sa case ne en son obrador ne darli a guanyar en son offici algun deixeble o fadri aprendis o encare macip de soldada qui sie exit de algun altre del dit offici ans que hage complit son temps sens licencia de aquell ab qui stave o, obrave, E, si per ventura algu contrafara, e, request per los Consols del dit offici no llexara, e, no gitara daci mateix, e, de sa obra lo fadri, o, macip que contra la dita forma obrara ab ell que pach per ban cascuna vegada C. sous. Declarat que los dits Consols sien creguts de la dita requesta sens altra prova. Foren publicats los demunt dits XVIII. Capítols a VII de Octubre M.CCCC.VII.

68 c

[1427, abril, 8. Barcelona]

Que Cuiram no sie venut fins sie per los Consols regonegut.

Ara hoiats totem generalment per manament del honorable Mostaçaf de la ciutat de Barcelona. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de ls dits Cuiutat que per bon stament de la cosa publica de aquella, e, per squivar, e, tolre tot frau, e, falsia que sobre les coses deius scrites se posquessen cometre, o fer. Revocans empero ab les presents altres Ordinations de la dita Ciutat en quan sien contrariants o sien vistes contrariar a les presents Ordinacions. (fol. CLXXI v.) Ordinations. Que daqui avant algun venedor o revenedor de Cuiram assahonat no gos portar per vendre, o revendre del dit Cuiram dins la dita ciutat fins a tant quel venedor, o revenedor, del dit Cuiram hage a portar lo Cuiram que volra vendre, o revendre en la dita ciutat a la casa del Consol, o Consols del dit offici dels Assahonadors de la dita ciutat, e per aquell, o aquells sia regonegut si lo dit Cuiram sera bo, e, layal, e si lo dit Cuiram sera trobat bo, e, leyal per los dits Consols o Consell hi sie possat, o emprentat un senyal de la ciutat, lo qual senyal y hagen posar los dits Consols, o, la hu dells. e, qui contrafara que pach de ban per cascuna vegada que sera contrafet XX. sous.

Que hage esser denunciat lo preu que lo Cuiram sera venut, o comprat.

Item, Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que lo dit venedor o revenedor del dit Cuiram hage, e sie tengut denunciar ab veritat a aquell qui haura comanat lo dit Cuiram per vendre o revendre lo preu quen haura agut, a la persona a quil haura venut, e sin sera requests ne hague lo dit venedor, e revenedor prestar, e, fer sagrament en poder dels dits Consols tota vegada que per aquells no sie request sots ban de XX. sous per cascu, e per cascuna vegada que sera fet lo contrari. Foren publicats los demunt dits dos capitols a VIII de Abril M.CCCC.XXVII.

68 d

[1429, maig, 24. Barcelona]

Que algu sino era Corredor no gos portar Cuiram per vendre.

Ara hoiats tothom generalment per manament del honorable Mostaçaf de la ciutat de Barcelona. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita ciutat per squivar alguns fraus, e incorriments dels officis dels Assahonadors, e Blanquers de la dita ciutat o fora de aquella en lo territori o termens de la dita ciutat no gos portar per vendre algun Cuiram algu assahonat o Blanch si donchs la persona qui portaria lo dit Cuiram per vendre si no hera Corredor de coll publich e jurat de la dita ciutat. e qui contrafara pagara per ban cascuna vegada que contrafar. L. sous. Empero de aquesta ordinatio fon exceptats trossos de cuiros de bou e de vadell que algun sabater o correger vulle vendre o fer vendre los quals puixe (fol. CLXII r.) Dels Assahonadors. esser portats, e venuts dins la dita ciutat, o sos termens sens incorriment del dit ban. Fou publicada a XXIII. del mes de Maig M.CCCC.XXVIII.

68 e

[1432, abril, 28. Barcelona]

Que si Cuiram sera trobat pudrit hage esser cobrat per lo venedor, o smenat.

Ara hoiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf de la ciutat de Barcelona. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat per obviar fraus que en les coses deius scrites se porien fer, e en altra manera per bon stament de la cosa publica de la dita Ciutat. Que daqui avant tot Mercader, e, altra qualsevol persona stranya, o privada de la dita Ciutat qui ha portara o vendra en la dita Ciutat qualsevulla Cuiram bovi palos de altres Animals gros, o prim quant vendra lo dit Cuiram dins la dita Ciutat o en los termens, e territori de aquella hage, e sie tengut fer lo dit Cuiram pelos Mercader, en aixi que sia pres que lo dit Cuiram sera remullat, e, palat abans que sia tornat en Calç viua sia regonegut, E si sera trobat podrit, o fraudulos en aquests casos, e, cascun dells lo Mercader, o altra persona qui haura venut lo dit Cuiram podrit, o fraudulos hage, e sia tengut cobrar lo dit Cuiram de aquell quil haura venut o fet vendre, o fer lin deguda esmena apres que sera jutiat per lo Mostaçaf de la dita Ciutat segons que per aquell sera jutiat, e declarat sots ban de D. sous. per cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari.

Quasi semblant del proper dit capitol solament si ajusta si lo Mercader nos trobara, e apres algun temps arribara en la dita Ciutat que sia tengut cobrar lo dit Cuiram.

Item Ordenaren los dits honorables Consellers, e promens de la dita Ciutat Que si algun Mercader o altra persona stranya, o privada, de la dita Ciutat haura venut a algun altre dins la dita Ciutat o sos termens, o territori algun del dit Cuiram que haura fet mercader, e apres sera trobat o, jutiat podrit o fraudulos sagon dit es, e lo Mercader, o altra persona quil haura venut no sera en la dita Ciutat, o en la senyoria del senyor Rey daça la Mar que sen pusque haver presentia e rao e apres quant en quant tornara en la senyoria del dit Rey o en la dita (fol. CLXII v.) Ordinations. Ciutat de Barcelona. que en tal cars aquell Mercader o altra

persona qui hauria venut lo dit Cuiram aixi pudrit o fraudulos apres que sera tornat o sera en la dita Ciutat hage, e, sie tengut cobrar lo dit cuiram o ferne deguda satisfaccio o smena segons sera stat jutiat o declarat per lo dit Mostaçaf axi com se conte en la dita primera Ordinatio tota exceptio remoguda sots ban de D. sous per cascu, e, cascuna vegada que sera contrafet.

Si donchs no sera stat comprar a son arisch.

Entenen empero los dits Consellers, e, promens. Que si algu comprara del dit Cuiram a tot son Risch vulles sie podrit vulles sia fraudulos, en tal cars lo dit Mercader o altra persona que haura venut lo dit Cuiram no sie tengut cobrar aquell ne ferne satisfaccio o smena a aquell quil haura comprat a tot son risch. Foren publicats los demunt dits tres Capitols a XXVIII. de Abril M.CCCC.XXXII.

68 f

[1433, març, 28. Barcelona]

De fer lo Cuiram Mercader.

Ara hoiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf de Barcelona. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat, Corregints e habilitants en part altres Ordinations fetes sobre les Coses deius scrites, e, ab veu de crida publicades per los llochs acostumats de la dita Ciutat a. XXVIII. de Abril propassat, e, a aquellas anadins per obviar fraus que en aquelles se podien fer, e, en altra manera per bon stament de la cosa publica de la dita Ciutat. Que daqui avant tot Mercader, o altra qualsevol persona stranya o privada de la dita Ciutat qui aportara a vendre en la dita Ciutat qualsevulle Cuiram pelos bovi o de altres animals gros o prim quan vendra lo dit Cuiram dins la dita Ciutat o, en los termens o territori de aquella a Ciutada, o habitador de la dita Ciutat hage, e, sia tengut fer al dit Ciutada o habitador lo dit Cuiram pelos Mercader. E si no volra fer Mercader ans ne volra lo assaig devall scrit en tal cars dins tres semmanes continues apres que lo venedor o comprador haura servit de venda o de compra del dit Cuiram sia fet lo assatg en aquesta manera. Ço es que de dos en tres faix del dit Cuiram present lo venedor si esser hi voldra sien remullats, e, pelatats, e, abans que (fol. CLXXIII r.) Dels hassahonadors. sien tornats en calç nova sien regoneguts. E si lo dit Cuiram san trobat podrit o fraudulos en aquestos casos, e, cascun dells lo Mercader o altra persona qui haura venut lo dit Cuiram hage, e, sia tengut cobrar aquell o ferne al comprador deguda smena apres que sera jutiat per lo Mostaçaf de la dita Ciutat, e, segons per aquell sera jutiat o declarat sots ban de D. sous barcelonesos per cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet. E, en semblant ban de D. sous encorrega tot Mercader, e, habitador de la dita Ciutat lo qual contra forma de la present Ordinatio lo dit Cuiram comprara, E axi mateix encorregue en lo dit ban de D. sous tot Corredor per mija del qual contra forma de la present Ordinatio lo dit Cuiram sera comprat, e, venut Les altres coses empero, en les propdites Ordinations contengudes a XXVIII. de Abril, proppassat publicades romanents en llur força, e, valor. Fou publicada a XXVIII. de Març M.CCCC.XXXIII.

68 g

[1451, juliol, 10. Barcelona]

Que Cuiram no puixe esser assahonat sino en casa del Assahonador.

Are hoiats per manament del honorable Mostaçaf. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat Que algun Assahonador no gos ne li sie licit o permes en alguna forma assahonar Cuiram de qualsevol ley o condicio sie sino en case o habituacio sua propia o daltre Assahonador sots ban de L. sous per cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari.

Que Cuiram no sie venut per Ciutat si donchs no ere corredor lo qual hage a denunciar

als cullidors de la impositio.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que daqui avant algun Assahonador ne revenedor ne altre qualsevol persona no gos ne hi sie licit ne permes portar en la Ciutat Cuirams assahonats de qualsevol ley o natura sie per vendre, ne vendre aquells si donchs no ho fahian per mans de Corredor public de coll o de peya lo qual corredor de continent sie tengut denunciar lo dit Cuiram que venut o encantat haura als collidors de la impositio del Cuiram de la dita Ciutat, e, aquells dels demunt dits qui contrafara pagara per ban cascuna vegada que contrafara. XX. sous.

Fou publicada a X de Juliol M.CCCC.LI. (fol. CLXXIII v.) Ordinations.

68 h

[1429, juny, 4. Barcelona]

Que algun Assahonador no gos comanar Cuiram sino ha corredor per vendre. Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barçelona. Ordenaren los honorables Consellers e promens de la dita Ciutat per squivar alguns fraus dels Officis Assahonadors e Blanquers de la dita Ciutat revans altres Ordinations en contrari fetes. Que daqui avant algun Assahonador o Blanquer de la dita Ciutat o altra persona qui us dels dits officis o algun dels macips llurs no gos ne gosen comanar per vendre a algun revenedor ne lo dit revenedor gos pendre ne acceptar dels desus dits per vendre de la dita Ciutat o termens de aquella algun Cuiram de soles, dempenes, assahonat o Blanch de qualsevulla specie sie Si donchs lo dit revenedor no here Corredor de coll public de Barçelona e qui contrafara pagara per ban per cascuna vegada que contrafara. L. sous.

De no fer vendes fictes de Cuirams.

Item, Ordenaren los honorables Consellers e promens. Que daqui avant los dits Assahonadors e Blanquers o daqui avant los dits assahonadors o Blanquers o altres qui usen dels dits officis o algun dells o macips llurs o algun dells no gosen fer als dits revenedors venda alguna ficta dels dits Cuirams per squivar lo dit ban o per altra qualsevulla causa o raho e qui contrafara que perda lo Cuiram que axi fictament haura venut e lo dit revenedor pac per ban per cascuna vegada que sera contrafet C. sous.

Que revenedor no gos comprar Cuyram sino de sol a sol.

Item Ordenaren los honorables Consellers e promens que daqui avant algun revenedor de la dita Ciutat no gos comprar dels dits Assahonadors o Blanquers o daltres qui usen dels dits Officis o de macips llurs dins la dita Ciutat o sos termens algu o alguns dels dits Cuirams sino de sol a sol e qui contrafara pagara per ban cascuna vegada que contrafara L sous.

Foren publicats los demunt dits tres Capitols a IIII de Juny M.CCCC.XXVIII.

Dels quals bans seran fetes tres eguals parts etc.

Retenense empero los honorables Consellers e promens etc. (fol. CLXXIII r.) en blanc. (fol. CLXXIII v.) en blanc.

69

[Ordinacions referides als sabaters, a la qualitat de la producció i al comerç]

69 a

[1407, abril, 29. Barcelona]

(fol. CLXXV r.) Sabaters, e, Tapiners.

Ordinations fetes sobre lo Offici dels Çapaters, e, Tapiners.

Ara hoiats tothom generalment per manament del honorable Mostaçaf de Barçelona. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat havents de aço plen poder, e, autoritat per special Privilegi de la dita Ciutat per posar, e, tenir en bon stament lo offic

dels Sabaters, e, Tapiners de la dita Ciutat, e, per que fraus, e, altres coses mal stants sien en lo dit Offici squivades les Ordinations deius scrites revocants expressament totes altres Ordinations fetes sobre lo dit Offici tant com sien derogants en aquestes.

Que en lo Offici dels Sabaters, e, Tapiners hage Consols.

Primerament que en lo dit Offici dels Sabaters, e, Tapiners hage daqui avant dos Consols qui hagen carrech spacial del regiment del dit Offici segons davall es declarat los quals dos Consols sien cascun any elets per la forma seguent çoes que feta per la forma acostumada electio, dels quatre promens regidors, e, administradors de la Confraria del dit Offici en la festa de sanct Marc, evangelista primer sdevenida dins dos o tres dies, los quals III, promens qui seran exits de la administratio de la dita Confraria presenten, e, sien tenguts presentar als dits honorables Consellers los noms dels dits quatre promens qui seran stats elegits en regidors de la dita Confraria, e, aquells dos dels dits quatre que los Consellers elegiran sien aquell any Consols del dit Offici, e, Juren, e, hagen Jurar en poder del dit Mostaçaf que be, e, leialment se hauran en lo regiment del Consolat, e, que servaran, e, tendran tant quant en ells sera totes les Ordinations fetes, e, faedores per los Consellers, e, promens de la dita Ciutat sobre lo dit Offici, e, aixi cascun any hage esser feta electio dels dits dos Consols del dit Offici de Sabaters, e, Tapiners.

Que pells de Carney blanc no sien obrades.

Item, Que algun Sabater o Tapiner de la dita Ciutat no gos, obrar ne, encara metre en obra dins la dita Ciutat o sos termens alguna o algunes pell, o, pells de Carney blanch (fol. CLXXV v.) Ordinations. de llana prima sots ban a cascu, e, per cascuna vegada de X. sous.

Que sabates de Molto o de Cordova no sien partides per corters.

Item Que totes sabates que daqui avant seran trobades en la Ciutat de Barcelona en poder de qualsevol Sabater fetes de Molto o de Cordova partides per cortons sien troseïades per lo mig, e, aquell Sabater en poder daqui seran trobades pac per ban per cascuna vegada V sous.

Exceptio de algunes obres ja fetes, e, assenyalades.

Item⁸⁸³ e declarat empero que en aço no sien entesos los Sabates tapins Botges ne altres obres dels dits Officis qui ja son obrades, e, fetes les quals pero seran trobades senyalades o mercades per los dits Consols pusque ells dins deu dies apres que seran elets, e, hauran jurat per la forma desus dita, sien tenguts sercar tots los Obradors Taules, e, Botigues de tots los Sabaters, e, Tapiners de Barcelona, e, senyalar, e, marcar totes les sabates, e, altres obres desus dites qui fraudulentoses, e, contra la dita forma se trobaran esser fetes per manera que aquells Sabaters qui les hauran fetes o obrades o fetes obrar o altra qualsevol persona en poder daqui seran trobades abans que les presents Ordinations sien Cridades les puixe vendre, e, aquells que les compraran les puixen coneixer.

Que de tres en tres Mesos se facen regoneximents de dites obres.

Item Que los dits Consols hagen, e, sien tenguts si justa excusatio donchs no havien almenys de tres en tres mesos sercar tots los Obradors les taules, e, altres llochs certs de tots los Sabaters, e, Tapiners de la dita Ciutat, e, veure, e, regoneixer si les sabates o Tapins, e, tptes les altres obres de llur Offici que seran en les dites taules o Obradors seran lleyals, e, tals com deuran sots ban de XX. sous per cascuna vegada que contrafaran.

Que la executio del hun Consol se puga fer del altre.

Item Que si lo hu dels dits Consols encorria en alguns dels bans desus o deius scrites que laltro Consol ab lo hu dels altres dos Promens regidors de la dita Confraria que ell elegir volra sien tenguts exequir del dit Consol aquell o aquells bans que comesos aurie, e, requerirne lo dit Mostaçaf aixi com los dits dos (fol. CLXXVI r.) Dels Boters. Consols farien de qualsevol altre Sabater, o Tapiner de la dita Ciutat, sots ban de XX. sous per cascuna

---

⁸⁸³ "I" al ms.

vegada que sera contrafet.

Que Sabater de remude per Cordova nos puixen vendre.

Item Que algun Sabater o altre qualsevol persona no gos dins la Ciutat, o sos termens vendre sabates, o altres obres del dit Offici que sie de remude, per Cordova. sots ban a cascu, e, per cascuna vegada de X sous.

Que si los Consols trobaran Cuiram falç lo hage a, denunciar al Mostaçaf.

Item Que si los dits Consols del Sabaters trobaran en poder de algun Sabater o Tapiner de la dita Ciutat algun Cuiram de Soles o de Empenes quels parega falç sien tenguts denunciar al Mostaçaf, e lo dit Mostaçaf ab los dits Consols meten aquell Cuiram en juy del Offici dels Assahonadors, o de la maior part de aquell qui hagen de jutiar aquell Cuiram. E si sera jutiat falç que sia cremat, e, aquell Assahonador quil haura assahonat caygue en ban de X. sous per cascuna vegada. E ultra axo aquell Assahonador que lo dit Cuiram haura adobat sie tengut restituhit lo preu quen haura hagut al dit Sabater, o Tapiners a quil haura venut.

Que les obres falses hagen esser per los dits Consols manifestades al Mostaçaf.

Item Que si los dits Consols trobaran en poder de algun Sabater o Tapiner, o altra qualsevol persona dins la dita Ciutat de Barcelona o sos termens algunes sabates, o tapins o altres obres dels dits Officis, o de algun de aquells acabades, o no acabades quels pareguen falçes puixen, e, hagen a pendre aquelles sabates o tapins o altres obres de mostrar aquelles Sabates, o tapins o, altres obres algun promens del dit Offici, e si a tots parran falçes denunciant ho al Mostaçaf qui ab los dits Consols meten aquelles a Juy de sis, o de vuit promens del dit Offici, e si seran jutiaades falces que sien cremades. E aquell Sabater, o tapiner o altra qualsevol persona en poder da qui seran trobades sie caygut en ban de X. sous per cascuna vegada.

Que en les Sabates de Cordova nos puixen metre Orelles (fol. CLXXVI v.) Ordinations. de Molto ne altres peces.

Item Que algun Sabater no gos daqui avant en sabates de Cordova metre Orelles, e, peces de cuiro del Molto ans les hi hage a metre de Cordova o de altre cuiro que valgue mes de Cordova, e, qui contrafara pagara per ban X. sous. E los dits Consols sien tenguts descuir, e, rallar les dites Orelles o altres peces de Molto davant lo Obrador hon seran trobats.

Que los Consols puixen entrar en tot lloch hon sabran poder haver obres falçes.

Item Que los dits Consols del dit Offici dels Sabaters, e, Tapiner per exercir llur Offici, e, regonexer les dites obres puxen entrar tot vegada ques volran en les cases o obradors de qualsevol Sabaters o Tapiners, e, Botiguers que tinguen alguna de la dita obra, e, en totes cases, e, Obradors hon sapien o sien informats esser algunes de les dites obres tambe de dia com de nit, e, sagellar, e, pendre tota la obra que hi trobaran a llur parer esser fraudulosa o feta contraforma sobredita. e que alguns dels dits Sabaters, Tapiners, Botiguers, e, altres no gosen contrestar la entrada de les dites cases, e, obradors als dits Consols ans si per ells seran requests de sagrament per denunciar totes obres frauduloses hagen fer aquell en poder llur o del Mostaçaf, e, qui contrafara pagara per ban per cascu, e, per cascuna vegada. C. sous. Foren publicats lo demunt dits Capitols a XXVIII. de Abril M.CCCC.VII.

69 b

[1425, juny, 15. Barcelona]

Que no puixen vendre Sabates de Cordova o de Vadell en que hage res de Molto que sia cosit ab la sola.

Ara hoiats generalment per manament del honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barcelona. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat per bon stament de aquella revocants altres Ordinations sobre aço en contrari fetes. Que daqui avant algun Sabater, o altra qualsevol persona de la dita Ciutat no gos fer ne obrar ne vendre palesament,

o amagada per si o per interposada persona dins la dita Ciutat o en sos termens o territori Sabaters de Cordova o de vadell en les quals hage peça alguna, o tros de pell de Molto que sie cusida ab la sola. Si (fol. CLXXVII r.) dels sabaters, e, tapines. donchs no ere part de dintre per folrar les dites sabates. sots ban de X. sous a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari.

Que en sabates Tapinades no hage res de Molto.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que algun tapiner o altre qualsevol persona de la dita Ciutat no gos ferne obrar ne fer ne obrar ne vendre palesament o amagada per si, o per altre interposada persona dins la dita Ciutat, o en sos termens. Sabates algunes entapinades o ensurades en que hage peça alguna o tros de pell de Molto cosida en la plantella sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari de X sous. Foren publicats los demunt dits dos capitols a V del mes de Juny M.CCCC.XXV.

69 c

[1451, juliol, 10. Barcelona]

Que Sabater, ne, Tapiner no pot obrar sino en casa sua propia.

Item Ordenaren los dits Consellers, e, promens que algun Sabater Tapiner no gos ne li sie licit ne permes en alguna forma fer sabates ni Tapins ni altre qualsevol obratge de Offici de Sabater o Tapiner de qualsevol ley sie sino en case o habitacio sua propia o daltre Sabater o Tapiner sots ban de L. sous a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari. E sino poran lo dit ban pagar stigan en la preso comuna per tants dies com seran los sous del dit ban. Fou publicat a X. del mes de Juliol M.CCCC.LI.

69 d

[1475, febrer, 23. Barcelona]

[1498, agost, 22. Barcelona]

Que Sabater no puixa fer Tapins ne sclops de dona ne Tapiner sabates de homo ne de dona ne de infants. Si donchs no hi ha suro.

Ara hoiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf de la present Ciutat de Barcelona. Que com los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat a XXIII. de Febrer de M.CCCC.LXXV. sien stades fetes sertes Ordinations sobre los Officis dels Sabaters, e, Tapiners de la dita Ciutat les quals en affecta contenen que no sia licit ne permes a algun Sabater encara que sie examinat fer tapins o Sclops de dona ni res en que hage suro. Si donchs no eren sclops o Tapins o altre qualsevol cosa que servesque per a home, E axi mateix que no (fol. CLXXVII v.) Ordinations. sie licit ni permes a qualsevol Tapiner encara que sie examinat. Si donch no y ha suro fer sabates de home, e de dona ne de infants sots ban a cascu e per cascuna vegada que sera fet lo contrari de L. sous donada facultat als dits prohombres rametre lo dit ban en tot o en part a llur coneguda. Segons mes llargament en les dites Ordinations les dites coses son mencionades. E com speriencia hage mostrat e mostre que alguns no tements deu ne la correctio corporal han contrafet e contrafan a les dites ordinations ab la confiansa que tenen que los prohombres del offici dels Sabaters qui son mes en nombre que los promens dels Tapiners lo dit ban sera remes segons de fet es de poca cantitat e les demes vegades per no res en gran e evident periudici del dit Offici de Tapiners e dan de la cosa publica de la dita Ciutat. E per ço es digne cosa per no dar audatia als delinquents de contrafer a les dites coses ordenades que altrament i sie provehit.

Per tant los honorables Consellers e promens de la dita Ciutat per dar orde que dites ordinations sien servades e en aquells no sia contrafet lloants e aprovants e corroborants en totes les altres coses sino en lo dit ban les dites Ordinations habilitant e reduhint aquell.

Statuiren e ordenaren que dit ban qui es de L. sous, sie per observatio de les dites

coses ordenades de XX. sous tant solament de nomes avant en aixi que daci avant no sia licit ne permes als dits promens dels Sabaters e Tapiners fer gratia e relaxacio o remissio alguna directament o indirecta del dit ban de XX. sous. ans de continent que per los dits Sabaters e Tapiners sie contrafet a les dites ordinations lo dit Mostaçaf hage e sie tengut fer executio del dit ban tota dilatio e exeptio remoguda fahent ne quatre parts eguals la una de les quals sie del Mostaçaf executant l'altra de la Caxa de la Confraria dels dits officis, l'altra part del acusador e la altra part de les Obres dels murs e valls de la dita Ciutat.

Fou publicada XXII de Agost. M.CCCC.LXXXXVIII.

Dels quals bans seran fetes tres eguals parts la una sera del Mostaçaf e la restant altra part del acusador e la darrera de la Obra dels murs e valls de la dita Ciutat.

Retenense empero los honorables Consellers e promens de la dita Ciutat poder de interpretar corregir e smenar sempre que (fol. CLXXVIII r.) Dels Sabaters, e, Tapiners. ben vist los sera a llur bona coneguda. (fol. CLXXVIII v.) en blanc.

70

[Ordinacions referides als corretgers, a la qualitat dels productes que elaboraven, a la normativa referent a la regulació del treball i al procediment d'actuació dels cònsols de l'ofici]

70 a

[1433, març, 16. Barcelona]

(fol. CLXXIX r.) Dels Corregers.

Ordinacions fets sobre lo Offici dels Corregers.

Que nos puixen obrar fivelles de Stany.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barçelona. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat Que daqui avant algu no gos fer ffinelles de stany de nenguna lley, sie gran o poca Aximateix que nenguna correge que sie portada o mesa de fora que hagen finelles de stany que no sia acceptada en la dita Ciutat per nengun menestral del dit Offici. e aço a coneguda del honorable Mostaçaf migensant los quatre mestres del dit Offici. e aço sots ban de XXX. sous per cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet.

Que gorniment de Stany qui no sie fi nos puixe fer.

Item. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que algu no gos fer algun Guarniment de Stany que no sie fi ço es de Saure axi que no y gos mesclar Plom ab lo Stany sots ban de XXX. sous. e, de perdre la roba.

Que nos puixan clavar Platons o altres guarniments de Reblo.

Item Ordenaren los dits Consellers, e, promens que nengu del dit Offici no gos clavar Platons ne barres ne nengun guarniment de Correges meins de Reblo per desus sots ban de V. sous. per cascu, e, per cascuna vegada.

Que caps de Correges nos gosen fer que no sien dobles.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que algu no gos fer algun cap de Correge aixi de llauto com de ferro que no sie doble ço es a saber que hage fons per deius sots ban de X. sous per cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet.

Que les Correges que han Cap, e, finella de Acer hagen los Platons de Acer.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que la Correge que hage lo cap, e, la finella de Acer que ha los platons de Acer. Aixi mateix que Correge que hage los platons de acer que la finella, e, lo cap sien de Çer sots ban de X. sous, e, de perdre la roba cascuna vegada que sera fet lo contrari.

Que les barres o de ferro o de llauto hagen de esser en dues peces. (fol. CLXXIX v.) Ordinacions.

Item. Ordenaren los honorables Consellers e promens que totes barres de Correege que sien de fulla prima aixi de ferro com de llauto hagen esser de dues peçes ço es a saber fons e cano e aquelles que seran de llauto que hagen esser brunyit sots ban de XX. sous e de perdre la roba a cascu e per cascuna vegada que sera contrafet.

Que tota finella sia brunyida a tots ops.

Item Que algu no gos metre alguna finella que no sie brunyida de tots obs ço es cap e punxant que tot hage a esser brunyit E en cas que sie fet lo contrari que sien cayguts en ban per cascu e per cascuna vegada de XX. sous.

Lo temps, e preu dels hobrers.

Item Ordenaren los dits honorables Conseller, e promens que nengun Mestre del dit Offici no gos dar a obrar a nengun Companyo si donchs no es a any o a mes o a setmane e que no gos dar mes de XXX. florins lany o. II florins e mig lo mes e VII. sous la setmana e les messions de meniar e de beure e dormir segons se pertany e aço sots ban de C sous a cascu e per cascuna vegada. Declarant empero que si lo dit companyo se llogara a setmane e en la dita setmane haura dues festes manades per la Sglesia que no los sia res abatut de la dita setmana per les dites dues festes. Empero si seran tres festes manades per la Sglesia en tal cars totes tres dites festes hi sien declarat encare que si los dits Companyons volran fer festes voluntaries que tantes com sien los sien abatudes.

Que no puxen tenir obrer que sie lladre.

Item Ordenaren los honorables Consellers e promens. Que algun mestre del dit Offici no gos tenir en casa sua ningun companyon lo qual sapien que sie Lladre clarament ne darli a guanyar sots ban de C. sous per cascu e cascuna vegada que sera fet lo contrari.

Que nengu puxa tenir Obrador si no sera examinat.

Item Ordenaren los honorables Consellers e promens que nengun Jove privat o strany no puga llogar obrador en la present Ciutat si donchs no es examinat per los mestres del dit Offici si es sufficient o no e que hage a fer huna correege (fol. CLXXX r.) Dels Correegers. de Acer e altre de Llauto e que hage a metre dos Florins en la caixa del dit Offici los quals diners se deguen distribuir en obres pies.

Que no gosen anar a una fira tots plegats.

Item Ordenaren los honorables Consellers e promens que los mestres del dit Offici no gosen anar tots plegats a una fira sino hu o dos segons que la Fira es bona e que hagen a mostrar la obre que mostraran als vehedors si a aquella obra es bona e leyal e aço façen ans que vagen deffore e no res menys que no gosen anar defore per vendre robes de llur Offici sino aquells qui per los vehedors sien elegits ço es a saber que cascu vage a son torn defora a coneguda dels vehedors haixi com demunt es dit e aço sots ban de XXV. lliures. a cascu e per cascuna vegada que sera fet lo Contrari.

Que les obres del dit offici portades açi han esser regonegudes.

Item Ordenaren los honorables Consellers e promens que si Correeges strangeres seran meses o portades en la dita Ciutat que los mestres del dit Offici les hagen a veure e regoneixer si son bones e tant sufficientes com aquelles ques fan en la dita Ciutat ço es a saber que hagen tan bon cuiram e tan bon guarniment. E encars que troben lo contrari que los vehedors los quals seran elegits per los mestres del dit Offici les puguen metre en mans del dit honorable Mostaçaf e fer iusticia a coneguda dell e dells vehedors del dit Offici e cayguts en ban de XXX. sous per cascuna vegada que sera contrafet.

De quin Cuiram han esser obrades dites coses.

Item Que nengun mestre ne altre obrer del dit offici no gos metre Cuiram de cordoba ne de Molto sino de Vadell, e, bovi e, que sie bo, e, be assahonat, e, aço a coneguda dels vehedors qui en aço seran elegits, e, si sera fet lo contrari que sien cayguts en ban de XXX. sous per cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet, e, de perdre la roba.

Que tots hagen a fer una talla de cascuna sort.

Item Que tots los mestres del dit Offici hagen a fer una talla tots de cada sort en la roba que venen en gros de (fol. CLXXX v.) Ordinations. obra Mercantivol ço es a saber que nengu no la façe pus streta hu que altre, e aço per raho que los mercaders comprant de la dita roba no sien enganats que no compren hu per altre e encars que sie trobat per lo contrari que perden la roba e encorreguen en ban de XX. lliures. per cascu e cascuna vegada que sera fet lo contrari.

De no tenir mes de hun macip o, dos aprenedissos.

Item Ordenaren los honorables Consellers e promens, que nengu dels dits Mestres del offici de Corregeria no gos tenir pus de un maçip o dos aprenedissos o hu aprenedis o dos maçips sots ban per cascu e per cascuna vegada que sera contrafet de LX. sous.

Que obres ques façen en Cambres no sien comprades fins a tant sien regonegudes.

Item Ordenaren los honorables Consellers e promens que nengun mestre del dit Offici no gos comprar. ne fer comprar palesament o amagada Correges ne guarniments de mestre que obre en cambre fins que sie vist e, regonegut per los dits vehedors si aquella obra es bona e leyal e acabada segons la forma demunt dita sots ban a cascu dels venedors e a cascu dels compradors per cascuna vegada de XX. sous.

Que no es puixen pendre obres que sien tenguts a altro Mestre.

Item. Ordenaren los honorables Consellers e promens que algun mestre no gos metre en obre nengun aprenedis ne companyo qui sie tengut a altre mestre fins que hage fet content e aço a coneguda dels vehedors del dit Offici sots ban a cascu e per cascuna vegada de LX. sous.

Que no puixen affermar aprenedissos a meins de quatre anys.

Item Ordenaren los honorables Consellers e promens, que nengun mestre ne altre qualsevol persona del dit Offici no gos affermar algun aprenedis per apendre lo Offici a meins de quatre. anys ne meins de Carta sots ban a cascu e per cascuna vegada que contrafara de L. sous. e traurel de casa.

Que les obres se puguen regoneixer per les cases. (fol. CLXXXI r.) Dels Corregers.

Item Ordenaren los honorables Consellers e promens que tantes vegades e quantes los vehedors del dit Offici volran anar per visitar les Botigues de Corregeria ço es a saber de aquells qui fan Correges e de aquells que les revenen que aquells ay tals Correges hagen a mostrar la obra que tenen en casa e si sera vista aquella esser bona e acabada en la manera ques pertany aquella lexen estar en poder de aquell en que sera trobada. E si sera trobat lo contrari que sen puixen portar la dita obra e aquella metre en mans del honorable Mostaçaf. E si no volran a mostrar la dita roba als dits vehedors que de continen sien cayguts en ban de XXX. sous. per cascu e per cascuna vegada que sera fet lo contrari.

Que la Caixa del Offici ha de haver dues tancadures.

Item Ordenaren los dits honorables Consellers e promens. Que sie feta huna caxa la qual stigue en poder dels dos vehedors del dit Offici e aquella tingue dues claus e cascu dels dits vehedors tingue una clau e dins aquella Caixa sien mese les quantitats dels dits bants a la dita caixa pertanyents segons en la fi de les presents Ordinations es contengut les quals quantitats sien e agen a distribuir en obres pies e caritatives a coneguda dels vehedors e promens del dit Offici.

Que los mestres hagen facultat de elegir cascu any dos vehedors los quals hagen a iurar en poder del Mostaçaf.

Item Ordenaren los honorables Consellers e promens. Que los mestres del dit Offici hagen facultat e plen poder que puixen e hagen elegir una vegada lany dos vehedors per veurer e regonexer los malefics, fraus, e engans que en lo dit Offici facilmente se poden fer los quals hagen e sien tenguts jurar en poder del honorable Mostaçaf de tenir e observar los

capitols e Ordinations demunt dites e contra aquelles no permetre venir en alguna forma o manera, E sots virtut del dit sagrament hagen e sien tenguts de denunciar al Mostaçaf les dites fraus e malefics los quals sabran esser comesos en los dit Offici segons les Ordinations desus dites. Foren publicats los demunt dits XXXI. Capitols a XVI. de Març de M.CCCC.XXXIII. Dels quals bans etc. Retenense empero los dits honorables etc. (fol. CLXXXI v.) en blanc.

71

[Ordinacions referides als batifillers i oripellers]

(fol. CLXXXII r.) Dels Batifillers.

[1468, octubre, 21. Barcelona]

Ordinations dels Batifillers.

Que Batifiller no bata alguna manera de Or sino que sia Or de Ducat bo Ne batre alguna manera de Stany per metre sobre Pells.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf Ordenaren los honorables Consellers e promens per apartar tots fraus, e engans, que daci avant no sia licit ne permes a algun Batifiller batre en alguna manera de nenguna Ley, Or que no sia de Ducat o de altres Monedes bones e de bon Or. E per lo semblant no puixen batre alguna manera de stany que se agues a posar o metre sobre pells sots ban cascuna vegada que sera contrafet de C. sous.

Que Oripeller qui obre Oripells. no gos obrar sobre pells de Anyells, ne de Moltols, sino de Cabrits exceptat per cubrir altars o per Jochs e que hagen de cubrir de Argent fi e no de Stany.

Item Ordenaren los honorables Consellers e promens Que los dits Oripellers o altres qui obraran o obren Oripells no gosen obrar sobre pells de anyells ne de moltols ans hagen obrar sobre pells de Cabrits. Si donchs les obres que farien sobre les dites pells de Anyells o moltols no servien per Cubertes de Altars o per a jochs. E tot ço que obraran en tot cars la hage a cobrir de Argent sie e no pas de Stany e los Consols ab mitia de sagrament prestador en poder del dit Mostaçaf sapien e vegem la veritat de les dites coses affi que algu no sie enganat sots ban de C. sous.

Dels quals bans sien fetes tres parts eguals la una del Mostaçaf, del acusador la restant terça part dels murs e valls etc.

Retenense empero los honorables Consellers e promens poder etc. Foren publicats los demunt dits dos capitols a XXI. de Octubre M.CCCC.L.XVIII. (fol. CLXXXII v.) en blanc.

72

[Ordinacions referides als beiners i al control de la qualitat dels productes que fabricaven]

72 a

[1412, març, 8. Barcelona]

(fol. CLXXXIII r.) Dels Bayners.

Ordinations fetes sobre lo Offici dels Bainers.

Que les beines de coltells e Dagues sien de Cuiro de Bou o de Vadell.

Ara hoiats tothom generalment per manament del honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barcelona. Ordenaren los honorables Consellers e promens de la dita Ciutat que per bon stament de la cosa publica ço es per squivar algunes fraus que de poc temps ensa serien stades fetes per alguns en lo Offici dels Bayners de la dita Ciutat. Que algun Bayner no gos fer o fer fer ne vendre ne fer vendre dins la dita Ciutat ne sos termens beynes de coltell ne de dagues sino de Cuiro qui hage esser de Bou o de Vadell segons les ordinations antigues del dit sots ban de X. sous per cascu qui contrafara e per cascuna vegada, E ultra lo dit ban que sien

tallades les Beynes que no serien fetes segons la forma desus dita.

Que sien ab una o dues punxes.

Item. Que tot Bayner haie cusir o fer cusir qualsevol beynes de Coltell o de Daga ab dues punxes o al meins ab una punxa que sie ab costura de Canut sots lo ban desus dit de X. sous per cascu e per cascuna vegada que sera fet lo contrari.

Que Beynes de besalart o Coltell poden esser de dos Cuyros.

Item. Ordenaren los honorables Consellers e promens que tota Beyna de Belasart o de Cultell qui hague mes avant de dos palms de llarch pugue esser de dos Cuiros sens incorriment del dit ban pero que lo cuiro subira hage esser cusit ab dues punxes ab costura de canut sots lo ban demunt dit de X. sous. Foren publicats los demunt dits tres Capitols a VIII de Març de M.CCCC.XII.

72 b

[1437, octubre, 26. Barcelona]

Que nos puixa obrar de beynario, sino de Cuyros de Bou o de Vadell. Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf de la (fol. CLXXXIII v.) Ordinations. present Ciutat de Barcelona. Ordenaren los honorables Consellers e promens per obviar a totes frauds les quals se porien cometre en les coses deius scrites. Que daci avant algun Bayner o altre qualsevol persona qui us de offici de Bayneria en la dita Ciutat termens e territori de aquella no obren ne gosen obrar ne en lo offici de Bayneria no puixe esser obrat vulles a obra francesa o altra qualsevol obra de la terra ne qualsevol altre sino tan solament de Cuiro de Bou o de Cuiro de Vadell. Aixi que de tots Cuiros de Ase o de qualsevol bestia mular ne de Molto o de ovella e qualsevol altres Cuiros de qualsevol altres besties sien inibits e vedats e non sie feta alguna obra en lo dit offici de beyneria sots ban a cascu e per cascuna vegada wue sera fet lo contrari de XX. sous.

Que en guarniment algun nos puixen metre Cuiro de Molto sino de Bou o de vadell.

Item. Ordenaren los honorables Consellers e promens que algun Bayner o altra qualsevol persona que us del dit offici no gos metre en qualsevol guarniment Cuyro de Molto ans lo hage a metre de Cuiro de Bou o de Vadell sots ban a cascu e per cascuna vegada que sera fet lo contrari de V sous. E de tallar les beynes en les qual sera fet lo contrari.

Que tota Beyna sia obrada ab dues custures.

Item. Ordenaren que tota Beyna ab senyador hage esser guarnida ab dues costures dobles e davant lo guarniment una petita de tres punts sots ban a cascu e per cascuna vegada que sera contrafet de I sou.

Que tota Beyna enbotida se hage a recoure.

Item, Ordenaren los honorables Consellers e promens Que tota Beyna que sia embotida se hage a recourer e a gravar sots ban a cascu e per cascuna vegada que sera fet lo contrari de I. sou.

Que tota Beyna de França ha de esser gravada.

Item Ordenaren que tota Beyna que sia de França o congrejada hage esser gravada sots ban a cascu e per cascuna vegada de I. sou.

Que beynes no sien remendades per vendres.

Item que alguna Beyna vella no gos ne puixa esser remen (fol. CLXXXIII r.) Dels Bayners. dada per vendre aquella sots ban de V. sous per cascu e per cascuna vegada e, de tallar la Beyna en que sera fet lo contrari.

Que las Beynes venudes en gros hagen esser regonegudes.

Item que algun Bayner o qualsevol altra persona qui obre del dit Offici no gos lliurar alguna o algunes baynes que hage venudes, en gros ab coltells, o sense coltells tro a tant que les dites beynes sien regonegudes per los consols del dit Offici sots ban a cascu, e per cascuna

vegada que sera fet lo contrari de L sous. Provehit empero que los dits consols o la hu dells com sera request de anar regoneixer les dites beynes sots virtut del sagrament per ell prestat en lo comensament de llur Offici tota dilatio voluntaria sessant hagen, e sie tengut de anar fer lo dit regoneximent.

Beynes ab bocalet han de haver dues costures.

Item. Ordenaren los honorables Consellers e promens de la dita Ciutat. Que tota Beyna ab bochalet hage esser ab dues custures de sinc punts a cascuna sots ban a cascu, e per cascuna vegada de un sou.

Que Beyna Mercadera a haver tres dits de mitia.

Item que tota Bayna Mercadera hague aver tres dits de mitia ab sis punts de cascuna part de mitia sots ban a cascu e per cascuna vegada que sera fet lo contrari, e de tallarla Beyna, o Beynes en que sera contrafet e de I sou.

Que beynes nos axuguen ab foc.

Item Ordenaren los dits honorables Consellers, e promens que tota Beyna, e qualsevol altra obra la qual sera axugada al foch e per masse calor de foch no sera bona lo qui la haura feta, e, axugada al foch caygue en ban cascuna vegada de V sous. E daltra part que tal Beyna, o altra qualsevol obra que per massa calde foch no sera bona sie tallada.

Que stoigs e, altres coses hagen esser enfustades.

Item que tot stoig de barber, gran e de Rahors, o de cinta o de Scriva o de Orari, o de Ulleres hage en fustat sots ban a cascu, e per cascuna vegada que sera fet lo contrari de X. sous e de perdre la obra en que sera fet lo contrari. (fol. CLXXXIII v.) Ordinations.

Que tots stoix o altres obres han esser de Cuiro de Bou o de vadell.

Item. Ordenaren los honorables Consellers e promens. Que totes beynes de Coltells de Gavinet de dagues e tots stoig grans de barbers o de Cinta o de Scriva o de Orari o de ulleres e altra qualsevol obra del dit Offici de Bainers que seran mesos dins la dita Ciutat termens e territori de aquella de qualsevol part de defora hagen esser de bon Cuiro de Bou o de badell e los dits Stoigs enfustats en e segons la forma de les Ordinations desus dites sots ban de LX sous a cascu e per cascuna vegada que sera contrafet. E tota la obra tallada en la qual sera contrafet. Pero tots aquells que vuy en dia tendran de la dita obra ley hagen aguda traure daçi per tot lo mes de Noembre prop vinent.

Que la conaxença sia dels consols e promens de la dita Ciutat. Item. Ordenaren los honorables Consellers e promens de la dita Ciutat que la conaxença de les dites beynes e altres obres desus dites o contra aquelles sie dels consols o promens del dit Offici. Pero que la executio se hage a fer es façe per lo Mostaçaf de la dita Ciutat. E que tot Bayner, e, revenedor qui tingue Beynas, e, stoigs e qualsevol altra obra de les desus dites per vendre, o, revendre dins la dita Ciutat termens e territoris de aquella cascuna vegada que sien requests per los dits Consellers los hagen a mostrar migensant sagrament tota quanta roba hauran perque sie vist si hi haura frau o res fet contra las Ordinations desus dites sots ban de LX. sous a cascu e per cascuna vegada que sera fet lo contrari.

Foren publicats los demunt dits tretze Capitols a XXVI de Octubre M.CCCC.XXXVII.

Dels quals bans seran fetes tres parts eguals etc. Retenense empero los dits honorables Consellers e promens. (fol. CLXXXV r.) Dels Bayners. En blanc.

73

[Ordinacions referides al control de la qualitat de les guaspes]

[1456, novembre, 29. Barcelona]

(fol. CLXXXV v.) De les Guaspes.

Ordinations fetes sobre les Guaspes.

Que les Guaspes haien esser ben obrades.

Ara hoiats tothom generalment. Ordenaren los honorables Consellers e promens de la present Ciutat de Barcelona. Que daqui avant qualsevol Menestral qui face o vena Guaspes negres envernissades que aquelles hage a fer e vendre ben obrades, e soldades ab soldadura de coure e no en altra manera sots ban a cascu e per cascuna vegada que sera fet lo contrari de XX. sous e de perdre la obra. E que lo honorable Mostaçaf ab aquells que ell hi deputara puixe veure e regoneixer la dita obra si sera bona affi que si sera trobada fraudolosa i façe la dita executio. Fou publicada a XXVIII de Noembre M.CCCC.LVI.

Dels quals bans seran fetes tres parts eguals etc.

Retenense empero los honorables Consellers e promens etc.

74

[Ordinacions referides al control de la qualitat i al comerç de selles i arnesos]

[1463, juliol, 30. Barcelona]

(fol. CLXXXVI r.) Cellers e Arnesers.

Ordinacions fetes sobre lo Offici dels Cellers e Arnesers.

Com se deuen nerviar e guarnir e endrepar les Celles.

Ara hoiats tothom generalment per manament del honorable Mostaçaf de Barcelona. Ordenaren los honorables Consellers e promens. Que algun Celler o arneser de la dita Ciutat no gos ne li sie licit ne permes enerviar les Celles noves de canen ne de altra cosa sufisticada, sino tant solament de bons nirvis axi mateix no gos endrepar de drap vell les dites Celles sino de nou e bo, E no res meins cascun Celler e, Arneser hage, e sia tengut denunciar a, qualsevol persona que li comprara, o, volra comprar algunes celles si aquelles seran guarnides de cordova, o, de altre Cuiro affi que hom non sie enganat hans sapia que compra sots ban a cascu, e per cascuna vegada que sera contrafet de XX. sous.

Que Baster no gos emborrar ne adobar Celles sino Celller.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e promens. Que daqui avant no sie licit ne permes a algun Baster ne altre qualsevol persona si donchs no sera Celler, e si donchs no era sua propia emborrar, ne fer adobar alguna Cella. Ne aixi mateix algu presumesca ne gos fer o tallar Cubertes de Celles algunes aixi de drap brocat, Bellut com de altre qualsevol drap ne Arnesos Gambals, Anells de fasquiar, o Letichs, ne metre Singles, ne correges sots ban a cascu qui contrafara de XXX. sous.

Que los Consols del dit Offici hagen a moderar los preus de les dites obres.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e promens. Que daqui avant tota vegada que algu volra fer adobar o, guarnir Cella, o, celles algunes, e a son parer lin sera demanat mes del degut que los Consols del dit Offici hagen de continent a veure e moderar les dites coses segons quels parra esser rahanable.

Que dels Compres que faran hagen fer denunciacio als altres Cellers ço es de Streps o Brides noves.

Item que daci avant cascun Celler, e Arneser qui volra comprar o haura comprada alguna sort, o quantitat de (fol. CLXXXVI v.) Ordinacions. Streps o brides noves, que dins dos dies ho hage a denunciar als altres Cellers o Arnesers, e, qui volran pus hagen dit dins dos Jorns sin volran o no quen puixen haver part compatent per lo preu que li costaran sots ban de XX. sous. Si sera fet lo contrari.

Que Macips nos puixen sostraure.

Item Ordenaren los honorables Consellers e promens Que algun Celler o arneser no gos sostraure del altre algun jove Maçip ne aprenedis sots ban de XX. sous per cascu e per cascuna vegada que sera fet lo contrari. Foren publicats los demunt dits sinch Capitols a XXX. de Juliol M.CCCC.LXIII.

Dels quals bans sien fetes tres eguals parts la una de les quals sera del Mostaçaf e l'altra del acusador e la restant altra part de les Obres dels murs e valls de la Ciutat.

Retenense empero los honorables Consellers e promens etc.

75

[Ordinacions referides als teixidors de drap de lli i al control de la qualitat del producte]

75 a

[1396, desembre, 12. Barcelona]

(fol. CLXXXVII r.) Del teixidors.

Ordinacions fetes sobre lo Offici dels Teixidors de drap de Li.

Que los Teixidors de drap de Li hagen a tenir los Pesos e Mesures bons e fins.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf de Barcelona Ordenaren los honorables Consellers e promens de la dita Ciutat per profit de la cosa publica. Que tot Teixidor, o, Teixidora de drap de Li hage a tenir en sa casa, o, obrador tots los Pesos e Mesures que hi tindran bons fins e leials sots ban de XXXX. sous, per cascu, e per cascuna vegada que sera contrafet. Fonc publicada a XII de Dezembre. M.CCC.LXXXVI.

75 b

[1402, febrer, 23. Barcelona]

[1406, febrer, 6. Barcelona]

Que lo Pinte de qualsevol fort vage ple.

Item Que en tot drap de Li que cascu Teixidor, o, teixidora fara en la dita Ciutat, o, en los termens, o, territori de qualsevol Mides lo Pinte vage ple sots ban de III. diners per puada per cascu e per cascuna vegada.

De Tovalles e Tovalloles.

Item Que tot drap del comu avall aixi com son Tovalles, Tovallons, e, Tovalloles sien, e, puixen esser de aquella manera, e, forma, e, mesura que aquell qui les fara fer, o, obrar volra.

Del preu del Teixidor.

Item Que algun Teixidor, o, alguna Teixidora qui daqui avant usara del dit Offici en la dita Ciutat no gos pendre ne haver de la Cana del drap de Li que texira, o, texir fara mes avant de un diner per Ligadura, axi que de VII, ligadures puixen haver per cana VII. diners. E, VIII. ligadures, VIII diners. E, axi daqui avant un diner per ligadura, e, no puixen haver per cana de VII ligadures avall mes avant que vuy es acostumat entre los del dit Offici. E, qui contrafara pagara per ban per cascu, e, per cascuna vegada X. sous.

Judici del Fil mal fort.

Item. Declaren empero los dits Consellers, e, promens Que si per algun Teixidor, o, Teixidora sera feta clamor (fol. CLXXXVII v.) Ordinacions. de, e sobre lo Fil que dat hes, o sera per texir so es que sie tendre, o mal fort, que los Consols ab hu, o dos promens del dit Offici puixen Jutiar sobre aço segons llur bona concientia, e, sots virtut del sagrament per ells prestat en començant llur Offici de Consolat.

Preu dels Jornalers.

Item revocant un Capítol lo dit dia de XXIII de Fabrer fet e, Ordenat los dits honorables Consellers, e promens a, VI de Febrer del any M.CCCC.VI. Ordenaren que daqui avant tot teixidor de drap de lli hom, o dona de la dita Ciutat, e, termens de aquella, no, e puixa dar sens incorriment de algun ban als jornalers que tindra los tres quarts daço que guanyaran los dits jornalers fetes de aquell quatre eguals parts axi que lo Mestre hage

solament la quarta part daço que los dits jornalers guanyaran segons antigament ferse solia.

De no sostraure Missatge.

Item. Que algun hom, o, alguna dona del dit Offici no gos sostraure, a altre algun Missatge, aprenedis ne jornalер ne tenir aquell en sa casa ne darli guany contra voluntat daquell ab qui primer estave, o obrave sots ban de L. sous a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari.

De la caixa de la Confraria.

Item Que los Administradors, o, cullidors dels emoluments, e drets de la confraria del dit Offici deguen, e hagen a metre en la caixa de la dita Confraria tot ço que cullit hauran, e rebut de mes en mes, sots ban de L. sous, per cascu, e per cascuna vegada.

Executio dels bans.

Item per maior Observansa de les presents Ordiations Que los Consols del dit Offici qui ara son, e, per temps seran puixen, e, hagen fer executar per lo saix del Mostasaf tots los dits bans cascuna vegada que per algu del dit Offici seran comesos. E puixen aquell rebre, e distribuir en la manera seguent. Ço es que de aquells sien tenguts tres eguals parts, e que la una hagen a donar al Mostaçaf, e laltra hagen a metre en la caixa de dita confraria per a obs de aquella, e laltra se puixen retenir, e, sia llur pro (fol. CLXXXVIII r.) Dels Texidors. pria per llurs treballs. Foren publicats los demunt vuit Capitols a XXIII. de Febrer M.CCCC.II.

75 c

[1419, febrer, 10. Barcelona]

Que lo Fil de les veles hage esser regonegut ans de texir aquell per los Consols del dit Offici.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens per bon stament de la dita Ciutat de Barçelona, e, per squivar, e, foragitar tots frauds ques porien seguir, fer e cometre en les coses deius scrites. Que tot Mercader, o, altra persona qui comprara Fil de Canem, o, de Li per fer Tela, o, teles de Cotons que servesquen a Veles de navilis que aital Fil abans quel Ordesque per fer les dites Teles se hagen a mostrar als Consols dels Texidors de Li, e, de Coto per quel vegem, e, el regoneguen si sera bo, e, lleal per fer les dites Teles sots ban de L. sous. a cascu, e, per cascuna vegada.

Que lo Fil desus dit si sera mal no sie debanat.

Item Que tot hom, o, tota dona al qual, o, a la qual lo dit Fil de Canem, o, de Li sera donat per debanar per raho de fer Cortons de veles, o, vela o, e, lo dit hom, o, dona trobara alguna Madexa, o, ram pudrit, o, malfort, que aytal Fil nol gos debanar per tal que les dites Teles sen pusquen Ordre bones, e, leyals sots ban de XX. sous.

Que en lo ordire no y sie feta mescla de mal Fil.

Item. Que tot Ordidor, e, Ordidora qui ordira Tela, e, Teles de Fil de Canem, o, de Li per fer Veles que no y gos mesclar algun Cabdell de Fil malfort per ço que les dites Teles se pusquen fer bones, e, leyals, e, que no hagen de deguen haver e llarch en lo Ordidor mes avant de Sexanta sinch Canes justes sots ban de XX. sous.

Com se deu Ordire.

Item. Que tota Tela que pesara de XXII lliures avall que sia de Canem, se hage de ordire ab VI ligadures, e, miia E, tota Tela del dit Canem que pesara mes avall de vint y dues lliures hage esser ordida VI sots ban de XX. sous.

Que mescles daltres fils nos façen.

Item Que tot Ordidor, e, Ordidora qui Ordira (fol. CLXXXVIII v.) Ordinations. Tela, o, Teles del Fil de Li per fer Veles que no y gos mesclar algun Cabdell de Fil pudrit ne malfort ne Cabdell de stopa, ne de Canem ne de Ianesta ne algun encamament de Fils, sino Fil

tan solament de Li per ço que les dites Teles que serviran a fer Veles sien bones, e, leylals, e, aquelles que esser deuran sots ban de L. sous.

Del ordir.

Item Que tota Tela de Li per fer Veles que pesara de Setze lliures avall fins en tretze lliures hage esser Ordida a sis lligadures, e, miia, E, tota Tela de Li que pesara de dotze lliures avall sie de VII. ligadures, e, tota Tels de Li qui pesara de VII ligadures avant hague esser texida de VI. ligadures sots ban de L. sous.

Que ans de fer les veles les Teles sien regonegudes.

Item Que si algun veler, Patro, o, Patrons daran a texir Coto per fer Veles, e, lo dit Coto no ere bo ni leyal per fer la obra bona, e, perfecta. Que lo texidor al qual sera donat a texir la hage a mostrat als dits Consols dels Texidors de drap de li, e, de Coto, sots ban de L. sous.

Que los Consols regoneguen les coses desus dites.

Item Que los Consols puixen entrar en casa de cascu dels dits Texidors tota vegada ques volran e encara daltres qualsevol persones hon hauran sospita que hage algun taler, o, talers de texir Teles per fer Veles, e, forçar ab sagrament los dits texidor, o, Texidors o, altres persones quels diguen els mostren los dits telers, o, taler encars que ni hage, e, encare los hagen a mostrar que tot Cotons textit, o, per texir. E, totes les Teles, o, Tela de cane, o, de Li per fer Veles. Mes avant encara puixen los dits Consols veure, e, regoneixer, e, guardar les dites Teles que cobraran en los Telers ço es si hi sera lo compte que mes hi deu sens algun contrait que nols hi puixe esser fet, E, aço per squivar frau sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que en denguna de les dites coses contrafara de C. sous.

Que los que texiran Cotons, Obren ab les mides ordenades.

Item. Que tots los Texidors aixi mestres com macips qui texiran Cotons hagen e deguen obrar ab certa mida. (fol. CLXXXIX r.) Dels Texidors, E, que la Mida sie aytal ço es que hage tres palms, e, un quart de pua e, que la Pua vage, e, degue anar plena, e, que no gosen metre Tela prima alla hon se sera fete la grosa sots ban de XX. sous.

Que les Pues sien bones.

Item Que tot Puer qui fara Pues per texir Li Coto que les hage a fer bones, e, leylals, e, de bona Canya cuyta sots ban de V. sous.

Que en les Operations de les Veles lo Consol done orde en son cars esser texides.

Item Que si per ventura lo senyor Rey, o, la dita Ciutat havien neçessaries Teles de Cotons per fer veles per raho de alguna Armada, o, Armades, o, per altres necesaris negocis. Que los dits Consols de drap de Li, e, de Cotons pusquen anar per los obradors tota vegada que request ne seran, e, aquells Mestres, o, Macips que ells conexeran, e, sabran que seran bons, e, sufficients Texidors per texir les dites Teles sien tenguts texir aquelles segons per los dits Consols sera ordenat sots ban per cascuna vegada de XX. sous.

De ordir Teles de LXV. Canes.

Item. Que tots Ordidors, e, Ordidores qui ordexen teles de li, o, de Canem que Pagesos meten dins la dita Ciutat per Ordir si de aço seran requests per los dits Consols dels dits Texidors sien tenguts Ordir del dit Fil Teles llargues, e, bastants de LXX. canes per fer les dites Teles, e, Veles sots lo dit ban de XX sous.

Que los dits Consols hagen a regoneixer les dites Teles ans que sien bollades.

Item Que algun texidor de drap de Li, o, de Coto, qui texira Coto per Veles que aquell com textit lo haura no gos tornar al senyor daqui sera fins lo dit Cotons sie regonegut, e, vist per los dits Consols los quals com per ells sera vist, e, regonegut hagen aquell a bollar, si empero conexeran que sie bo, e, leyal ab lo Sagell que los dits honorables Consellers los hauran dat per raho del qual Sagell hage a pagar aquells qui haura fet texir lo dit Coto III. diners ço es per cascu cap de Coto sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que contrafara de

CC. sous. (fol. CLXXXIX v.) Ordinations.

Que cada Consol tingue un Sagell.

Item Que daqui avant hagen, e sien dos Sagells en los dit Offici cascu de un senyal, e que cascu dels Consols puixa tenir hu. Affi que si no podien esser ensemps que la hu dells en absentia del altre puixe bollar los dits Cotons de manera que les gents puixen esser mils spatxades en llur Offici, e no esser detengudes per culpa, o, desfalliment dels dits Consols. Fonc feta la sobredita Ordinatio, e ampliat lo sobredit Capitol a X de Febrer M.CCCC.XVIII. E fonc lliurat per los honorables Consellers. als Consols del dit Offici aquell any, un Sagell que los dits Consols havien fet fer de nou ab voluntat dels dits honorables Consellers ultra una altre que ya ne tenian de guisa que cascun dells ne tingues sengles, E que axis seguis cascun any en los altres Consols sdevenidors que cascun consol ne hagues tenir hu.

75 d

[1403, agost, 23. Barcelona]

Que les presents Ordinations sien servades.

Item Que tot Texidor, o Texidora de drap de Li, o de Coto de veles que stiguen en los termens de Barçelona hagen, e, sien tenguts tenir, e, observar les presents Ordinations sots ban de C. sous per cascuna vegada que sera contrafet.

Que no sien obrats Cotons si primer no seran regoneguts.

Item Que algun Valer, o, altra qualsevol persona no gos metre en obra alguns Cotons textits qui vinguen de defora la Ciutat. Si donchs aquells no seran regoneguts, e bollats per los dits Consols sots ban a cascu, e per cascuna vegada que sera fet lo contrari de CC. sous.

Que los Consols hagen a fer les executions de les dites coses.

Item, que en totes les executions quels dits Consols hagen a fer segons demunt es dit hagen apellar tota vegada abans que les façen lo dit Mostaçaf, o son Missatge.

Foren publicats los demunt dits setze Capitols a XXIII de Agost M.CCCC.III.

75 e

[1437, gener, 12. Barcelona]

Que nos puixa fer mescla de mal Fil en aquell.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf de Barçelona. Ordenaren los honorables Consellers, e, prohomens de la dita Ciutat per squivar totes fraus les quals se poguessen cometre en les (fol. CLXXXX r.) Texidors. coses deius scrites. E aiustant a altres Ordinations en lo passat fetes. Que daqui avant tot Texidor, o, texidora, o altra qualsevol persona qui ordira tela, o teles de lli per fer teles encara que sien llurs propies no y gos mesclar algun Cabdell de Fil pudrit ne mal fort ne Capdell de Stopa, ne de Canem ne de genesta ne algun encarament, sino Fil de Li tan solament. E semblantment, si la Tela, o Teles seran de Canem que no si gos mezclar algun capdell de Li ne altres Fils, o encaramaments desus dits, axi que les Teles, o Tela hagen esser totes de bon Fil de Canem. E com les dites Tela, o, Teles seran Ordides algun Texidor, o Texidora no les gos metre en taler sens que abans los Consols dels dits Texidors no les hagen regonegudes sots ban de L. sous.

Que no sien texides les dites Teles si primer no seran regonegudes.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens, que apres que les dites Teles seran regonegudes per los Consols desus dits cascun texidor, o texidore, qui fet lo dit regoneximent los metra en Taler puixe texir, e acabar la dita Tela si bona sera, e legitima. E sino ho sera non gos texir sino tres, o quatre canas, e, no mes avant. E daqui avant no gos proceir tro a tant, o hagen denunciar als dits Consols, e ells hagen la dita Tela regoneguda, e, apres proçehesquen a acabar aquella, o cessar segons los dits Consols diran sots ban de L.

sous.

Que les Teles texides no sien remogudes del taler fins que sien regonegudes.

Item Que tot Texidor, o Texidora, o, altra qualsevol persona qui texira veles propies sues o, feia texir en casa sua propia no gosén tallar la pesa ne remoure la del taler tro que sia vista e, regoneguda per los dits Consols si sera bona, e llegalitima sots ban de CC. sous.

Que per cascun cap de Coto sien pagats II diners.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat. Que axi com hera stat ordenat antigament que per cascun cap de Coto se pagassen IIII diners per rao de la Bolla que si havien de pagar si ere bona, e llegalitima, daqui avant no sien (fol. CLXXXX v.) Ordinations. pagats sino II. diners per cascun cap de Coto per la dita Bolla que si haura de posar si bona, e, llegalitima sera acabada.

Que apres que dites Teles seran Ordides hagen esser regonegudes.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que algun Ordidor, o, Ordidora apres que haura Ordida la Tela no la gos lliurar al Mercader daqui sera ne a texidor, o, texidora fins los dits Consols la hagen regoneguda, e, posar en aquella lo Sagell que tenen de la dita Ciutat sots ban de L. sous.

Foren publicats los demunt dits sinc Capitols a XII de Janer M.CCCC.XXXVII.

75 f

[1464, maig, 24. Barcelona]

Que les Texidores que bona obra no faran hagen estar a juy dels Mostaçaf, e, Consols.

Item Ordenaren los honorables Conselle, e, promens de la dita Ciutat. Que daqui avant totes, e, sengles fembres Texidores de drap de lli, o, usan, e, del dit Offici que Affollaran, Guastaran, o, Malmetran alguna obra que donada lo sera. E, de aquella clamors davant los Consols del dit Offici hi façe aquella justicia que lo fet requerira ab deguda smena si aquella conexeran esser fahedora guardant tos temps lo profit, e, utilitat del public, e, en altra manera les dites fembres Texidores, o, usants del dit Offici de texir hagen star sots les Ordinations del dit Offici. E, aquelles hagen a tenir, e, servar segons fan los Texidors de la dita Ciutat, e, antigament se acostumaven fer sens incorriment dels bans en aquelles posats. Exceptat, e, entes empero que alguna fembre Texidora usant del Offici de texir no sia entesa ne compresa a Examen algu en alguna forma ans en tot de aquell sien exempts totes les Ordinations del dit Offici restant en llur força, e, valor. Fonch publicada a XXIII de Maig M.CCCC.LXIII.

Dels quals bans seran fetes tres parts eguals la una de les quals sera del Mostaçaf laltra del acusador, e, la restant altra part del acusador.

Retenense empero los dits honorables Consellers, e, promens poder de interpretar, corregir, e, smenar les dites Ordinations sempre que ben vist los sera a llur bona coneguda. (fol. CLXXXI r.) en blanc. (fol. CLXXXI v.)

76

[Ordinacions referides als preus del terliç, als teixidors de fustany, a les mides de les peces i a la condició del producte]

76 a

[1416, abril, 3. Barcelona]

Del Terlis.

Ordinations fetes sobre lo for del Terlis.

Que la lana del Terlis prim no puixa vendre mes de VIII. sous, e, lo gros VI. sous, e, Saques axi mateix.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barcelona. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat per bon stament del publich de aquella. Que algun Mercader de aquella ne altra qualsevol persona no gos vendre dins la dita Ciutat termens, o, territori de aquella la lana del Terlis prim mes avant de VIII. sous e, la lana del Terlis gros, o de Saques mes avant de VI sous. Sots ban de L. sous a cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet, e, de perdre lo Terlis en que sera contrafet.

Que qualsevulle quin tindra hage a vendre aquell als dits fors, a qualsevol quin volra.

Item mes Que tot Mercader revenedor, e, altre qualsevol persona qui hage, e tenga del dit Terlis gros, e, prim hage a vendre aquell a tota persona qui comprar ne volra per los preus, o fors dessus dits sots los bans de L. sous.

Dels quals ban sien fetes tres eguals parts etc.

Retenense empero los honorables Consellers, e, promens etc.

Foren publicats los demunt dits dos Capitols a III de Abril M.CCCC.XVI.

76 b

[1461, desembre, 8. Barcelona]

(fol. CLXXXII r.) Dels Fustanyers.

Ordinacions fetes sobre lo Offici dels Fustanyers, e, sobre los Fustanis.

Que los Fustanis hagen esser fets de tres sorts maior, e, miiane, e, manor.

Ara hoiats tothom generalment de part del honorable Mostaçaf de la present Ciutat de Barcelona. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat per provehir a la bona, e, leyal operatio dels Fustanis los quals se fan en la dita Ciutat, e, anadint a altres Ordinacions en lo passat ya fetes sobre la operatio dels dits Fustanis. Que daci avant tots, e, sengles Fustanyers, e, texidors de Fustanis, e, altres qualsevol qui obraran en la dita Ciutat Fustanis hagen a fer, e, obrar lo fustanis que faran de tres sorts ço es de la sort Maior, e, de la sort miiana, e, de la sort menor. Segons la forma dels patrons donats. Segons los quals patrons los Fustanis de tres senyals, e, de la sort maior sien de nombre de onze, e, mig, e, que si hagen entrar, e, entren en entren en la Tela. M.C.L. fils de Li qui pes entorn de III. lliures E, lo Coto qui hi entrara, e, hi hage entrar pes entorn de VI. lliures E, que cascuna peça de Fustanis de dos seyals de la sort miiana hagen esser de nombre de deze, e, mig, e, que hi hagen entrar, e, entren en la Tela M.L. Fils de Li, e, que pes III. lliures. e, VI onzes. E, que lo Coto qui hi entrara, e, hi hage entrar pes, e, hage pesar V lliures. III onzes. E, que cascuna peça de Fustanis de un senyal, e, de la sort menor sie de nombre de noue, e, mig, e, que en la tela hagen de entrar, e, entren DCCCC.L. fils, e, poden esser de Li, o, de Canem, e, que pes III. lliures, e, V. lliures VI. onzes de Coto, e, que hagen a fer los Fustanis egualment de cascunes de les dites tres sorts sots ban per cascuna vegada que sera fet lo contrari de L. sous sense nenguna remissio.

Que tota Pua on se fara Fustani, o, Mitto hage haver tres Pams, e, un quart.

Item. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens per utilitat de la cosa publica, e, per conservatio, e, ben avenir, e, endreça del Offici dels Texidors de Lli, e, de Fustanis blanchs vergats, o, de Mitons. Ordenaren los honorables (fol. CLXXXII v.) Ordinacions. Consellers, e, promens que daqui avant tota Pua on fara Fustani aixi pelos com vergat, o, de Mito hage haver III Pams, e, I quart de Pua, e, no meins.

Que los pintes hagen de esser de nombre de noucents Fils en amunt. Item. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que les Pintes on se fan los dits Fustanis, o, de mitons hagen de esser de nombre de Noucents Fils en amunt, e, hagen anar plens, e, no gosen vuydar de tres Pues avant, e, qui contrafara que pach III diners per Pua.

Que lo Li per fer dites teles hage de esser de bri de lli, e, no de mescle de Stopa de Canem ni que sia podrit.

Item. Ordenaren los honorables Conseller, e, promens que tota Tela que servira a fer Fustanis, o, Damitons e, sera de Li ha de esser de bon bri de lli, e, no si puscha mesclar Fil de Stopa ne fil pudrit ne mal fort ne fil de Canem ne altre encamarament ans hage esser de bon bri de li sots ban de V. sous a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari.

Que totes teles per fer dits Fustanis, o, Demitons qui seran de Canem sia de bon bri de Canem sens Mescla de Stopa ne Genesta.

Item. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que totes Teles que serviran a fer fustanis, o, demitons sien lestes, e, bones ço es que tota Tela que sera de canem hage esser de bon bri de Canem, e, que no puixen mesclar Fil de Stopa ne de Genesta ne Fil mal fort ne algun encamarament ans sia solament de bon bri de Canem sots ban de V. sous a cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet.

Que Cotons per dits Fustanis sien bons, e, no podrits.

Item. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que tots Cotons que serviran a fer Fustanis, o, Demitons hagen esser bons, e, forts ço es que no sien pudrits ne gastats ans sien bons, e, ben batuts, e, ben Filats sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari de V. sous.

Que tot texidor qui face fustanis blanchs, o, vergats hage a demanar als Consols lo senyal, e, per dit senyal pac. VI diners. (fol. CLXXXIII r.) Dels Fustanis, e, Fustanyes.

Item. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que daqui avant tot texidor qui volra fer Fustanis blanchs, o, vergats, o, Demitons sie tengut de anar als Consols del dit Offici per pendre lo senyal que volra fer, e, aquell senyal sia scrit, e, pintat en lo llibre dels dits Consols, e, aço perque sien coneguts los senyals de cascu e, pach per lo senyal VI. diners als dits Consols, e, qui contrafara pagara per ban per cascu, e, per cascuna vegada L. sous.

Que apres que sera textit lo Fustani, e, caniat ans que vaia a la Bolla lo hagen a mostrar als Consols.

Item, Que tot texidor apres que haura textit son fustani, e, Caneiat si canear lo volra, o, lo texira abans que no lo port a la Bolla hage aquell a mostrar als Consols del dit Offici, e, los dits Consols hagen posar lo senyal de la Ciutat segons que sera ordenat, e, pach un diner per cascu cap de Fustani.

Que si alguna de les dites peces sera trobada mal texida, o, mal cardada. Que los Consols ab sis promens la hagen ha judicar, e, qui tal peça haura mal cardada. faça a la smena lo Cardador segons sera vist, e, iudicat. E, lo mateix si sera mal texida lo Texidor.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que si alguna peça de Fustani sera trobada mal texida, o, avol, o, mal cardada en vindran clamors als dits Consols. que los dits Consols ab sis promens del dit Offici per ells elegidors hagen a iudicar la dita peça, e, si sera gastada per mal cardar lo dit cardador hage a fer smena segons sera vist, e, iudicat per los dits Consols, e, promens, E, si sera mal texida que lo texidor que la haura mal texida sia tengut fer la smena que los dits consols, e, promens iudicaran sots ban de L. sous.

Que a algun Catiu no sia donat lo dit senyal ne tenir Obrador exceptat si fora es de Captivitat, e, sera vist que sia sufficient.

Item. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que daqui avant a algun catiu no sia ne puixa esser donat lo dit senyal. ne puixa parar Obrador ne tenir Casa (fol. CLXXXIII v.) Ordinations. per usar del dit Offici. Empero si sera franch, e, fora de Captivitat, e, sera vist, e, regonegut per los dits Consols, e, per los dits promens del dit Offici que tal qui sera stat Catiu, e, apres sera franhc, (sic) e, sera sufficient al dit Offici que li sie donat lo senyal, e, puixa usar del dit Offici sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari de L. sous. Foren publicats los demunt dits Deu Capitols a VIII de Deçembre M.CCCC.LXI.

Dels quals bans en cas que sien comesos sien fetes tres parts eguals la una de les quals

sia del Mostaçaf, e, l'altra part del acusador, e, la restant terça part de les obres dels murs, e, valls de la dita Ciutat.

Retenense empero los honorables Consellers, e, promens poder etc. (fol. CLXXXVIII r.) en blanc. (fol. CLXXXVIII v.) en blanc

77

[Ordinacions referides als esparters]

[1482, novembre, 28. Barcelona]

(fol. CLXXXV r.) Dels Sparters.

Ordinacions fetes sobre lo Offici dels Sparters.

Que les Robes de Spart hagen esser regonegudes ans que sien contractat.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf de la present Ciutat de Barçelona. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat que no sia licit, o, permes a qualsevol persona privada, o, strana de qualsevol ley, o, condicio sie vendre, o, baratar o, en altra manera contractar en la present Ciutat de Barçelona. Cordes, Libants, Lates, o, altres Robes de Spart, obrades o, fetes en la Ciutat de Valentia, o, en lo Regne de Valentia sens que primerament no sien vistes avaluades, o, mesurades per lo Mostaçaf, o, per los promens de la Confraria dels Sparters de Barçelona si han lo llarch, o, disposicio pertanyents segons les Mides, o, Mesures de la Ciutat de Valentia los patrons de les quals son del afinador de la Ciutat de Barçelona.

Que lo Mostaçaf puixe fer de aquelles regoneximent, e, per lo semblant los prohomens dels Sparters.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que com algune sort de la dita Sparteria feta en la Ciutat, o, Regne de Valentia arribara per mar, o, per terra en la present Ciutat lo Mostaçaf de Barçelona sens los dits promens dels Sparters. E, aixi mateix los dits prohomens dels Sparters sens lo dit Mostaçaf, e, o, tots los dits Mostaçaf, e, prohomens ensemps puixen anar a la riba de la mar, o, alla hon tal Sparteria seria arribada. E, aixi lo⁸⁸⁴ dit Mostaçaf sens dits promens, o, los dits promens sens lo dit Mostaçaf, o, tots ensemps puxen mesurar, o, fer mesurar dita Sparteria ab les dites mesures, o, mides de Valentia. Les quals mides valencianes te segons dit es lo Affinador de la present Ciutat de Barçelona les quals mides son les següents ço es. Que la Lata de Spart valenciana ha de tirar la peça XVI. Alnes valencianes. Corda rodona, o, sie grossa, o, sie prima ha de tirar XIII. Alnes, e, mija valencianes. La Truniyella, o, Fusterets de spart ha tirar la peça XVI. Alnes valencianes. Entes empero, e, declarat que si los promens del dits Sparters (fol. CLXXXV v.) Ordinacions. sens lo Mostaçaf haurien a mesurar dita Sparteria tot lo que fet hauran e, trobat sien tenguts denunciar al dit Mostaçaf al qual se pertany la correctio de dites coses.

Que les obres que no hauran compliment no sien contractades en Barçelona.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, prohomens que si sera algu que ans esser vistes, o mesurades dites robes de Spart vengudes de Valentia. E axi mateix apres que seran mesurades les qui seran trobades e, iudicades per lo Mostaçaf no haver compliment baratara, e, no en altra manera contractara de aquelles dins la present Ciutat de Barçelona incorrega ipso facto en ban de XX. sous e, de perdre la Sparteria en que haura delinquit. Foren publicats los demunt dits tres Capitols a XXVIII de Noembre. M.CCCCLXXXII.

Dels quals bans seran fetes tres eguals parts de les quals haura lo Mostaçaf la una, e lo acusador l'altra, e, la restant terça part de les obres dels Murs, e, valls de la dita Ciutat.

Retenense empero los dits honorables Consellers, e, promens etc.

78

---

⁸⁸⁴ "lo" Repetit al ms.

[Ordinacions referides als clanovers o matalassers i a la qualitat dels matalassos]

78 a

[1523, juliol, 6. Barcelona]

(fol. CLXXXXVI r.) Dels Vanovers.

Ordinacions dels Vanovers, e, Matalasers.

Que Vanover, o, Matalasser no pugua vendre alguna Vanova, o, matalaf nou que Teles llana Coto en alguna part sien vells hans hagen esser tot nou, e, no altrament.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf de la present Ciutat de Barcelona, que com en les vendes de les Vanoves, e, Matalafs que son venudes, e, venuts en la dita Ciutat per los vanovers, o, matalafers, e, de aquella se sien fetes fins açí y se façen quiscun dis molts fraus, e, engans posant Teles velles en aquelles, e, apres venentes per noves en gran, e, evident dany dels compradors de dites vanoves, e, matalafs. Per ço los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat desiiants provehir los dits fraus, e, engans, e, que daçi avant no sien comesos a istancie, e, requesta dels Promens, e, Confraria del dit Offici de Vanovers, e, Matalafers per lo benefici, e, util de la cosa publica de la dita Ciutat. Statuiren, e, ordenaren. Que daci avant no sia licit ne permes a algun Matalasser, o, Vanover vendre, o, fer vendre per si, o, per interposada persona directament, o, indirecta, o, en altra qualsevol manera en la dita Ciutat termens, e, territori de aquella. algun Matalaf nou, o, alguna Vanova per nova, si les Teles, o, lana, o, Coto dels dits Matalassos, e, Vanoves, o, part de aquelles seran velles ans los dits Matalafers, o, Vanovers hagen, e, sien tenguts fer, o, fer fer los dits Matalassos, e, Vanoves que vendran per nous, o, noves de, e, ab teles, llana, e Coto noves e nou, e, no puguen ne los sie licit o permes posar o fer posar en los matalassos, o, Vanoves que vendran per noves, e, nous Teles, Lana, Coto, velles, o, vell en aixi que la obra nova sia a venuda per nova e la obra vella per vella e no altrament sots ban de L. sous e de perdre lo Matalaf, o, Vanova en que sera contrafet a cascu e per cascuna vegada que sera contrafet.

Fonc publicada a VI. del mes de Juliol. M.D.XXIII.

78 b

[1395, juny, 9. Barcelona]

(fol. CLXXXXVI v.) Dels Matalafers.

Ordinacions sobre lo Offici dels Vanovers, e, Matalafers.

Que los Matalafs sien fets de bona Lana.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la Ciutat de Barcelona, per squivar tota frau que algun Vanover, o, Matalafer, o, Paher, o qualsevol altra persona no gos tenir per vendre ne fer Matalafs falços ans aquels que fara sie de bona llana. E si es cars que ab lana nova ne meten de vella que en tal cars aquella sie sufficient, e, que la mesclen be ab la nova sots ban de L. sous, e, de perdre lo Matalaf en que sera fet lo contrari.

Que la llana sia tal dins com de les vores.

Item Que tot Matalaf sie, e, hage esser de aytal Lana dins com en les vores sots ban de [...] ⁸⁸⁵ sous, e, de perdre lo Matalaf en que sera fet lo contrari.

De no metre pel en lo Mathalafs.

Item Que algun Matalafer no gos metre en los matalafs que faran gens de pel de nenguna lley ne llapasses de llana menuda que sie dolenta sots ban de L. sous, e, de perdre lo dit Matalaf.

Que puixen fer de pel de Boch sol.

Item Que si los demunt dits volran fer Strumacos ço es traspontins quels pusquen fer

---

⁸⁸⁵ La xifra no s'ha pogut identificar.

de pel de boch, e, sils fan de lana no y gosen metre de alguna lley de pel, e, que tot lo dit sturmas sie de lana ço es aytal en la vora com en lo mig sots ban de XXV. sous, e, de perdre lo dit sturmas en que sera fet lo contrari.

Que los Travassers sien de Ploma.

Item Que tots Travassers que faran sien, e, hagen esser de ploma, e, que no y gosen metre algunes altres coses sino la ploma. e, que les Sotanes que hi metran sien de una sotana fins en dues quines sevullen. E no res menys que los dits Travassers sien, e, hagen esser aytals dins com en les vores, e, que la ploma sie passiguent sots ban de XXV. sous, e, de perdre lo dit Travasser en que sera fet lo contrari. (fol. CLXXXXVII r.) Dels Matalassers.

Que los Matalafs vells se puixen fer de pel de Boch.

Item Quels demunt dits puixen fer Matalafs vells de pel de boch, o, de qualsevulla pel ab que altre no y meten, e, que sie aytal dins com en les vores sots ban de L. sous, e, de perdre lo Matalaf en que sera fet lo contrari. Foren publicats los demunt dits sis Capitols a VIII de Juny M.CCC.LXXXXV.

78 c

[1428, novembre, 27. Barcelona]

Que no gos fer Matalaf ab cobertes de canamas.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barcelona. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat que per bon stament de la cosa publica, e, de aquella, e, per squivar fraus del Offici dels Matalafers de la dita Ciutat. Que daqui avant algun Matalasser de la dita Ciutat no gos ne pusque fer Matalafs per vendre ab coberta, o, sotana de Canamas de Marfagas, o, qui no sie nou tint de color alguna, e, qui contrafara que pach de ban per cascuna vegada que sera contrafet XX sous. Fou publicada a XXVII del mes de Novembre M.CCCC.XXVIII.

Dels quals bans seran fetes tres parts la una del Mostaçaf etc.

Retenese empero los honorables Consellers, e, promens. etc.

79

[Ordinacions referides als boters i a la qualitat de les bótes]

79 a

[1442, desembre, 11. Barcelona]

(fol. CLXXXXVII v.) Ordinations.

Ordinations fetes sobre lo Offici dels Boters.

Que tota bota que es vena os Loch hage esser de bona Fusta, e, marchada.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barcelona. Ordenaren los honorables Consellers, e, prohombres de la dita Ciutat per be, e, utilitat de la cosa publica de aquella, e, per cessar tots fraus los quals se poguessen seguir en les coses deius scrites. Que daci avant tots Boters de la dita Ciutat que vendran, o, llogaran Botes, Miges Botes, Carretells, Quartaroles, e, altres qualsevols vexells vinaris, per ço que algu no hi pusque esser decebut comprant, o, llogant Obra no fia per obra fina hagen, e, sien tenguts de vendre, e, llogar les dites Botes Miges Botes Carretells Cortaroles, e, altres qualsevol vexells que seran de bona fusta. E perque qui hi sera mes se puixa en son esser conservar marchades de Marcha de la Ciutat per los Consols del dit Offici los quals hagen a tenir la dita marcha. E los quals Consols migensant sagrament lo qual hage afer en poder del Mostaçaf de la dita Ciutat hagen a prometre de haverse be, e, leialment en lo Marchar desus dit sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet XV. sous.

Que los Consols no gosen Marchar Botes ne altres Veixells sino son fetes de fusta

fina.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que los Consols desus dits no puxen ne gosen marchar ab la dita marcha Botes algunes, Miges Botes, Carretells, corteroles ne altres qualsevol vexells qui no sien fets de ffusta bona, e, fina aixi que sien de altres Botes Formatgeres en les quals hagen stats Sagins, Olis, Sardines, Arengades salades ne altra natura de Peix salat per ço que aquells quin volran comprar, o, logarles compren, o, les lloguen per tal com seran, e, no hi puxen esser enganats en comprar una cosa per altra sots ban de XV. sous per cada vegada que sera contrafet. Foren publicats los demunt dits dos Capitols a XI. de Decembre. M.CCCC.XXXXII.

79 b

[1442, maig, 5. Barcelona]

Que les Botes hagen esser marchades e de bona fusta. (fol. CLXXXVIII r.)⁸⁸⁶ Dels Boters.

Ara hoiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barcelona. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat lloants, e, aprovants altres Ordinations en lo passat fetes entre les altres una feta, e, publicada a XI de Dezembre proppassat contenint en acabament que les Botes, Miges Botes, Cortaroles, Carratells, e, altres qualsevol vexells vinaris se hegen (sic) a Marchar, e, anadint a aquelles que algun Boter ne altre per ell no gos obrar, ne fer obrar Botes, Miges botes, Carretells, Cortaroles que sien de Botes formageres, Arengaderes, Tonyineres, Olieres, Alumeres, Sagineres, e, formanteres, ne on hage stat Brou ne de alguna altra Fusta mala sots ban de XV. sous a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari. Declarat empero que tots, e, sengles Boters, e, altres del dit Offici, los quals vuy en dia hagen, o, tinguen de les dites Botes males, e, altres vexells desus dits infectionats de les dites coses les quals no sien fines per a conservar lo vi sien, e, hagen esser desaxits, e, tretes de llur poder dins pertot lo mes de Agost de prop venidor. Entes, e, declarat que barrils puxen esser fets de qualsevol fusta exceptat que no hi hage stat Arengada ne Tonyina ne altre qualsevol peix de brou.

Que qui volra fer de les dites Botes, o, altres vaxells ho hage a denunciar als dits Consols.

Item Que tota persona la qual volra fer Botes. Miges Botes, Carretells, Corteroles, e, Barrils de fusta prima ho hage a denunciar als Consols, e, prohomens del dit Offici los quals Consols ho hagen a departir, e, Compartir entre tots los del dit Offici dels Boters, e, confreres de la Caxa del dit Offici sots ban de XV. sous a cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet. Declarat, e, provehit que los Boters no gosen pendre ne haver per salari de llevarar una bota de Mena pus avant de VI. sous, e, VI. diners en VII. sous.

Dels Compartiments de les Botes.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que nengun Boter ne altra perçona no gos llogar botes, Miges botes qui hagen exir per Mar a lloguer sens que non (fol. CLXXXVIII v.) Ordinations. hagen a denunciar als promens, E, los dits promens hagen a compartir a aquelles Botes per los dits Confreres, e, qui lo contrari fara sie tengut al dit ban de XV sous. per cascuna vegada que fara lo contrari.

E, si cars que fos trobat que nenguna perçona de dia, o, de nits celadament o amagada, metes, o, fes metre en barcha o Leny de nau o en altra qualsevol Navili, que en aquell cars los dits prohomens hagen Auctoritat, e, fer de poder traure les dites Botes, e, Miges botes, dels dits vexells, o, vexell a cost, e, messio del contrafahent sino aquelles que per los dits prohomens lo sera compartit per raho que totom visque.

De pagar la Caxa IIII. sous al principi.

⁸⁸⁶ L'última xifra romana està tallada per l'encuadernació.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que daqui avant tota perçona strana, o, privada la qual vulla llavorar, e, usar del dit Offici en la dita Ciutat. hage, e, sia tingut de pagar dels primers diners que guanyara una vegada tan solament a la Caixa de la confraria del dit Offici IIII. sous, e, qui contrafara pagara per ban XV. sous.

Del vendre dels Cercols.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que daqui avant tota persona qui portara Rodes de Cercols de Botes o miges botes que los Cercols qui seran venuts per Botes hagen abastar a les Botes e semblant se façe dels Cercols de Miges Botes e tots los hagen a vendre per bons, e, legitims sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari de XV sous.

Que los dits Consols, e, promens hagen a Jurar de haver se be, e, leyalment en marchar les dites Botes, e, altres vexells.

Item, Ordenaren los honorables Consellers, e, promens segons stat ya ordenat en les Ordenacions darrerament fetes e ya publicades. Que tota obra fina e de bona Fusta per ço que lo vi que hi sera mes puixe esser conservat hage esser marchada de la marcha de la Ciutat per los Consols e prohomens del dit Offici los quals migensant sagrament lo qual hagen a fer en poder del Mostaçaf de la dita Ciutat hage a prometre de haver se be e leyalment en posar la dita Marcha e los Consols desus dits per remuneratio del treball de fer la dita Marcha hagen aver un diner per cascu (fol. CLXXXIX r.) Dels Boters. vexell que marchara. Foren publicats los demunt dits VI Capitols a V de Maig M.CCCC.XXXXII.

79 c

[1442, maig, 5. Barcelona]

[1447, setembre, 9. Barcelona]

Que les Botes hagen esser Marchades segons les demunt dites Ordinations, aiustant a la pena que sera perduda la Bota.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barcelona con los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat per be, e utilitat de la cosa publica de aquella, hagen fetes certes Ordinations en lo passat les quals foren publicades a V. de Mag M.CCCC.XXXXII. E per tal que les dites coses sien mils tengudes, e servades los dits honorables Consellers, e, promens lloants, e aprovants les dites Ordinations. Ordenant anadexent, e, affigen a la dita pena que la hora que sera contrafet sera perduda la bota, e, serrada per mig. Fou publicada a VIII de Setembre. M.CCCC.XXXXVII.

79 d

[1489, juliol, 8. Barcelona]

Que la fusta que servex per Botes sia de la mida de X Palms antiga.

Item, Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat per utilitat de aquella, e, repos del Offici dels Boters. Que daçi avant tota fusta qui sera portada de qualsevol parts de la senyoria de nostre Rey, e Senyor, e venuda en la dita Ciutat a obs, e per servey de Botes primes, e per obrar, o, fer obrar, o, fer aquelles hage esser comprada, e venude, e, midade, e, canade ab la dita mida, o, cane de V. Pams antigament ya per aço ordenade e, deputada sots ban de XXX. sous. Per cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari. Entes empero, e declarat que lo Boter, o persona qui de dita fusta comprara son tenguts denunciar al venedor de la dita cana, e forma de midar, o, canar aquella altrament aquell no fos encorregut en dit ban.

Que lo Prohom, o Prohomens tinguen la dita Mide.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que daqui avant los promens de dit Offici de Boters, o, la hu dells hagen, e sien tenguts, tenir en poder llur la dita Mida, o,

Cana de la dita fusta affi que aquella sie millor guardada, e, conservada, e, cascuna vegada que dita fusta se haura comprar, e vendre ab aquella hage esser midada, o, canada per tant que los venedors, e, compra (fol. CLXXXIX v.) Ordinations. dors no sien fraudats, o, enganats ans cascu hage lo degut. E que tota vegada que los Boters de dita fusta volran comprar hagen al dit prom en poder del qual la dita Cana, o, mida stara, a demanar, e, lo dit prom al dit comprador lliurar, o, comunicar sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet de VI. sous. Foren publicats los demunt dits dos Capitols a VIII de Juliol. M.CCCC.LXXXVIII.

Dels quals bans seran fetes tres eguals parts etc.

Retenense empero los honorables Consellers, e, promens. etc.

80

[Ordinacions referides als estanyers, als productes confeccionats amb estany i al salari del mestre]

80 a

[1437, juny, 22. Barcelona]

(fol. CC r.) Dels Stanyers.

Ordinations fetes sobre lo Offici dels Stanyers.

Que nengu no gos Obrar de Stany ab mescla de Plom, e, altre sino de Stany pur, e, fi de Clotxa.

Are hoiats per manament del honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barçelona.

Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la Ciutat per bo stament, e, conservatio del be publich de la dita Ciutat per cessar totes fraus les quals se porien cometre en les coses deius scrites. Que daci avant tots, e, sengles Stanyers, o, qualsevol persones les quals Obren, o, obreran en qualsevol forma qualsevol obre, e, obres de Stany dins la dita Ciutat termens, e, territori de aquella hagen, e, sien tenguts de, Obrar de Stany pur, e, fi de Cloxa aixi que tota mescla de Plom, e, de altre qualsevol Matall, e, altra qualsevol sufisticacio no hi sie feta, sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que fara lo contrari de X. lliures. e de perdre tota la obra en la qual hauran contrafet.

Que tota obra de Stany sia Marchada del senyal de la Ciutat.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que daci avant tota, e, qualsevol obra del dit Stany la qual se fara en la dita Ciutat termens, e, territori de auçella se hage a Marchar ab Marcha de Barçelona per aquella persona que los dits Consellers ordenaran la qual hage per satisfactio de tocar provar, e, Marchar I. diner per cascuna peça aixi gran com pocha pagador per lo Stanyer qui fara la obre, e, sens qui no sie Marchat per la dita persona no gos esser venut ne lliurat ne acceptat sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet de XX. lliures. e de perdre la obra del dit Stany lo qual no sera Marchat.

Que tota Roba sophisticateda, e, no Mercadera no sia venuda dins la dita Ciutat termens, e, territori de aquella.

Item, Que tot Stanyer, o, mestre qui tindra obre de Stany en qualsevol forma, o, specie sia la qual obra sera sofisticada, e, no merexera esser Mercadera que no la gos ne la puga vendre dins la dita Ciutat termens, e, territori de aquella, ans tal obra sophisticateda hagen treta de la dita Ciutat termens (fol. CC v.) Ordinations. e, territori de aquella daçi per tot lo mes de Octubre prop vinent sots ban de XXV. lliures. E de perdre la obre de Stany en que sera contrafet.

Fonc publicada a XXII de Juny. M.CCCC.XXXVII.

80 b

[1439, març, 14. Barcelona]

[1442, novembre, 20. Barcelona]

Habilitant les propdites Ordinations Ordenaren que en Prorata del preu del Stany pur, e fi de Clotxa que hauran venut puixen pendre Obre suphisticade. Empero que no la puixen vendre dins la dita Ciutat, termens, e territori de aquella com se seguex.

Item. Que apres fetes les Ordinations dessus dites, e aquelles per la dita Ciutat publicades sie stat vist als honorables Consallers, e, promens de la dita Ciutat. Que stant les dites Ordinations en la força, e valor en tant com es contengut en aquelles. Que qualsevol obre de Stany en qualsevol forma, e specie sie la qual sie suphisticada, e, no meresca esser Mercada los dits Stanyers no la gosen ne la puixen vendre dins la dita Ciutat termens, e territori de aquella. Pot rahonable esser suplit semblantment al ben venir dels mestres, e Stanyers. Ciutadans, e, habitants de la dita Ciutat. Per ço los dits honorables Consellers, e promens volent donar lloch a les oportunitats dels dits Stanyers ciutadans, e, habitants de la dita Ciutat per lo poder a ells retengut en les dites Ordinations de interpretar, e declarar corregir, e smenar. Ordenaren e provehiren quels dits Stanyers ciutadans, e, habitants de la dita Ciutat com vendran dins la dita Ciutat termens, e, territori de aquella, obre de Stany pur, e fi de Clotxa, mercader de la dita marcha de Barcelona e, puguen els sia licit pendre, e acceptar en paga prorata de la dita Obra del dit Stany pur, e, fi qualsevol obre de Stany suphisticada, e no Marchada, mas que tal obra suphisticada, e no Marchada no la puguen ne la gosen vendre sots ban dessus dit en la Ciutat termens, e territori de aquella.

Que los Stanyers ciutadans, e habitants puixen Obrar de la dita Obra suphisticada, pero que no la puixen tenir en llur taula ne fora llur Obrador, ne vendre aquella en la Ciutat, termens, e territori de aquella.

Item per los sguarts dessus dits. Ordenaren los honorables Consellers, e promens de la dita Ciutat que los dits Stanyers ciutadans, e, habitants de la dita Ciutat puguen els sia li⁸⁸⁷ (fol. CCI r.) Dels Stanyers. cit fer, obrar segons feien de primer, e anys de les dites Ordinations qualsevol Obra de Stany suphisticade, e que no meresca esser mercadera. Pero que tal Obra suphisticada, e no mercadera no la puixen ne la gosen tenir en la taula ne fora llurs Obradors ne aquella vendre en la dita Ciutat termens, e teritori de aquella sots ban a cascu e per cascuna vegada que sera fet lo contrari de XXV. lliures.

Que hagen a tenir llurs Taules, e Obradors fornits de Obra de Stany pur, e net de Clotxa.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que tots, e, sengles Stanyers ciutadans, e habitants de la dita Ciutat, hagen, e, sien tenguts de Obrar, e tenir en llurs Taules, e, Obradors fornides, e fornits de Obre de Stany pur, e net de Clotxa, e Mercadera al dit March de Barcelona, per ço que cascuns qui voldran comprar de la dita Obra pura, e mercadere no hagen avinentesa en tropien de feta tota vegada que comprar ne volran sots ban de X. lliures. e, de esser los inibits de fer obre suphisticada per vendra la fora la dita Ciutat, termens, e, territori de aquella.

Que la roba suphisticada se puixa vendre en gros a Mercaders, e, Mercantivolment.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat. Que per semblantment qualsevol altra Obra de Stany en qualsevol forma, o, specia sie qui sie Obrade en qualsevol altres parts fore la dita Ciutat, e, fore los termens, e territoris de aquella hage esser mercadera a la dita Marcha de Barcelona. E si tal Obra sera suffisticada e, no merexera esser marchada no puga ne gos esser venude, comprada, ne acceptada en la dita Ciutat ne en los termens ne territoris de aquella, e, qui contrafara pagara per ban per cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari de X. lliures, e de perdre tota la Obra en que sera contrafet. Entenent empero Provehexen, e Ordonen los honorables Consellers e prohomens. Que sia licit, e permes a qualsevol persones les quals portaran, e metran dins la dita Ciutat termens, e

⁸⁸⁷ En aquesta plana la tinta s'ha esvaït.

territoris de aquelles, e semblantment sie licit, e permes als dits Stanyers ciutadans, e habitants de la dita Ciutat havents qualsevol quantitat de Obra de stant sofisticat ab mescla de qualsevol Metall la qual no merexera esser Mercadera aquella tal obra (fol. CCI v.) Ordinations. vendre, e, contractar de aquella en gros mercantilment ab qualsevol Mercaders, e, qualsevol persones les quals migensant sacrament lo qual sots lo dit ban hage a fer cascuna vegada en poder del Motaçaf de la dita Ciutat prometran de no vendre ne la puixen vendre dins la dita Ciutat termens, e, territoris de aquella per romandre hi en tot ne en partida ne en peça alguna.

Que en un quintar de Stany hagen a posar II. lliures. le Leuto, e, mige lliures de glaça.

Item Apres de les dites Ordinations. Dimarts a XX del mes de Noembre M.CCCC.XXXXII. Los honorables mossen Guillem destorrent, mossen Joan Lull, mossen Jaume Çapilla, mossen Pere Joan de sanct Clement. Consellers ab cert Consell de prohomenes de cascuns staments absent lo honorable mossen pere Durall de la dita Ciutat elegits appellats, e, aiustats dins la casa del Consell de la dita Ciutat, volents donar lloch rahanablement a la oportunitat dels dits Stanyers ates, e, considerat que sens la mescla desus dita la Obra de Stany pur de Clotxa no seria permanent com mesa en Obra nos pusque be asolidar, e, si ho fahia no seria de durada. Per ço tots concordades deslberaren, e, provehiren que los Stanyers dessus dits en un quintar de Stany de Clotxa puixen, e, hagen fer mescla de dos lliures de Leuto, e, mige Liure de Glaça.

Limitatio del salari del Mestre.

Item. Reputants los dits honorables Consellers, e, promens lo salari del mestre lo qual es elegit a Marchar la Obra, del Stany ço es bona, e, fina esser maçe excessiu tots concordades moderaren lo salari dessus dit en la forma seguent. Ço es que lo dit mestre qui es elegit a Marchar la dita Obra hage daci avant per Marchar cascuna dotzena de Obre qui pes de I lliures. ensus III. diners. Item hage de Mercar cascuna peça de I lliures. fins en III. lliures. malle per cascuna peça. E de III. lliures. e, de III lliures. ensus I diner per cascuna peça.

Totes les altres coses en les dites Ordinations contengudes sino tant com es derogat a aquelles per les presents permissio, e, moderatio volgueren romandre en la força, e, valor. Fonch (fol. CCII r.) Dels Stanyers. publicada a XIII. de Març M.CCCC.XXXVIII.

81

[Ordinacions referides als cuirassers i al control dels productes fabricats]

81 a

[1457, març, 17. Barcelona]

(fol. CCIII v.) Ordinations.

Ordinations dels Cuyraçers, e sobre les Cuiraçes.

Que cascun any en la festa de sanct Steve del mes de Agost sien elegits dos Consols, e, dos prohomenes lendema de la festa los quals hagen a jurar en poder del Mostaçaf.

Ara hoiats totom generalment per manament del honorable Regent la vegaria, Batle, e, Mostaçaf de la Ciutat de barcelona ço, es cascu dells tant com toca a son sguart, e, jurisdicció per gran utilitat de la cosa publica⁸⁸⁸ de la dita Ciutat, e, per ben avenir, e, profit del comu e repos dels Cuiraçers de aquella. Ordenaren los honorables Consellers, e, prohomenes de la dita Ciutat. Que dins sinch dies apres de la publicatio de las presents Ordinations los Cuyrasers hagen elegir daci dos Consols qui regesquen lo dit Offici fins al jorn, o, festa del glorios sanct Steve del Mes de agost propvinent. E apres de aqui avant cacun any lo dit dia de sanct Steva, o, lo sendema los Cuiraçers de la dita Ciutat hagen, e, sien

⁸⁸⁸ "publica", al ms. "pulica".

tenguts a així mateix de elegir daci dos promens Appellats prohombres del dit Offici de Cuiracers presents los prohombres, e, Obres de la Confraria dels freners, o, la maior part de ells. Pero que los dits prohombres, e, Obres no hagen veu en la dita electio si donchs no heren del dit Offici de Cuiracers, los quals Consols de continent que seran elegits sien tenguts de Jurar en poder del honorable Mostaçaf de la dita Ciutat que be, e, leialment se hauran en lo dit Offici, e, en les coses davall scrites, e, que denunciaran los fraus que trobaran al Mostaçaf lo qual ensems ab los Consols, e, ab la maior part del Offici dels Cuiracers hage a Jutiar sobre los dits fraus, e, punir aquells quils hauran comesos, e, fer smena a aquells a qui seran fets los dits fraus, e, dannatges.

Que algu nos gos païar Obrador que primer no sie examinat.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que qualsevol Cuiracer qui vuy tenen Obradors en la dita Ciutat, e, los qui per avant no volran tenir no gosen ne els sie licit ni per (fol. CCIII r.) dels Cuyracer. mes parar Obrador ni usar del dit Offici de Cuyracer ne fer Cuiraces de alguna manera sens que primer no sien examinats diligentment per los Consols ensems ab sis prohombres del dit Offici de cuyracer per los dits Consols elegidors, e, aquell qui sera trobar abil, e, sufficient en lo dit Offici, e, sera natural de la senyoria del senyor Rey hage a pagar ans que us del dit Offici per raho del dit Examen XXX. sous. E sino sera natural de la Senyoria del dit Rey hage a pagar per la dita raho LX sous. De les quals quantitats sien fetes tres parts eguals. La una de aquelles sie de la caixa de la confraria dels dits freners, e, les restants dues parts sien dels dits Consols per llurs treballs sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari de C. sous. Entes empero, e, declarat que de les dites quantitats dels dits examens los dits Consols puixen fer graties axi de la terça part adquisidora a la dita Caixa de la confraria dels Freners o de les dues parts als Consols pertanyents egualment daço ques pagara segons la possibilitat daquels qui seran examinats a coneguda dels dits Consols, del qual examen sien exemps los dits Consols qui are primerament seran elegits per regir daci a la festa de sanct Steve primer vinent.

Que les Cuiraces de Çer hagen esser Marchades per los Consols ab senyal de la Ciutat, e, que algu no gos vendre Cuiraces de Ferro per Cuiraces da Çer.

Item Ordenaren los dits honorables Consellers, e, promens que daqui avant algu de qualsevol stament, o, conditio sie no gos vendre ne fer vendre Cuiraces de Ferre per Aço, ço es que sien de Ferro, e, que do entenent que son de Acer sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari de L. sous. E així mateix que no gos Mercar les Cuiraces de Ferro ab la Marca, o, senyal ques met en les Cuiraces de Acer sots lo dit ban. E que los dits Consols hagen a tenir un March ab senyal de la Ciutat ab lo qual hagen a senyalar les Cuiraces de Aço en los Pits de la dita cuiraca.

Que nengu no gos fer Cuiraces sino en sa casa, o, en casa de Cuiracer examinat.

Item que daci avant que algun Cuyracer, o, usant del (fol. CCIII v.) Dels Cuyracer. dit Offici no puixe fer o, fer fer de alguna lley de Cuiraces encara que fos examinat sino tant solament en llurs Cases, o Obradors propis haon habiten, o en obrador, o, Cases que sien de Cuiracer examinat sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari de L. sous.

Que algu no gos fer Cuirases de Ferro de Flandres exceptat Cuiraces de galiot.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, Promens, que algun Cuyracer usant del dit Offici en la dita Ciutat no gos ne li sie licit ni permes fer ni fer fer Cuiraces de Ferro de Flandres per tant com es Ferro de pocha resistentia, e valor. Pero que del dit Ferro puixen fer, o fer fer Cuiraces vulgarment appellades de galiots sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet de L. sous.

De no sostraure algun Jove aprenedis.

Item. Ordenaren los dits honorables Consellers, e promens que daci avant algun Cuyracer, o, usant del dit Offici de Cuiracer no gos ne li sie licit ni permes sostraure del altre

jove macip, o aprenedis, o, qualsevol servicial sots ban a cascu, e per cascuna vegada que sera fet lo contrari de L. sous.

Que nos puixe vendre Cuirace feta fora la Ciutat sens que primer no sia vista, e senyalada per los dits Consols.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que daqui avant qualsevol Cuiraga nova aixi de Aço com de ferro qui sera feta fora la dita Ciutat no sia venuda en aquella sens que primer no sia vista e, regoneguda per los dits Consols affi que aquella sia asenyalada ab lo senyal que merexera, e cascu sapia que comprara sots ban a cascu, e per cascuna vegada que contrafara de C. sous. Fonch publicada a XVII. de Març. M.CCCC.LVII.

81 b

[1463, juliol, 6. Barcelona]

Que nos puixen fer Cuirages de Arnesos.

Item Per tant com experientia, a mostrat que per fer, e, Obrar les Cuiraces de Arnesos vells se son seguits diversos dans, e inconvenients al publich per quant aquelles son flaques, e de poca força per ço per utilitat de la cosa publica. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat. Que daqui avant algun Cuiracer, o usant del dit Offici de Cuiracer ne Regater, o revenedor no gos ne li sie licit ne permes fer, o fer fer ne Obrar algunes Cuirages de alguns (fol. CCIII r.) Dels Cuiragers. Arnesos vells en alguna manera sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari de L. sous. Fou publicat lo sobredit Capitol a VI. de Juliol. M.CCCC.LXIII.

Dels quals bans sien fetes tres parts eguals etc.

Retenense empero los honorables Consellers, e, promens.

82

[Ordinacions referides als cervellerers i broquers]

82 a

[1416, febrer, 6. Barcelona]

(fol. CCIII v.) Ordinacions.

Ordinacions sobre lo Offici dels Cervellerers, e, Broquerers.

De quina Fusta, e, Cuiro han esser obrats los Broquers.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barcelona. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat per bon stamen de la cosa publica de aquella per squivar en sdevenidor alguns fraus qui per alguns del Offici de la Freneria de la dita Ciutat de algun temps ensa sobre les coses deius scrites eren fetes. Que daqui avant algun Broquerer, o, Cervallerer, o, altra qualsevol persona que faça Broquers, o, Cervalleres en la dita Ciutat termens, e, territori de aquella hagen, e, sien tenguts fer, o, fer fer, e, metre los Fusts dels dits Broquers de fust de Poy, o, de Figuera los quals fusts sien en cuirats dins, e, defora de Cuiro de paratge ab Engrut de formatges, e, qui contrafara perde per cascuna vegada que contrafara los Broquers que contra la present Ordinatio haura fets los quals hagen esser trencats per lo dit Mostaçaf.

E no res meins la persona que haura contrafet encorrega en ban de L. sous.

Que los Cercols, e, Copes hagen esser de Ferro nou.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que los Cercols, e, Copes dels dits Broquers hagen esser fetes, e, Foriades per los desus dits de Vergues de Ferro nou, e, qui contrafara en los bans desus dits.

Com deuen esser clavats los Cercols del dits Broquers.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens, Que si los Cercols dels dits

Broquers no bastaran per clavar aquells ab les Copes dels dits Broquers que en tal cars les dites coses hagen esser clavades ab Stoparols e no en altra manera sots ban de XX. sous. per cascu, e, per cacuna vegada que sera contrafet.

Que les Cervalleres no sien asenyalades sino son de Açer.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que algu dels dits no gos fer senyal en alguna Cervallera (fol. CCV r.) Dels Broquerers, e, Cervellerers. que no sia de acer sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari de XX. sous. E si algunes sen trobaran senyalades que no sien de Açer les quals sien fetes abans de les presents Ordinations, que en aquestes tals un Forat ab Ferro en lo Senyal per denotar que no son Acer les dites Cervelleres que seran trobades Senyalades. Foren publicats los demunt dits quatre capitols, a VI. de Febrer M.CCCC.XVI.

82 b

[1449, agost, 9. Barcelona]

Electio de Prohomens en lo dit Offici.

Are hoiats per manament del honorable Mostaçaf de Barcelona. Ordenaren los honorables Consellers, e, prohomens per utilitat de la cosa publica de aquella, e, per posar en degut orde, e, bon regiment lo Offici dels Broquerers, e, los exercints aquell, e, per cessar moltes fraus quis poden fer, e, seguir en lo execici del dit Offici de Broquerers, Que daqui avant en lo dit Offici hage dos Consols qui seran elegits en aquesta forma, Ço es que are de present tot lo dit Offici de Broquerers elegesquen Quatre prohomens del dit Offici los quals seran presentats als honorables Consellers qui de aquells quatre ne pendran dos los quals seran Consols per un any primer vinent, e, apres en los altres anys següents los dits dos Consols ensems ab los dos dels Prohomens, o, regidors de la confraria appellada dels Freners anomenaran quatre prohomens del offic dels Broquerers los quals apres seran presentats als dits honorables Consellers. qui de aquells ne pendran dos los quals seran Consols del dit Offici de Broquerers per altre any següent, e, en aquesta forma se face cascun any la dita electio dels dits dos Consols los quals cascuna vegada que elets seran juren en poder del honorable Mostaçaf de regir, e, haverse be, e, degudament en lo dit Offici.

Que los dits Consols hagen a regonexer. si les dites obres son falces, e, avols.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que los sobredits Consols hagen carrech de regoneixer los Broquers quis obraran en lo dit Offici i si sera trobat alguna Obra falsa, o, avol en lo dit Offici que no sie tal com esser deu, Que en tal cars los dits Consols pusquen per llur propia autoritat pendre la dita Obra, e, aquella mette en mans del honorable Mosta (fol. CCV v.) Ordinations. çaf lo qual a consell dels dits Consols, e, de dos de tres promens del dit Offici dels Broquerers qui Juraran dar lo dit Consell be, e, llegalment jutgeran la dita Obra per aquella que sera. E si la dita obra fan falsa, o, aquella que esser no deu que aquell daqui sera, o, feta la haura sie executat per lo dit Mostaçaf per lo ban, e, pena contenguda en altres Ordinations fetes per raho del dit Offici, e, continuades en lo llibre del dit Mostaçaf, e, aixi mateix que perda la dita Obra.

Que no puixen tenir Obrador si primer no seran examinats.

Item Ordenaren los dits honorables Consellers, e, promens. Que daqui avant tot jove, o, altre hom qui volra parar Obrador del dit Offici abans que per lo dit Obrador se hage examinar per los dits Consols del dit Offici qui seran aquell any, e, per los dos altres promens del dit Offici adiuncts als dits Consols aquells que los dits Consols elegiran, e, per hu dels dits prohomens, o, regidors de la dita confraria appellada dels Freners elegidor per los dits Consols. E si per los dits Consols, e, dos adiuncts ensems ab lo dit prom⁸⁸⁹ de la dita confraria, o, per la maior part de aquells tal jove, o, home qui volra parar Obrador sera trobat

⁸⁸⁹ "prom" per "prohom" al ms.

suficient que en aquell tal cars sie admes en tenir Obrador del dit Offici. E si no sera trobar sufficient que en aquell no sie admes ne puixe ne gos tenir ne parar Obrador del dit Offici ans si volra usar del dit Offici hage star ab altre ab qui aprengue lo dit Offici fins altra vegada, sie tornat examinar en la forma desus dita. E si sera sufficient per parar lo dit obrador, E aquell qui fara lo contrari per cascuna vegada incorrega en ban de C. sous.

Foren publicats los demunt dits tres Capitols a VIII del mes de Agost. M.CCCC.XXXXVIII.

Dels quals ban sien fetes tres eguals parts etc.

Retenen se empero los dits honorables Consellers, e, promens etc. (fol. CCVI r.) en blanc.

83

[Ordinacions referides als carders i a la qualitat de les cardes]

[1457, novembre, 5. Barcelona]

(fol. CCVI v.) Ordinations.

Ordinations fetes sobre lo Offici dels Carders.

Que les Cardes sien de Cuyro de Cordova.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barçelona Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat per utilitat de la cosa publica de aquella, e, per repos, e, bon avenir del Offici dels Carders. de la dita Ciutat, e, per fer cessar molts abusos quis farien en, e, per les coses devall Scrites sino hi ere provehit. Que daqui avant qualsevol, persona de qualsevol stament, o, conditio sie qui fara, o, fer fara Cardes les hage a posar, o, fer posar en cuyro de Cordova adobat, e, cosit com altre Cuiro no sie bo ne sufficient per a fer Cardes segons es lo dit Cordova, sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet de V. sous. e, de perdre les dites Cardes.

Que no sie mes engrut ne aygua cuit en Cardes.

Item Ordenaren los dits honorables Consellers, e, promens Que alguna persona de qualsevol lley, o, condicio sie no gos metre ne fer metre entre lo Cuiro, e, la post aygua cuyta ne engrut ne metrey alguna altra cosa per esser dites falsificades les dites Cardes, sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari de V sous, e, de perdre les dites Cardes.

Que no sie mes Fil, nou ab vell.

Item Ordenaren los dits honorables Consellers, e, promens Que algun Carder, o, altra qualsevol persona qui Obrara, o, fara les dites Cardes no gos ne li sie licit ne permes metre ne fer metre Fil nou ab vell tot mesclat sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet de V. sous. e, de perdre les Cardes. Entes empero, e, declarat que si en la dita Ciutat nos trobave Fil nou per metre en les dites Cardes en tal cars de necessitat ab sabuda dels prohomens dels dits Carders ni puixen esser mes de vell tota frau cessant, los quals promens hagen a Jurar en la entrada de llur Offici que be, e, llealment se hauran en les dites coses, e, que denunciaran tots los bans en que seran encorreguts los contrafaents, E qui contrafara les dites coses en lo present capitol contengudes, o, alguna de aquelles fara, o, vendra Inco (fol. CCVII r.) Dels Carders. rregue per cascuna vegada que sera contrafet en ban de X sous.

Que les Cardes no sien venudes portant per Ciutat fins sien regonegudes, per los prohomens.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, prohomens que algun corredor, o, Marxant, o, altra qualsevol persona qui portara per la Ciutat a vendre Cardes aixi noves com velles no gos ne li sie permes vendre aquelles sens que primer no sien vistes, e, regonegudes per los promens del dit Offici sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet de V. sous, e, de perdre les dites Cardes.

Que Cardes portades de altres parts los promens les puixen regoneixer.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que si en cars que algunes Cardes eren portades daltra part en la present Ciutat que los prohombres del dit Offici puiuen aixir en aquelles cases, o, llochs on seran les dites Cardes, e,, aquelles pendre a llurs mans, e, poder regoneixer les, o, fer regoneixer a altres Carders a fi que sie vist si lo Obratge de tals Carders sera bo, e, lleal, o, no. E aço sens prohibicio dels senyors de les cases, o, llochs on serien les dites Cardes, e, aquell qui contrafara en les dites coses per cascuna vegada que sera contrafet encorrega en ban de X sous, e, de perdre les Cardes.

Entes empero, e, declarat que si les Cardes seran trobades fraudulentoses lo honorable Mostaçaf de la dita Ciutat a consell dels dits promens, o, de la maior part dels menestrals del dit Offici les hagen a jutiar, e, fer de aquelles la execucio cremant aquelles per les places, e, llochs de la dita Ciutat hon li sera ben vist fahedor. E, no res menys los qui tals Cardes faran, o, tindran, o, no les denunciaran als dits prohombres encorreguen cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet en ban de V. sous. e, de perdre les Cardes.

Que algu no parar Obrador del dit Offici que primer no sie examinat.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, prohombres perque lo Obratge de les dites Cardes sie bo, e, sufficient que tot Stranger, o, altra qualsevol persona qui de nou volra (fol. CCVII v.) Ordinations. Obrar, o, tenir Obrador de Cardes no gos ne li sie licit ne permes de usar del dit Offici ne parar Obrador sens que primer no sie examinat be, e llealment per los prohombres del dit Offici, e si sera trobat sufficient hage a pagar per lo dit examen X sous. los quals sien adquirits a la caixa de la dita confraria de mossenyer sanct Aloy. E qui contrafara encorregue cascu, e per cascuna vegada que contrafara en ban de XX. sous. Foren publicats los demunt dits sis Capitols a V de Nohembre M.CCCC.LVII.

Retenense empero los honorables Consellers, e, promens poder etc.

Dels quals bans seran fetes tres eguals parts etc.

84

[Ordinacions referides a la qualitat dels productes fabricats per calderers]

[1437, setembre, 19. Barcelona]

(fol. CCVIII r.) Dels Calderers.

Ordinations fetes sobre lo Offici dels Calderers.

Que los Cantarets hagen de esser de Coure pur, e, Marcats, e, senyalats⁸⁹⁰, e regoneguts.

Ara hoiats de part del honorable Mostaçaf de Barçelona. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat, per cessar tots fraus los quals se porien cometre en les coses deius scrites. Que daci avant tot Courer, o Cantarer, o Caldarer qui faran de Coure qualsevol Caters, Cellons, Logomars, o altres qualsevol vaixells per portar, e tenir aygua. los quals sien acostumats de Stanyar, hagen e sien tenguts de fer, e, vendre aquells dins la dita Ciutat termens, e territori de aquella de Coure pur, e net tant com ni haura necessari segons la quantitat del Canter, o, altre veixell, que Stanyara. E que hans que venen los dits Canters e, altres veixels dessus dits hagen esser regoneguts per aquella persona la qual hi sera deputada, o elegida per los dits honorables Consellers, e promens. la qual persona regoneguda la Obra hi posara certa Marcha, o cert senyal segons sera ordenat la qual persona haura per satisfacio de sos treballs un diner per cascun canter, o altre veixell. lo qual diner hage a pagar lo venedor, e, aixi Marchats e, senyalats los hagen a vendre sots ban a cascu, e per cascuna vegada que sera contrafet de XX. sous, e de perdre lo canter, o altre veixel en lo qual sera contra fet.

Exceptat si lo comprador los volra comprar no Marchats e, encare ques puiuen fer no Marchats per vendre fora Ciutat.

---

⁸⁹⁰ "senyalats", al ms. " seyalats".

Item, Es entes empero que si algu no volra comprar dels dits Canters, e altres veixells aixi puis nets, e, Marchats, o, senyalats segons dit es ans volra comprar per haverne millor mercat qualsevol Obra que no sie mercade que ho puixa fer els puixe esser venut sens incorriment de dit ban. E semblantment los dits Courers. Canterers, e Calderers puixen els sie licit de fer dels dits Canters, e altres veixells los quals no sien ne deguen esser Marchats, e, vendrels fora la dita Ciutat termens, e, territori de aquella en qual (fol. CCVIII v.) Ordinations. sevol fires, e, en altra manera sense incorriment del dit ban.

Que Canter vell, o, altre vaixell remendat nos puga vendre per nou.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat. Que daqui avant algun Courer, Cantarer, o, Caldarer no gos vendre per nou algun Canter vell, o, altre veixell lo qual hage rafet, o, tornat en donarli color, o, parencia alguna quil demostra esser nou ans lo hage a venre aixi com a vell reparat, o, remandat sots ban a cascu, e, per cascu na vegada que sera fet lo contrari. de XX sous, e, de perdre lo Canter, o, vaixell en que sera contrafet. Foren publicats los demunt dits tres Capitols a VIII de Setembre. M.CCCC.XXXVII. Dels quals ban sien fetes tres parts eguals etc.

Retenese empero los honorables Consellers, e, promens poder etc.

85

[Ordinacions encaminades a controlar la qualitat del daurat que efectuaven els argenters, esperoners i freners]

[1433, novembre, 17. Barcelona]

(fol. CCVIII r.) Dels Argenters.

Ordinacions fetes sobre lo Offici dels Argenters, Speroners, e, Freners.

Que Freners, Speroners, hagen a daurar de bona dauradura, e, lleal.

Ara hoiats tot hom generalment de part del honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barcelona. Que com per vigor de certes Ordinations fets per los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat, e, per los llochs acostumats de la dita Ciutat ab veu de crida publicades a dos dels present mes de Octubre sie stat entre les altres coses provehit. Que qualsevol Frener, Speroner, e, altre qualsevol persona que acostumas, o, hagens offici de daurar dalli avant hagesen a deurar be, e, llealment, e, colrar la deurada que fessen en Frens, Xapes, Sperons, vullens de Argent, o, altre qualsevol Matall, o, Materia quis a costum os puxe daura solament ab color vermella ques fa de Caparros cremat e Samuniach, e, Salgema. Axi que daqui avant no gosassen colrar ab sofre en corraera ne ab alguns bullimens de aygues. Fums, Perfums ne ab altres qualsevol specia que fahes, o, pogues donar auditori per Illuminar, o, en altra manera a nengune color falsa, o, sofisticada sots ban de CCC sous a cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet. Pero que si lo Consol dels Argenters havien a judicar a alguna soldadura feta per los dits Freners, o, Speroners, o, per altres haguessen, o, fossen tenguts de appellar algu qui acostumas de daurar del offici dels dits Franers, o, Speroners, o, de altres qui acostumen de daurar.

Item per vigor de les dites Ordinations fos provehit que qualsevol Argenter, e, altre qualsevol persona que hagues, o, tengues vers si qualsevol obres, o, coses en qualsevol forma, o, specia fossen daurades, e, colrades contraforma, e, tenor de les dites Ordinations aquelles haguessen a tenir solament per llur empriu, e, us axi que no gosassen aquelles vendre ne algu non gosas comprar dins la dita Ciutat territori, e, termens de aquella ans aquelles hagessen a desdeurar, e, tornar deurar de bona, e, leyal dauradura colrada solament com dit es, o, almeins que tot lo mes (fol. CCVIII v.)

Ordinations. de Octubre prop passat les dites coses axi sofisticadament colrades les hagessen tretes de la dita Ciutat, e, de sos territoris, e, termens per ço que algu no fos enganat sots ban de CCC. sous per cascu, e, per cascuna vegada que fos contrafet. E no resmeins quel

Consol dels Argenter per auctoritat de llur offici de consolat passat lo dit temps les dites coses trobades colrades contraforma de la dita Ordinatio a trencar e sclafar de continent sots semblant ban del dessus dit segons que les dites coses, e, moltes de altres son en les dites Ordinations pus llargament contengudes. Retengut poder als dits honorables Consellers, e, promens de interpretar, e, declarar corregir, e, smenar tota vegada que a ells fos vist fahedor si en les dites Ordinations havia res scur o dubtos. E apres per alguns sie stat mogut en dupte si deu esser totalment prohibit als dits Freners, o, Speroners. Que les dauradures per ells fahedores en Frens, Xapes, e, sperons no puixen colrar solament amb haver sofre per lo qual alguna frau segons dien nos pot seguir a la dauradura que per ells se fa sino solament per illuminar per ço com la llur dauradura sobre coure, e, lo dit Coure reeb en si mes Or e, ha esser mes llealment daurat que Argent, e, altre qualsevol metall e no si pot fer frau alguna que no hage esser ben daurat. Sie stat encare mogut en dupte si los Consols dels Argenters deuen entrevenir en iudicar alguna colradura faedora per Freners, e, Speroners, ne hi hagen appellat algu qui acostum de daurar del Offici dels dits Freners o Speroners, pretenents que un Offici de la dita Ciutat no deu esser subiugat a altre Offici. E com cascun Offici hage ja fos Maiorals attes quels dits Freners e Speroners qui han Offici de daurar son poch en nombre, e nos poria praticar un dels esser appellat a tal Judicatura. E mes avant sie posat en dubte que dins tan poc temps com ere lo dit mes de Octubre los Frens, e, Xapes e Sperons poguessen haver tretes de la Ciutat territoris, e, termens de aquella a les quals coses no han pogut provehir dins lo dit temps, per ço com fins aci nos havia saguida alguna interpretatio, o, declaratio de les dites coses. Per ço interpretant e declarant les coses desus dites. Ordenaren los dits Consellers, e, promens Que daci avant los dits Freners, e, Speroners hagen facultat (fol. CCX r.) Dels Argenters, e, freners. de daurar los Frens, Xapes, e, Sperons, que faran ab la dita color vermella, o sens aquella e, altra qualsevol color. Pero que en nenguna manera no gossen colrar de sofre ne de nengunes de les altres coses en les dites Ordinations prohibides, e, vedades per illuminar ne en altre qualsevol manera, sots ban de CCC. sous, e de perdre la cosa en que haurien contrafet.

Que los judicis de les Dauradures sie fet per lo Mostaçaf ab altres.

Item Interpretant, e declarant segons que dessus ordenaren los dits honorables Consellers, e promens. Que en cars que alguna colradura feta per los dits Freners, o, Speroners se hage judicar. tal Judicatura sie feta solament per lo Mostaçaf de la dita Ciutat, appellant hi aquells, que a ells sera vist appelladors, aixi que los Consols dels Argenters no entrevinguen ne entrevenir puixen en tal Judicatura.

Que les coses suffisticades fossen tretes de la Ciutat, termens, e, territori de aquella.

Item, en semblant forma. Ordenaren los honorables Consellers, e promens que los Freners hagen, e, sien tenguts abans trets de la dita Ciutat e, de sos termens, e territori tots Frens, e, xapes e, altres coses de llur Offici sofisticadament colrades les quals nos poden nes deven vendre en la dita Ciutat dins un any continuo apres les presents Interpretations, Declaratio, e, Ordinatio. E, los dits Speroners hic hagen atraure semblantment de la dita Ciutat tots Sperons contra forma de les dites Ordinations colrats daci per tot lo mes de gener primer vinent sots ban per cascu, e, per cascuna vegada quels dits Freners, e Speroners contrafaran CCC. sous. Totes empero, e sengles altres coses en les dites Ordinations contengudes volgueren los dits honorables Consellers, e, promens que romanguessen en llur forsa, e valor.

Foren publicats los demunt dits quatre Capitols a XVII de Noembre M.CCCC.XXXIII.

Dels quals bans seran fetes tres parts la una haura lo Mostaçaf, e laltre lo acusador, e la restant terça part de les obres dels Murs, e, valls. Retenense empero los honorables Consellers etc. (fol. CCX v.) En blanc.

[Ordinacions referides als "sombrerers" i a la qualitat dels barrets]

[1553, maig, 18. Barcelona]

(fol. CCXI r.) Dels Sombrerers.

Ordinacions fetes sobre lo Offici dels Sombrerers.

Ara hoiats per manament del honorable Regent la Vegaria Batle, e, Mostaçaf quiscu dells tant com toca a son sguard. Que per obviar, e, provehir els abusos, e, fraus en les coses devall scrites fins assi fetes. los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat a supplicatio, e, petitio dels promens del offici dels Sombrerers de la dita Ciutat, e, poblats en aquella, e, benefici de la cosa publica, Feren Ordenaren, e, Statuiren les Ordinacions següents.

Que algu del dit Offici ne altri dins la dita Ciutat termens, e, territori de aquella no fassa ne fer fassa tenir los Sombreros de lana blanca sols ab tinta negra. Ans sien tenguts tenir los ab tinta de Blau. E que per lo Mostaçaf sien vist, e, regoneguts, e, iudicats ab lo vot, e, parer dels Vehedors del dit Offici. E si falços, o, contraforma de la present Ordinatio seran. Que sian Cremats e pac per ban L sous.

Item Com per experiencia sie vist que algunes persones del dit Offici no mirant a la honor, e, reputatio de aquell, e, por çelants la salud de llurs animes hagen abusat, e, comesos fraus, e, engants en lo ennegrir, e, tenyir dels Sombreros blancs se fan en la present Ciutat dels quals en temps passat se acostumave fer gran expeditio per les parts de França, e, Italia car alguns falsificant la Obra apres que lo Sombrero era fet de llana blanca tenyint aquella ab tinta negra falsa, e, aixi ab breus dies que eren portats tornaven Cendrosos y tots descolorits lo que no farien si fossen tenyits de Tinta, e, Materials vertaders, e, bons, De la qual cosa ne ha provengut, e, prove no solament deshonor, e, desreputacio al dit Offici mas gran dany als qui dits Sombreros compraven, e, an comprat mes als altres del dit Offici qui aquells han de fer, e, fan bons, e, tals com se pertany, E ab experiencia se es vist, e, se veu que per dita causa molts e asenyaladament los de les dites parts de França, e, Italia a deixat de venir (fol. CCXI v.) Ordinacions. comprar, e, ferne lo comerç que abans ne feien lo que com dit es redunde en gran dany del dit Offici, e, singulars de aquell, e, als drets, e, Imposicions de la dita Ciutat. Per tant los honorables Consellers, e, promens volents, e, desiants provehir, e, obviar als dits abusos, e, desordes fins aci fets. E per que daci avant los dits Sombreros se fassen bons, e tals com se partany per benefici, e utilitat de la cosa publica de la dita Ciutat. Statuiren, e Ordenaren que daci avant no sie algu del dit Offici ne altre que en la dita Ciutat termens, e, territori de aquella gose, o, presumesca fer, o, fer fer los Sombreros sus dits en la manera susdita ço es tenyir los dits Sombreros de lana blanca sols ab tinta negra ans aquells per a fer negres sien tenguts tenyir ab Tinta de Blau, los quals Sombreros puguen, e hagen esser vist, e iudicats per lo Mostaçaf de la dita Ciutat hagut lo vot, e parer dels vehedors del dit Offici, e si seran trobats falços, e fets contra la forma de la present ordinatio hagen esser com a falços cremats per aquell, e no res meins lo Sombrerer, qui tal, o tals Sombreros haura fets o, fets fer incidisca en ban de L sous per cascu, e per cascuna vegada.

Que algu del dit Offici ne altre que faça xipens, o feltres peluts de Lana sarda, reblint aquella obra de Goma, o aygua cuita. Que la dita manera de xapeus, e, feltres hagen, e, sien tenguts fer de Lana de anyells sens mataffora. La qual Obra sia iudicada per lo Mostaçaf en la forma devall escrita, e pac per ban L sous. Item Com alguns del dit Offici en molt gran dan, e perjudici de llurs conciencies e, de reputatio del dit Offici falsificant la Obra de algun temps ença hagen fet e, fan xapeus, o feltres peluts de llana Sardesca reblint aquells la Goma, o aygua cuita perque la Obra stiga testa dessebent e, enganant los compradors qui pensant comprar la Obra acabada, e, auctentica dins poch dies vehen, e, tenen noticia del deffecte, e, falsedat de aquella. Per ço per provehir als dits danys, e, abusos, e, que tals enganys, e,

deceptions nos fassen. Statuiren, e, ordenaren los dits honorables Consellers, e promens. Que daci avant (fol. CCXII r.) Dels Sombrerers. no sie algu del dit Offici ne altre que en la dita Ciutat termens, e, territori de aquella gose, o presumesca fer ne tenir tals, e semblants manera de xapeus, o Feltres ans aquells hagen, e sien tenguts fer, o, fer fer de llana de Anyells sens matafora alguna de les dessus dites ne altres los quals xapeus, o Feltres en la manera sus dita puguen, e, hagen esser vists, e iudicats per lo Mostaçaf de la dita Ciutat hagut lo vot, e parer dels vehedors del dit Offici Si e seran trobats falsos, e fets contraforma de la present Ordinatio hagen esser com a falsos cremats, e no res meins los que tal xipeus, o, feltres fets, o fets fer hauran. pagara per ban per cascu, e, per cascuna vegada que contrafara. L. sous.

Que algu del dit Offici no sia licit ni altri de la dita Ciutat tenyir Sombreros usats. per tornar los apres a vendre sots pena de perdre dits Sombreros. vists empero, e regoneguts per lo Mostaçaf en la forma sobredita, e, pac per ban XXV. sous.

Item per obviar als fraus, e decepcions que en lo devall scrit fins assi se son fets per alguns abusant del dit Offici comprant Sombreros usats, e aquells tenyien fent los parer nous de sabent, e enganant los compradors de aquells los quals pensants comprar Sombreros nous los compraven vells, e, ya usats en gran dan, e, preiudici de aquells. Per ço per llevar, e tolre los dits fraus, dayn, e, decepcions, e tota occasio de fer aquells Statuiren, e Ordenaren los dits honorables Consellers, e, promens, que daci avant no sia licit ne permes a algu de dit Offici ne altre en la dita ciutat termens, e territori de aquella tenyir dits Sombreros usats per tornar aquells a vendre sots pena de perdre dits Sombreros vist primerament, e, iudicats per lo dit Mostaçaf ab lo vot, e parer dels vehedors del dit Offici, com dessus, es dit. E no res meins lo qui tal haura fet pagara per ban per cascu, e per cascuna vegada que contrafara XXV. sous.

Retenense empero los honorables Consellers, e, promens etc.

Dels quals bans la primera part sera del Mostaçaf etc.

Foren publicats los quatre Capitols a XVIII. del Mes de Maig. M.D.LIII. (fol. CCXII v.) en blanc.

87

[Ordinacions referides a la confecció de jupons]

[1396, desembre, 12. Barcelona]

(fol. CCXIII r.) Jupons, Farçets.

Ordinacions Fetes sobre los Jachs, Jupons, o, Farçets.

Que los qui venen Jachs, o, Jupons, o, Farçets hagen a denunciar de que seran guarnits.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barçelona. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat per evident profit dels singulars de aquella. Que tot Juponer, e, altre qualsevol persona qui façe, o, fer façe Cander, o, Jachs, Jupons, o, Farçets per vendre, o, revendre en la dita Ciutat hage a dir a aquell, o, an aquells qui comprar voldran dels dits Jupons. Canders, Jachs, o, Farçets tot ço de quels hauran gornits, o, omplits de part de dins per tal quel dit comprador sapia ço que comprara si es guarnit de Coto, o, daltres coses com moltes de vegades ne sien stats enganats alguns qui cuidaven comprar de les dites robes tant solament de Coto, e, eren guanides (sic) de Coto, e, de Borres, e, de trossos de drap, e, de altres Coses. E qui contrafara pagara per ban per cascu, e, per cascuna vegada XX. sous. e, de perdre la roba. E aquell qui comprada la haura cobrada lo preu qui costat li haura del venedor. Fou publicada a XII de Dezembre. M.CCC.LXXXXVI.

Dels quals bans seran fetes tres parts eguals etc. V.CCX

Retenense empero los honorables. Consellers, e, promens. (fol. CCXIII v.) En blanc.

[Ordinacions referides a la qualitat dels fils]

[1444, juny, 12. Barcelona]

(fol. CCXIII r.) Ordinacions de filateres.

Ordinacions sobre los Filaters, e, Filateres.

Que no puguen aprensar lo Fil ab nenguns Materials.

Ara hoiats tothom generalment per manament del honorable Mostaçaf de Barçelona. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat per tolre, e, llevar totes fraus les quals se porien cometre, e, ya se introduhien en la dita Ciutat. Que passat lo present mes de Juny daqui avant nengun Filater ne Filatera, o, altra qualsevol persona qui vena, o, revena. Fils en la dita Ciutat termens, o, territori de aquella no gos metre, o, mesclar en los dits Fils, Oli, Greix, Cera, Carbo, ne algun altre material, o, materials per los quals los dits Fils sien carregats, nes mostren pus bells al ull, ans hagen a vendre los dits Fils tals com exiran de la tinta sens fer hi alguna de les dites maestrries, per los quals los dits Fils son vists esser fraudulentos, e, aço sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet de XX sous, e, de perdre lo Fil, o, Fils en que lo dit frau sera trobat.

Que Fil stranger no sia tenyit.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que passat lo dit present mes de Juny daqui avant nengun Filater, o, Filatera ne qualsevol altra persona no gos tenyir, o, fer tenyir fils donardo appellats de la bona, ne qualsevol altres Fils strangers los quals venen blanchs. ans los hagen a vendre aixi Blanchs, o, Canaiats, com venen de les dites parts strangeres e aço sots ban de XX. sous. Foren publicats los demunt dits dos Capitols a XII de Juny M.CCCC.XXXXIII.

Dels quals bans sien fetes tres parts les dues del Mostaçaf, e, la restant altra part del acusador.

Retenense empero los dits honorables Consellers, e, promens etc.

[Ordinacions encaminades a verificar la producció dels corders]

[1403, octubre, 26. Barcelona]

(fol. CCXIII v.) Ordinacions. Ordinacions fetes sobre lo Offici dels Corders.

Que de cascun Quintar de Canem hagen esser trets de XVIII parells en amunt.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens per bon stament, e, conservatio del be public. de aquella, e, per a squivar, e, foragitar totes fraus ques porien seguir, e, cometre en les coses deius scrites. Que tot Mestre Corder qui face filar fil miia de Canem quen hagen a fer trauer de XVIII. parells en amunt per cascun quintar de Canem, e, que lo dit Mestre hage a dir al Obrer, o, Filador que ell li trague de XVIII. parells amunt per cascun Quintar de Canem, e, si lo mestre no loy haura dit que sia caygut en ban de X. sous.

E, que lo Obrer los hage axi a traure.

Item. Que tot Obrer, o, Filador de Canem pusque lo mestre li ho haura dit. hage, e, sie tengut traure de XVIII parells amunt del dit Fil per cascun quintar de Canem, e, si no o fa pach per ban cascuna vegada que contrafara.

Quel hagen a Filar de LXV. passos en doble.

Item, Que tot Mestre Corder, e, Obrers llurs, e, altres qui filaran del dit Fil paguen a Filar lo dit Fil miia de LXV. passos en doble aixi per Fustes poques com per Naus, e, altres

Navilis sots ban de X sous.

Que lo Canem per exarcia ans de Filar hage esser regonegut.

Item Que algun Patro de Nau, o, de altre Nivili ne, scriva, o, personer de aquell gos comprar Canem per a obs de algun Navili entro que los vehedors qui per los Consols de la Mar, e, per lart dels Corders qui diputats hi son lo hagen vist, e, aço per profit dels dits. Navilis sots ban de XX. sous.

Que en temps de Arsures no sia scomesa Gumena.

Item. Que algun Corder, o, Scometador no gos scometre, o, fer scometre Gomena ne Cap pla ne exarcia de Canem, de Navili algun ensemps que façen grans Arsures ni en altre qualsevol temps fins a tant lo Canem, o, lo Fil de que faran la Gumena, o, Cap pla, o, exarcia sie vist per los dits vehedors sots ban de (fol. CCXV r.) Dels Corders. C. sous. Entes empero. e, declarat que los dits Corders, o, Scomatadors sien tenguts a demanar los dits vehedors abans que passen volta ni scometan. per tant com se pot cometre gran frau en fer mescla de Fil podrit al mig del bo sots lo dit ban de C. sous.

Que Corder no gos vendre Canem que comana li sera.

Item. Que algun Corder, o, Scomatador de Exarcia de Canem, no gos vendre Canem qui li sie comanat per alguna persona sots llicentia de aquell qui comanat loy haura sots ban de CCC. sous.

Les Soltes han haver VII. Canes le llarch.

Item. Que tot Corder qui face Soltes les hage a fer de llarch de VII. canes sots ban de XX sous.

Que les Singles se hagen a vendre del llach (sic) que seran.

Item. Que tot Corder qui fara Singles les hage a vendre de aytants palms com haura, e, no per mes, e, que los palms se hagen a comptar meins de Pesols sots ban de XX. sous.

Que les Sagolns, e, Badacions sien de bon Canem.

Item. Que algun Corder no gos vendre ne fer vendre a algun Valer ne altra persona que per ells compres Sagoles ne Badacions si donchs no son de Canem ab tot. Sots ban de XX sous.

Del Scometre Gumenes, Cap pla, o, Sparcina.

Item. Que algun Corder, o, Scometador de Exarcia nos gos partir com Scometra Gumena, Cap pla, o, sparcina daquell lloch hon la Scometra fins sie acabada sots ban de CCC. sous.

De no fer un Fil nou altre vell.

Item. Que tot Corder no gos fer un Fil nou altre vell ne mesclar lo Clarell ne Recor ab lo Cor sino cascu per si, e, qui contrafara pagara per ban C. sous.

Que la Exarcia sia feta de aquell Canem que concordat sera.

Item. Que tot Corder qui hage a fer Exarcia a algun hom sis vol sis Patro sis vol sia Mercader, o, altra qualsevol la li hage a fer daquell Canem per aquell que ab ell empres haura, e, qui contrafara que perda la Exarcia, e, pach per ban X. sous.

Que lo Canem se hage ben Spadar, e, compartir.

Item. Que tot Corder qui spad, o, façe Spadar Canem. (fol. CCXV v.) Ordinations. quel hage Spadar, o, fer Spadar be, o, compartir, o, fer Compartir les co es, e, los Estamesons, e, que hagen a Filar desots la xella, e, quel hagen a compartir aixi com los dits vehedors los diran sots ban de X. sous.

Que Canem pudrit no sie filat.

Item, Que algun Corder, o, Filador no gos filar, o, fer filar Canem qui sie pudrit ne tocat daygua fins que los vehedors lo hagen vist, e, qui contrafara pagara per ban cascuna vegada C. sous.

Que tot Canem a esser regonegut per los vehedors.

Item. Que tot Corder, o, Scometador qui comprara Canem, o, ne fara alguna sort, que nol gos Obrar ne fer obrar fins que los dits vehedors los hagen vists, e, aço per tal com es fama que fan pentinar lo millor, e, que los dits vehedors puixen forçar los dits Corders, e, Scomatadors de fer sagrament si la dita sort de Canem volen per pentinar, o, sin volen fer Fil miia. e si volen per pentinar quel hagen a pentinar tot arreu, e, sin volen fer fil miia quel hagen Filar tot sens que no sen triu gens, sots ban de CCC. sous.

Que los vehedors puixen entrar per regoneixer les dites coses alla hon seran.

Item, Que los dits vehedors, elets, e, que daqui avant se elegiran. puixen entrar en casa de cascu dels dits Corders tota vegada ques volran de regoneixer los Canems, e, Fils, e, Exarcies que hi seran sens algun contrast que nols hi puixa esser fet, e, aço per squivar fraus sots ban qui contrafara les dites coses, o, alguna de aquelles fara, o, vendra de C. sous. per cascuna vegada. E si per ventura trobara alguna Exarcia o Exarcies que no sien bones ne leyls ne rebedores. que lo mestre en casa daqui aytals Exarcia o Exarcies trobades seran pach per cascuna vegada. C. sous. E no res meins la dita Exarcia se haze a troseiar a dan del dit mestre qui feta la haura. Los dits empero vehedors hagen abans en aço appellar lo dit Mostaçaf e tres o quatre persones en semblants coses a llur coneguda expertes ab les quals hagen llur consell sis deura pagar lo dit ban. E, si la dita Exarcia se deura troseiar o no, E per llurs treballs hagen e reeben los dits vehedors II. diners per cascun Quintar de Canem scomes com se pesara es vendra dels quals dos diners pach un diner lo venedor e laltre diner lo comprador. E si per ventura algun Patro o Mercader o altra qualsevol persona qui (fol. CCXVIr.)⁸⁹¹

Dels Corders. comprara Canem, e aquell fara fer Exarcia que pach com lo dit Canem comprara un diner, e laltre diner com la Exarcia sera scomesa, es pesara.

Foren publicats los demunt dits Setze, Capitols a XXVI. de Octubre. M.C.C.C.C.III.

89 b

[1404, agost, 30. Barcelona]

Abilitatio del propdit Capitol.

Los honorables Consellers, e, promens de la dita Ciutat corregints lo Capitol desus dit. qui comença. Item que los dits vehedors elets. etc. Ço es en la conclusio del dit Capitol en la clausula qui comença. E per llurs treballs hagen, e reben los dits vehedors etc. Ordenaren. que los dits vehedors sien tenguts, e hagen a veurer, e, regoneixer tot Canem, Fil, e, Exarcia scomesa, e, per scometre com se vendra, es comprara, es rehebra, dins la dita Ciutat per fer Exarcia de Navilis, si es bo, e sufficient, e, hagen, e reeben per cascun quintar del dit Canem II diners dels quals pach lo venedor un diner e, lo comprador altre diner. E mes avant hagen, e reeban los dits vehedors per veure, e, regonexer lo Canem scomes com se pesara altres II diners los quals pach lo venedor I diner, e, lo comprador altre diner ço es per cascun quintar. E mes avant hagen, e, reeban los dits vehedors per veure, e, regonexer lo Canem scomes com se pesara altres II diners dels quals pach aquell qui fara scometre lo dit Canem un diner, e laltre diner aquell quil haura scomes. E que tot mestre Corder, Scomatador, o, Patro de navili, o, algun Notxer, o, Guardia, o, Comit, o, Mariner, o qualsevol persona hagen, e sien tenguts en aquest cars apellar los dits veedors sots ban de C. sous a cascu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari a 30 de Agost 1404.

89 c

---

⁸⁹¹ La primera xifra romana està corregida per mà posterior. Originàriament es llegia CXVI, la correcció escriu CCXXVI, ja que corregeix, no se sap ben bé perquè, a partir del foli CCXIII, que el considera com CCXXIII, fins aquest CCXVI, que numera CCXXVI, encara que el foli següent recupera la numeració original, i sense cap afegit es llegeix CCXVII.

[1427, març, 13. Barcelona]

[1453, novembre, 16. Barcelona]

Que algu no gos Filar ne fer mescla de Canem nou ab Canem vell ne embotir, ne, Obrar.

Item. Ordenaren los dits honorables Consellers, e promens, Que qualsevol persona stranya, o privada de la dita Ciutat la qual us, o, façe usar del dit Offici de Corder no gos Filar ne Obrar ne fer Filar ne Obrar ne embotir dins la dita Ciutat ne sos termens nengun Fil ne corda alguna de Canem sots qualsevol non sie compresa en lo qual face mescla alguna de Exarcia vella de Canem, o, que sia pudrida, o, sufisticada sino de Canem nou, e bo, e, lleal, sots ban de V. sous a cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet. E que ultra lo dit ban lo obratge en que sera trobada mescla de Exarcia vella, o, sufisticada (fol. CCXVI v.) Ordinations. sie cremada a carrech daquell quil haura fet, o, fet fer.

Que algu per vendre no gos metre dins la Ciutat ne sos termens Exarcia, o, Cordis de Canem mesclat nou, o, vell sino tot nou.

Item. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que alguna persona stranya, o, privada de la dita Ciutat de qualsevol conditio, o, stament sia daqui avant no gos metre ne fer metre dins la dita Ciutat ne sos termens per vendre ne per baratar alguna specie, o, ley de Exarcia, o, de Cordis de Canem en que sia, o, se tropia mescla alguna de Exarcia vella sino que sie tot de Canem nou, e, bo, e, sufficient sots ban a cascu, e, per cascuna vegada de L. sous. E ultra lo dit ban lo obratge sie cremat a carrech de aquell qui haura comes lo dit ban per la dita raho. dins la dita ciutat, o, sos termens. Foren publicats los demunt dits dos Capitols a XVI de Noembre. M.CCCC.LIII. E, a XIII de Març M.CCCC.XXVII.

Dels quals bans seran fetes tres parts eguals. etc.

Retenense empero los honorables Consellers, e, promens etc.

90

[Ordinacions referides a controlar el comerç dels ollers]

[1528, novembre, 26. Barcelona]

(fol. CCXVII r.) Dels Ollers. Ordinations dels Ollers.

Que les Olles ne altra Obra de terra no puga esser portada ne venuda dins la present Ciutat sino en la forma, e, manera en lo seguent Capítol specificat.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que daci avant no sia licit ne permes a persones algunes de qualsevol stament, o, conditio sien portar, o, fer portar per vendre, ne fer vendre en la present Ciutat termens o, territori de aquella, Olles ne alguna altra Obra de terra feta, e, Obrada en les viles de la Selva, o, malgrat, o, altres quasevol viles, o, llocs del present Principat de Cathalunya palesament ne encara en qualsevol manera sots ban de C. sous, e, de perdre la Obra de terra feta fora lo Principat que seria trobada esser venuda, o, tenirse per vendre en la dita Ciutat a quiscu, e, per cascuna vegada que sera fet lo contrari. No entenen empero los dits honorables Consellers, e, promens per la present Ordinatio prohibir la entrada de la dita Obra de terra per propi us dels qui volran fer sen aportar. ni per lo semblant prohibir, o, Ordenar que obra de terra de Valentia, o, de Pisa, o, altres parts fora del present Principat de Cathalunya no puga esser portada ne venuda en la dita Ciutat, ans volen, e, declaren que no obstant la present Ordinatio sie licit y permes a qualsevol ciutadans y habitants de la dita Ciutat ferse portar y tenir en la dita Ciutat per llur us propi y no altrament de les dites Olles y altres obres de terra fetes en la Selva, e, malgrat, e, altres llocs del present Principat de Chathalunya, e, aixi mateix qualsevol persones puguen portar, o, fer portar, e, vendre, o, fer vendre en la dita Ciutat termens, e, territori de aquella qualsevol Obra de terra feta, e, obrada en la Ciutat y regne de Valentia, o, en pisa, o, en qualsevol altres parts fora del present Principat sens

incorriment del dit ban la present Ordinatio en res no obstant.

Que la Obra de terra que los Ollers faran sia com per ells (fol. CCXVII v.) Ordinations. es stat Offert, e que la dita obra nos vena a mes preu del que es acostumat.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens per provehir a la Indemnitat de la dita Ciutat, e dels singulars de aquella. Que daqui avant los Ollers de la dita Ciutat hagen, e sien tenguts segons per ells es stat offert en la terra de que faran les Olles, e altra Obra de terra mesclar arena, e, altrament fer aquella bona, e, fort. E que no puguen vendre la dita Obra a maior preu del que al present es acostumat, sots ban de XX sous a cascu, e per cascuna vegada que sera contrafet.

Que lo Mostaçaf ab consell dels promens sien conexedors de la bondat de la Obra de terra com del preu.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e promens per maior observatio del propdit Capitol. Que lo honorable Mostaçaf de la dita Ciutat qui hara es, e per avant sera ab consell dels promens del dit Offici, o altres persones en semblants coses expertes sia conexedor aixi de la bondat de la dita Obra com del preu de aquell, e executador del ban desus dit per observatio de la dita Ordinatio apposat. Fou publicada a XXVI de Noembre. M.D.XXVIII.

Dels quals bans la tercera part sia del acusador, e, la altra del Mostaçaf, e la restant tercera part de la obra, e, murs, e, valls de la dita Ciutat.

Retenense empero los dits honorables consellers, e, promens etc.

91

[Ordinacions destinades a controlar la qualitat, el pes i la capacitat de les gerres per a mel o per a oli]

[1404, març, 21. Barcelona]

(fol. CCXVIII r.) Dels Gerrers. Ordinations dels Gerrers.

De quina tenguda deuen esser los Gerres de Mel.

Ara hoiats totom generalment per manament del honorable Mostaçaf de la Ciutat de Barçelona. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens, per utilitat de la cosa publica de aquella. Que tot Gerrer qui fara Gerres en la Ciutat de Barçelona per metre, o, tenir mel en aquelles hage, e, sia tengut de fer aquelles en tal forma que acabades dins cascuna de aquelles copia de Mel neta de III. roves, e, XV. lliures a pes de Barçelona sots ban de L. sous a cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet.

Del pes que deuen haver les dites Gerres.

Item. Que les Gerres que los dits Gerrers faran per metre, e, tenir Mel, en aquelles acabades a tots obs, e, acabades, e, enserpallades no pesen mes avant de XXXVI. en XXXX. lliures a pes de Barçelona, e, si mes avant pesaran que lo venedor que li sera ordenat sie tengut de trencar aquelles de present, e, aixi mateix si dins aquella no cabra lo pes demunt dit de Mel nete sots lo dit ban de L. sous.

De quina tenguda a esser. les Gerres. del Oli.

Item. Que tot Gerrer qui fara en la dita Ciutat Gerres per metre Oli hage, e, sie tengut de fer aquelles en tal forma que dins cascuna copia de XIII. Cortans e mig fins en XV. cortants de Oli a mesura de Barçelona sots lo dit ban.

Del pes de dites Gerres de Oli.

Item. Que cascuna de les dites Gerres fetes per tenir o, metre Oli acabada no puixa Pesar mes avant de L. en LV. lliures a pes de Barçelona, e, sio fan que el vehedor qui elet y es, o, sera les hage a trencar de present, e, aixi mateix si dins aquella no cabia la quantitat de Oli demunt dita sots lo dit ban.

Que cascuna Gerra tingue lo senyal del Gerrer.

Item. Que cascun Gerrer qui fara de les dites Gerres per tenir Oli, o, Mel sie tengut de

fer en cascuna Gerra (fol. CCXVIII v.) Ordinations. mentra sera fresca ço es ab empremta son senyal, e, que cascun Gerrer hage a fer senyal sparç affi que si frau hi es trobat se puixe mostrar qual Gerrer haura feta la Gerra en la qual lo dit frau sera fet sots lo dit ban.

Que les Gerres sien enserpellades.

Item. Que cascuna de les dites Gerres hagen esser enserpellades de bona, e, convingent llata de Spart, e, que en cascuna Gerra aixi de Oli com de Mel hagen haver tres bones Manilles de Sagola bona, e, sufficient sots lo dit ban.

Que sien regonegudes per vehedors dites Gerres si seran bones.

Item. Que sobre lo dit Gerram sien elets per vehedors un hom, o, dos del dit Offici, homens lleals, e, de bona fama ab consentiment dels honorables Consols. de la Ma de la dita Ciutat los quals vehedors hagen carrec de veure lo dit Gerram si sera stat fet en la manera demunt ordenada, E si trobaran lo contrari que de present les hagen a trencar los quals vehedor, o, vehedos, o, Consol, o, Consols hagen a fer sagrament en poder dels dits Consols de la Mar de usar be, e, leyalment de llur Offici sots lo dit ban.

Lo que los vehedors han per llur treball.

Item. Que los dits vehedor, o, vehedors qui en aço seran elets, o, elet hagen per llurs treballs per cascuna Gerra Malla. la qual pach lo Mercader qui comprara les dites Gerres. Pero que los Gerrers sien tenguts de cullir aquell dret, e, de fer pagar a aquells qui les Gerrers compraran que ho donen als dits vehedors, o, vehedor, e, si lliuren les Gerres sens haver lo dit dret quel paguen del llur.

Que no sien tretes Gerres de casa fins sien regonegudes.

Item. Que algun Gerrer no gos trauer ne fer trauer de sa botiga, o, obrador alguna de les demunt dites Gerres fins que sien stades regonegudes per lo dit vehedor, o, ehedors sot lo dit ban de L. sous per cascu, e, per cascuna vegada que sera contrafet.

Que les Gerres no sien enserpellades fins sien regonegudes. (fol. CCXIX r.) Dels Gerrers.

Item. Que algun Custurer de serpelleres de Gerres ne altre qualsevol persona no gos enserpellar alguna Gerra de Oli, o, de Mel fins que per los dits vehedors sie stada regoneguda si es leyal, e, que no sie trencada ne consentida sots ban a cascu, e, per cascuna vegada de V. sous.

Dels quals ban seran fetes dues parts del Mostaçaf l'altra tercera del acusador.

Retenense empero los honorables Consellers, e, promens etc.

Fonc publicada a XXI. de Marts. M.CCCC.III.

92

[Ordinacions referides a la qualitat de les rajoles]

92 a

[1378, febrer, 14. Barcelona]

(fol. CCXIX v.) De les Reioles. Ordinations dels Reiolers.

Que Reioles de pahiment ne Teules ne sien cuytes. ensemps hon se coura la Calç.

Ara oiats per manament del honorable Mostaçaf de Barçelona. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens que nengun Reioler ne altra persona qui faça Raioles ne teules no gos les Reioles que sien de Pahiment ne les dites teules coure ensems en lo forn on faran ne couran Calç. Ans la dita Raiola de pahiment, e, la dita Teula hagen a coure en forn on gens de Calç no couguen mas en lo Forn de la Calç puixen coure si fer ho volran Raiola de paredar sots ban de L. sous.

Que en quals mesos del any es licit courer les dites Reioles. e, teules.

Item, que nengun Reioler en los mesos Noembre, Setembre, Janer, e, Febrer no

puixen coure per raho de la glaça que fa en aquell temps Raioles de pahiment ans aquelles haien a fer a courer en lo altre temps del any sots ban de L. sous.

Foren publicats los demunt dits dos Capitols a XIII de Febrer M.CCCLXXVIII.

92 b

[1380, octubre, 15. Barcelona]

Après disapte a XX del mes de Fabrer del dit any los dits honorables Consellers, e, promens declararen aquest capitol y volgueren que dins los quatre mesos los dits Raiolers no puixen fer Reioles, Mas que aquelles que hauran fetes en altro temps del any Puixen courer sis volran dins los dits quatre mesos.

Que les Reioles sien ben fetes, e, ben cuites.

Item. Que tota persona que faça Raioles de pahiment hage aquelles fer de bona terra, e, que sien dretes, e, ben ben cuites sots ban de X. sous. Fou publicada a XV de Octubre. M.CCC.LXXX.

Dels quals ban sera la terça part del acusador. etc.

Retenense empero los honorables Consellers, e, promens etc.

93

[Ordinacions referides al comerç de la calç]

93 a

[1380, octubre, 15. Barcelona]

(fol. CCXX r.) De la Calç. Ordinacions de la Calç.

Que sens Mesurer iurat se pot vendre una quorterera, e, miia quorterera.

Ara hoiats per manament del honorable Mostaçaf de Barçelona. Ordenaren los honorables Consellers, e, promens. Que tot hom qui vena Calç puixe vendre tots Jorns per si mateix a una persona miia quorterera, e, una quorterera de Calç, e, nomes sens Mesurer Jurat. Fou publicada a XV de Octubre M.CCC.LXXX.

93 b

[1504, octubre, 26. Barcelona]

De no vendre la Calç a mes de XIII. diners la Quorterera.

Item Ordenaren los honorables Consellers, e, promens per utilitat de la cosa publica. Que qualsevol perçona que fes, o, vanes Calç no pogues demanar ne pendre de la quorterera de la Calç mes avant de XIII diners sots ban de C sous. Empero fins aci moltes perçones han abusat, e, de present contrafan a la dita Ordinatio, e, Statut venent la dita Calç a raho de XX. diners, e, II. sous. la quorterera en gran gan de la dita Ciutat. Per tant los dits honorables Consellers, e, promens desijants que la dita Ordinatio, e, statut sia daci avant tenguda, e, observada. Ab tenor de la present publica crida tornen manifestar aquella affi que per algu Ignorantia no puga esser allegada ço es que alguna persona de qualsevol conditio sie no gos ne li sie licit ne permes vendre ne demanar de la quarterera de la Calç mes avant de XIII. diners sots ban a cascu, e, per cascuna vegada de C. sous, e, perdre la Calç. Fou publicada a XXVI de Octubre M.DIIII. Dels quals bans sien fetes tres eguals parts etc.

Retenense empero los dits honorables Consellers, e, promens.

93 c

[1520, gener, 28. Barcelona]

Capitol lo qual confirma de nou lo sobre dit Capitol.

Ara oiats de part del honorable Mostaçaf. Que jat sia en lo passat per los honorables

Consellers, e, promens de la dita Ciutat per utilitat de la cosa publica de aquella sia statuit, e, Ordenat que persona alguna qui faça, o, vena Calç no pogues demanar ne pendre de la quorter de la Calç mes avant de XIII. diners per quorter sots ban de C sous. Empero fins assi mol (fol. CCXX v.) De la Calç. tes persones han abusat, e, de present contrafan a la dita Ordinatio, e, statut venent la dita Calç a raho de XX. diners, e, II sous la Quartera en gran dany de la dita Ciutat. Per tant los dits honorables Consellers, e, promens desijants que la dita Ordinatio, e, statut sia daci avant tenguda, e, observada ab tenor la present publica crida tornen a manifestar aquella affi que per algu ignorantia no puga esser allegada ço es que alguna persona de qualsevol grau, o, condicio sia no gos ne li sia licit ne permes vendre ne demanar de la Quartera de la Calç mes avant de XIII. diners sots ban a cascu, e, per cascuna vegada que contrafara de C. sous, e, perdre la Calç. Fonch publicada a XXVIII. de Jener. M.D.XX.

Dels quals ban sien fetes tres eguals parts etc.

Retenense empero los honorables Consellers, e, promens etc. (fol. CCXXI r.) en blanc.

94

[Advertiment que existeixen altres ordinacions, referides a oficis en desús en el moment de fer la recopilació, i notificació del lloc en què es poden trobar]

(fol. CCXXI v.) Nota. Noten los Senyors de Mostaçafs. Que en lo Libre vell del Mostaçaf son scrites unes Ordinacions sobre les Tayoles de parar Ballestes les quals foren fetes, e, publicades a XI de Setembre. MCCCC.XXX. E mes en dit Libre y son altres Ordinacions dels MandreTERS, o, ManoplERS fetes, e, publicades a XX.VII. de Noembre M.CCCC.XVIII. E mes foren fetes altres Ordinacions sobre lo Offici dels CroquERS, e, Crochs fetes, e, publicades a XXI. de Octubre M.CCCC.XVIII. Que per no esser en us dites arts de dits Oficis en la temporada present que correm M.D.LX. no ha aparegut posarles en lo present libre per esser inutills, E perque si cars sera algun dia haverles menester sen fa la present nota remetent ho als Libres de les Ordinacions recondits en la Casa de la Ciutat en los dies, e, anys sobre dits. (fol. CCXXII r.) en blanc. (fol. CCXXII v.) en blanc.

INDEX

I PRIVILEGIS DEL CARREC DE MOSTASSA

- 1.Els consellers ordenen fer una recopilació de les ordinacions contingudes en els registres comuns i en el llibre vell, en un nou llibre.
- 2.Index de les prerrogatives i de les ordinacions referides al càrrec de mostassà.
- 3.Creació de l'ofici de mostassà de Barcelona.
- 4.Data d'elecció del mostassà. Nou sistema d'extracció.
- 5.Prohibició al canceller i als oïdors de la cort reial d'interferir en els assumptes competents al mostassà.
- 6.El rei concedeix al mostassà la potestat d'actuar en el territori de la seva jurisdicció contra eclesiàstics, oficials de la seca, jueus i altres, segons les normes del seu ofici.
- 7.Declaració complementària a la definició de competència del mostassà sobre els oficials de la Casa de la Moneda.
- 8.El rei concedeix al mostassà potestat per actuar contra mercaders, revenedors i tots els qui falsegin pesos i mesures en benefici propi.
- 9.El rei ordena que el mostassà hagi de pagar als Jutges de Taula amb part dels emoluments del seu ofici.
- 10.Referències a la informació continguda en el Llibre Verd de la ciutat de Barcelona.

11. Altres privilegis en favor de l'ofici de mostassà, recollits de diversos llibres de la Casa de la Ciutat.
12. Jurament pel qual el mostassà es comprometia, al final del seu ofici, a donar comptes al racional de la ciutat de la part dels emoluments que corresponien al municipi.
13. Jurament dels pesadors del mostassà.
14. Crida que havia de fer publicar cada el mostassà a l'inici del seu mandat.

II ORDINACIONS DE CARACTER GENERAL REFERIDES A LA REGULACIO DE L'ACTIVITAT COMERCIAL I AL JURAMENT DELS CONSOLS

15. Regulació dels dies festius.
16. Crida publicada pel mostassà Onofre Bruguera per regular l'activitat dels revenedors.
17. Ordinacions referides als pesos i a les mesures, i a la seva correcta utilització.
18. Ordinacions referides a la mida anomenada "cana" i com utilitzar-la en els amidaments en el comerç de robes.
19. Ordinacions sobre les mesures de la sal.
20. Ordinacions referides a les mesures de capacitat emprades per mesurar la cendra.
21. Ordinacions referides a la mesura i al mesurador de la calç.
22. Ordinacions sobre els pesos i el contrapès de la romana.
23. Ordinacions tocant a la mesura de capacitat de la fruita seca i la marca que la distingia.
24. Ordinacions referides a la mesura, i la forma de les rajoles, bigues i altre material per edificar.
25. Ordinacions sobre l'amplària dels teixits de lli.
26. Ordinacions referides a les mides dels àrguens.
27. Ordinacions referides al nombre de canyes que formen un feix.
28. Ordinacions referides a balances per vendre productes d'alimentació remullats anomenades "balances foradades".
29. Ordinacions sobre l'obligació d'afinar els barrals per portar vi, i de les mesures que havien de tenir les bótes i les portadores.
30. Ordinacions referides a les mesures de l'alum.
31. Ordinacions destinades a prevenir el falsejament de les espècies: pebre, gingebre, safrà, laca i indi, i altres productes que importaven els mercaders.
32. Ordinacions dirigides a fer respectar les places com a zona de comerç, i l'activitat mercantil que allí es desenvolupa. Places mencionades: plaça del Born, plaça Nova, plaça de la Pescateria, plaça del Blat, plaça de les cols, plaça de la Boqueria, plaça de la Venema, plaça del Oli, plaça de les Fonts, plaça de la Palla.
33. Ordinacions adreçades al mostassà i als pesadors per fixar alguns límits en l'exercici de les seves facultats.
34. Enumeració dels oficis, els cònsols dels quals han de prestar jurament al mostassà després de ser elegits.
35. Els consellers ordenen que els cònsols abans esmentats prestin jurament al mostassà.

III ORDINACIONS REFERIDES ALS ALIMENTS, AL COMERÇ D'ALIMENTS I ALS ESTABLIMENTS ALIMENTARIS

36. Ordinacions referides a la producció i a la comercialització del pa.
37. Ordinacions referides als carnissers i al comerç de la carn de moltó i normes, en general, encaminades a controlar la qualitat de les carns que es consumien a Barcelona.
38. Ordinacions referides a les carns de boc, cabra i ovella i que estableixen garanties per als

compradors i obligacions als venedors.

39. Ordinacions referides al comerç de la carn de xai.

40. Ordinacions referides al control dels preus i del comerç de les carns de bou, vaca, vedell i cabrit.

41. Ordinacions referides al comerç i als preus de la carn de porc, cansalada i botifarra.

42. Ordinacions referides als pescadors, i al proveïment de peix per la ciutat.

43. Ordinacions referides a la distribució, el comerç i el control de la qualitat del peix fresc.

44. Ordinacions referides a l'actuació dels talladors de peix fresc.

45. Ordinacions referides als preus del peix de tall.

46. Ordinacions referides a la comercialització i als preus del peix salat.

47. Ordinacions referides al permís i a la inscripció en el registre per exercir l'activitat comercial els taverners, i a les condicions que havien de complir els locals destinats al comerç minorista de vi, i també al control del preu i la qualitat del vi.

48. Ordinacions referides al control del comerç dels revenedors d'aus i de caça, encaminades especialment a controlar la qualitat dels productes, i els punts de venda.

49. Ordinacions referides als cocs i als pastissers i a la prohibició de vendre aus o carn.

50. Ordinacions referides al comerç de la fruita, als revenedors i l'emplaçament dels llocs de venda.

51. Ordinacions referides al comerç del vi.

52. Ordinacions destinades a controlar l'activitat dels hostalers i qüestions referents als hostals.

53. Ordinacions referides al comerç de l'oli i encaminades a controlar els estris de mesura, el preu i l'acaparament.

(Veure confits i confiters nº.65)

IV ORDINACIONS REFERIDES ALS ARTESANS, AL COMERÇ DE PRODUCTES ARTESANALS I ALS SERVEIS

54. Ordinacions referides al comerç de la llenya que arribava per terra i per mar.

55. Ordinacions referides al comerç del carbó.

56. Ordinacions referides al comerç del suro.

57. Ordinacions referides als traginers que transportaven la llenya que arribava per mar.

58. Ordinacions referides al comerç de la palla.

59. Ordinacions referides al lloguer de bèsties, cavalls o mules.

60. Ordinacions referides als candelers i a la comercialització de sèu.

61. Ordinacions referides a la producció de sabó.

62. Ordinacions referides al comerç de la cendra.

63. Ordinacions referides als especiers, apotecaris i al comerç de medicaments.

64. Ordinacions referides als candelers i a la elaboració i comerç d'espelmes de cera.

65. Ordinacions referides als confiters i a l'elaboració de confits.

66. Ordinacions referides als blanquers i a l'adob de les pells o cuir "en blanc".

67. Ordinacions referides al comerç del roldor.

68. Ordinacions referides als assaonadors, a les relacions laborals amb aprenents de l'ofici, a la qualitat de la producció i al comerç del cuir.

69. Ordinacions referides als sabaters, a la qualitat de la producció i al comerç.

70. Ordinacions referides als corretgers, a la qualitat dels productes que elaboraven, a la normativa referent a la regulació del treball i al procediment d'actuació dels cònsols de l'ofici.

71. Ordinacions referides als batifillers i oripellers.

72. Ordinacions referides als beiners i al control de la qualitat dels productes que fabricaven.

73. Ordinacions referides al control de la qualitat de les guaspes.
74. Ordinacions referides al control de la qualitat i al comerç de selles i arnesos
75. Ordinacions referides als teixidors de drap de lli i al control de la qualitat del producte.
76. Ordinacions referides als preus del terliç, als teixidors de fustany, a les mides de les peces i a la condició del producte.
77. Ordinacions referides als esparters.
78. Ordinacions referides als clanovers o matalassers i a la qualitat dels matalassos.
79. Ordinacions referides als boters i a la qualitat de les bótes.
80. Ordinacions referides als estanyers, als productes confeccionats amb estany i al salari del mestre.
81. Ordinacions referides als cuirassers i al control dels productes fabricats.
82. Ordinacions referides als cervellerers i broquers.
83. Ordinacions referides als carders i a la qualitat de les cardes.
84. Ordinacions referides a la qualitat dels productes fabricats per calderers.
85. Ordinacions encaminades a controlar la qualitat del daurat que efectuaven els argenters, esperoners i freners.
86. Ordinacions referides als "sombrerers" i a la qualitat dels barrets.
87. Ordinacions referides a la confecció de jupons.
88. Ordinacions referides a la qualitat dels fils.
89. Ordinacions encaminades a verificar la producció dels corders.
90. Ordinacions referides a controlar el comerç dels ollers.
91. Ordinacions destinades a controlar la qualitat, el pes i la capacitat de les gerres per a mel o per a oli.
92. Ordinacions referides a la qualitat de les rajoles.
93. Ordinacions referides al comerç de la calç.
94. Advertiment que existeixen altres ordinacions, referides a oficis en desús en el moment de fer la recopilació, i notificació del lloc en què es poden trobar.
(veure hostals i hostalers nº52)